

12. ULUSLARARASI MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ

12th. INTERNATIONAL CONGRESS ON ACCOUNTING AND FINANCE RESEARCH

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

Türk Devletleri Teşkilatı Aksakallar Konseyi Başkanı
Sayın Binali Yıldırım'ın Himayelerinde

**Türk Dünyasında
Muhasebe ve Finans**

Ortak Akıl - Yüksek Dayanışma - Güçlenen Gelecek

18 - 20 Eylül 2025

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Prof. Dr. Erdoğan Büyükkasap Kongre Merkezi

12. Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Kongresi

icaf2025@gmail.com
icaf2025@erzincan.edu.tr

ERZİNCAN
BİNALİ YILDIRIM
ÜNİVERSİTESİ

18-20 EYLÜL 2025 – ERZİNCAN / TÜRKİYE

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ- ICAFR'25

12. ULUSLARARASI MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ

12th INTERNATIONAL CONGRESS ON ACCOUNTING AND FINANCE RESEARCH

18 Eylül- 20 Eylül 2025 – ERZİNCAN

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

12. ULUSLARARASI MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

Bu kitap, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi'nin 12.01.2026 tarih ve E-57064462-820-514853 sayılı oluru ile yayınlanmıştır.

© Copyright

Bu eserin tüm yayın hakları Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Rektörlüğü'ne aittir. Rektörlüğün yazılı izni olmadan kitabın tümünün ya da bir kısmının elektronik, mekanik veya fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Bu kitapta yer alan tüm bildirilerin bilim ve dil bakımından sorumluluğu yazarlarına aittir.

Kütüphane Bilgi Kartı

12. Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Kongresi: Bildiri Özetleri Kitabı

Editörler: Doç. Dr. Mehmet GÜNER- Doç. Dr. Ersin KORKMAZ

Yayımcı: Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı

Yayın Yılı: 2026

137 sayfa.

e-ISBN: 978-625-92985-2-8

AKADEMİK YAYIMLAR > Ekonomi, Finans, İşletme ve Yönetim >

Maliyet ve Muhasebe > Muhasebe

SUNUŞ

Muhasebe ve finans disiplinleri, ekonomik sistemlerin sağlıklı işlemesi, kaynakların etkin kullanımı ve sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması açısından hem ulusal hem de uluslararası düzeyde stratejik bir öneme sahiptir. Küreselleşmenin hız kazandığı, dijital dönüşümün ve bölgesel iş birliklerinin giderek güçlendiği günümüz dünyasında, muhasebe ve finans alanlarında yürütülen bilimsel çalışmalar; yalnızca işletmelerin değil, ülkelerin ekonomik politikalarının şekillendirilmesinde de belirleyici bir rol üstlenmektedir. Bu bağlamda, akademik bilgi üretiminin farklı coğrafyalar ve kültürler arasında paylaşılması, ortak sorunlara ortak çözümler geliştirilmesine imkân tanımaktadır. Bu anlayıştan hareketle ana teması “Türk Dünyasında Muhasebe ve Finans: Ortak Akıl, Yüksek Dayanışma ve Güçlenen Gelecek” olarak belirlenen 12. Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Kongresi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ev sahipliğinde, Türk Devletleri Teşkilatı Aksakallar Konseyi Başkanı Sayın Binali Yıldırım’ın himayelerinde, 18–20 Eylül 2025 tarihleri arasında çevrimiçi (online) olarak gerçekleştirilmiştir. Kongre, Türk dünyasında muhasebe ve finans alanındaki akademik birikimin paylaşılmasını, ortak bir bilimsel perspektif geliştirilmesini ve geleceğe yönelik güçlü bir iş birliği zemini oluşturulmasını amaçlamaktadır.

Kongre kapsamında, Türkiye başta olmak üzere Türk dünyasının farklı ülkelerinden akademisyenler, araştırmacılar ve uygulamacılar tarafından hazırlanan bildiriler, alanın güncel sorunlarını ve gelişen eğilimlerini ele alan bilimsel bir platformda tartışmaya açılmıştır. Sunulan çalışmalar; muhasebe, finans, denetim, sürdürülebilirlik, dijitalleşme ve finansal teknolojiler gibi geniş bir yelpazede teorik ve uygulamaya dönük önemli katkılar sunarak, disiplinler arası etkileşimi güçlendirmiştir. Bu süreçte, kongrenin başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesine katkı sunan tüm paydaşlarımıza teşekkür etmek isteriz. Başta himayeleriyle kongremize güç ve anlam katan Sayın Binali YILDIRIM olmak üzere, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi rektörü Sayın Prof. Dr. Akın LEVENT’e, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi yönetimine, düzenleme ve bilim kurullarında görev alan değerli akademisyenlere, bildirileriyle kongreye katkı sağlayan tüm araştırmacılara ve organizasyon sürecinde emeği geçen herkese şükranlarımızı sunarız.

12. Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Kongresi kapsamında sunulan bildirilerin yer aldığı bu özet bildiri kitabının muhasebe ve finans alanlarında çalışan akademisyenler, araştırmacılar ve uygulayıcılar için değerli bir başvuru kaynağı olacağına, Türk dünyasında ortak akıl ve dayanışmayı güçlendiren bilimsel çalışmalara katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Doç. Dr. Ersin KORKMAZ – Doç. Dr. Mehmet GÜNER
Kongre Dönem Başkanları

KONGRE KURULLARI

ONUR KURULU

Doç. Dr. Hamza Aydoğdu (Erzincan Valisi)

Süleyman Karaman (Erzincan Milletvekili)

Mustafa Sarıgöl (Erzincan Milletvekili)

Bekir Aksun (Erzincan Belediye Başkanı)

Dr. Hasan Özçelik (Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Başkanı)

Prof. Dr. Ercan Bayazıtlı (Cumhurbaşkanlığı Ekonomi Politikaları Kurulu Üyesi)

Prof. Dr. Adalat Murad Jalalov (Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Ahmet Vecdi Can (Uluslararası Vizyon Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Akın Levent (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Ayşegül Komsuoğlu Çıtıptıoğlu (İstanbul Nişantaşı Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Hamza Al (Sakarya Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Hasan Uslu (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. İsmail Hakkı Özölçer (Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Muhsin Kar (TCMB Banka Meclisi Üyesi)

Prof. Dr. Necdet Ünüvar (Ankara Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Orhan Uzun (Bartın Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Recep Bentli (Malatya Turgut Özal Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Safar Nasrollahzadeh (Tebriz Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Ahmet Yıldırım (Uluslararası Saraybosna Üniversitesi Rektörü)

KONGRE ONURSAL BAŞKANI

Sayın Binali YILDIRIM

Türk Devletleri Teşkilatı Aksakallar Konseyi Başkanı

28. Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

Türkiye Cumhuriyeti 65. Hükümet Başbakanı

KONGRE DÖNEM BAŞKANLARI

Doç. Dr. Mehmet Güner (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi / İİBF / Finans ve Bankacılık Bölümü)

Doç. Dr. Ersin Korkmaz (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi / İİBF / Sağlık Yönetimi Bölümü)

KONGRE KOORDİNATÖRÜ

Prof. Dr. Fevzi Serkan Özdemir (Ankara Üniversitesi)

DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Ahmet Vecdi Can (Başkan – Uluslararası Vizyon Üniversitesi)

Prof. Dr. Ercan Bayazıtlı (Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. Fevzi Serkan Özdemir (Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. Ganite Kurt (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)

Prof. Dr. Haluk Bengü (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Prof. Dr. Mutlu Başaran Öztürk (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Prof. Dr. Mihriban Coşkun Arslan (Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi)

Prof. Dr. Selahattin Karabınar (İstanbul Üniversitesi)

Doç. Dr. Metehan Küçük (Malatya Turgut Özal Üniversitesi)

ETKİNLİK DÜZENLEME KURULU

Doç. Dr. Ceyda Aktan (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)

Doç. Dr. Ersin Korkmaz (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi)

Doç. Dr. Gizem Vergili (Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi)

Doç. Dr. Mehmet Güner (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi)

Doç. Dr. Metehan Küçük (Malatya Turgut Özal Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Elif Karakaş (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Nurcan Kostak (Sakarya Üniversitesi)

Arş. Gör. Dr. İsmail Hakkı Ünal (İzmir Demokrasi Üniversitesi)

Öğr. Gör. İdil Özkan (Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi)

Bilim Uzmanı Hilal Küçük

Bilim Uzmanı Serap Nur Özata Canlı

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Abdulmecit Nuredin (International Vision University)

Prof. Dr. Agim Mamuti (Mother Teresa University)

Prof. Dr. Ahmet Vecdi Can (Sakarya Üniversitesi / Uluslararası Vizyon Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Ali Alagöz (Selçuk Üniversitesi)

Prof. Dr. Ali Ceylan (İstanbul Ticaret Üniversitesi)

Prof. Dr. Ali Rıza Zafer Sayar (Atılım Üniversitesi)

Prof. Dr. Antonella Russo (Parthenope University Of Naples)

Prof. Dr. Ass Lulzim Tafa (Kosova AAB Üniversitesi)

Prof. Dr. Shemsedin Vehapi (Kosova AAB Üniversitesi)

Prof. Dr. Başak Ataman Gökçen (Marmara Üniversitesi)

Prof. Dr. Batuhan Güvemli (İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa)

Prof. Dr. Bekir Elmas (Atatürk Üniversitesi)

Prof. Dr. Bener Güngör (Atatürk Üniversitesi)

Prof. Dr. Beyhan Marşap (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)

Prof. Dr. Bharat Sarath (Rutgers, The State University Of New Jersey)

Prof. Dr. Bilge Leyli Demirel (Yalova Üniversitesi)

Prof. Dr. Burcu Adiloğlu (İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Bülent Derviş (Uluslararası Vizyon Üniversitesi)

Prof. Dr. Cuma Ercan (Gaziantep Üniversitesi)

Prof. Dr. Durmuş Acar (Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi)

Prof. Dr. Duygu Anıl Keskin (İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Emine Ebru Aksoy (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)

Prof. Dr. Engin Dinç (Karadeniz Teknik Üniversitesi)

Prof. Dr. Ercan Bayazıtlı (Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. Erkan Öztürk (Kırklareli Üniversitesi)

Prof. Dr. Eşref Savaş Başçı (Hitit Üniversitesi)

Prof. Dr. Fatih Coşkun Ertay (Atatürk Üniversitesi)

Prof. Dr. Fatih Konak (Hitit Üniversitesi)

Prof. Dr. Fatma Pamukçu (Marmara Üniversitesi)

Prof. Dr. Fatma Temelli (Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi)

Prof. Dr. Fevzi Serkan Özdemir (Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. Feyyaz Zeren (Yalova Üniversitesi)

Prof. Dr. Fikret Çankaya (Karadeniz Teknik Üniversitesi)

Prof. Dr. Ganite Kurt (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)

Prof. Dr. Göksel Yücel (İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Güler Aras (Yıldız Teknik Üniversitesi)

Prof. Dr. Hakan Tunahan (Sakarya Üniversitesi)

Prof. Dr. Haluk Bengü (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Prof. Dr. Hasan Saliu (Kosova AAB Üniversitesi)

Prof. Dr. Hasan Uygurtürk (Karabük Üniversitesi)

Prof. Dr. Hayrettin Usul (İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi)

Prof. Dr. Hüseyin Aktaş (Manisa Celal Bayar Üniversitesi)

Prof. Dr. Hüseyin Dalgı (Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi)

Prof. Dr. İdris Varıcı (Ondokuz Mayıs Üniversitesi)

Prof. Dr. İlhan Küçükkaplan (Pamukkale Üniversitesi)

Prof. Dr. Jim Haslam (Sheffield University)

Prof. Dr. Kamil Büyükmirza (Atılım Üniversitesi)

Prof. Dr. Kartal Demirgüneş (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Prof. Dr. Kıymet Tunca Çalıyurt (Trakya Üniversitesi)

Prof. Dr. Lucia Lima Rodrigues (University Of Minho)

Prof. Dr. M. Başaran Öztürk (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Prof. Dr. Mehmet Asutay (Durham University)

Prof. Dr. Mehmet Baha Karan (Hacettepe Üniversitesi)

Prof. Dr. Mehmet Demir (Sivas Cumhuriyet Üniversitesi)

Prof. Dr. Mehmet Fatih Bayramoğlu (Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi)

Prof. Dr. Mehmet Yüce (Uludağ Üniversitesi)

Prof. Dr. Metin Çoşkun (Anadolu Üniversitesi)

Prof. Dr. Metin Kamil Ercan (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)

Prof. Dr. Metin Saban (Bartın Üniversitesi)

Prof. Dr. Mieke Jans (Universiteit Hasselt)

Prof. Dr. Mihriban Coşkun Arslan (Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi)

Prof. Dr. Murat Azaltun (Yalova Üniversitesi)

Prof. Dr. Murat Yıldırım (Karabük Üniversitesi)

Prof. Dr. Murat Serçemeli (Giresun Üniversitesi)

Prof. Dr. Mustafa Ay (Selçuk Üniversitesi)

Prof. Dr. Mustafa Kısakürek (Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi)

Prof. Dr. Mustafa Miynat (Celal Bayar Üniversitesi)

Prof. Dr. Nalan Akdoğan (Başkent Üniversitesi)

Prof. Dr. Necdet Şensoy (İstanbul Ticaret Üniversitesi)

Prof. Dr. Nuran Cömert (Marmara Üniversitesi)

Prof. Dr. Onur Gözbaşı (Nuh Naci Yazgan Üniversitesi)

Prof. Dr. Orhan Çelik (Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. Ömer Lalik (İstanbul Ticaret Üniversitesi)

Prof. Dr. Pedro José Arrifano Tadeu (Instituto Politécnico Da Guarda)

Prof. Dr. Pitabas Mohanty (Xavier School Of Management)

Prof. Dr. Raif Parlakkaya (Necmettin Erbakan Üniversitesi)

Prof. Dr. Recep Yılmaz (Sakarya Üniversitesi)

Prof. Dr. Reşat Karcıoğlu (Atatürk Üniversitesi)

Prof. Dr. Saime Önce (Anadolu Üniversitesi)

Prof. Dr. Selahattin Karabınar (İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Selçuk Kendirli (Hitit Üniversitesi)

Prof. Dr. Semra Aksoylu (Kayseri Üniversitesi)

Prof. Dr. Semra Karacaer (Hacettepe Üniversitesi)

Prof. Dr. Serhan Gürkan (Karabük Üniversitesi)

Prof. Dr. Seval Kardeş Selimoğlu (Anadolu Üniversitesi)

Prof. Dr. Seyhan Çil Koçyiğit (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)

Prof. Dr. Seyhan Öztürk (Kafkas Üniversitesi)

Prof. Dr. Shaip Bytyqi (Kosova AAB Üniversitesi)

Prof. Dr. Sinan Esen (Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi)

Prof. Dr. Suat Kara (Balıkesir Üniversitesi)

Prof. Dr. Suat Yıldırım (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi)

Prof. Dr. Supriti Mishra (Inter. Management Institute Bhubaneswar)

Prof. Dr. Süleyman Serdar Karaca (Malatya Turgut Özal Üniversitesi)

Prof. Dr. Süleyman Uyar (Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi)

Prof. Dr. Süleyman Yükçü (Dokuz Eylül Üniversitesi)

Prof. Dr. Şaban Esen (Bartın Üniversitesi)

Prof. Dr. Şakir Sakarya (Balıkesir Üniversitesi)

Prof. Dr. Şebnem Yaşar (Dokuz Eylül Üniversitesi)

Prof. Dr. Şenol Babuşçu (Başkent Üniversitesi)

Prof. Dr. Tolga Ulusoy (Kastamonu Üniversitesi)

Prof. Dr. Tuğrul Kandemir (Afyon Kocatepe Üniversitesi)

Prof. Dr. Turhan Korkmaz (Mersin Üniversitesi)

Prof. Dr. Ümit Gücenme Gençoğlu (MUFAD)

Prof. Dr. Vasfi Haftacı (Kocaeli Üniversitesi)

Prof. Dr. Yasemin Ersoy (Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi)

Prof. Dr. Yıldız Özerhan (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)

Prof. Dr. Yunus Ceran (Selçuk Üniversitesi)

Prof. Dr. Zeynep Türk (Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi)

Doç. Dr. Ahmet Şit (Malatya Turgut Özal Üniversitesi)

Doç. Dr. Ali Altuğ Biçer (İstanbul Ticaret Üniversitesi)

Doç. Dr. Ali Kestane (Kilis 7 Aralık Üniversitesi)

Doç. Dr. Atila Karkacier (Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi)

Doç. Dr. Aydın Bağdat (Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi)

Doç. Dr. Ayhan Karakaş (Bartın Üniversitesi)

Doç. Dr. Bilal Akkaynak (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi)

Doç. Dr. Büşra Tosunoğlu (Gümüşhane Üniversitesi)

Doç. Dr. Can Öztürk (Çankaya Üniversitesi)

Doç. Dr. Ceyda Aktan (Türk Hava Kurumu Üniversitesi)

Doç. Dr. Devran Şanlı (Bartın Üniversitesi)

Doç. Dr. Dursun Keleş (Iğdır Üniversitesi)

Doç. Dr. Duygu Celayir (İstanbul Ticaret Üniversitesi)

Doç. Dr. Emine Kaya (Malatya Turgut Özal Üniversitesi)

Doç. Dr. Ersin Korkmaz (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi)

Doç. Dr. Esra Atabay (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)

Doç. Dr. Eyüp Burak Ceyhan (Bartın Üniversitesi)

Doç. Dr. Eyyup Ensari Şahin (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Doç. Dr. Fırat Altınkaynak (Atatürk Üniversitesi)

Doç. Dr. Filiz Konuk (Sakarya Üniversitesi)

Doç. Dr. Filiz Yüksel (Kütahya Dumlupınar Üniversitesi)

Doç. Dr. Gencay Karakaya (İstanbul Ticaret Üniversitesi)

Doç. Dr. Gizem Vergili (Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi)

Doç. Dr. Hakan Aliusta (Sinop Üniversitesi)

Doç. Dr. Hakan Özköse (Bartın Üniversitesi)

Doç. Dr. Hakan Vargün (Karabük Üniversitesi)

Doç. Dr. Halim Akbulut (Bartın Üniversitesi)

Doç. Dr. Hicran Kasa (Türk Hava Kurumu Üniversitesi)

Doç. Dr. Hüseyin Temiz (Samsun Üniversitesi)

Doç. Dr. Irum Saba (IBA, Karachi)

Doç. Dr. İsmail Karataş (Karabük Üniversitesi)

Doç. Dr. Kamil Çelik (Bartın Üniversitesi)

Doç. Dr. Kasım Kiracı (İskenderun Teknik Üniversitesi)

Doç. Dr. Letife Özdemir (Afyon Kocatepe Üniversitesi)

Doç. Dr. Marta Macias (Universidad Carlos Iii De Madrid)

Doç. Dr. Mehmet Emin Karabayır (Kafkas Üniversitesi)

Doç. Dr. Mehmet Güner (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi)

Doç. Dr. Mehmet Günlük (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi)

Doç. Dr. Mehmet Ali Aksoy (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)

Doç. Dr. Mehriban İmanova (Nahçıvan Devlet Üniversitesi)

Doç. Dr. Melih Başkol (Bartın Üniversitesi)

Doç. Dr. Meryem Öztürk (Atatürk Üniversitesi)

Doç. Dr. Metehan Küçüker (Malatya Turgut Özal Üniversitesi)

Doç. Dr. Murat Fidan (Kastamonu Üniversitesi)

Doç. Dr. Murat Özcan (Abant İzzet Baysal Üniversitesi)

Doç. Dr. Mustafa Doğan (Ankara Üniversitesi)

Doç. Dr. N.Serap Vurur (Afyon Kocatepe Üniversitesi)

Doç. Dr. Nalan Kazaz (Kosova AAB Üniversitesi)

Doç. Dr. Nermin Akyel (Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi)

Doç. Dr. Nevran Karaca (Sakarya Üniversitesi)

Doç. Dr. Nilgün Kayalı (Manisa Celâl Bayar Üniversitesi)

Doç. Dr. Nuraydın Topcu (Yalova Üniversitesi)

Doç. Dr. Oktay Kızılkaya (Malatya Turgut Özal Üniversitesi)

Doç. Dr. Oktay Özkan (Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi)

Doç. Dr. Özkan Sarısoy (Namık Kemal Üniversitesi)

Doç. Dr. Sabahattin Çetin (Bartın Üniversitesi)

Doç. Dr. Serdar Ögel (Afyon Kocatepe Üniversitesi)

Doç. Dr. Şuayyip Doğu Demirci (İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi)

Doç. Dr. Şule Yıldız (Sakarya Üniversitesi)

Doç. Dr. Tolga Ala (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi)

Doç. Dr. Tolga Oral (İnönü Üniversitesi)

Doç. Dr. Yasin Şeker (Hitit Üniversitesi)

Doç. Dr. Yaşar Öz (Bartın Üniversitesi)

Doç. Dr. Yusuf Işık (Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi)

Doç. Dr. Yüksel İltaş (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi)

Dr. A. Nurhodja Nazirhodja (Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Bayram (İstanbul Sağlık Ve Teknoloji Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Adem Ruhan Sönmez (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Zelka (Bartın Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Ali Özbek (İstanbul Gelişim Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Berk Yıldız (Zonguldak Bülent Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Elif Karakaş (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Emrah Ertugay (Ankara Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Erhan Daştan (Artvin Çoruh Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Eşref Kuloğlu (Bayburt Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Gülay İrak (Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Halil Karlı (Bartın Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi İsmail Doğan (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi İsmail Fatih Ceyhan (Bartın Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Kübra Saka Ilgın (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Sinan Çelik (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Meltem Ece Çokmutlu (Karabük Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Murat Genç (Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Emir Yücel (Bartın Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Nizamettin Başaran (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Nurcan Şimşek Kostak (Sakarya Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk Büyükkurt (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Tuba Toksöz (Koç Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba Eyceyurt Batır (Cumhuriyet Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Volkan Baysal (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi)

Dr. Aslan Aydoğdu (Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Erol Geçici (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)

Dr. Gökhan Demirarslan (Bartın Üniversitesi)

Dr. Pınar Çelebi Demirarslan (Bartın Üniversitesi)

Dr. İsmail Hakkı Ünal (İzmir Demokrasi Üniversitesi)

Dr. Mustafa Emin Gül (Bartın Üniversitesi)

Dr. Selma Erdoğan Gülirmak (Erciyes Üniversitesi)

ORGANİZASYON KOMİTESİ

Prof. Dr. Suat Yıldırım (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi / İİBF / İşletme Bölümü)

Doç. Dr. Bilal Akkaynak (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi / İİBF / İşletme Bölümü)

Doç. Dr. Kübra Saka Ilgın (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi / İİBF / Finans ve Bankacılık Bölümü)

Doç. Dr. Salim Sercan Sarı (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi / İİBF / İşletme Bölümü)

Doç. Dr. Şule Yüksel Yiğiter (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi / İİBF / İşletme Bölümü)

Doç. Dr. Turgut Karabulut (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi / İİBF / İşletme Bölümü)

Dr. Öğr. Üyesi Adem Ruhan Sönmez (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi / İİBF / Finans ve Bankacılık Bölümü)

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk Büyükkurt (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi / İİBF / Finans ve Bankacılık Bölümü)

Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Volkan Baysal ((Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi / İİBF / Finans ve Bankacılık Bölümü)

Öğr. Gör. Serkan Şahin (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi / UZEM Koordinatörlüğü)

Arş. Gör. Halil İbrahim İlter (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi / İİBF / Finans ve Bankacılık Bölümü)

Arş. Gör. Taha Kartal (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi / İİBF / Finans ve Bankacılık Bölümü)

Evrak Tarih ve Sayısı: 12.02.2025-428932

T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Personel Daire Başkanlığı

Sayı : E-60533393-903.07-428932
Konu : 12. Uluslararası Muhasebe ve Finans
Araştırmaları Kongresi Hk.

12.02.2025

İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : 06.02.2025 tarihli ve 84730948-900-E.427771 sayılı yazınız.

Fakültenizde 18-20 Eylül 2025 tarihleri arasında düzenlenmesi planlanan ve dönem başkanlığını Doç. Dr. Mehmet GÜNER ile Doç. Dr. Ersin KORKMAZ'ın üstlendiği 12. Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Kongresi (12th International Congress on Accounting and Finance Research)'nin düzenlenmesi Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Prof.Dr. Akın LEVENT
Rektör

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSRKBZTE9E

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/eby-eby>

Adres:Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Rektörlüğü Yalnızbağ yerleşkesi Erzincan Sivas
karayolu 12. km 24002 Erzincan
Telefon:444 8 024 – (0446) 226 66 66 Faks:(0446) 226 66 73
e-Posta:personel@erzincan.edu.tr Web:https://ebyu.edu.tr/tr/
Kep Adresi:erzincanuniv@hs02.kep.tr

Bilgi için: Kübra YILMAZ
Unvanı: Bilgisayar İşletmeni
Tel No: 10019

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

12. ULUSLARARASI MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ

"Türk Dünyasında Muhasebe ve Finans: Ortak Akıl, Yüksek Dayanışma ve Güçlenen Gelecek"

KONGRE PROGRAMI 18 EYLÜL 2025 PERŞEMBE

13.30 – 14.30 Açılış Konuşmaları

19 EYLÜL 2025 CUMA

EŞ ZAMANLI OTURUMLAR (ÇEVİRİM İÇİ)

09.30 – 11.00	I. OTURUM
11.00 – 11.15	Ara
11.15 – 12.15	II. OTURUM
12.15 – 14.00	Ara
14.00 – 15.15	III. OTURUM
15.15 – 15.30	Ara
15.30 – 17.00	IV. OTURUM

20 EYLÜL 2025 CUMARTESİ

EŞ ZAMANLI OTURUMLAR (ÇEVİRİM İÇİ)

09.30 – 11.00	V. OTURUM
11.00 – 11.15	Ara
11.15 – 12.45	VI. OTURUM
12.45 – 13.00	Ara
13.00 – 14.00	KAPANIŞ OTURUMU

18 EYLÜL 2025 PERŞEMBE / 13:30 – 14:30
AÇILIŞ KONUSMALARI

Prof. Dr. Akın LEVENT

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Ahmet Vecdi CAN

Uluslararası Vizyon Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Nalan AKDOĞAN

MÖDAV Kurucu ve Onursal Başkanı

Prof. Dr. Ganite KURT

Güvence Hizmetleri Derneđi Başkanı & MUDEP
Kurucusu

Prof. Dr. Eşref Savaş BAŞCI

Finans Derneđi Başkanı, Hitit Üniversitesi Rektör
Yardımcısı

Doç. Dr. Mehmet GÜNER

Kongre Dönem Başkanı

19 EYLÜL 2025 CUMA (EŞ ZAMANLI OTURUMLAR – ÇEVİRİM İÇİ)

I. OTURUM - OTURUM BAŞKANI - 09.30 – 11.00 PROF. DR. AHMET VECDİ CAN
BİLDİRİ BAŞLIKLARI VE YAZARLAR
TÜRK DÜNYASINDA DİJİTAL MUHASEBE UYGULAMALARI: TÜRKİYE İLE KARŞILAŞTIRMALI BİR ANALİZ <i>Prof. Dr. Murat Azaltun</i>
TÜRK DEVLETLERİNDE FİNANSAL KAPSAYICILIK: 2011–2024 YILLARI ARASI BİR KARŞILAŞTIRMA <i>Dr. Öğr. Üyesi Elif Bezirgan</i>
TÜRK YATIRIM FONU: TÜRK DÜNYASINDA EKONOMİK BÜTÜNLEŞMENİN KURUMSAL DİNAMİKLERİ <i>Esmenur Cömert - Emir Yılmaz - Merve Boyun</i>
KIRGIZİSTAN'DAKİ İŞLETMELERİN YEŞİL DÖNÜŞÜM UYGULAMALARI ÜZERİNE BİR ANALİZ <i>Dr. Öğr. Üyesi Aynura Turdalieva - Doç. Dr. Sezer Bozkuş Kahyaoğlu</i>

I. OTURUM - OTURUM BAŞKANI - 09.30 - 11.00 PROF. DR. NALAN AKDOĞAN
BİLDİRİ BAŞLIKLARI VE YAZARLAR
SOSYAL BİLİMLERDE GEÇİŞKENLİKLER: GENEL SOSYOLOJİDEN MUHASEBE SOSYOLOJİSİNE <i>Prof. Dr. Vasfi Haftacı</i>
YAPAY ZEKÂ VE MUHASEBE UYGULAMALARI: YIKIM MI EVRİM Mİ? <i>Öğr. Gör. Dr. Fatma Gül Işık - Doç. Dr. Yusuf Işık</i>
DAVRANIŞSAL MUHASEBE ÜZERİNE BİR İNCELEME <i>Dr. Öğr. Üyesi Ash Kaya</i>
TÜKENMİŞLİK VE İŞİN ANLAMLILIĞININ İŞ ERTELEME DAVRANIŞI ÜZERİNDEKİ ETKİLEŞİMLİ ROLÜ: MUHASEBE MESLEK MENSUPLARI ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA <i>Arş. Gör. Dr. Derya Özarslan</i>

19 EYLÜL 2025 CUMA (EŞ ZAMANLI OTURUMLAR – ÇEVİRİM İÇİ)

II. OTURUM - OTURUM BAŞKANI - 11.15 -12.15 PROF. DR. GANİTE KURT
BİLDİRİ BAŞLIKLARI VE YAZARLAR
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK PERFORMANSININ İŞLETMELERİN SABİT YATIRIM KARARLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ <i>Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Genç - Prof. Dr. Yıldız Ayanoğlu</i>
MUHASEBEDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE ADLİ MUHASEBE BAĞLAMINDA KURUMSAL ŞEFFAFLIK ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME <i>Doç. Dr. Münevver Katkat Özçelik</i>
TÜRKİYE'DE "FİNANSAL OLMAYAN RAPORLAMA" ALANINDAKİ ARAŞTIRMACILARIN ÇALIŞMALARI: YÖK AKADEMİK ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME <i>Dr. Öğr. Üyesi Fatma Çıtak</i>

II. OTURUM - OTURUM BAŞKANI - 11.15 -12.15 PROF. DR. YASEMİN ERSOY KÖSE
BİLDİRİ BAŞLIKLARI VE YAZARLAR
ULUSLARARASI KAMU SEKTÖRÜ MUHASEBE STANDARTLARININ (IPSAS) UYARLANMASI: TÜRKİYE ÖRNEĞİ <i>Doç.Dr. Mehmet Koçdemir - Prof. Dr. Seval Kardeş Selimoğlu</i>
KAMUDA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORLAMASI VE GÜVENCESİNE İLİŞKİN BİLİMSEL YAYINLARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZ YÖNTEMİYLE İNCELENMESİ (2010-2024) <i>Buse Bayrak - Prof. Dr. Haluk Bengü</i>
MUHASEBE ÖĞRENCİLERİNİN KARIYER SEÇİMLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER VE MUHASEBE MESLEĞİNİ SEÇME NEDENLERİ <i>Dr. Öğr. Üyesi Fatih Ömür Binici - Doç. Dr. Nazan Güngör Karyağdı</i>

II. OTURUM - OTURUM BAŞKANI - 11.15 -12.15 PROF. DR. MİHRİBAN COŞKUN ARSLAN
BİLDİRİ BAŞLIKLARI VE YAZARLAR
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI'NDA YAPAY ZEKÂ UYGULAMALARI: MEVCUT DURUM, GELİŞİM SÜRECİ VE GELECEK PERSPEKTİFLERİ <i>Dr. Öğr. Üyesi Ziya Tan - Dr. Öğr. Üyesi Murat Aksu</i>
DİJİTAL DÖNÜŞÜMDE YENİ NESİL MUHASEBE PROGRAMLARININ İNCELENMESİ <i>Dr. Öğr. Üyesi Aslı Kaya - Dr. Aslı Encan Önbıçak</i>
YAPAY ZEKÂNIN ENTEGRE RAPORLAMA FARKINDALIĞI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: CHATGPT ÖRNEĞİ <i>Öğr. Gör. Dr. Dilek Küçük - Arş. Gör. Dr. Aybüke Şimşek Sağlık</i>

19 EYLÜL 2025 CUMA (EŞ ZAMANLI OTURUMLAR – ÇEVİRİM İÇİ)

III. OTURUM - OTURUM BAŞKANI - 14.00 -15.15 PROF. DR. SEVAL KARDEŞ SELİMOĞLU
BİLDİRİ BAŞLIKLARI VE YAZARLAR
ENTEGRE RAPORLAMADA ESG SÖYLEMİ: BİST ŞİRKETLERİ ÜZERİNE NİTEL BİR ANALİZ <i>Dr. Öğr. Üyesi Onur Özevin</i>
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORLARI VE TSRS 2 STANDARDI: İKLİMLE İLGİLİ METRİKLERİN SEKTÖREL BAZDA ANALİZİ <i>Dr. Öğr. Üyesi Nurettin Özdemir</i>
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORLARININ OKUNABİLİRLİK ANALİZİ YOLUYLA GREENWASHİNG TESPİTİ <i>Doç. Dr. Özlem Doğan - Dr. Öğr. Üyesi Öznur Doğan</i>

III. OTURUM - OTURUM BAŞKANI - 14.00 -15.15 PROF. DR. HALUK BENGÜ
BİLDİRİ BAŞLIKLARI VE YAZARLAR
MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ MALİYET MUHASEBESİ BİLGİ DÜZEYİNİN TESPİTİ: SİVAS İLİ ÖRNEĞİ <i>Doç. Dr. Seval Elden Ürgüp - Arş. Gör. Deniz Selçuk</i>
MALİYET YAPIŞKANLIĞININ BİST 50 ENDEKSİNDE YER ALAN FİRMALAR ÜZERİNDE İNCELENMESİ <i>Dr. Öğr. Üyesi Azize Kahramani Koç</i>
CAM TAVAN SENDROMUNUN TESPİTİ: NİĞDE İLİNDEKİ KADIN BANKA ÇALIŞANLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA <i>Sıla Şahin - Öğr. Gör. Mine Berber</i>

III. OTURUM - OTURUM BAŞKANI - 14.00 -15.15 PROF. DR. A.R. ZAFER SAYAR
BİLDİRİ BAŞLIKLARI VE YAZARLAR
YÖNETİM MUHASEBESİNDE SOSYAL MEDYA VERİLERİNİN KULLANILMASI <i>Prof. Dr. Yaşar Öz - Prof. Dr. Metin Saban</i>
THE STRATEGIC CONTRIBUTIONS OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND PROMPT ENGINEERING TO CORPORATE COMPETITIVE ADVANTAGE <i>Prof. Dr. Murat Türk - Arş. Gör. Hilal Fidan</i>
MACHINE LEARNING FOR STOCK RETURN PREDICTION: EVIDENCE FROM AN EMERGING MARKET <i>Bassam Alafifi - Doç. Dr. Rumeysa Bilgin</i>

19 EYLÜL 2025 CUMA (EŞ ZAMANLI OTURUMLAR – ÇEVİRİM İÇİ)

IV. OTURUM - OTURUM BAŞKANI - 15.30-17.00 PROF. DR. H. KAMİL BÜYÜKMİRZA

BİLDİRİ BAŞLIKLARI VE YAZARLAR
MUHASEBE EĞİTİMİNDE İŞLE BÜTÜNLEŞİK ÖĞRENME (WORK-INTEGRATED LEARNING-WIL / COOPERATIVE LEARNING (CO-OP)) MODELİNİN UYGULANMASI VE MARKALI DERSLERİN TASARLANMASI ÖNERİSİ <i>Doç. Dr. Murat Serçemeli - Dr. Serap Nur Özata Canlı</i>
MUHASEBE EĞİTİMİNDE NEDEN ETİK EĞİTİMİ OLMALI? KSÜ'DE BİR ARAŞTIRMA <i>Dr. Öğr. Üyesi Haluk Satır</i>
DİJİTAL ÇAĞDA AÇIKÖĞRETİM SİSTEMİYLE MUHASEBE EĞİTİMİ: TÜRK DÜNYASINDAN ÖRNEKLER <i>Dr. Öğr. Üyesi Ergün Kaya</i>
GLOBAL TRENDS, LOCAL REALITIES: A BIBLIOMETRIC STUDY OF FLIPPED LEARNING IN ACCOUNTING EDUCATION WITH REFERENCE TO TÜRKİYE <i>Dr. Öğr. Üyesi Merve Öz</i>

IV. OTURUM - OTURUM BAŞKANI - 15.30-17.00 PROF. DR. ŞAKİR SAKARYA

BİLDİRİ BAŞLIKLARI VE YAZARLAR
CEO UZMANLIĞI KAZANÇ YÖNETİMİ DAVRANIŞINI ETKİLİYOR MU? BIST 100 FİRMALARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA <i>Doç. Dr. Meltem Kılıç - Doç. Dr. Nurettin Koca</i>
BIST 100 ENDEKSİNDE İŞLEM GÖREN ŞİRKETLERİN FAALİYET MODELİNE GÖRE NAKİT AKIŞLARININ İNCELENMESİ <i>Serkan Işıkoğuz - Güler Köseoğlu - Umut Özüoğlu - Didem Özçelik</i>
FİNANSAL BAŞARISIZLIK TAHMİNİNDE FİNANSAL ORANLARIN AÇIKLAYICI GÜCÜ: BORSA İSTANBUL'DA AÇIKLANABİLİR YAPAY ZEKÂ İLE BİR ANALİZ <i>Öğr. Gör. Dr. Zafer Kardeş - Dr. Tolga Büyüktanır - Prof. Dr. Tuğrul Kandemir</i>

IV. OTURUM – OTURUM BAŞKANI - 15.30-17.00 PROF. DR. SÜLEYMAN SERDAR KARACA

BİLDİRİ BAŞLIKLARI VE YAZARLAR
İSLAMI FİNANS BAĞLAMINDA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE PİYASA BELİRSİZLİĞİ: SUKUK, DJSI, VIX İLİŞKİSİ <i>Arş. Gör. Halil İbrahim İler - Doç. Dr. Zekai Şenol</i>
BORSA İSTANBUL'A İLK HALKA ARZDA EŞİT VE ORANSAL DAĞITIM YÖNTEMLERİNİN HİSSE SENEDİ FİYATLARINA ETKİSİ <i>Dr. Mustafa Emin Gül - Arş. Gör. Müberra Güngör - Metehan Merttaş</i>
BORSA İSTANBUL MADENCİLİK SEKTÖRÜNDE FAALİYET GÖSTEREN ŞİRKETLERİN MALİ YAPI DİNAMİKLERİNİN EŞBÜTÜNLEŞME VE NEDENSELLİK TESTLERİ İLE ANALİZİ <i>Dr. Fırat Kınalı</i>
KURUMSAL YÖNETİMİN NAKİT TUTMA DÜZEYİNE ETKİSİ: BORSA İSTANBUL'DA BİR ARAŞTIRMA <i>Arş. Gör. Dr. Ferhat Demirci</i>

20 EYLÜL 2025 CUMARTESİ (EŞ ZAMANLI OTURUMLAR – ÇEVİRİM İÇİ)

V. OTURUM – OTURUM BAŞKANI - 09.30-11.00
PROF. DR. METİN SABAN
BİLDİRİ BAŞLIKLARI VE YAZARLAR
KÜRESEL EKONOMİLERDE DOLARİZASYON SORUNUNUN MUHASEBE PERSPEKTİFİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ <i>Anıl Can Güler - Doç. Dr. Harun Kısacık</i>
FİNANSAL POLİTİKA OLUŞUMUNDA MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLARIN ROLÜ <i>Doç. Dr. Servet Saş</i>
ENFLASYON MUHASEBESİ UYGULAMALARININ İŞLETMELERİN RİSK DÜZEYLERİNE ETKİSİ: BİST İMALAT SEKTÖRÜ ÜZERİNE BİR UYGULAMA <i>Arş. Gör. Mehtab Çelik - Prof. Dr. Ali Alagöz - Prof. Dr. Baki Yılmaz</i>

V. OTURUM – OTURUM BAŞKANI - 09.30-11.00
PROF. DR. YUSUF CAHİT ÇUKACI
BİLDİRİ BAŞLIKLARI VE YAZARLAR
DİJİTAL MUHASEBE ALANINDA KÜRESEL VE ULUSAL EĞİLİMLER: BİBLİYOMETRİK BİR İNCELEME <i>Prof. Dr. Suat Kara - Öğr. Gör. Özlem Erdil - Dr. Pelin Özcan</i>
NÖROMUHASEBE YAKLAŞIMIYLA MUHASEBE ÖĞRETİM YÖNTEMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ <i>Dr. Sevim Ağaç</i>
VERGİ TEKNOLOJİLERİNDE DİJİTAL DENETİM VE İZAH MÜESSESESİ BAĞLAMINDA GÜNCEL BİR DEĞERLENDİRME <i>Öğr. Gör. M. Melih Sağıroğlu</i>

V. OTURUM – OTURUM BAŞKANI - 09.30-11.00
DOÇ. DR. İLKUT ELİF KANDİL GÖKER
BİLDİRİ BAŞLIKLARI VE YAZARLAR
OLUMLU VE OLUMSUZ HABERLER ARASINDAKİ İLİŞKİNİN NEDENSELLİK ANALİZİYLE İNCELENMESİ <i>Dr. Öğr. Üyesi Ilknur Can</i>
BRICS ve MIKTA ÜLKELERİNDE TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ İLE BORSA ENDEKSLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ANALİZİ: ARDL VE NARDL EŞ-BÜTÜNLEŞME MODELLERİ <i>Dr. Sonay Akar - Dr. Öğr. Üyesi Gizel Busem Sayıl</i>

20 EYLÜL 2025 CUMARTESİ (EŞ ZAMANLI OTURUMLAR – ÇEVİRİM İÇİ)

VI. OTURUM – OTURUM BAŞKANI - 11.15-12.45 PROF. DR. EMİNE EBRU AKSOY
BİLDİRİ BAŞLIKLARI VE YAZARLAR
MODERN PORTFÖY TEORİSİ İLE OLUŞTURULAN PORTFOYÜN GENEL SEÇİM DÖNEMİNDEKİ GETİRİLERİNİN ANALİZİ <i>Doç. Dr. Şule Yüksel Yiğiter - Öğr. Gör. Kübra Pamukçuoğlu</i>
İKLİM RİSKLERİNİN FİNANSAL TABLOLARA ENTEGRASYONU: TCFD ÇERÇEVESİNİN MUHASEBE UYGULAMALARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ <i>Dr. Öğr. Üyesi Reşid Çiğdem</i>
FİNTECH İLE İKLİM POLİTİKASI VE ESG BELİRSİZLİĞİ İLİŞKİLERİ: ABD ÖRNEĞİ <i>Dr. Öğr. Üyesi Mert Baran Tunçel - Doç. Dr. Serdar Yaman</i>
TÜRKİYE'DE PARANIN DOLAŞIM HIZI VE ENFLASYON İLİŞKİSİ: M1, M2 VE M3 TANIMLARI İLE AMPİRİK BİR ANALİZ <i>Dr. Öğr. Üyesi Atilla Hepkorucu - Öğr. Gör. Edibe Yiğit Selalmaz</i>

VI. OTURUM – OTURUM BAŞKANI - 11.15-12.45 PROF. DR. FEYYAZ ZEREN
BİLDİRİ BAŞLIKLARI VE YAZARLAR
KATILIM BANKACILIĞI İLE KONVANSİYONEL BANKACILIĞIN FİNANSAL PERFORMANSLARININ KARŞILAŞTIRMASI: TÜRKİYE ÖRNEĞİ <i>Yavuz Kılınç - Merve Narin Yılmaz</i>
YEŞİL FİNANSIN PARA PİYASALARINDA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ETKİSİ: TÜRKİYE BANKACILIK SİSTEMİ <i>Doç. Dr. Adem Özbek</i>
ULUSLARARASI TİCARETTE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE KARBON EMİSYONLARI ÜZERİNE BİBLİYOMETRİK BİR İNCELEME <i>Prof. Dr. Suat Kara - Dr. Öğr. Üyesi Tansu Özbaysal - Arş. Gör. Mert Demir</i>

20 EYLÜL 2025 CUMARTESİ (KAPANIŞ OTURUMU – ÇEVİRİM İÇİ)

<u>Kapanış ve Değerlendirme / 13:00-14:00</u>

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	I
KONGRE KURULLARI	II
KONGRE PROGRAMI	XIV
İÇİNDEKİLER	XXII
FİNANSAL BAŞARISIZLIK TAHMİNİNDE FİNANSAL ORANLARIN AÇIKLAYICI GÜCÜ: BORSA İSTANBUL'DA AÇIKLANABİLİR YAPAY ZEKÂ İLE BİR ANALİZ	1
DİJİTAL ÇAĞDA AÇIKÖĞRETİM SİSTEMİYLE MUHASEBE EĞİTİMİ: TÜRK DÜNYASINDAN ÖRNEKLER	2
DİJİTAL DÖNÜŞÜMDE YENİ NESİL MUHASEBE PROGRAMLARININ İNCELENMESİ	5
DAVRANIŞSAL MUHASEBE ÜZERİNE BİR İNCELEME	7
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORLARININ OKUNABİLİRLİK ANALİZİ YOLUYLA GREENWASHİNG TESPİTİ	9
MODERN PORTFÖY TEORİSİ İLE OLUŞTURULAN PORTFOYÜN GENEL SEÇİM DÖNEMİNDEKİ GETİRİLERİNİN ANALİZİ	11
MUHASEBE ÖĞRENCİLERİNİN KARIYER SEÇİMLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER VE MUHASEBE MESLEĞİNİ SEÇMEME NEDENLERİ	13
BORSA İSTANBUL'A İLK HALKA ARZDA EŞİT VE ORANSAL DAĞITIM YÖNTEMLERİNİN HİSSE SENEDİ FİYATLARINA ETKİSİ	14
ENFLASYON MUHASEBESİ UYGULAMALARININ İŞLETMELERİN RİSK DÜZEYLERİNE ETKİSİ: BİST İMALAT SEKTÖRÜ ÜZERİNE BİR UYGULAMA	16
YAPAY ZEKÂ VE MUHASEBE UYGULAMALARI: YIKIM MI EVRİM Mİ?	18
MUHASEBE EĞİTİMİNDE İŞLE BÜTÜNLEŞİK ÖĞRENME (WORK-INTEGRATED LEARNING-WIL / COOPERATIVE LEARNING (CO-OP)) MODELİNİN UYGULANMASI VE MARKALI DERSLERİN TASARLANMASI ÖNERİSİ	20
TÜRK YATIRIM FONU: TÜRK DÜNYASINDA EKONOMİK BÜTÜNLEŞMENİN KURUMSAL DİNAMİKLERİ	23
YEŞİL FİNANSIN PARA PİYASALARINDA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ETKİSİ: TÜRKİYE BANKACILIK SİSTEMİ	25
ULUSLARARASI KAMU SEKTÖRÜ MUHASEBE STANDARTLARININ (IPSAS) UYARLANMASI: TÜRKİYE ÖRNEĞİ	27
SOSYAL BİLİMLERDE GEÇİŞKENLİKLER: GENEL SOSYOLOJİDEN MUHASEBE SOSYOLOJİSİNE	29
MUHASEBEDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE ADLİ MUHASEBE BAĞLAMINDA KURUMSAL ŞEFFAFLIK ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	32
KAZAKİSTAN VE TÜRKİYE ARASINDAKİ EKONOMİK-TİCARİ İLİŞKİLERİN FİNANSAL AÇIDAN ANALİZİ	35
AZERBAYCAN BANKACILIK SEKTÖRÜNDE IFRS 18'E UYUM: DÜZELTİLMİŞ İŞLETME KARININ AÇIKLANMASINDA KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE TÜRKİYE İLE KİYASLAMA	37
OLUMLU VE OLUMSUZ HABERLER ARASINDAKİ İLİŞKİNİN NEDENSELLİK ANALİZİYLE İNCELENMESİ	39
MUHASEBE EĞİTİMİNDE NEDEN ETİK EĞİTİMİ OLMALI ? : KSÜ'DE BİR ARAŞTIRMA	41

KATILIM BANKACILIĞI İLE KONVANSİYONEL BANKACILIĞIN FİNANSAL PERFORMANSLARININ KARŞILAŞTIRMASI: TÜRKİYE ÖRNEĞİ	43
CAM TAVAN SENDROMUNUN TESPİTİ: NİĞDE İLİNDEKİ KADIN BANKA ÇALIŞANLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	46
BRICS ve MIKTA ÜLKELERİNDE TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ İLE BORSA ENDEKSLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ANALİZİ: ARDL VE NARDL EŞ-BÜTÜNLEŞME MODELLERİ	48
MALİYET YAPIŞKANLIĞININ BİST 50 ENDEKSİNDE YER ALAN FİRMALAR ÜZERİNDE İNCELENMESİ	50
ENTEGRE RAPORLAMADA ESG SÖYLEMİ: BİST ŞİRKETLERİ ÜZERİNE NİTEL BİR ANALİZ	51
TÜRK DEVLETLERİNDE FİNANSAL KAPSAYICILIK: 2011–2024 YILLARI ARASI BİR KARŞILAŞTIRMA	53
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK PERFORMANSININ İŞLETMELERİN SABİT YATIRIM KARARLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	55
MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ MALİYET MUHASEBESİ BİLGİ DÜZEYİNİN TESPİTİ: SİVAS İLİ ÖRNEĞİ	58
FINTECH İLE İKLİM POLİTİKASI VE ESG BELİRSİZLİĞİ İLİŞKİLERİ: ABD ÖRNEĞİ	61
KAMUDA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORLAMASI VE GÜVENCESİNE İLİŞKİN BİLİMSEL YAYINLARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZ YÖNTEMİYLE İNCELENMESİ (2010-2024)	64
CEO UZMANLIĞI KAZANÇ YÖNETİMİ DAVRANIŞINI ETKİLİYOR MU? BIST 100 FİRMALARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	66
YEŞİL MUHASEBE VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ARAŞTIRMALARININ KÜRESEL YÜKSELİŞİ: 1992-2025 DÖNEMİ BİBLİYOMETRİK ANALİZ	68
GLOBAL TRENDS, LOCAL REALITIES: A BIBLIOMETRIC STUDY OF FLIPPED LEARNING IN ACCOUNTING EDUCATION WITH REFERENCE TO TÜRKİYE	71
YAPAY ZEKÂNIN ENTEGRE RAPORLAMA FARKINDALIĞI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: CHATGPT ÖRNEĞİ	72
NÖROMUHASEBE YAKLAŞIMIYLA MUHASEBE ÖĞRETİM YÖNTEMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	75
BORSA İSTANBUL MADENCİLİK SEKTÖRÜNDE FAALİYET GÖSTEREN ŞİRKETLERİN MALİ YAPI DİNAMİKLERİNİN EŞBÜTÜNLEŞME VE NEDENSELLİK TESTLERİ İLE ANALİZİ	77
TÜKENMİŞLİK VE İŞİN ANLAMLILIĞININ İŞ ERTELEME DAVRANIŞI ÜZERİNDEKİ ETKİLEŞİMLİ ROLÜ: MUHASEBE MESLEK MENSUPLARI ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA	79
BIST 100 ENDEKSİNDE İŞLEM GÖREN ŞİRKETLERİN FAALİYET MODELİNE GÖRE NAKİT AKIŞLARININ İNCELENMESİ	81
TÜRK DÜNYASINDA DİJİTAL MUHASEBE UYGULAMALARI: TÜRKİYE İLE KARŞILAŞTIRMALI BİR ANALİZ	83
DİJİTAL DÖNÜŞÜMDE YENİ NESİL MUHASEBE PROGRAMLARININ İNCELENMESİ	85
ULUSLARARASI TİCARETTE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE KARBON EMİSYONLARI: WEB OF SCIENCE (WOS) VERİLERİNE DAYALI BİBLİYOMETRİK İNCELEME (2019–2025)	87
DİJİTAL MUHASEBE ALANINDA KÜRESEL VE ULUSAL EĞİLİMLER: BİBLİYOMETRİK BİR İNCELEME	89
İKLİM RİSKLERİNİN FİNANSAL TABLOLARA ENTEGRASYONU: TCFD ÇERÇEVESİNİN MUHASEBE UYGULAMALARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ	91

TÜRKİYE’DE “FİNANSAL OLMAYAN RAPORLAMA” ALANINDAKİ ARAŞTIRMACILARIN ÇALIŞMALARI: YÖK AKADEMİK ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME	93
TÜRKİYE’DE PARANIN DOLAŞIM HIZI VE ENFLASYON İLİŞKİSİ: M1, M2 VE M3 TANIMLARI İLE AMPİRİK BİR ANALİZ	95
İSLAMİ FİNANS BAĞLAMINDA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE PİYASA BELİRSİZLİĞİ: SUKUK, DJSI, VIX İLİŞKİSİ	97
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORLARI VE TSRS 2 STANDARDI: İKLİMİLE İLGİLİ METRİKLERİN SEKTÖREL BAZDA ANALİZİ	99
KÜRESEL EKONOMİLERDE DOLARİZASYON SORUNUNUN MUHASEBE PERSPEKTİFİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ	101
VERGİ TEKNOLOJİLERİNDE DİJİTAL DENETİM VE İZAH MÜESSESESİ BAĞLAMINDA GÜNCEL BİR DEĞERLENDİRME	103
FİNANSAL POLİTİKA OLUŞUMUNDA MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLARIN ROLÜ	105
MACHINE LEARNING FOR STOCK RETURN PREDICTION: EVIDENCE FROM AN EMERGING MARKET	106
KURUMSAL YÖNETİMİN NAKİT TUTMA DÜZEYİNE ETKİSİ: BORSA İSTANBUL’DA BİR ARAŞTIRMA	107
KIRGIZİSTAN’DAKİ İŞLETMELERİN YEŞİL DÖNÜŞÜM UYGULAMALARI ÜZERİNE BİR ANALİZ	109
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI’NDA YAPAY ZEKÂ UYGULAMALARI: MEVCUT DURUM, GELİŞİM SÜRECİ VE GELECEK PERSPEKTİFLERİ	111

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
FİNANSAL BAŞARISIZLIK TAHMİNİNDE FİNANSAL ORANLARIN
AÇIKLAYICI GÜCÜ: BORSA İSTANBUL'DA AÇIKLANABİLİR YAPAY ZEKÂ
İLE BİR ANALİZ

Öğr. Gör. Dr. Zafer KARDEŞ
Afyon Kocatepe Üniversitesi
0000-0002-5719-855, zaferkardes@aku.edu.tr

Dr. Tolga BÜYÜKTANIR
AGRA Fintech Yazılım Çözümleri A.Ş.
0000-0001-5317-0028, tolga.buyuktanir@agrafintech.com

Prof. Dr. Tuğrul Kandemir
Afyon Kocatepe Üniversitesi
0000-0002-3544-742, kandemir@aku.edu.tr

ÖZET

Çalışmada, Borsa İstanbul'da işlem gören şirketler için finansal başarısızlığı tahmin etmede finansal oranların açıklayıcı gücü incelenmektedir. Şirketlerin finansal performansını yansıtan 34 finansal değişken kullanılarak, XGBoost algoritması ile açıklanabilir bir tahmin modeli geliştirilmiştir. Bu model çerçevesinde, finansal olarak başarılı ve başarısız şirketler arasında ayırım yapmada en etkili finansal oranları belirlenmeye çalışılmıştır. Analiz sonuçları, ticari borç devir oranı, nakit oranı ve özkaynak/toplam yabancı kaynak oranının modelin tahmin gücüne en yüksek katkıyı sağladığını göstermektedir. Permütasyon özellik önem analizi, bu değişkenlerin finansal başarısızlığın tahmin edilmesinde kritik rol oynadığını doğrulamaktadır. SHapley Additive exPlanations (SHAP) analizi ise modelin karar alma sürecinde ödeme gücü ve likidite göstergelerine öncelik verdiğini ortaya koymaktadır. SHAP beeswarm plot bulguları, düşük ticari borç devir oranı ve düşük nakit oranının finansal başarısızlık riskini artırırken, yüksek değerlerin bu riski azalttığını göstermektedir. Elde edilen sonuçlar, kredi puanlama sistemleri ve denetim süreçlerinde bu temel finansal oranlara odaklanmanın tahmin doğruluğunu artırabileceğini ve finansal başarısızlık tahmini için erken uyarı sistemlerinin geliştirilmesine katkı sağlayabileceğini göstermektedir. Çalışma, finansal başarısızlık tahmin literatürüne katkı sunmakta ve finans analistleri, yatırımcılar ile düzenleyici kurumlar için uygulanabilir bulgular ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Finansal Başarısızlık, Finansal Oranlar, Açıklanabilir Yapay Zekâ, SHAP

JEL Kodları: G32, G33, C45, C53

THE EXPLANATORY POWER OF FINANCIAL RATIOS IN PREDICTING FINANCIAL FAILURE: AN ANALYSIS UTILIZING EXPLAINABLE ARTIFICIAL INTELLIGENCE AT BORSA ISTANBUL

ABSTRACT

This study examines the explanatory power of financial ratios in predicting financial failure for companies listed on Borsa Istanbul. Using 34 financial variables reflecting the financial performance of companies, a predictive model was developed using the XGBoost algorithm. Within this model, the most effective financial ratios were identified to distinguish between financially successful and unsuccessful companies. The analysis results indicate that the debt turnover ratio, cash ratio, and equity/total liabilities ratio contribute the most to the model's predictive power. Permutation feature importance analysis confirms that these variables are critical for predicting financial failure. SHapley Additive Explanations (SHAP) analysis reveals that the model prioritizes solvency and liquidity indicators in its decision-making process. The SHAP beeswarm plot findings indicate that a low debt turnover ratio and low cash ratio increase the risk of financial failure, whereas high values reduce this risk. The results suggest that focusing on these key financial ratios in credit-scoring systems and auditing processes can increase forecast accuracy and contribute to the development of early warning systems for financial failure prediction. This study contributes to the financial failure prediction literature and provides applicable findings for financial analysts, investors, and regulatory agencies.

Keywords: Financial Failure, Financial Ratios, Explainable Artificial Intelligence, SHAP, XGBoost

JEL Codes: G32, G33, C45, C53

DİJİTAL ÇAĞDA AÇIKÖĞRETİM SİSTEMİYLE MUHASEBE EĞİTİMİ: TÜRK DÜNYASINDAN ÖRNEKLER

Dr. Öğr. Üyesi Ergün Kaya
Anadolu Üniversitesi
0000-0003-3676-3811

ÖZET

Dijital teknolojilerin hızlı yayılımı, eğitim sistemleri üzerindeki dönüştürücü etkisiyle birlikte öğrenme süreçlerinin mekân ve zaman sınırlarını büyük ölçüde ortadan kaldırmış; bilgiye daha kolay ve hızlı erişim olanağı sağlamıştır. Bu dönüşüm, sürekli güncellenen bilgi ve becerilere dayalı muhasebe alanında içeriklerin, yöntemlerin ve etkileşim biçimlerinin yeniden tanımlanmasını gerektirmektedir. Diğer yandan açıköğretim kurumları dijitalleşmenin doğal uygulama alanı hâline gelmiştir. Dijital ders içerikleri, canlı ve mesleki derslerde dijital araç kullanımı açıköğretim uygulamalarıyla yaygınlaşmış; muhasebe programlarında hem içeriklere hem de uzaktan sunum biçimine yansımıştır.

1990'lerden itibaren kurulmaya başlayan Orta Asya'daki Türk devletlerinde ilk yıllardan itibaren serbest ekonomi sistemine geçiş ve uluslararası muhasebe standartlarına uyum çabaları dikkat çekmektedir. Bu süreçte mesleki açıdan en kolay, hızlı ve güvenilir eğitim imkânı sunan yollardan biri Türkiye'deki açıköğretim sistemi olmuştur. Anadolu Üniversitesi, 1982 yılından beri açık ve uzaktan öğretim yoluyla yurt dışında yaşayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına ve uluslararası öğrencilere uzaktan eğitim deneyimini paylaşarak, 50'den fazla lisans ve önlisans programı ile dünyada geçerli yükseköğretim diploması alma fırsatı sunmaktadır.

Bu çalışma, dijitalleşmenin Türk dünyasında muhasebe eğitimine etkilerini açıköğretim sistemi bağlamında analiz etmeyi amaçlamaktadır. Nitel araştırma desenine uygun olarak yürütülen çalışmada, doküman analizi ve örnek olay yöntemleri kullanılmış; bulgular açıköğretim uygulamalarıyla somutlaştırılmıştır. Öğrenme Yönetim Sistemi, Anadolium e-Kampus ve kurumsal web sayfası gibi çevrimiçi platformlar aracılığıyla sunulan tarihçe, uygulama süreçleri, faaliyet raporları, ders içerikleri ve öğrenci geri bildirimleri ayrıntılı olarak incelenmiştir. Örnek olay yöntemi kapsamında, sürecin yönetiminde yer alan uzmanlarla gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen nitel veriler analiz sürecine katkı sağlamıştır. Ancak, öğrenci kayıt ve mezuniyet istatistiklerine ilişkin ayrıntılı verilere ulaşılamamıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda, açıköğretim sisteminin dijital eğitim uygulamaları üzerinden Türk Dünyası ülkeleriyle kurduğu etkileşim ve bu sistemin muhasebe eğitimine sunduğu katkılar kapsamlı biçimde değerlendirilmiştir.

Muhasebe eğitimi ile ilişkili programlarda Finansal Muhasebe, Dönemsonu İşlemleri, Finansal Tablolar Analizi, Maliyet ve Yönetim Muhasebesi, Denetim gibi derslerle Türkiye'deki uygulamalar diğer ülkelere aktarılmaktadır. Havacılık, lojistik, sağlık ve turizm işletmeciliği gibi bazı programlarda ise uzmanlık muhasebesi eğitimi verilmektedir. Ortak kültürel zemin, çevrimiçi eğitimlerin kabulünü kolaylaştırmakta ancak teknik altyapı yetersizlikleri uygulamada bazı sorunlara da yol açabilmektedir. Açıköğretim Sistemi ile Türk dünyası etkileşimi, 1990'larda Kazakistan/Türkistan'daki Hoca Ahmet Yesevi Türk-Kazak Üniversitesi'nde videokonferansla yürütülen derslerle başlamıştır. Azerbaycan'da 2009-2010 öğretim yılından; Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan'da ise 2021-2022 öğretim yılından itibaren açıköğretim faaliyetleri yürütülmektedir. Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan ve Tacikistan'da halen 500 öğrenciyle sürdürülen lisans/önlisans programlarında bugüne kadar yaklaşık 1.000 mezun verilmiştir. Yurt dışı programları, Türkiye Cumhuriyeti'nin kamu kurum ve kuruluşlarıyla (Eğitim Müşavirlikleri/ Ataşelikleri, Yunus Emre Enstitüsü, Maarif Vakfı) iş birliği ile yürütülmektedir.

Açıköğretim sistemi aracılığıyla yaygınlaştırılan muhasebe eğitimi, Türk dünyasında eğitim temelli ilişkilerin güçlenmesine ve ortak mesleki terminolojinin pekiştirilmesine önemli katkılar sunmaktadır. Bu sistem sayesinde (i) akraba ülkeler arasında eğitim iş birlikleri gelişmekte, (ii) mesleki uygulama becerileri bölgesel ölçekte standartlaştırılmakta, (iii) öğrenci deneyimlerinden kültürel etkileşim dinamikleri takip edilebilmekte ve değişim programları etkin biçimde uygulanabilmektedir. Ayrıca (iv) Türkiye, bu programlar aracılığıyla bölgedeki yumuşak güç kapasitesini artırma yönünde stratejik bir kazanım elde etmektedir. Dijitalleşme, uzaktan eğitim ve kültürel yakınlık ekseninde şekillenen bu çalışma, muhasebe eğitimi bağlamında dijital dönüşüm ile kültürel diplomasi arasındaki ilişkiyi analiz ederek literatüre özgün ve bütüncül bir katkı sağlamayı hedeflemektedir.

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Eğitimi, Açık ve Uzaktan Eğitim, Dijitalleşme, Türk Dünyası.
JEL Kodları: M41, M49, I23

**ACCOUNTING EDUCATION THROUGH THE OPEN EDUCATION SYSTEM IN THE
DIGITAL AGE: EXAMPLES FROM THE TURKIC WORLD**

ABSTRACT

The rapid spread of digital technologies, has significantly eliminated the limitations of time and space in learning processes through their transformative effects on educational systems, and provided easier and faster access to information. This transformation requires the redefinition of content, methodology, and forms of interaction in the field of accounting, which is based on constantly updated knowledge and skills. Meanwhile, open education institutions have become a natural application field of digitalization. Digital course materials and the use of digital tools in both live and professional courses have become widespread through open education practices, reflected in both content and the mode of delivery in accounting programs.

Since the 1990s, the newly established Turkic republics in Central Asia have demonstrated significant efforts toward transitioning to free-market economies and aligning with international accounting standards. In this process, one of the fastest, most accessible, and reliable methods for vocational training has been the open education system in Turkey. Since 1982, Anadolu University has provided distance education to Turkish citizens living abroad and international students, offering globally recognized higher education diplomas through more than 50 undergraduate and associate degree programs.

This study aims to analyze the impact of digitalization on accounting education in the Turkic World within the context of the open education system. Designed as a qualitative study, it employs document analysis and case study methods, with findings contextualized through open education practices. Historical developments, implementation processes, activity reports, course contents, and student feedback presented via online platforms such as the Learning Management System (LMS), Anadolium e-Campus, and the institutional website have been examined in detail. The case study was further supported by qualitative data obtained through interviews with experts involved in the management of these processes. However, detailed statistical data regarding student enrollment and graduation could not be accessed. Based on the obtained findings, the study evaluates the interactions established between the open education system and Turkic countries through digital education applications and the contributions of this system to accounting education.

In accounting-related programs, courses such as Financial Accounting, Year-End Transactions, Financial Statement Analysis, Cost and Management Accounting, and Auditing facilitate the transfer of practices from Turkey to other countries. In certain programs-such as aviation, logistics, health, and tourism management-specialized accounting training is also provided. A shared cultural background facilitates the acceptance of online education; however, limitations in technical infrastructure can lead to practical challenges.

The interaction between the open education system and the Turkic world began in the 1990s with video conference-based courses offered at Hoca Ahmet Yesevi Turkish-Kazakh University in Turkistan, Kazakhstan. Since the 2009–2010 academic year in Azerbaijan and the 2021–2022 academic year in Kazakhstan, Kyrgyzstan, and Uzbekistan, open education activities have continued. Currently, in undergraduate and associate degree programs with approximately 500 active students in Azerbaijan, Kazakhstan, Uzbekistan, and Tajikistan, nearly 1,000 graduates have been awarded diplomas. These international programs are carried out in cooperation with public institutions and organizations of the Republic of Turkey, including the Educational Counselor's Offices, Yunus Emre Institute, and Maarif Foundation.

Accounting education disseminated through the open education system makes significant contributions to strengthening education-based relations in the Turkic world and consolidating a common professional terminology. Through this system, (i) educational collaborations among fraternal countries are fostered, (ii) vocational practice skills are standardized on a regional scale, (iii) intercultural interaction dynamics can be traced through student experiences, and (iv) exchange programs can be effectively implemented. Moreover, (iv) Turkey achieves a strategic advantage by enhancing its soft power capacity in the region through these programs. Situated at the intersection of

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN

digitalization, distance education, and cultural proximity, this study aims to analyze the relationship between digital transformation and cultural diplomacy in the context of accounting education, thereby offering an original and comprehensive contribution to the literature.

Keywords: Accounting Education, Open and Distance Education, Digitalization, Turkic World.

JEL Codes: M41, M49, I23

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
DİJİTAL DÖNÜŞÜMDE YENİ NESİL MUHASEBE PROGRAMLARININ
İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Aslı KAYA
İstanbul Gelişim Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi, TÜRKİYE
<https://orcid.org/0009-0009-3648-6608>

Dr. Aslı ERCAN ÖNBIÇAK
Bağımsız Araştırmacı,
<https://orcid.org/0000-0003-2479-0919>

ÖZET

Dijitalleşme veya dijital dönüşüm, internet çağının başlamasıyla birlikte toplumları ve iş dünyasını etkilemektedir. 90'lı yıllardan itibaren internetin gelişimi, dünya çapında yaygınlaşmaya başlaması bilgi sistemlerini de etkilemiş ve gelişmesine neden olmuştur. Bilgi sistemlerinin gelişimi, yazılım programlarının çok çeşitlenmesine ve program yazılımlarının gelişimini sağlamıştır. İnternetin ve teknolojinin değişimi dijital dönüşümü her alanda hızlandırmıştır. Bunun sonucunda işletmelerde, teknolojinin gelişimiyle birlikte dijitalleşme sürecine uyum sağlamak durumunda kalmıştır. Dijital dönüşüm, işletmelerin üretim, satış, insan kaynakları birimlerini etkilediği gibi muhasebe ve finans bölümlerini de etkilemektedir.

Günümüzde, dijitalleşme muhasebe mesleğine yönelik etkileriyle birlikte muhasebe alanını önemli ölçüde değiştirmektedir. Bulut bilişim, yapay zekâlı uygulamalar, özel muhasebe yazılımlarını içeren bilgi teknolojisindeki gelişmeler, muhasebe uygulamalarını ciddi derecede değiştirmektedir (Juniardi ve Putra, 2024). Dijitalleşme sürecinin hızlanmasıyla birlikte çok çeşitli muhasebe programları var olmaya başlamıştır. Dijital dönüşüm içerisinde internet ağlarının gelişmesiyle birlikte kapalı sistem muhasebe programları yerini yeni nesil programlara bırakmaktadır. Sektörde kullanılan bilgisayar programları, internetle entegre bir şekilde faaliyet gösteren programlara dönüşmektedir. Özellikle web 2.0, bulut teknolojisi, yapay zeka ve mobil entegrasyon, yeni nesil muhasebe programlarının kullanımını yaygınlaştırmaktadır. Tüm işletme çeşitlerinde, işletmenin türüne göre yeni nesil muhasebe programları kullanılmaktadır. Mikro işletmelerden kurumsal şirketlere kadar tüm işletmeler kendi ihtiyaçları doğrultusunda bu programları kullanmaktadır. Çalışmanın amacı, dijital dönüşümün getirdiği yeniliklerin muhasebe alanında kullanılan bilgisayar programlarındaki gelişimini irdelemektir. Bu bakış açısıyla çalışma derleme niteliğindedir. Bu bağlamda öncelikle dijital dönüşüm kavramı ele alınarak iş yaşamına etkisi açıklanmaktadır. Dijital dönüşümün işletmelere olan etkisi ve dijitalleşme olgusu incelenecektir. İkincil verilere dayanarak sektörde kullanılan belli başlı muhasebe programları irdelenecektir. Sektörde yer alan ve yaygın şekilde kullanılan programların bulunduğu ilgili web siteleri incelenerek bilgiler elde edilmektedir. İkincil verilerin toplanmasıyla birlikte muhasebe programlarının gelişimi ve yeni nesil muhasebe programlarının özellikleri karşılaştırma yoluyla örneklerle açıklanmaktadır. Çalışmanın sonucunda, dijital dönüşümün muhasebe- finans alanında kullanılan bilgisayar programlarının gelişimine katkısı paylaşılabacaktır. Çalışma sonuçlarının literatüre yönelik katkı sağlanması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital dönüşüm, dijitalleşme, muhasebe, Yeni Nesil Muhasebe
JEL Kodları: M40, M49.

AN EXAMINATION OF NEW GENERATION ACCOUNTING SOFTWARE IN DIGITAL TRANSFORMATION

The development of the internet since the 1990s has spread worldwide, affecting information systems and leading to their development. The development of information systems has led to the diversification and evolution of software programmes. Development of information systems has led to diversification of software programs and advancement of program software. As a result, businesses

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ ICAFR'25 - ERZİNCAN

have had to adapt to the digitalisation process alongside technological advancements. Digital transformation affects not only production, sales, and human resources departments but also accounting and finance departments within businesses.

Nowadays, digitalisation is significantly changing the field of accounting with its effects on the accounting profession. Developments in information technology, including cloud computing, artificial intelligence applications, and specialised accounting software, are seriously changing accounting practices (Juniardi and Putra, 2024). A wide variety of accounting programmes have emerged with the acceleration of the digitalisation process. With the development of internet networks in the digital transformation, closed-system accounting programmes are being replaced by new-generation programmes. Computer programmes used in the sector are being transformed into programmes that operate in an integrated manner with the internet. Especially Web 2.0, cloud technology, artificial intelligence, and mobile integration are making the use of new-generation accounting software more widespread. New-generation accounting software is used in all types of businesses, depending on the nature of the business. All businesses, from micro-enterprises to corporate companies, use these programs according to their own needs.

The purpose of this study is to examine the innovations brought about by digital transformation in the development of computer programs used in accounting. From this perspective, the study is a compilation. In this context, the concept of digital transformation is first addressed and its impact on business life is explained. The effects of digital transformation on businesses and the phenomenon of digitalisation will be examined. Based on secondary data, the main accounting programmes used in the sector will be examined. The relevant websites where the programmes used in the sector and widely used are found are examined to obtain information. With the collection of secondary data, the development of accounting programmes and the features of new generation accounting programmes are explained with examples through comparison. As a result of the study, the contribution of digital transformation to the development of computer programmes used in the accounting and finance field will be shared. The study results are expected to contribute to the literature.

Keywords: Digital transformation, digitisation, accounting, Next Generation Accounting.

JEL Codes: M40, M49.

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
DAVRANIŞSAL MUHASEBE ÜZERİNE BİR İNCELEME

Dr. Öğr. Üyesi Aslı KAYA

İstanbul Gelişim Üniversitesi,

Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi & Dr. Muhasebe ve Finans Bilim Dalı, Türkiye

<https://orcid.org/0009-0009-3648-6608>, aslkaya@gelisim.edu.tr

ÖZET

Davranışsal Muhasebe alanında son yıllarda davranışsal finans konusu kadar önemli bir yere sahip olmaya başlamıştır. Genel olarak alan yazında davranışsal muhasebe çalışmaları incelendiğinde günden güne bu alana eğilimler başlamış ve literatürde çalışmalarda yer verilmektedir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, davranışsal muhasebe bağlamında davranışsal muhasebe ve bu konu ile ilgili olguların araştırılmasıdır. Çalışma, davranışsal muhasebe kavramının Türkçe alan yazında nasıl ele alındığını ve hangi kavramlarla ilişkilendirildiğini incelemektedir. Bu kapsamda, literatür taraması ile veriler toplanmış olup, çalışma içerik analizi yöntemiyle irdelenmiştir. Araştırmanın örneklemi için, “davranışsal muhasebe” kavramı anahtar kelime olarak kullanılmıştır. Dergipark ile TR-Dizin veri tabanında yer alan makaleler ile Web of Science veri tabanında indekslenen farklı türdeki makaleler analiz için veri olarak alınmıştır. Ulusal tez merkezinde yayınlanmış yüksek lisans ve doktora tezleri incelenmiştir. Ayrıca onbir yıl düzenlenmekte olan Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Kongresi’nde (ICAFR), sunulan bildirilerde çalışmaya dahil edilmiştir. Konu ile ilgili yapılan çalışmalar incelenirken; çalışmaların yılı, doküman türü, bilim dalı, ülkesi, en fazla yayın yapan araştırmacılar (unvan, cinsiyet, alan, üniversite, enstitü, çalışmanın yöntemi, örneklemi, hangi konularla birlikte ele alınmış) çalışmalar incelenmiştir. Araştırmada tüm veri setleri için 2014-2024 yılları arasında davranışsal muhasebe kavramının yer aldığı başlıklar ele alınmıştır. Literatür iki doktora tezi ve sekiz yüksek lisans tezi olan toplam on adet teze ulaşılmıştır. TR-Dizin veri tabanında elli makaleye, Dergipark veri tabanında, Web of Science veri tabanında yer alan makaleye ulaşılmıştır. Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Kongresi’nde ise bildiri kitabında yayınlana özet bildiri ve tam metinlere ulaşılmıştır. Verilerin analizi ve görselleştirme için nitel analiz programı olan (Maxqda Analytics Pro.2024) kullanılmıştır. Analiz sonucunda, davranışsal muhasebe kavramı kapsamında, bireylerin muhasebe ile ilgili tutum ve kararlarının sadece rasyonel temellere değil, aynı zamanda psikolojik, duygusal ve bilişsel faktörlere dayalı olarak değişkenlik gösterdiği arz etmekte olup, bu çerçevede ana temalar elde edilmiştir. İkincil kaynaktan yararlanılarak elde edilen veriler hem karşılaştırılabilir hem de bu alanda çalışmak isteyen araştırmacılar için kaynak oluşturması açısından hedeflenmiştir. İleriki araştırmalarda davranışsal muhasebe ile ilgili daha fazla çalışmanın gerçekleştirilmesinin önemli olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Davranışsal Muhasebe, [İçerik](#) Analizi.

JEL Kodları: M400, M490.

A REVIEW OF BEHAVIOURAL ACCOUNTING

ABSTRACT

In recent years, the field of Behavioral Accounting has begun to occupy a position of increasing significance, comparable to that of behavioral finance. A review of the relevant literature indicates a growing scholarly interest in this area, with an expanding number of studies addressing behavioral aspects of accounting. Accordingly, the primary aim of this study is to explore the concept of behavioral accounting and to investigate the related phenomena within the context of behavioral accounting research. The study examines how the concept of behavioral accounting has been addressed in the Turkish academic literature and identifies the concepts with which it has been associated. In this regard, data were collected through a comprehensive literature review, and the study was analyzed using the content analysis method. For the purpose of sampling, the keyword “behavioral accounting” was used. Articles published in the Dergipark and TR Index databases, as well as various types of articles indexed in the Web of Science database, were included as data sources. Additionally, master’s and doctoral theses published in the National Thesis Center were

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ ICAFR'25 - ERZİNCAN

examined. Furthermore, papers presented at the International Conference on Accounting and Finance Research (ICAFR)—which has been organized annually for eleven years—were also included in the study. During the review process, the following variables were analyzed: publication year, document type, field of study, country of origin, leading researchers (including title, gender, discipline, university, and institute), research methods, sampling approaches, and topics examined in conjunction with behavioral accounting. For all data sets, publications including the concept of behavioral accounting between 2014 and 2024 were considered. The literature review identified a total of ten theses—two doctoral dissertations and eight master's theses. Moreover, fifty articles were accessed from the TR Index database, alongside additional publications retrieved from Dergipark and Web of Science. Conference proceedings, including both abstracts and full-text papers, were obtained from the ICAFR conference proceedings book. For data analysis and visualization, the qualitative analysis software Maxqda Analytics Pro 2024 was utilized. The findings indicate that within the scope of the behavioral accounting concept, individuals' accounting-related attitudes and decisions are influenced not only by rational foundations but also by psychological, emotional, and cognitive factors, thereby revealing several core themes. The data obtained from secondary sources are both comparable and intended to serve as a reference for future researchers interested in this field. Consequently, the study concludes that conducting further research on behavioral accounting will be crucial for the continued development of this area of inquiry.

Keywords: Accounting, Behavioural Accounting, Content Analysis.

JEL Codes: M40, M490.

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORLARININ OKUNABİLİRLİK ANALİZİ YOLUYLA
GREENWASHİNG TESPİTİ

Doç. Dr. Özlem DOĞAN
İskenderun Teknik Üniversitesi
0000-0002-5752-9031, ozlem.dogan@iste.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Öznur DOĞAN
Kastamonu Üniversitesi
0000-0003-0049-746X

ÖZET

Okunabilirlik en kapsamlı haliyle, belirli bir okuyucu kitlesinin, belirli bir basılı materyalin içeriği ile ilgili olarak metni anlama, optimum hızda okuma ve ilgi çekici bulma dereceleri gibi konularda elde ettiği başarıyı etkileyen tüm unsurlar olarak tanımlanmaktadır. Okunabilirlik analizi, okunan bir metnin ilgili taraflarda hangi düzeyde bir etki oluşturduğu, metnin yazarı tarafından okuyucu gruplarına verilmek istenen mesajın alıcı tarafında hangi düzeyde anlaşıldığı ve sunulan metnin hazırlanırken okuyucuların eğitim seviyesine uygun olup olmadığının hece sayısı, kelime sayısı ve cümle sayısını dikkate alan formüller kullanılarak ölçülmesidir. Okunabilirlik analizi ile metinlerin okunma zorluğu tespit edilebilmekte olup, Rudolf Flesch, George Klare, Edgar, Dale ve Jeanne Chall gibi araştırmacılar, bu amaçla çeşitli formüllerin geliştirilmesi ve desteklenmesi yönünde çalışmalar yapmışlardır. Rudolf Flesch tarafından geliştirilen formül, metinlerin okunabilirlik seviyelerini belirlemek amacıyla kullanılan en yaygın ve uzun süreli okunabilirlik ölçüsü olup, özellikle muhasebe iletişimi ile ilgili araştırmalarında sıkça tercih edilmektedir.

İşletmelerin sürekliliğini sağlama, operasyonel süreçlerini verimli hale getirerek sorumlu birer üretici olduklarını beyan etme amacıyla kullanılan sürdürülebilirlik raporları, işletmelerin kârlılıklarını devam ettirmeleri, ihtiyaç duydukları yatırımları alması açısından önem arz etmektedir. İşletmelerle ilgili finansal bilgilerin yanında finansal olmayan ekonomik, çevresel, sosyal ve yönetsel bilgilerin işletmeyle ilgilenenlere duyurulması açısından dünyada da yasal düzenlemelerle desteklenen sürdürülebilirlik raporlaması yapılmaktadır. Ancak bazı durumlarda işletmelerin yaptıkları faaliyetler sürdürülebilir işletmecilik anlayışına uymayabilir. Greenwashing (yeşil aklama) kavramı, işletmelerin çevre dostu olmayan üretim süreçlerini gizlemek amacıyla kullanılan bir terimdir. Yeşil aklamada, işletmelerin sürdürülebilir olmayan ya da çevreye zarar veren faaliyetlerini gizlemek amacıyla işletmenin nispeten daha çevreci olan faaliyetlerine dikkat çekilmeye çalışılarak tüketici manipüle edilmektedir. İşletmeler bir taraftan daha çok kâr elde edebilmek amacıyla çevre dostu olmayan faaliyetlerde bulunurken bir taraftan da kendileriyle ilgili her türlü bilginin şeffaf bir şekilde raporlanması yönünde getirilen yasal düzenlemeler, işletmeleri bu negatif bilgileri saklama, örtme ya da karartma gibi durumlara itmektir. Bu durum, “Sürdürülebilirlik raporlarının okunabilirliğini zorlaştırmak, bilgilerin bu raporlarda yer alan bilgilerin tam olarak anlaşılmasını engelleyerek işletmeyle ilgili negatif bilgilerin okuyuculara geçmesini engellemek için kullanılabilir mi?” sorusunu akla getirmektedir.

Bu çalışmanın amacı, yeşil aklama yaptığı dünya kamuoyunda ifşa edilen (H&M, Nestle ve Unilever) X, Y ve Z şirketlerinin sürdürülebilirlik raporlarının okunabilirlik düzeylerini ortaya koymaktır. Raporların okunabilirliklerini tespit etmede araştırmalarda sıklıkla kullanılan Rudolf Flesch okunabilirlik formülleri kullanılacaktır. Raporların okunabilirliklerinin hesaplanmasını kolaylaştırmak amacıyla hesaplamayı zorlaştıran tablo, dipnot ve bazı görseller temizlenerek sade bir metin haline getirilecektir. Python yardımıyla okunabilirlik formülü uygulanacaktır. Çalışma üç işletmenin yeşil aklama yaptıkları ifşa edilen 2022 yılı sürdürülebilirlik raporlarının analizleri ile sınırlandırılmıştır. Çalışma sonuçları işletmeler için her geçen yıl daha da önemli hale gelen sürdürülebilirlik raporlarının şeffaf, gerçeğe uygun ve anlaşılabilir olma gibi özelliklerinin bir tamamlayıcısı olarak okunabilirliğin önemine dikkat çekmesi yönüyle alan yazınına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Greenwashing, Okunabilirlik Analizi, Sürdürülebilirlik Raporu.
JEL Kodları:M41, M49.

**DETECTING GREENWASHING THROUGH READABILITY ANALYSIS OF
SUSTAINABILITY REPORTS**

ABSTRACT

Readability, in its broadest sense, is defined as all the factors that influence a specific audience's success in understanding the content of a printed material, reading at an optimal speed, and finding it engaging. Readability analysis measures the level of impact a read text has on relevant parties, the level of understanding the message the author intended to convey to the readership, and the appropriateness of the text's educational level, using formulas that take into account the number of syllables, words, and sentences. Readability analysis allows the determination of text difficulty, and researchers such as Rudolf Flesch, George Klare, Edgar, Dale, and Jeanne Chall have developed and supported various formulas for this purpose. The formula developed by Rudolf Flesch is the most widely used and long-standing readability measure for determining the readability levels of texts and is frequently used, particularly in research on accounting communication.

Sustainability reports, used to ensure the continuity of businesses and demonstrate their responsibility as responsible producers by streamlining their operational processes, are crucial for businesses to maintain their profitability and secure the investments they need. Sustainability reporting, supported by legal regulations worldwide, is used to disclose non-financial economic, environmental, social, and administrative information to those interested in the business, in addition to financial information. However, in some cases, the activities of businesses may not align with the concept of sustainable business. Greenwashing is a term used to conceal businesses' environmentally unfriendly production processes. In greenwashing, consumers are manipulated by highlighting the company's relatively more environmentally friendly activities to conceal their unsustainable or environmentally damaging activities. While businesses engage in environmentally unfriendly activities to maximize profits, legal regulations requiring transparent reporting of all information about themselves also force businesses to hide, conceal, or obscure this negative information. This raises the question, “Could it be used to make sustainability reports harder to read, to prevent negative information about the business from being passed on to readers by preventing them from fully understanding the information contained in these reports?”

The aim of this study is to reveal the readability levels of the sustainability reports of companies X, Y, and Z (H&M, Nestlé, and Unilever), whose greenwashing practices have been publicly exposed. Rudolf Flesch readability formulas, frequently used in research, will be used to determine the readability of the reports. To facilitate the calculation of the report's readability, tables, footnotes, and some images that make calculations difficult will be removed and converted to plain text. The readability formula will be applied using Python. The study is limited to the analysis of the 2022 sustainability reports of three companies whose greenwashing practices were disclosed. The study results will contribute to the literature by highlighting the importance of readability as a complement to the transparency, accuracy, and understandability of sustainability reports, which have become increasingly important for businesses every year.

Keywords: Greenwashing, Readability Analysis, Sustainability Report.

JEL Codes:M41, M49

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
MODERN PORTFÖY TEORİSİ İLE OLUŞTURULAN PORTFOYÜN GENEL
SEÇİM DÖNEMİNDEKİ GETİRİLERİNİN ANALİZİ

Doç. Dr. Şule Yüksel Yiğiter
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
ORCID iD: 0000-0003-3230-5784, syigiter@erzincan.edu.tr

Öğr. Gör. Kübra Pamukçuoğlu
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
ORCID iD: 0009-0008-2042-6611, kubra.pamukcuoglu@erzincan.edu.tr

ÖZET

Seçim dönemlerinde Türkiye’de ekonomik göstergeler, politik ve ekonomik analizlerin en yoğun şekilde tartışıldığı konular arasında yer almaktadır. Bu süreçte, özellikle enflasyon, faiz oranları ve döviz kuru gibi makroekonomik değişkenlerde gözlemlenen dalgalanmalar, finansal yatırım araçlarının getirileri üzerinde belirleyici rol oynamaktadır. Seçim atmosferinin beraberinde getirdiği belirsizlik ortamı, yatırımcıların risk algısını artırmakta ve karar alma süreçlerini doğrudan etkilemektedir. Bu durum, piyasalarda volatilitenin artmasına yol açarken, yatırımcıların risk-getiri dengesini daha dikkatle gözeterek, temkinli ve rasyonel portföy tercihlerine yönelmelerine neden olmaktadır.

Bu yaklaşım, 1950’li yıllarda Harry Markowitz tarafından geliştirilen Modern Portföy Teorisi (Modern Portfolio Theory, MPT) ile kuramsal bir zemine oturtulabilir. Markowitz’in 1952 yılında ortaya koyduğu bu teori, yatırımcılara riskin minimize edildiği ve getirinin maksimize edilmesinin hedeflendiği optimal portföy yapılarını belirleme konusunda rehberlik eden matematiksel bir model sunmaktadır. Teori, riskin standart sapma ve kovaryans gibi istatistiksel ölçütlerle ifade edildiği; portföy çeşitlendirmesi sayesinde sistematik olmayan riskin azaltılabileceği; “etkin sınır” kavramı üzerinden ise yatırımcıya en uygun risk-getiri kombinasyonunun sunulabileceği bir çerçeveye sahiptir. Türkiye özelinde, seçim dönemlerinde piyasalarda yaşanan dalgalanmalar ve yatırımcı davranışlarındaki değişimler, Modern Portföy Teorisi’nin uygulanabilirliğini test etmek açısından önemli bir araştırma alanı oluşturmaktadır. Bu bağlamda, çalışmamızda Türkiye İstatistik Kurumu’nun yayımladığı “Finansal Yatırım Araçlarının Reel Getiri Oranları” verileri ile Borsa İstanbul’da işlem gören BIST100 ve BIST30 endekslerindeki hisse senetleri esas alınmıştır. Seçim dönemlerinin etkilerini analiz edebilmek amacıyla, 14 Mayıs 2023 genel seçimleri referans alınarak seçim öncesi ve seçim sonrası dönemler ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

Analiz sürecinde, her bir hisse senedi için günlük bazda getiriler hesaplanmış, risk ölçümü için standart sapma, portföy içi ilişkiyi belirlemek üzere kovaryans değerleri bulunmuş ve bu veriler ışığında Markowitz modeliyle etkin sınır belirlenmiştir. Ayrıca, döviz kuru, enflasyon oranı ve Tüketici Güven Endeksi gibi makroekonomik değişkenler de modele entegre edilerek portföy performansları üzerindeki etkileri incelenmiştir. Bu sayede, seçim öncesi ve sonrası dönemlerde yatırımcıların optimal portföy tercihlerinin nasıl değiştiği, risk algısındaki farklılaşmalar ve piyasa dinamiklerine verilen tepkiler karşılaştırmalı olarak ortaya konmuştur.

Bu çalışma hem akademik literatüre hem de yatırımcılar açısından pratik strateji geliştirme sürecine katkı sağlamayı hedeflemekte; özellikle seçim gibi belirsizlik unsurlarının hâkim olduğu dönemlerde Modern Portföy Teorisi’nin yatırım kararları açısından sunduğu avantajları gözler önüne sermektedir.

Anahtar Kelimeler: Modern Portföy Teorisi, Portföy Yönetimi, Genel Seçim, Markowitz Portföy Teorisi

JEL Kodları: G11, G14, G17, E44, E32

**ANALYSING THE RETURNS OF A PORTFOLIO CONSTRUCTED WITH MODERN
PORTFOLIO THEORY IN THE GENERAL ELECTION PERIOD**

ABSTRACT

During election periods in Turkey, economic indicators are among the most intensely debated topics in political and economic analyses. During this process, fluctuations observed in macroeconomic variables such as inflation, interest rates, and exchange rates play a decisive role in the returns of financial investment instruments. The uncertainty that accompanies the election atmosphere increases investors' perception of risk and directly affects their decision-making processes. This situation leads to increased volatility in the markets, causing investors to pay closer attention to the risk-return balance and opt for cautious and rational portfolio choices.

This approach can be grounded in the Modern Portfolio Theory (MPT) developed by Harry Markowitz in the 1950s. Markowitz's theory, introduced in 1952, provides a mathematical model that guides investors in determining optimal portfolio structures aimed at minimizing risk and maximizing returns. The theory is based on a framework in which risk is expressed using statistical measures such as standard deviation and covariance; unsystematic risk can be reduced through portfolio diversification; and the concept of the “efficient frontier” can be used to offer investors the most suitable risk-return combination.

In Turkey, market fluctuations and changes in investor behavior during election periods constitute an important area of research for testing the applicability of Modern Portfolio Theory. In this context, our study is based on data published by the Turkish Statistical Institute on the “Real Return Rates of Financial Investment Instruments” and stocks traded on the BIST100 and BIST30 indices on the Istanbul Stock Exchange. In order to analyze the effects of election periods, the pre-election and post-election periods were evaluated separately, with the general elections of May 14, 2023, as a reference. During the analysis process, daily returns were calculated for each stock, standard deviation was used to measure risk, covariance values were determined to identify portfolio internal relationships, and the efficient frontier was determined using the Markowitz model based on these data. Additionally, macroeconomic variables such as exchange rate, inflation rate, and Consumer Confidence Index were integrated into the model to examine their effects on portfolio performance. This enabled a comparative analysis of how investors' optimal portfolio preferences changed during the pre- and post-election periods, differences in risk perception, and responses to market dynamics.

This study aims to contribute to both academic literature and the practical strategy development process for investors; it highlights the advantages of Modern Portfolio Theory for investment decisions, especially in periods of uncertainty such as elections.

Keywords: Modern Portfolio Theory, Portfolio Management, General Election, Markowitz Portfolio Theory

JEL Codes: G11, G14, G17, E44, E32

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
MUHASEBE ÖĞRENCİLERİNİN KARIYER SEÇİMLERİNİ ETKİLEYEN
FAKTÖRLER VE MUHASEBE MESLEĞİNİ SEÇMEME NEDENLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Fatih Ömür BİNİCİ
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
0000-0001-6147-1955, fobinici@agri.edu.tr
Doç. Dr. Nazan GÜNGÖR KARYAĞDI
Bitlis Eren Üniversitesi
0000-0003-3938-4147, ngkaryagdi@beu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, yüksek öğretimde muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebe mesleğini tercih etmeme nedenlerinin araştırılması ve öğrencileri muhasebe alanında kariyer yapmalarına etki eden olumsuz öznel normların belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda, bireylerin karar alma süreçlerini açıklamada sıklıkla kullanılan Basitleştirilmiş Akıl Yürütme Teorisi kullanılarak Türkiye’de farklı yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören 402 öğrenciden veri toplanmış ve çoklu regresyon modeli yardımı ile analiz edilmiştir. Elde edilen analiz sonuçları göre, öğrenciler muhasebeyi “zor ve karmaşık” bir meslek olarak algılamaları, mesleğin tekrarlayan ve sıkıcı doğası ile farklı mesleklerde daha yüksek gelir elde etme beklentisinin muhasebe mesleğini tercih etmemede başlıca nedenler olarak ortaya çıkmıştır. Araştırmadan elde edilen diğer bir sonuç ise, aile bireylerinin, akranların ve öğretim elemanlarının öğrencilerin muhasebe mesleğini tercih etmeme konusunda etkilediğidir. Elde edilen bu sonuçlar, müfredatların içerik ve öğretim yöntemleri açısından güncellenmesi, mesleğin toplumsal imajının iyileştirilmesi ve muhasebe mesleğinin genç kuşaklar için daha cazip hale getirilmesi gerektiğini göstermektedir. Ayrıca, iş gücü arz-talep dengesinin korunması ve muhasebe mesleğinde nitelikli iş gücü sağlanması açısından politika yapıcılar ve eğitim kurumlarına yol gösterici niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Eğitimi, Akılcı Eylem Teorisi, Meslek Tercihi
JEL Kodları: M40, M41

FACTORS INFLUENCİNG ACCOUNTİNG STUDENTS' CAREER CHOİCES AND
REASONS FOR NOT CHOOSİNG THE ACCOUNTİNG PROFESSION

ABSTRACT

This study aims to explore why students in higher education choose not to pursue a career in accounting and to identify the negative subjective norms that influence their decision-making. Data were collected from 402 students at various higher education institutions in Turkey, using Simplified Reasoning Theory, a common approach to explain decision-making processes, and analyzed with a multiple regression model. Results indicate that students' reasons for avoiding accounting are complex. Major factors include viewing accounting as a "difficult and complex" field, its repetitive and tedious nature, and higher income expectations in other careers. The study also finds that family members, peers, and faculty significantly influence students' decisions not to pursue accounting. These findings suggest that curricula should be revised in terms of content and teaching strategies, the profession's public image needs improvement, and the accounting field should be made more attractive to younger generations. Additionally, the study provides guidance to policymakers and educational institutions to support workforce balance and ensure a qualified accounting workforce.

Keywords: Accounting Education, Rational Action Theory, Career Choice
JEL Codes: M40, M41

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
BORSA İSTANBUL'A İLK HALKA ARZDA EŞİT VE ORANSAL DAĞITIM
YÖNTEMLERİNİN HİSSE SENEDİ FİYATLARINA ETKİSİ

Dr. Mustafa Emin Gül
Bartın Üniversitesi
0009-0008-5063-1149, mgul@bartin.edu.tr
Arş. Gör. Müberra Güngör
Nuh Naci Yazgan Üniversitesi
0000-0002-6592-3450, mgungor@nny.edu.tr
Metehan Merttaş
Bartın Üniversitesi

ÖZET

Firmaların önceden belirlenmiş sayıda hisselerinin halka arz edilerek borsada satışa sunulmasına “ilk halka arz” denir. Firmalar, bu hisseler için aracı kurumlar vasıtasıyla yatırımcılardan talep toplamakta ve talebin sonuçlarına göre hisse senetleri başvuru sahiplerine dağıtılmaktadır. Talebin arzı aşması durumunda, hisse senetleri ya tüm yatırımcılara eşit miktarda ya da talep oranlarına göre orantılı şekilde dağıtılmaktadır. Eşit dağıtım yönteminde, tüm yatırımcılar nispeten az miktarda hisseye sahip olmaktadır. Halka arz sonrası, yeni yatırımcıların hisse talebini karşılayacak yeterli satış gerçekleşmediğinde hisse fiyatlarında artış gözlemlenmektedir. Oransal dağıtım yönteminde ise, belirli fonlar ve büyük yatırımcılar yüksek miktarda talepte bulunarak arz edilen hisselerin büyük çoğunluğunu elde edebilmekte ve hisse fiyatlarını yönlendirebilmektedir. Dolayısıyla her iki dağıtım yönteminin de yatırımcı profili ve piyasa dinamikleri üzerinde farklı etkileri bulunmaktadır. Bu farklılıklar, özellikle pandemi sonrası dönemde daha belirgin hâle gelmiştir; zira bu dönemde hem halka arz sayısında hem de borsaya yeni katılan yatırımcı sayısında ciddi bir artış yaşanmıştır. Bu artışın büyük kısmı, finansal okuryazarlığı düşük bireysel yatırımcılardan oluşmuştur. Söz konusu yatırımcıların ilk halka arzlara yoğun ilgi göstermesi ve arz fazlası talepler oluşturmaları, hisse senedi fiyatlarında olağandışı dalgalanmalara yol açmıştır. Bu doğrultuda çalışmada eşit ve oransal dağıtım yöntemlerini karşılaştırarak bu yeni yatırımcı davranışları hakkında fikir verilebilecektir. Dolayısıyla çalışmada hisse senedi fiyat hareketleri incelenerek;

Halka arz yöntemleri karşılaştırılacak ve hisse fiyatlarına etkileri analiz edilecek, Küçük yatırımcılar ile büyük yatırımcıların hisse fiyatları üzerindeki etkisi değerlendirilecek, Halka arz edilen payların toplam değerinin hisse fiyatlarına olan etkisi tespit edilecektir. Oluşturulan bu hipotezler ile halka arz sonrası oluşan fiyat hareketleri açıklanmak istenmektedir. Yapılan literatür taramasında, ilk halka arz sonrası fiyat değişimlerini inceleyen çalışma olduğu görülmüştür. Ancak mevcut çalışmalarda genellikle firma ve piyasa değişkenlerine odaklanılmış, hisse dağıtım yöntemleri dikkate alınmamıştır. Bu nedenle farklı dağıtım yöntemlerinin dahil edilmesiyle çalışmanın literatüre katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Çalışmanın ana konusu olan halka arz edilen firmalar ve bu firmalara ait halka arz verileri ile halka arz sonrası hisse senedi fiyatları veri seti olarak kullanılmıştır. Pandemi sonrası gerçekleşen yoğun halka arz dönemi olan 2021 ve sonrası halka arz edilen 155 firmadan oluşmaktadır. Bu firmalar oransal ve eşit dağıtım yöntemlerine göre iki gruba, arz tutarına göre büyük ve küçük ile ilk 30 son 30 olarak iki gruba, bireysel katılımcı sayısına göre iki gruba ve son olarak halka açıklık oranına göre büyük ve küçük olanlar iki gruba ayrılarak ilk arz sonrası 5, 10, 30 ve 90 günlük getiriler hesaplanmıştır. Elde edilen ilk bulgulara göre 5, 10, 30 ve 90 günlük getirilerin tamamında eşit dağıtım yöntemi oransal dağıtım yöntemine göre daha fazla getiri sağlamaktadır. Getiriler arasındaki fark zaman geçtikçe azalmakta ancak eşit dağıtım tüm zamanlarda daha fazla getiri sağlamaktadır. Arz tutarına göre gruplandırdığımızda büyük arzlar küçük arzlara göre daha fazla getiri sağlarken çok büyük ve çok küçük arzlarda sonuç tam tersi çıkmaktadır. Bireysel katılımcı sayılarına bakıldığında ise katılımcı sayısı ne kadar çoksa arz sonrası getiriler de o kadar fazla olmaktadır. Ayrıca halka açıklık oranları da getirileri etkileyen diğer bir faktör olup halka açıklık oranı fazla olan hisse senetleri daha fazla getiri sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: İlk Halka Arz, Davranışsal Finans, Finansal Okur Yazarlık
JEL Kodları: G32, G40, G53

**THE EFFECT OF EQUAL AND PROPORTIONAL DISTRIBUTION METHODS ON STOCK
PRCES IN INITIAL PUBLIC OFFERINGS ON BORSA ISTANBUL**

ABSTRACT

The sale of a predetermined number of shares by companies on the stock exchange is called an initial public offering (IPO). Companies collect demand for these shares from investors through brokerage firms and distribute the shares to applicants based on the results of the demand. If demand exceeds supply, the shares are distributed either equally among all investors or proportionally according to the demand ratio. In the equal distribution method, all investors own a relatively small amount of shares. After an IPO, when there are insufficient sales to meet the demand for shares from new investors, an increase in share prices is observed. In the proportional distribution method, certain funds and large investors can obtain the majority of the shares offered by placing high demand, thereby influencing share prices. Therefore, both distribution methods have different effects on investor profiles and market dynamics. These differences have become more pronounced, especially in the post-pandemic period, as there has been a significant increase in both the number of IPOs and the number of new investors joining the stock market during this period. A large portion of this increase consists of individual investors with low financial literacy. The intense interest of these investors in initial public offerings and the creation of excess demand have led to unusual fluctuations in stock prices. In this context, the study will compare equal and proportional distribution methods to provide insights into these new investor behaviors. Therefore, by analyzing stock price movements in the study,

1. Public offering methods will be compared and their effects on stock prices will be analyzed,
2. The impact of small and large investors on stock prices will be evaluated,
3. The effect of the total value of publicly offered shares on stock prices will be determined.

These hypotheses are intended to explain the price movements that occur after the IPO. A review of the literature revealed that there are studies examining price changes after the initial IPO. However, existing studies generally focus on company and market variables and do not take into account stock distribution methods. Therefore, it is thought that including different distribution methods could contribute to the literature.

The main subject of the study, companies that went public, and the IPO data for these companies, along with post-IPO stock prices, were used as the data set. It consists of 155 companies that went public in 2021 and after, which was a period of intense IPOs following the pandemic. These companies were divided into two groups according to proportional and equal distribution methods, two groups according to offering size (large and small), two groups according to the number of individual participants, and finally two groups according to public float ratio (large and small), and returns for 5, 10, 30, and 90 days after the initial offering were calculated.

According to the initial findings, the equal distribution method provides higher returns than the proportional distribution method for all 5, 10, 30, and 90 day returns. The difference between returns decreases over time, but equal distribution provides higher returns at all times. When grouped by supply volume, larger supplies yield higher returns than smaller supplies, while the opposite is true for very large and very small supplies. When looking at the number of individual participants, the higher the number of participants, the higher the returns after supply. Additionally, public float ratios are another factor affecting returns. Stocks with higher public float ratios generate higher returns.

Keywords: Initial Public Offering, Behavioral Finance, Financial Literacy

JEL Codes: G32, G40, G53

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN

ENFLASYON MUHASEBESİ UYGULAMALARININ İŞLETMELERİN RİSK DÜZEYLERİNE ETKİSİ: BİST İMALAT SEKTÖRÜ ÜZERİNE BİR UYGULAMA

Arş. Gör. Mehtab Çelik

Selçuk Üniversitesi

0000-0002-8441-6278, mehtab.celik@selcuk.edu.tr

Prof. Dr. Ali Alagöz

Selçuk Üniversitesi

0000-0003-3873-1936, aalagoz@selcuk.edu.tr

Prof. Dr. Baki Yılmaz

Selçuk Üniversitesi

0000-0002-5392-2485, byilmaz@selcuk.edu.tr

ÖZET

Makroekonomik istikrarsızlıkların en önemli göstergelerinden biri olan enflasyon, ekonomilerin sürdürülebilirliğini birçok açıdan olumsuz etkilediği gibi işletmelerin finansal tablolarının en temel işlevlerinden biri olan ilişkili taraflara doğru bilgi aktarımını da olumsuz yönde etkilemektedir. Fiyatlar genel düzeyinde meydana gelen sürekli artışlar, finansal raporlarda yer alan parasal olmayan kalemlerin nominal değerler üzerinden gösterilmesi nedeniyle, bu tabloların karar alıcılar açısından güvenilirliğini azaltmaktadır. Enflasyonun muhasebe bilgisi üzerindeki bu bozucu etkisinin giderilmesi amacıyla kullanılan uluslararası kabul görmüş bir yöntem olarak enflasyon muhasebesi uygulaması, finansal tablolarda yer alan kalemleri enflasyon etkisinden arındırarak, yöneticiler, yatırımcılar ve diğer finansal karar alıcılara daha doğru ve karşılaştırılabilir bilgi sunmakta, işletmelerin mali durumlarının daha gerçekçi bir şekilde analiz edilmesine olanak sağlamaktadır. Enflasyon muhasebesinin Türkiye’de de uygulanmaya başlanması ile işletmelerin finansal yapılarında enflasyon düzeltmesi öncesi ve sonrasında bir farklılığın oluşması beklenmektedir. Bu doğrultuda işletmelerin risk düzeylerinin de enflasyon muhasebesi uygulamalarından etkilenmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda ele alınan çalışmanın temel amacı, enflasyon muhasebesi uygulamalarının işletmelerin risk düzeyleri üzerindeki etkisini ortaya koymaktır. Bu amaçla BİST 100 endeksinde yer alan imalat sanayi işletmelerinin 2022 yılına ait finansal durum tabloları ve kapsamlı gelir tablolarına ulaşılmıştır. Bu tablolardan hareketle işletmelerin risk düzeyleri üzerinde etkili olan 14 adet finansal oran hesaplanmış ve elde edilen oranlar Çok Kriterli Karar Verme tekniklerinden CRITIC- COPRAS yöntemleri ile analiz edilerek işletmelerin risk düzeyleri belirlenmiştir. Araştırma bulguları, enflasyon muhasebesi uygulamasından önce en düşük risk düzeyine sahip ilk üç firmanın BSOKE, TUPRS ve OYAKC, en yüksek risk düzeyine sahip firmaların ise sırasıyla GOLTS, VESTL ve KARSN olduğunu ortaya koymuştur. Enflasyon muhasebesi uygulamasından sonra ise risk sıralamasında dikkate değer değişiklikler meydana gelmiştir. Buna göre uygulama sonrasında risk derecesi en düşük olan ilk üç firma TUPRS, OYAKC ve KRDMA iken, risk derecesi en yüksek firmaların ise sırasıyla, VESTL, OTKAR ve KARSN olduğu belirlenmiştir. Söz konusu değişim, enflasyon muhasebesi uygulamalarının yalnızca finansal tabloların yeniden düzenlenmesine değil, aynı zamanda firmaların göreceli risk düzeylerinin yeniden şekillenmesine yol açtığını göstermektedir. Ayrıca analiz sonuçları, işletmelerin risk düzeyleri üzerinde en fazla önem derecesine sahip olan finansal oranın hem uygulama öncesinde hem de uygulama sonrasında kısa vadeli yabancı kaynakların toplam yabancı kaynaklara oranına ait olduğunu göstermektedir. Bu sonuç, kısa vadeli borç yoğunluğunun işletme riskinin temel belirleyicilerinden biri olduğunu ve işletmelerin kısa vadeli yükümlülük yönetimindeki başarısının risk profilini doğrudan şekillendirdiğini göstermektedir.

Analiz sonuçları, enflasyon muhasebesi uygulamalarının işletmelerin risk profillerinde anlamlı farklılıklar meydana getirdiğini ve enflasyonun finansal göstergeler üzerindeki bozucu etkisinin bu yöntemle daha şeffaf biçimde ortaya konulabildiğini göstermektedir. Çalışma, literatüre enflasyon muhasebesinin risk analizi boyutunda katkı sağlamakta ve işletmelerin, yatırımcıların ve düzenleyici kurumların karar alma süreçlerinde dikkate alınabilecek bulgular sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Enflasyon Muhasebesi, Risk Derecelendirmesi, CRITIC- COPRAS

JEL Kodları: E31, M21, M41

**THE EFFECT OF INFLATION ACCOUNTING PRACTICES ON RISK LEVELS OF
ENTERPRISES: AN APPLICATION ON BIST MANUFACTURING SECTOR**

ABSTRACT

Inflation, one of the most significant indicators of macroeconomic instability, negatively impacts the sustainability of economies in many ways, as well as negatively impacting one of the most fundamental functions of businesses' financial statements: the transfer of accurate information to related parties. Continuous increases in the general price level reduce the reliability of these statements for decision-makers because non-monetary items in financial reports are presented at nominal values. Inflation accounting, an internationally accepted method used to address this distorting effect of inflation on accounting information, provides managers, investors, and other financial decision-makers with more accurate and comparable information by eliminating the effects of inflation on financial statement items, enabling a more realistic analysis of businesses' financial situations. With the implementation of inflation accounting in Turkey, it is expected that the financial structures of businesses will differ before and after inflation adjustments. Consequently, the risk levels of businesses are also expected to be affected by inflation accounting practices. The primary objective of this study is to reveal the impact of inflation accounting practices on the risk levels of businesses. For this purpose, the 2022 financial statements and comprehensive income statements of manufacturing industry enterprises included in the BIST 100 index were obtained. Based on these tables, 14 financial ratios affecting the enterprises' risk levels were calculated, and the resulting ratios were analyzed using CRITIC-COPRAS, a Multi-Criteria Decision Making technique, to determine the enterprises' risk levels. The research findings revealed that before the implementation of inflation accounting, the top three companies with the lowest risk levels were BSOKE, TUPRS, and OYAKC, while the top three companies with the highest risk levels were GOLTS, VESTL, and KARSN, respectively. However, after the implementation of inflation accounting, significant changes occurred in the risk ranking. Accordingly, the top three companies with the lowest risk levels were TUPRS, OYAKC, and KRDMA, while the top three companies with the highest risk levels were VESTL, OTKAR, and KARSN, respectively. This change demonstrates that inflation accounting practices not only led to the restructuring of financial statements but also to a reshaping of firms' relative risk levels. Furthermore, the analysis results indicate that the financial ratio with the greatest significance on businesses' risk levels is the ratio of short-term foreign resources to total foreign resources, both before and after the implementation. This result demonstrates that short-term debt concentration is a key determinant of business risk, and that businesses' success in managing their short-term liabilities directly shapes their risk profile.

The analysis results demonstrate that inflation accounting practices create significant differences in businesses' risk profiles and that this method allows for a more transparent display of the detrimental effects of inflation on financial indicators. The study contributes to the literature on the risk analysis dimension of inflation accounting and offers findings that can be considered in the decision-making processes of businesses, investors, and regulatory bodies.

Keywords: Inflation Accounting, Risk Rating, CRITIC- COPRAS

JEL Codes: E31, M21, M41

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
YAPAY ZEKÂ VE MUHASEBE UYGULAMALARI: YIKIM MI EVRİM Mİ?

Öğr. Gör. Dr. Fatma Gül IŞIK
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
ORCID No0000-0001-3835-8353, fatmagulkarabas@hotmail.com
Doç. Dr. Yusuf IŞIK
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
ORCID No0000-0001-5842-4365, isik.yusuf@hotmail.com

ÖZET

Yapay zekâ (YZ), günümüzde birçok sektörde olduğu gibi muhasebe alanında da köklü değişimlere yol açmaktadır. Muhasebe mesleğinin temel fonksiyonları olan kayıt tutma, raporlama, denetim ve analiz süreçleri; yapay zekâ teknolojileri sayesinde daha hızlı, daha doğru ve daha verimli bir şekilde yürütülmeye başlanmıştır. Ancak bu teknolojik dönüşüm, beraberinde önemli etik tartışmaları da gündeme getirmiştir. YZ destekli muhasebe uygulamalarının sağladığı kolaylıklar, aynı zamanda algoritmik önyargı, şeffaflık eksikliği, veri gizliliği ihlalleri ve sorumluluk belirsizlikleri gibi ciddi etik riskleri de barındırmaktadır.

Bu çalışmada, yapay zekâ teknolojilerinin muhasebe uygulamalarına entegrasyonu ve etik boyutları ele alınmakta ve bu entegrasyonun muhasebe mesleği açısından "bir yıkım mı yoksa bir evrim mi" olduğu sorusu senaryo analizi yöntemi ile değerlendirilmektedir. "Yıkım Senaryosu" kapsamında yapay zekânın muhasebecinin rolünü gölgelemesi, etik değerlerin zayıflaması, mesleki güvenin sarsılması, hukuki sorumluluk belirsizlikleri ve iş gücü kaybı gibi tehditler simüle edilmiştir. Buna karşılık "Evrim Senaryosu", yapay zekâ ile muhasebe mesleğinin daha stratejik bir yapıya kavuşması, etik kodların güncellenmesi, insan-AI iş birliği ile sorumlulukların paylaşılması ve toplumsal güvenin artması gibi olumlu dönüşüm potansiyellerini ortaya koymaktadır.

Çalışmada ayrıca muhasebe etiğinin temel ilkeleri, uluslararası etik standartları (örneğin IESBA Kodu), yapay zekâ kullanımına ilişkin regülasyonlar ve muhasebe profesyonellerinin yeni rolü de kapsamlı şekilde incelenmiştir. Bu çerçevede, etik ilkelere uygun yapay zekâ kullanımı için meslek mensuplarının teknoloji okuryazarlığı, algoritmik kararları yorumlayabilme yetkinliği ve etik farkındalık becerileriyle donatılması gerektiği vurgulanmaktadır.

Sonuç olarak, yapay zekâ teknolojilerinin muhasebe mesleği üzerindeki etkisi, tamamen olumsuz ya da tamamen olumlu olarak değerlendirilemez. Etik, hukuki ve mesleki çerçeveler içerisinde geliştirilen YZ uygulamaları, muhasebe mesleği için bir evrim fırsatı sunmakta; ancak denetimsiz ve kontrolsüz uygulamalar ciddi yapısal riskleri beraberinde getirmektedir. Bu nedenle geleceğe yönelik olarak mesleki standartların ve etik kodların, teknolojik gelişmelere entegre şekilde güncellenmesi hayati önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Muhasebe Uygulamaları, Muhasebe Etiği, Senaryo Analizi, Muhasebe Meslek Etiği, Dijital Dönüşüm

JEL Kodları: M41, O33, J24, L86

ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND ACCOUNTING APPLICATIONS: DESTRUCTION OR EVOLUTION?

ABSTRACT

Artificial intelligence (AI) is causing radical changes in the field of accounting, as in many other sectors today. Record keeping, reporting, auditing and analysis processes, which are the basic functions of the accounting profession, have begun to be carried out faster, more accurately and more efficiently thanks to artificial intelligence technologies. However, this technological transformation has also brought important ethical discussions to the agenda. The conveniences provided by AI-supported accounting applications also carry serious ethical risks such as algorithmic bias, lack of transparency, data privacy violations and uncertainty of responsibility.

In this study, the integration of artificial intelligence technologies into accounting practices and its ethical dimensions are discussed and the question of whether this integration is "a destruction or an

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ ICAFR'25 - ERZİNCAN

evolution" for the accounting profession is evaluated by scenario analysis method. Within the scope of the "Destruction Scenario", threats such as artificial intelligence overshadowing the role of the accountant, weakening of ethical values, shaking of professional trust, uncertainties of legal liability and loss of workforce are simulated. In contrast, the "Evolution Scenario" reveals positive transformation potentials such as the accounting profession gaining a more strategic structure with artificial intelligence, updating of ethical codes, sharing of responsibilities with human-AI cooperation and increasing social trust.

The study also comprehensively examines the basic principles of accounting ethics, international ethical standards (e.g. IESBA Code), regulations on the use of artificial intelligence, and the new role of accounting professionals. In this context, it is emphasized that professionals should be equipped with technological literacy, the ability to interpret algorithmic decisions, and ethical awareness skills in order to use artificial intelligence in accordance with ethical principles.

In conclusion, the impact of AI technologies on the accounting profession cannot be assessed as either completely negative or completely positive. AI applications developed within ethical, legal and professional frameworks offer an evolution opportunity for the accounting profession; however, uncontrolled and uncontrolled applications bring serious structural risks. Therefore, it is vital that professional standards and ethical codes are updated in an integrated manner with technological developments for the future.

Keywords: Artificial Intelligence, Accounting Applications, Accounting Ethics, Scenario Analysis, Accounting Professional Ethics, Digital Transformation.

JEL Codes: M41, O33, J24, L86

**MUHASEBE EĞİTİMİNDE İŞLE BÜTÜNLEŞİK ÖĞRENME (WORK-
INTEGRATED LEARNING-WIL / COOPERATIVE LEARNING (CO-OP))
MODELİNİN UYGULANMASI VE MARKALI DERSLERİN TASARLANMASI
ÖNERİSİ**

Doç. Dr. Murat SERÇEMELİ

Giresun Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü

ORCID: 0000-0002-0718-2236, murat.sercemeli@giresun.edu.tr

Dr. Serap Nur ÖZATA CANLI

Bağımsız Araştırmacı

ORCID: 0000-0003-4240-5383, ozataserap52@gmail.com

ÖZET

Muhasebe akademisyenleri, meslek kuruluşları, sektör işverenleri ve politika yapıcılar muhasebe eğitimi ve muhasebe mesleği üzerinde etkili olan paydaş gruplarıdır. Bu gruplar küreselleşme ve teknolojik gelişmeler ışığında muhasebe öğrencilerini değişen muhasebe mesleğinin yeni gerekliliklerine uygun beceriler kazandırmak suretiyle iş hayatına hazırlama noktasında benzer sorumluluklar taşımaktadırlar (Nehme vd., 2023). Yükseköğretim kurumlarından mezun olan öğrenci sayısındaki artışa rağmen işe hazır olarak görülen bu mezunların sektör ihtiyaçlarını karşılama noktasında yeterli beceri düzeyine sahip olup olmadıkları muhasebe meslek mensupları tarafından uzun zamandır tartışılmaktadır. Muhasebe eğitimini tamamladıktan sonra istihdamı güvence altına almak için teknik becerilerin kendi başına yeterli olmadığı artık bilinen bir gerçektir (Asonitou, 2021). Muhasebe mezunlarının istihdam edilebilirlik becerileri teknik (teori ve uygulama) becerilerin ötesine uzanarak teknik olmayan becerileri de içermektedir (Crawford vd., 2024). Sertifikalı muhasebeciler birliği (CPA) üyelerinin büyük bir çoğunluğu yeni mezunların sektördeki boş pozisyonları doldurmak için yeterli beceriye sahip olmadıklarını dile getirmektedir. Benzer şekilde sektördeki işverenler de mezunlarının istihdam edilebilirlik becerilerinin ortalamasının altında olduğu ve bunun istihdam üzerinde büyük bir olumsuz etki yarattığını ileri sürmektedir (Mengistu & Negasie, 2022). Son yıllarda yapılan araştırmalarda muhasebe mezunlarının gerçek iş dünyasında muhasebe görevlerinin yürütülmesi için belirli bir düzeyde teknik becerilere (teori ve uygulama) sahip olurken problem çözme, iletişim, ekip çalışması gibi teknik olmayan beceriler veya genel becerilerle ilgili kritik becerilerden yoksun oldukları yüksek sesle dile getirilmektedir (Siti vd., 2018; Lim vd., 2016). Ancak bu yeni bir sonuç değildir. Geleneksel muhasebe eğitiminde sınıf içi öğrenme yoluyla edindikleri teknik beceriler ile işverenlerin beklentileri arasında önemli derece farklılıklar olduğu yirmi yılı aşkın süredir tartışılmaktadır (Albrecht & Sack, 2000). Yani muhasebe eğitimdeki en büyük sorunlardan birisi eğitim ile uygulama arasındaki uyumsuzlıktan kaynaklanan pratik beceri eksikliğidir.

Eğitim ile uygulama arasındaki uyumsuzluğun giderilmesi için sağlanan imkânlardan birisi de stajdır. Ancak bu husus her üniversite yada bölümde mevcut değildir ve mevcut sistem birçok eksikliği barındırmaktadır. Ayrıca staj imkânı verilirken yetersiz danışmanlık yapılması, yanlış birimlere atanma, verimsiz iş görevlerinin verilmesi gibi hususlar stajdan alınacak verimi düşürmektedir. Bu sorunların çözümü olabilecek öğretim yöntemi olarak işle bütünleşik öğrenme yöntemi geliştirilmiştir. Bu yöntem “öğrencileri, yükseköğretim kurumlarını ve dış paydaşları müfredatın bir parçası olarak teoriyi uygulamayla birleştiren gerçek iş yeri deneyimlerine dahil eden bir eğitim yaklaşımı”dır (Zegwaard vd., 2023). Bu modelde öğrenciler çalışma disiplini ve/veya mesleki gelişimi ile ilgili anlamlı uygulamayla bütünleştirilmesini sağlayan amaçlı iş görevlerinde aktif katılım yoluyla öğrenmektedirler (Ferns vd., 2024).

Gerek iş dünyasının yükseköğretimden beklentilerinin karşılanması, gerek staj döneminde elde edilen kazanımların artırılması için dünyada uygulanan teorik ve uygulamalı eğitimin birleştirildiği işle bütünleşik eğitim yöntemlerinin (Work-Integrated Learning-WIL / Cooperative Learning (CO-OP)) kullanımı gerek Türkiye’de gerekse uluslararası eğitim camiasında yaygınlaşmaktadır. Bu yöntemde öğrenciler teorik bilgilerini gerçek bir iş ortamında uygulayıcıların mentörlüğünde etkileşim kurarak pekiştirmektedirler. Bununla birlikte muhasebe eğitiminde işle bütünleşik öğrenmenin (WIL/CO-OP) kullanımına yönelik ulusal literatürde herhangi bir yayına rastlanılmamıştır. Bu çalışmada sürdürülebilirlik çerçevesinde muhasebe eğitiminden iş dünyasının beklentilerinin neler olduğu ve

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ ICAFR'25 - ERZİNCAN

buna çözüm olarak işle bütünleşik öğrenmenin nasıl uygulanabileceğinin araştırılması amaçlanmıştır. Bu amaçla yöntemin gerek Türkiye gerek uluslararası yükseköğretim kurumlarındaki uygulama durumu literatür taraması ve bu modele yönelik üniversitelerin web sayfalarında belirtilen sayfalar taranarak araştırılmıştır. Araştırma sonucunda işle bütünleşik öğrenme metodunun muhasebe eğitiminde nasıl uygulanacağı ve markalı derslerin tasarlanması konularında önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Eğitimi, WIL Eğitim Modeli, CO-OP Eğitim Modeli, İşle Bütünleşik Öğrenme.

JEL Kodları: M40, M41, M49

A PROPOSAL FOR THE APPLICATION OF WORK-INTEGRATED LEARNING (WIL / COOPERATIVE LEARNING (CO-OP)) MODEL IN ACCOUNTING EDUCATION AND DESIGN OF BRANDED COURSES

ABSTRACT

Accounting academics, professional organisations, sector employers and policy makers are stakeholder groups that have an impact on accounting education and the accounting profession. These groups have similar responsibilities in terms of preparing accounting students for business life by providing them with skills appropriate to the new requirements of the changing accounting profession in the light of globalisation and technological developments (Nehme et al., 2023). Despite the increase in the number of students graduating from higher education institutions, it has long been discussed by accounting professionals whether these graduates, who are considered ready for work, have sufficient skill levels to meet the needs of the sector. It is now a well-known fact that technical skills alone are not sufficient to secure employment after completing accounting education (Asonitou, 2021). The employability skills of accounting graduates extend beyond technical (theory and practice) skills and include non-technical skills (Crawford et al., 2024). The majority of members of the Association of Certified Public Accountants (CPA) recognise that recent graduates do not have sufficient skills to fill vacancies in the sector. Similarly, employers in the sector argue that the employability skills of their graduates are below average and this has a major negative impact on employment (Mengistu & Negasie, 2022).

In recent years, research has been loudly voiced that while accounting graduates have a certain level of technical skills (theory and practice) to carry out accounting tasks in the real world of work, they lack critical skills related to non-technical skills or general skills such as problem solving, communication, teamwork (Siti et al., 2018; Lim et al., 2016). However, this is not a new conclusion. It has been argued for more than two decades that there is a significant discrepancy between the technical skills acquired through classroom learning in traditional accounting education and the expectations of employers (Albrecht & Sack, 2000). In other words, one of the biggest problems in accounting education is the lack of practical skills resulting from the mismatch between education and practice. One of the opportunities provided to eliminate the discrepancy between education and practice is internship. However, this is not available in every university or department and the current system has many deficiencies. In addition, issues such as inadequate counselling while providing internship opportunities, assignment to the wrong units, assignment of inefficient work tasks reduce the efficiency of the internship. Work-integrated learning method has been developed as a teaching method that can solve these problems. This method is "an educational approach that involves students, higher education institutions and external stakeholders in real workplace experiences that combine theory with practice as part of the curriculum" (Zegwaard et al., 2023). In this model, students learn through active participation in purposeful work tasks that enable them to integrate meaningful practice related to their discipline of study and/or professional development (Ferns et al., 2024).

In order to meet the expectations of the business world from higher education and to increase the gains obtained during the internship period, the use of work-integrated learning methods (Work-Integrated Learning-WIL / Cooperative Learning (CO-OP)), which combines theoretical and practical education, is becoming widespread both in Turkey and in the international education community. In this method, students reinforce their theoretical knowledge by interacting in a real business environment under the mentorship of practitioners. However, there is no publication in the national literature on the use of work-integrated learning (WIL/CO-OP) in accounting education. In this study, it is aimed to

**12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN**

investigate what the expectations of the business world are from accounting education within the framework of sustainability and how work-integrated learning can be applied as a solution. For this purpose, the application status of the method in both Turkish and international higher education institutions was investigated by reviewing the literature and the web pages of the universities for this model. As a result of the research, suggestions were made on how to apply the work-integrated learning method in accounting education and how to design branded courses.

Keywords: Accounting Education, WIL Education Model, CO-OP Education Model, Work Integrated Learning.

JEL Codes: M40, M41, M49

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN

TÜRK YATIRIM FONU: TÜRK DÜNYASINDA EKONOMİK BÜTÜNLEŞMENİN
KURUMSAL DİNAMİKLERİ

Esmenur CÖMERT

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
0009-0005-1572-4831

Emir YILMAZ

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
0000-0002-2521-4190

Merve BOYUN

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
0009-0005-1556-0531

ÖZET

Türk Yatırım Fonu (TYF), Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) çatısında kurulan ve Türk dünyasında ekonomik iş birliğini kurumsallaştırmayı hedefleyen ilk ortak finans kuruluşudur. 600 milyon ABD doları yetkili sermaye ile kurulan TYF, başta küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ) olmak üzere birçok sektöre finansal destek sunarak bölgesel kalkınmayı amaçlamaktadır. Tarım, enerji, turizm, dijital ekonomi ve girişimcilik gibi alanlara öncelik veren fon, bölge içi ekonomik bütünleşmenin stratejik bir aracı olarak konumlandırılmaktadır. Fonun merkezi İstanbul'da yer almakta olup, başkanlık görevini Bağdat Amreyev yürütmektedir.

TYF, hibrit bir finansal model benimseyerek yalnızca üye ülkelerin katkılarıyla değil, aynı zamanda küresel yatırım kuruluşları ve kalkınma bankalarıyla da iş birliği hedeflemektedir. Ancak, fonun henüz aktif şekilde yatırım yapmaya başlamamış olması ve şeffaflığa ilişkin temel kurumsal eksiklikler dikkat çekmektedir. Kamuya açık raporların, etki analizlerinin ve finansal bilgilerin sınırlılığı, hesap verebilirlik ve sürdürülebilirlik açısından önemli bir sorun teşkil etmektedir. TYF'nin planladığı sektör çeşitliliği göz önüne alındığında, fonun etkin işletilmesi halinde Türk dünyasında ekonomik entegrasyona ciddi katkılar sunması mümkündür.

Çalışmanın temel amacı, TDT bünyesinde kurulan TYF'nin kuruluş süreci, amaçları ve Türk dünyasındaki ekonomik iş birliği açısından taşıdığı stratejik önemi incelemektir. Bu doğrultuda araştırma soruları; "Türk Yatırım Fonu, Türk devletleri arasında ekonomik bütünleşmeyi ve kalkınmayı nasıl teşvik etmektedir?" ve "Türk Yatırım Fonu'nun kurulması, küresel ve bölgesel finansal dengeler açısından nasıl bir anlam taşımaktadır?" olarak belirlenmiştir.

Çalışmada yöntem olarak literatür taraması ve doküman inceleme gibi nitel ve betimlemeye dayalı metotlar kullanılmıştır. Elde edilen başlıca bulgular; Sonuç olarak TYF'nin TDT çatısı altında ekonomik iş birliğini kurumsallaştıran ilk ortak finans kuruluşu olarak yapılandığı belirlenmiştir. Fonun, kuruluş amacı doğrultusunda KOBİ'lere ve stratejik sektörlerle yönelik finansal destek sağlamayı hedeflediği tespit edilmiştir. Tüm bunlara ek olarak TYF'nin, hem üye ülkeler hem de küresel finansal kuruluşlarla iş birliği hedefleyen hibrit bir finansman modeli benimsediği sonucuna varılmıştır. Bununla birlikte, fonun henüz aktif yatırım faaliyetlerine başlamadığı ve kamuya açık şeffaflık mekanizmalarının sınırlı olduğu gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türk Devletleri Teşkilatı, Türk Yatırım Fonu, Bölgesel Kalkınma, Ekonomik Entegrasyon, KOBİ Finansmanı

TURKIC INVESTMENT FUND: INSTITUTIONAL DYNAMICS OF ECONOMIC
INTEGRATION IN THE TURKIC WORLD

ABSTRACT

The **Turkic Investment Fund (TIF)** is the first joint financial institution established under the framework of the **Organization of Turkic States (OTS)**, aiming to institutionalize economic cooperation within the Turkic world. Founded with an authorized capital of **600 million USD**, the TIF seeks to promote regional development by providing financial support to various sectors, particularly small and medium-sized enterprises (SMEs). Prioritizing areas such as agriculture, energy, tourism, digital economy, and entrepreneurship, the Fund is positioned as a strategic instrument for intra-

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ ICAFR'25 - ERZİNCAN

regional economic integration. The headquarters of the Fund is located in Istanbul, with **Bagdat Amreyev** serving as its president.

Adopting a hybrid financial model, the TIF intends to operate not only through contributions from member states but also through cooperation with global investment institutions and development banks. However, the fact that the Fund has not yet begun active investment activities and the presence of fundamental institutional shortcomings regarding transparency are noteworthy. The limited availability of public reports, impact assessments, and financial data poses significant challenges in terms of accountability and sustainability. Considering the planned sectoral diversity, it is possible that the effective operation of the Fund could make a substantial contribution to economic integration within the Turkic world.

The primary aim of this study is to examine the establishment process, objectives, and strategic significance of the TIF in terms of economic cooperation within the Turkic world under the OTS framework. Accordingly, the research questions are formulated as follows: *“How does the Turkic Investment Fund promote economic integration and development among Turkic states?”* and *“What is the significance of the establishment of the Turkic Investment Fund in terms of global and regional financial dynamics?”*

The study employs qualitative and descriptive methods, such as literature review and document analysis. The main findings reveal that the TIF has been structured as the first joint financial institution under the OTS to institutionalize economic cooperation. It has been determined that the Fund aims to provide financial support to SMEs and strategic sectors in line with its founding objectives. Additionally, it is concluded that the TIF has adopted a hybrid financing model that seeks cooperation with both member states and global financial institutions. Nonetheless, it has been observed that the Fund has not yet commenced active investment operations and that publicly accessible transparency mechanisms remain limited.

Keywords: Organization of Turkic States, Turkic Investment Fund, Regional Development, Economic Integration, SME Financing

**YEŞİL FİNANSIN PARA PİYASALARINDA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ETKİSİ:
TÜRKİYE BANKACILIK SİSTEMİ**

Doç. Dr. Adem ÖZBEK

Gümüşhane Üniversitesi, Sosyal Bilimler MYO, Yönetim ve Organizasyon Bölümü

ÖZET

Sürdürülebilirlik, öncelik olarak geleceği düşünerek bugün var olan kaynakların etkin kullanılmasını amaçlayan bir kavramdır. Tüketime bağlı olarak bu kaynakların ekonomik değeri ve maliyeti her geçen gün artmaktadır. Sürdürülebilirlik çevresel, sosyal ve ekonomik olmak üzere üç ana boyutla ele alınmaktadır. Ekonomik olarak sürdürülebilirlik kapsamında yapılan önemli adımlardan birisi yeşil finans mantığının geliştirilmesi olmuştur. Yeşil finans, hem para hem de para ile satın alınabilecek, ihtiyaçları karşılayan temel kaynakların doğru kullanılmasını ifade eder. Yeşil finans temel olarak ekonomiyi, önem olarak ise çevreyi dikkate almaktadır. Bu çerçevede hem ekonomik hem de çevresel sürdürülebilirliği desteklemektedir. Finansal anlamda piyasa kavramı para ve sermaye piyasası olarak ikiye ayrılmaktadır. Bu piyasalarda fon arz edenler, fon talep edenler, finansal araçlar, finansal araçlar ve kurumsal-yasal düzenlemeler olmak üzere dört temel unsur bulunmaktadır. Para piyasalarının en önemli finansal kuruluşları bankalardır. Bankalar, sürdürülebilirlik kapsamında yeşil finans uygulama ve politikalarını kurumsal-yasal düzenlemeler çerçevesinde oluşturmaktadırlar. Bu nedenle finansal piyasalarda yeşil finans'ın temelini ve odak noktasını bankalar oluşturmaktadır. Bankalar, mevduat olarak topladıkları birikimleri piyasalara kredi olarak aktarırken, yeşil finans bu kapsamda bu kaynakların doğru yerlere yönlendirilmesi ile ilgilenmektedir. Bu yönlendirme de ekonomik birimlerden gelen ihtiyacın tam olarak netleştirilmesi aynı zaman da bu ihtiyaca yönelik aktarılan kaynakların ekonomik ve çevresel sürdürülebilirliğinin sağlanması amaçlanmaktadır. Dolayısıyla bankacılık sektörü yeşil finans uygulamaları ile bugün sahip olunan kaynakların etkin ve verimli kullanılmasını sağlayarak hem ekonomik hem de çevresel sürdürülebilirliği desteklemektedir. Teknolojide meydana gelen hızlı değişim, tüketim ihtiyaçların da kısa vadeli hızlı değişiklikler yaratmaktadır. Bu durum, ekonomik ömür süresi uzun olan mal ve hizmetlerin kullanım sürelerinin kısalmasına neden olmaktadır. Değişim hızının yavaş olduğu dönemlerde bankaların mevduat hesapları ile tasarrufları toplaması ve bu kaynakları ihtiyacı olan ekonomik birimlere kredi olarak sağlaması ekonomik sistem için yeterli sayılırdı. Ancak günümüzde bankaların bu birimleri ekonomik anlamda finanse etmesi sürdürülebilirlik adına yeterli olamamaktadır. Çünkü paranın maddi anlamda dolaşımının sağlanması aynı zamanda kaynakların ve çevrenin korunması ile sağlanacaktır. Bu kapsamda çalışma ile ekonomik ve çevresel sürdürülebilirliğin eş zamanlı yapılması gerekliliği önemi vurgulanmaktadır. Bu çalışmada, Türkiye'de bankacılık sisteminin yeşil finans başlığı altında yaptıkları yatırımlar, projeler, politikalar ve finansman olanakları değerlendirilemeye çalışılmıştır. Bu kapsamda, sürdürülebilirlik, yeşil finans, bankacılık sektörü ve bu sektörün Türkiye'de yeşil finans ve sürdürülebilirlik çalışmaları dört bölümde ele alınmıştır. Yapılan değerlendirmeler sonucunda, Türkiye'de henüz bankaların tam olarak sürdürülebilirlik ve beraberinde yeşil finans ile ilgili yapmış oldukları çalışmaların para piyasalarının geneline yayılmadığı ve kısıtlı kaldığı sonucu elde edilmiştir. Türkiye'de toplam 67 banka para piyasalarında faaliyet göstermekte ve sadece Türkiye İş Bankası, Garanti BBVA, AkBank, Yapı Kredi, Denizbank, QNB Finansbank, VakıfBank, ING Bank ve Ziraat Bankalarının yeşil finans ve sürdürülebilirlik konularına önem verdikleri gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Yeşil Finans, Türkiye, Bankacılık Sistemi

Jel Kodları: G21, E44, Q20,S56

**THE IMPACT OF GREEN FINANCE ON SUSTAINABILITY IN MONEY MARKETS: THE
TURKISH BANKING SYSTEM**

ABSTRACT

Sustainability is a concept that prioritizes the efficient use of existing resources today, with an emphasis on preserving them for future generations. As consumption increases, the economic value and cost of these resources are also rising. Sustainability is generally addressed in three main

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ ICAFR'25 - ERZİNCAN

dimensions: environmental, social, and economic. One of the key economic steps taken toward sustainability is the advancement of green finance. Green finance involves the responsible use of monetary and real resources to meet essential needs, with a primary focus on environmental considerations while supporting economic growth. In financial markets, the distinction is made between money and capital markets. Money markets, in particular, consist of fund suppliers, fund demanders, financial intermediaries, financial instruments, and institutional/legal regulations. Banks represent the most significant institutions within these markets. Within the framework of sustainability, banks have begun developing and implementing green finance policies, guided by regulatory frameworks. Therefore, banks play a central role in laying the foundation for green finance in financial markets. Through the intermediation function of channeling savings (deposits) into loans, green finance focuses on directing these funds toward environmentally and economically sustainable projects. The core objective is to clarify the exact needs of economic units and ensure that the allocated resources contribute to long-term economic and environmental sustainability. Thus, through green finance initiatives, the banking sector promotes the effective and efficient use of resources, reinforcing sustainability from both economic and ecological perspectives.

The rapid pace of technological change also affects consumption patterns, shortening the life cycle of goods and services with traditionally long economic lifespans. In earlier periods, banks' role in collecting deposits and lending them to economic actors was sufficient to support the financial system. However, in today's context, this is no longer adequate. Merely circulating money is not enough, resource conservation and environmental protection must also be ensured. This study highlights the necessity of integrating both economic and environmental sustainability. It evaluates the investments, projects, policies, and financing initiatives implemented under the umbrella of green finance by the Turkish banking system. The paper is structured in four parts: an overview of sustainability, the concept of green finance, the role of the banking sector, and an evaluation of green finance and sustainability efforts in Turkish banks. Findings reveal that while 67 banks operate within Turkey's money markets, only a limited number, Türkiye İş Bankası, Garanti BBVA, AkBank, Yapı Kredi, DenizBank, QNB Finansbank, VakıfBank, ING Bank, and Ziraat Bankası, demonstrate a substantive commitment to green finance and sustainability. These practices have yet to be fully integrated across the entire financial market landscape in Turkey.

Keywords: Sustainability, Green Finance, Turkish Banking System, Money Markets, Environmental Economics

Gel Codes: G21, E44, Q20, S56

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
ULUSLARARASI KAMU SEKTÖRÜ MUHASEBE STANDARTLARININ (IPSAS)
UYARLANMASI: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Doç.Dr. Mehmet Koçdemir
ORCID ID: 0000-0002-5046-4730, mehmetkocdemir@hotmail.com

Prof. Dr. Seval Kardeş Selimoğlu
ORCID:0000-0003-1185-9980, sselimoglu@anadolu.edu.tr

ÖZET

Kamu sektörünün alt sınıflandırmasında yer alan genel yönetim (genel devlet) alanında kullanılan kaynaklar, halktan toplanan fonlardan oluşur ve bu kaynaklar vekalet ilişkisi içinde bürokratik aktörler tarafından kamusal mal ve hizmet üretiminde kullanılır. Kaynaklar halka ait olduğundan, bunların doğru kararlar alınarak öncelikli alanlarda ve performansla dayalı olarak kullanılması ve mali uygulamaların sonuçları için hesap verilmesi gerekir. Mali alanda karar alma ve hesap vermeyi sağlayan en temel araçların başında mali raporlar yer almaktadır. Bu raporlar uluslararası standartların belirlediği kurallar çerçevesinde hazırlanır. Uluslararası kamu sektörü muhasebe standartları (IPSAS), kamu sektöründe tahakkuk esaslı muhasebe uygulamalarına ve mali raporlamaya yön veren temel belgelerdir. Dünyada birçok ülke, Uluslararası Kamu Sektörü Muhasebe Standartları Kurulu tarafından yayınlanan muhasebe standartlarını kendi ülke uygulamalarına dahil etme çabasında olmuştur. Burada amaç standartlar yoluyla, ilgili, gerçeğe uygun, anlaşılabilir, zamanında ve doğrulanabilir faydalı mali bilgi üretmek ve mali raporlar yayımlamaktır. Ülkeler bu standartları, farklı şekillerde uyarlayarak kendi uygulamalarının bir parçası haline getirmektedir. Türkiye, IPSAS'ları kendi ulusal standartları aracılığıyla, yerel ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde dolaylı olarak adapte eden ülkeler arasında gösterilmektedir. IPSAS standartları Devlet Muhasebe Standartları Kurulu tarafından uyarlanmakta ve yayımlanmaktadır. Bu Kurul farklı kamu idarelerinden katılan üyelerden oluşan çoğulcu bir yapı olarak örgütlenmiştir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de IPSAS'ların uyumlaştırılmasına ilişkin model nedir sorusuna cevap bulmaktır. Bu çerçevede, Devlet Muhasebe Standartları Kurulu ile bu Kurula hizmet veren sekreteryaya ve alt çalışma grubunun faaliyetleri, Devlet Muhasebe Standartları Kurulu'nun internet sayfası (<https://www.hmb.gov.tr/devlet-muhasebesi-standartlari>) ve bu sayfada yayımlanan 2019-2024 yılları faaliyet raporları aracılığı ile analiz edilmiştir. Çalışma, Türkiye'nin IPSAS'ları iki temel ve birçok alt aşamadan oluşan bir model ile uyarladığını göstermiştir. Birinci aşamada, IPSAS alt çalışma grubu ilgili IPSAS üzerinde çalışmakta, uygulama ihtiyaçlarını gözeterek elde ettiği sonuçları, Devlet Muhasebe Standartları Kurulu'nun gündemine taşımaktadır. Kurul, ilgili IPSAS standardı hakkında kapsamlı değerlendirmeler yapmakta, ülke ihtiyaçları gözetilerek ilgili IPSAS bir Devlet Muhasebe Standardı (DMS) taslağı haline dönüştürülmektedir. Kurul tarafından karara bağlanan ilk nihai taslaklar, çoğulcu şekilde görüş alınmak için kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Kurul görüşleri de dikkate alarak nihai kararını vermekte ve sonrasında standart yayımlanmaktadır. Standart olarak yayımlanan DMS'ler kamu mali alanında doğrudan uygulanmamaktadır. İkinci aşamada ise yayımlanan standart nedeniyle, başta genel devlet kapsamındaki tüm kamu idareleri için temel referans belge olan, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği olmak üzere, ilgili düzenlemelerde revizyon ihtiyacı olup olmadığı belirlenmektedir. Böyle bir ihtiyaç varsa, standartların öngördüğü düzenlemeler bu mevzuatlara dahil edilmektedir. Özetle, Türkiye'de IPSAS'lar kademeli bir anlayış içinde ve çoğulcu yöntemlerle ve ülkenin ihtiyaçlarını gözetilen bir model ile uyarlanmakta ve uygulama alanı bulmaktadır. Bu model, IPSAS'ları uyarlama çabasında olan diğer ülkeler için iyi uygulama örneği olarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Mali raporlama, IPSAS, Devlet Muhasebe Standartları.
JEL Kodları: H83

ADAPTATION OF INTERNATIONAL PUBLIC SECTOR ACCOUNTING STANDARDS
(IPSAS): TURKEY CASE

ABSTRACT

The resources used in the field of general government, which is a sub-classification of the public

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ ICAFR'25 - ERZİNCAN

sector, consist of funds collected from the citizens, and these resources are used by bureaucratic actors in the production of public goods and services within the agency relationship. Since the resources belong to the citizens, they must be used by making the right decisions in priority areas and based on performance, and accountability must be given for the results of financial practices. Financial reports are among the most fundamental tools that provide decision-making and accountability in the financial field. These reports are prepared within the framework of the rules determined by international standards. International public sector accounting standards (IPSAS) are the basic documents that guide accrual accounting practices and financial reporting in the public sector. Many countries in the world have made efforts to incorporate the accounting standards published by the International Public Sector Accounting Standards Board into their own country practices. The aim here is to produce relevant, accurate, understandable, timely and verifiable useful financial information and publish financial reports through standards. Countries adapt these standards in different ways and make them a part of their own practices. Türkiye is among the countries that indirectly adapt IPSASs to meet their local needs through their own national standards. IPSAS standards are adapted and published by the Public Accounting Standards Board. This Board is organized as a pluralistic structure consisting of members from different public administrations. The purpose of this study is to answer the question of what is the model for harmonization of IPSASs in Türkiye. To this end, the relevant provisions in financial regulations were analyzed through a literature review. In this context, the activities of the State Accounting Standards Board and the secretariat and sub-working groups serving this Board were analyzed through the State Accounting Standards Board's website (<https://www.hmb.gov.tr/devlet-muhasebesi-standartlari>) and the 2019-2024 activity reports published on this page. The study has shown that Türkiye has adapted IPSASs with a model consisting of two basic and many sub-stages. In the first stage, the IPSAS sub-working group works on the relevant IPSAS and brings the results it obtains by considering the application needs to the agenda of the Government Accounting Standards Board. The Board conducts comprehensive evaluations on the relevant IPSAS standard, and the relevant IPSAS is transformed into a Public Accounting Standard (PAS) draft by considering the country's needs. The first final drafts decided by the Board are shared with the public to receive pluralistic opinions. The Board takes into account the opinions and makes its final decision, and then the standard is published. DMSs published as standards are not directly applied in the public finance area. In the second stage, it is determined whether there is a need for revision in the relevant regulations, especially the General Management Accounting Regulation, which is the basic reference document for all public administrations within the scope of the general government, due to the published standard. If there is such a need, the regulations foreseen by the standards are included in these legislations. In summary, IPSASs in Turkey are being adapted and implemented in a gradual manner, with pluralistic methods and with a model that takes into account the needs of the country. This model can be used as a good practice example for other countries that are trying to adapt IPSASs.

Keyword: Financial reporting, IPSAS, Public Accounting Standards.

JEL Codes: H83

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
SOSYAL BİLİMLERDE GEÇİŞKENLİKLER: GENEL SOSYOLOJİDEN
MUHASEBE SOSYOLOJİSİNE

Prof. Dr. Vasfi HAFTACI
Kocaeli Üniversitesi Emekli Öğretim Üyesi
0000-0001-7643-4049, vasfihaftaci@gmail.com.tr

ÖZET

Sosyoloji, kavramlaştırmalar yapmak suretiyle, bilimsel yöntemler kullanarak, sosyal gereksinimleri gidermek amacıyla bir araya gelmiş, ortak kültüre sahip bireylerin oluşturduğu toplumu inceler. Bir nesne ya da olgunun, zihindeki soyut ve genel tasarımı olan kavramlar, ortak bir payda oluşturmak suretiyle konunun anlaşılabilir olmasını sağlarlar.

Kavramlaştırmayı önemseyen, bir bakıma tanım üreten bir disiplin olan sosyolojideki kavramsallaştırmalar, sosyal hayatın değişkenliği ve dinamikliğinden ötürü çok fazla değişiklik gösterirler. Aynı toplumlara özgü farklılıklar ve içlerinde değer yargısı barındırmalarından ötürü, sosyolojik kavramlar üzerinde tam bir fikir birliği sağlanamaz. Bu husus, aynı zamanda tüm sosyal bilim dalları için geçerli olan önemli sorunlardan birisini oluşturur.

Bu bildiride, giriş ve sonuç dışında ele alınan Toplum, Kültür, Statü ve Rol, Sosyal Grup, Toplumsal Tabakalaşma, Toplumsal Hareketlilik, Toplumsal Kimlik gibi sosyolojik kimi temel kavramlar muhasebe ile ilişkilendirilerek, genel sosyolojiden hareketle, özel sosyolojilerin henüz irdelenmemiş bir türü olarak muhasebe sosyolojisi için bir temel oluşturmak hedeflenmiştir. Bu bağlamda muhasebe ile ilişkisi kurulan bu kavramlara ilişkin özet niteliğinde şunlar söylenebilir.

Muhasebe Düzeni: Her toplumda oluşturulmuş olan muhasebe düzeni, o toplumun sosyo-kültürel değerlerinden, ülkedeki ekonomik sistemden, toplumun ve kişilerin refah düzeyinden doğrudan etkilenir. Çünkü açık bir sistem olan muhasebenin, ilişkide bulunduğu diğer bilim dallarındaki uygulamalardan etkilenmesi sosyolojik bir olgudur.

Muhasebe Kültürü: Muhasebe sosyolojisi açısından kültür, bağlı olduğu sosyal grubun bir üyesi sıfatıyla, muhasebe meslek mensubunun edindiği tüm bilgi birikimi ve deneyimini kullanarak mali nitelikli işlemlere ilişkin olarak ürettiği çalışma biçimidir.

Muhasebede Statü ve Rol: Muhasebe sosyolojisi açısından statü, bir muhasebe meslek mensubunun toplumsal yapıda bulunduğu konumu gösterir. Toplum içindeki her birey gibi muhasebe meslek mensupları da sosyal bir statüye sahiptir. Her bireyin toplum içinde birden fazla statüsü olmasına bağlı olarak söz gelimi muhasebe mesleğini icra eden bir muhasebeci, aile içinde bir baba ve eş statüsüne sahip olabilir.

Muhasebe Sosyal Grubu: İnsan hayatının bir sosyal grup içinde başlayıp bir sosyal grup içinde sona ermesinden ötürü her birey, hayatının her evresinde bir ya da daha fazla sosyal grupla ilişki halinde olur. Bu bağlamda muhasebe sosyal grubu; ortak kurallara uyan, ortak özelliklere sahip, muhasebe çalışma alanıyla ilgili ortak gereksinimleri gidermeyi amaçlayan, mesleki durumunun farkında olan ve diğer meslek mensuplarıyla aralarındaki etkileşimi doğrudan ya da dolaylı olarak sürdüren bireylerden oluşur.

Muhasebede Toplumsal Tabakalaşma: Sosyoloji açısından modern toplumlarda çoğunlukla geçerli olan açık tabakalaşmada, bireyler rahatlıkla tabaka değiştirebilirler. Muhasebe meslek mensupları, açık toplumsal tabakalaşma sistemi içinde ortaya çıkan farklı tabakaların, mali nitelikli işlemlerine danışmanlık görevi yaparlar.

Muhasebe Hareketliliği: Toplumsal tabakalar ya da coğrafi yaşam alanlarında gerçekleştirilen her türlü yer değiştirmeyi ifade eden toplumsal hareketlilik, dikey ve yatay olmak üzere iki şekilde gerçekleşir. Muhasebe meslek mensupları arasındaki dikey hareketlilik, genellikle alt tabakadan üst tabakaya doğru gerçekleşirken, muhasebe meslek mensuplarının yaşam standartlarını değiştirmeden, bulundukları tabaka içindeki sosyal konumunu değiştirmesi durumuna yatay muhasebe hareketliliği denir.

Muhasebede Toplumsal Değişme: 1980'li yılların Türkiye'sinde, muhasebecilik yapabilmek için hiçbir koşula gerek yok iken, 1989 yılında çıkartılan 3568 sayılı yasa ve daha sonraki yıllarda Türkiye'de çıkarılan yasalarla muhasebe alanında önemli ve köklü değişimlere imza atılmıştır.

Muhasebeci Kimliği: Muhasebeci kimliği, bireyin muhasebe alanında kimi çabaları göstermesi ve kimi koşulları yerine getirmesinden sonra elde ettiği kazanılmış bir statüdür. Türkiye'de Serbest

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ ICAFR'25 - ERZİNCAN

Muhasebeci ve Mali Müşavirler, Yeminli Mali Müşavirler, Bağımsız Denetçiler, Muhasebe ve Finansman Öğretim Üyeleri gibi muhasebeci kimliği altında toplanabilecek çeşitli sosyal gruplar vardır.

Sonuç olarak vurgulamak gerekirse, farklı sosyal bilim dalları arasında zorunlu ve sıkı iş birliği olduğu bugün bilinen bir gerçektir. Bu bağlamda sosyolojinin de farklı sosyal bilim dallarıyla yakın ilişkisi vardır.

Her toplumun her dönemde, kendine özgü çözümler bekleyen sosyal sorunlarının bulunmasından ötürü, 20. yüzyıldan itibaren bu sorunlara uygun özel uzmanlık dalları ortaya çıkmış, sosyal değişimlerin farklı sonuçlar doğurması nedeniyle, özel ya da türsel sosyolojiler adı verilebilecek yeni çalışma alanları ortaya çıkmıştır.

Bugüne kadar türsel sosyoloji alanında yapılmış çalışmalar içinde, muhasebe sosyolojisi adıyla doğrudan bir çalışmaya rastlanmadığı gerçeğinden hareketle bu bildiride, bilgi toplumunun yeni bir çalışma alanı olarak genel sosyolojinin temel kavramları, muhasebe bilim alanına uyarlanmak suretiyle “Muhasebe Sosyolojisi” adıyla yeni bir çalışma alanı için ilk adımların atılması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Genel Sosyoloji, Sosyolojinin Temel Kavramları, Muhasebe Sosyolojisi, Muhasebe Sosyolojisinin Temel Kavramları

JEL Kodları: M41

TRANSITIONS IN SOCIAL SCIENCES: FROM GENERAL SOCIOLOGY TO ACCOUNTING SOCIOLOGY

ABSTRACT

Sociology examines society—comprising individuals who come together and share a common culture—with the aim of addressing social needs by employing scientific methods and developing conceptualizations. Concepts, which are abstract and general mental representations of objects or phenomena, enable the subject matter to become comprehensible by establishing a common framework. In sociology, a discipline that places great importance on conceptualization and, to some extent, produces definitions, such conceptualizations vary considerably due to the variability and dynamism of social life. Sociological concepts cannot achieve complete consensus because of differences unique to individual societies and the value judgments they embody. This constitutes one of the major challenges not only for sociology but for all social sciences. This paper aims to establish a foundation for “Accounting Sociology”—a yet-unexplored branch of special sociologies—by relating certain fundamental sociological concepts such as Society, Culture, Status and Role, Social Group, Social Stratification, Social Mobility, and Social Identity to the field of accounting, drawing upon general sociology. In this context, the following provides a summary of these concepts as they relate to accounting:

Accounting Order: The accounting system established in any society is directly influenced by that society’s socio-cultural values, its economic system, and the level of welfare of individuals and the community. This is because accounting, as an open system, is sociologically affected by practices in other scientific fields with which it interacts.

Accounting Culture: In the context of accounting sociology, culture refers to the way in which an accounting professional, as a member of a social group, applies their accumulated knowledge and experience to financial transactions.

Status and Role in Accounting: From the perspective of accounting sociology, status denotes the position occupied by an accounting professional within the social structure. Like all individuals in society, accounting professionals hold a social status. Given that individuals often have multiple statuses, an accountant practicing the profession may simultaneously hold the statuses of father and spouse within his family.

Accounting Social Group: Since human life begins and ends within a social group, every individual is associated with one or more social groups throughout their life. Accordingly, the accounting social group consists of individuals who adhere to common rules, share common characteristics, aim to meet common needs related to accounting work, are aware of their professional status, and maintain direct or indirect interaction with other professionals.

Social Stratification in Accounting: In modern societies, open stratification allows individuals to move freely between strata. Accounting professionals, operating within this open stratification system,

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ ICAFR'25 - ERZİNCAN

provide consultancy services to different strata in managing their financial transactions.

Accounting Mobility: Social mobility, which refers to any movement across social strata or geographical living spaces, occurs in two forms: vertical and horizontal. Vertical mobility among accounting professionals usually involves upward movement from a lower to a higher stratum, whereas horizontal accounting mobility refers to changes in one's social position within the same stratum without altering their standard of living.

Social Change in Accounting: In Turkey in the 1980s, there were no formal requirements to practice accounting. However, significant and fundamental changes occurred in the field of accounting following the enactment of Law No. 3568 in 1989 and subsequent legislation.

Accountant Identity: The identity of an accountant represents an achieved status attained after meeting certain conditions and demonstrating effort in the field of accounting. In Turkey, various social groups such as Certified Public Accountants, Sworn-in Certified Public Accountants, Independent Auditors, and Accounting and Finance Academics fall under the umbrella of accountant identity.

In conclusion, it must be emphasized that close and necessary collaboration among different branches of the social sciences is a well-established fact today. In this context, sociology maintains close ties with other social science disciplines. Given that each society in every era faces unique social problems requiring tailored solutions, new specialized fields have emerged since the 20th century. As social change yields diverse outcomes, new areas of study known as special or branch sociologies have developed.

Recognizing the lack of direct studies under the name of "Accounting Sociology" within the scope of branch sociology thus far, this paper aims to take the first steps toward establishing a new field of study called "Accounting Sociology" by adapting the fundamental concepts of general sociology to the discipline of accounting as a new area of inquiry in the information society.

Keywords: General Sociology, Fundamental Concepts of Sociology, Accounting Sociology, Fundamental Concepts of Accounting Sociology.

JEL Codes: M41

**MUHASEBEDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE ADLİ MUHASEBE BAĞLAMINDA
KURUMSAL ŞEFFAFLIK ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME**

Doç. Dr. Münevver KATKAT ÖZÇELİK

Artvin Çoruh Üniversitesi Hopa İİBF

ORCID: 0000-0001-7299-7952, mkatkat@artvin.edu.tr

ÖZET

Muhasebe, işletme faaliyetlerini şeffaf ve güvenilir bir şekilde kaydeden, paydaşların doğru ve zamanında bilgiye erişimini sağlayan temel bir bilgi sistemidir. Ancak son yıllarda iş dünyasında yaşanan yapısal dönüşümler, muhasebenin kapsamını ve sorumluluklarını önemli ölçüde genişletmiştir. Özellikle artan çevresel krizler, toplumsal eşitsizlikler ve kurumsal skandallar, işletmelerin yalnızca finansal değil, aynı zamanda sosyal ve çevresel etkilerinin de izlenmesini zorunlu hale getirmiştir. Bu bağlamda, işletmelerin topluma ve çevreye karşı sorumluluklarını yerine getirip getirmediğini ölçmeyi ve raporlamayı amaçlayan yeni bir alan olan sürdürülebilirlik muhasebesi ortaya çıkmıştır. Geleneksel muhasebe sistemleri esas olarak finansal performansa odaklanırken, sürdürülebilirlik muhasebesi, işletmelerin çevresel, sosyal ve yönetimsel (ESG) boyutlardaki performanslarını da izlemeyi ve açıklamayı hedeflemektedir. Bu yaklaşım, şirketlerin sadece hissedarlara değil, tüm paydaşlara karşı hesap verebilir bir yönetim anlayışını benimsemelerini gerektirir.

Sürdürülebilirlik raporlarında genellikle karbon salımları, enerji tüketimi, iş sağlığı ve güvenliği, çeşitlilik ve kapsayıcılık gibi çeşitli göstergelere yer verilir. Bu yönüyle sürdürülebilirlik muhasebesi, günümüzde kurumsal yönetişimin temel unsurlarından biri haline gelmiştir. Ancak sürdürülebilirliği yalnızca bir imaj veya itibar aracı olarak görmek, bu yaklaşımın içini boşaltmakta ve kamu güvenini zedelemektedir. Çünkü bu raporlar çoğunlukla gönüllülük esasına dayandığı için, bazı şirketlerin açıklamalarını manipüle etme riski doğmaktadır. Bu riski ortadan kaldırmak için, çevresel ve sosyal raporların doğruluğu yalnızca içerik üretimiyle değil, aynı zamanda bağımsız denetim yoluyla da güvence altına alınmalıdır. İşte bu noktada adli muhasebe devreye girmektedir. Geleneksel olarak mali dolandırıcılıkların tespitiyle ilişkilendirilen adli muhasebe, artık yanıltıcı sürdürülebilirlik beyanlarının analizinde ve kamu yararının korunmasında da önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda en yaygın sorunlardan biri, şirketlerin çevre dostuymuş gibi görünerek kamuoyunu aldattığı “yeşil badana” (greenwashing) uygulamalarıdır.

Adli muhasebe uzmanlarının kullandığı analitik teknikler, belge incelemeleri ve içerik analizleri sayesinde şirketlerin sürdürülebilirlik iddialarının doğruluğu sorgulanabilir. Böylece kamuoyu aldatılmaktan korunur ve kurumsal şeffaflık teşvik edilir. Bu süreçte, Küresel Raporlama Girişimi (GRI) tarafından belirlenen uluslararası geçerliliğe sahip standartlar, sürdürülebilirlik raporlaması için önemli bir referans çerçevesi sunmaktadır. Ancak bu raporların içeriği bağımsız doğrulama mekanizmalarına açık olmadığında, biçimsel belgelerden öteye geçememe riski doğar. GRI uyumlu raporların güvenilirliği, ancak adli muhasebe denetimleri ile tam anlamıyla sağlanabilir. Bu nedenle sürdürülebilirlik muhasebesi ile adli muhasebenin entegrasyonu, kurumsal hesap verebilirliğin tesisi açısından kritik öneme sahiptir. Uluslararası (örneğin Volkswagen emisyon skandalı, Boeing 737 MAX krizi) ve ulusal (örneğin Soma maden faciası) düzeyde yaşanan olaylar, bu entegrasyonun gerekliliğini açıkça ortaya koymaktadır. Buna karşılık, Arçelik ve Anadolu Efes gibi kurumsal örnekler, şeffaf ve etik sürdürülebilirlik raporlamasının olumlu etkilerini göstermektedir.

Sonuç olarak, muhasebe artık sürdürülebilirlik ve etik boyutları birleştiren yeni bir yaklaşıma ihtiyaç duymaktadır. Bu yaklaşım, adli muhasebecileri yalnızca usulsüzlük denetçisi olarak değil, aynı zamanda etik şeffaflık savunucusu olarak konumlandırmalıdır. Bu çalışma, sürdürülebilirlik muhasebesi ile adli muhasebe arasındaki etkileşimi incelemekte ve kuramsal çerçeveler ile pratik örnekler ışığında bu iki disiplinin kesişim noktasını tartışmayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda çalışmada, nitel araştırma desenine dayalı doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Ulusal ve uluslararası literatürde yer alan akademik yayınlar, şirket raporları ve kamuya açık vaka örnekleri analiz edilmiştir. Ayrıca Volkswagen, Boeing, Soma, Arçelik ve Anadolu Efes gibi seçili örnek olaylar üzerinden çözümleyici değerlendirmeler yapılmıştır. Elde edilen bulgular, sürdürülebilirlik raporlarının çoğu zaman biçimsel kaldığını ve bu tür belgelerin içerik güvenilirliğinin ancak adli muhasebe teknikleriyle sağlanabileceğini göstermektedir. Bu durum, muhasebenin yalnızca

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ ICAFR'25 - ERZİNCAN

sayısal verilerden ibaret olmadığını; aynı zamanda etik ilkelere dayalı bütünsel bir denetim alanı haline geldiğini ortaya koymaktadır

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik Muhasebesi, Adli Muhasebe, Kurumsal Şeffaflık, GRI Standartları, Greenwashing

JEL Kodları: M41, M42, Q56, K42

AN EVALUATION OF CORPORATE TRANSPARENCY IN ACCOUNTING WITHIN THE CONTEXT OF SUSTAINABILITY AND FORENSIC ACCOUNTING

ABSTRACT

Accounting is a fundamental information system that records business activities in a transparent and reliable manner, ensuring stakeholders' access to accurate and timely information. However, structural transformations in the business world in recent years have significantly broadened the scope and responsibilities of accounting. In particular, the rise in environmental crises, social inequalities, and corporate scandals has necessitated the monitoring of not only financial impacts but also the social and environmental consequences of corporate activities. In this context, a new field—sustainability accounting—has emerged to measure and report whether businesses are fulfilling their responsibilities toward society and the environment. While traditional accounting systems primarily focus on financial performance, sustainability accounting also aims to track and disclose companies' performance in terms of environmental, social, and governance (ESG) dimensions. This approach requires a managerial mindset that holds companies accountable not only to shareholders but also to all stakeholders.

Sustainability reports generally include various indicators such as carbon emissions, energy consumption, occupational health and safety, diversity, and inclusion. In this respect, sustainability accounting has become a key element of corporate governance today. However, treating sustainability merely as a branding or reputational tool undermines the integrity of the approach and damages public trust. Since most of these reports are prepared on a voluntary basis, there is a substantial risk of manipulated disclosures by companies. To eliminate this risk, the accuracy of environmental and social disclosures must be ensured not only through proper content production but also via independent auditing. At this point, forensic accounting becomes critical. Traditionally associated with detecting financial fraud, forensic accounting now also plays an essential role in analyzing misleading sustainability claims and protecting the public interest. One of the most prominent issues in this regard is greenwashing, where companies deceive the public by falsely portraying themselves as environmentally responsible.

Through analytical techniques, document analysis, and content evaluations, forensic accountants can assess the accuracy of sustainability disclosures. In doing so, they help prevent public deception and promote corporate transparency. Within this process, the internationally recognized Global Reporting Initiative (GRI) standards offer a comprehensive reference framework for sustainability reporting. However, when these reports are not subject to independent verification, they risk becoming mere formalities. The credibility of GRI-compliant reports can only be fully ensured through forensic accounting audits. Therefore, the integration of sustainability accounting and forensic accounting is of critical importance for establishing corporate accountability. International cases such as the Volkswagen emissions scandal and the Boeing 737 MAX crisis, as well as national incidents like the Soma mining disaster, clearly demonstrate the necessity of such integration. In contrast, corporate examples like Arçelik and Anadolu Efes highlight the positive outcomes of transparent and ethical sustainability reporting.

In conclusion, accounting now requires a new approach that integrates sustainability and ethical dimensions. This approach should position forensic accountants not only as investigators of irregularities but also as advocates of ethical transparency. This study aims to examine the interaction between sustainability accounting and forensic accounting, and to discuss the intersection of these two disciplines through theoretical frameworks and practical examples. To this end, the study employs a qualitative research design based on document analysis. Academic publications, corporate reports, and publicly available case examples from national and international contexts were analyzed. In addition, selected case studies such as Volkswagen, Boeing, Soma, Arçelik, and Anadolu Efes were evaluated

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN

through analytical review. The findings indicate that sustainability reports often remain formalistic, and that the reliability of such documents can only be ensured through forensic accounting techniques. This reveals that accounting is not merely limited to numerical data, but has evolved into a holistic field of audit grounded in ethical principles

Keywords: Sustainability Accounting, Forensic Accounting, Corporate Transparency, GRI Standards, Greenwashing

JEL Codes: M41, M42, Q56, K42

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
KAZAKİSTAN VE TÜRKİYE ARASINDAKİ EKONOMİK-TİCARİ İLİŞKİLERİN
FİNANSAL AÇIDAN ANALİZİ

Prof.Dr.Gulmira Azretbergenova

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, Türkistan/Kazakistan

Doç.Dr.Aziza Syzdykova

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, Türkistan/Kazakistan

ÖZET

Bu çalışma, Kazakistan Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti arasındaki ekonomik ve ticari ilişkileri muhasebe ve finans perspektifinden değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Çalışma, iki ülke arasındaki dış ticaret hacminin gelişimini, yatırım ilişkilerini, finansal iş birliği düzeyini ve uluslararası ticaretin finansmanındaki araçları incelemektedir.

1992 yılından itibaren gelişen ikili ilişkiler çerçevesinde, ticaret hacmi 2019–2023 döneminde 3,9 milyar ABD dolarından 6,8 milyar ABD dolarına yükselmiştir. Bu ticaretin finansmanında ithalat ve ihracat kredileri, sigorta mekanizmaları ve bankalar arası iş birlikleri rol oynamaktadır. Türk Eximbank ve Kazakistan Kalkınma Bankası gibi finansal kurumların sağladığı kredi ve garanti sistemleri, dış ticaretin büyümesinde önemli bir araç olarak öne çıkmaktadır.

Yatırım ilişkileri kapsamında, Türkiye'nin Kazakistan'daki doğrudan yatırımları 4,5 milyar ABD dolarını aşmıştır. Bu yatırımların finansmanında çoğunlukla proje bazlı finansman, kamu-özel ortaklıkları ve bölgesel kalkınma fonları gibi finansal modeller tercih edilmektedir. Türk şirketlerinin Kazakistan'daki faaliyetlerinde yerel finansal düzenlemeler, vergi politikaları ve muhasebe standartları önemli bir rol oynamaktadır.

Ayrıca, “Orta Koridor” ulaşım güzergâhı çerçevesinde iki ülke arasında altyapı yatırımlarının finansmanı dikkat çekmektedir. Lojistik projelerin finansmanı; çok taraflı kalkınma bankaları, uluslararası tahvil ihraçları ve yatırım garantileri ile desteklenmektedir. Bu da kamu maliyesi, borç yönetimi ve uluslararası finansman açısından önemli bir vaka alanı sunmaktadır.

Çalışmada ayrıca, mevcut finansal iş birliği düzeyini sınırlayan bazı yapısal sorunlara da değinilmektedir. Bunlar arasında, bankalar arası doğrudan ödeme sistemlerinin eksikliği, çift vergilendirme sorunları, finansal şeffaflık eksiklikleri ve kredi erişimindeki zorluklar yer almaktadır. Sonuç olarak, Kazakistan ve Türkiye arasındaki ekonomik ve ticari ilişkiler sadece mal ve hizmet ticareti ile sınırlı kalmamakta; finansal iş birliği, yatırım ortamının kurumsal çerçevesi ve uluslararası ticaret finansmanı araçlarıyla da derinleşmektedir. Bu yönüyle çalışma, muhasebe ve finans alanındaki araştırmacılar için önemli bir analiz zemini sunmaktadır.

Anahtar kelimeler: Kazakistan-Türkiye ilişkileri, dış ticaret finansmanı, doğrudan yatırım, finansal iş birliği, uluslararası muhasebe, kalkınma bankacılığı

**A FINANCIAL PERSPECTIVE ON THE ECONOMIC AND TRADE RELATIONS
BETWEEN KAZAKHSTAN AND TÜRKİYE**

ABSTRACT

This study aims to evaluate the economic and trade relations between the Republic of Kazakhstan and the Republic of Türkiye from an accounting and finance perspective. It examines the development of bilateral trade volume, investment relations, the level of financial cooperation, and the instruments of international trade finance.

Since the establishment of diplomatic relations in 1992, the bilateral trade volume has increased from USD 3.9 billion to USD 6.8 billion between 2019 and 2023. The financing of this trade involves import and export credits, insurance mechanisms, and interbank collaborations. Financial institutions such as Türk Eximbank and the Development Bank of Kazakhstan play a crucial role in supporting foreign trade through credit and guarantee systems.

In terms of investment relations, Türkiye's direct investments in Kazakhstan have exceeded USD 4.5 billion. These investments are primarily financed through project-based funding, public-private

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ ICAFR'25 - ERZİNCAN

partnerships (PPP), and regional development funds. Local financial regulations, tax policies, and accounting standards play a significant role in the operations of Turkish companies in Kazakhstan. Furthermore, within the framework of the "Middle Corridor" transportation route, the financing of infrastructure investments between the two countries has gained strategic importance. The funding of logistics projects is supported by multilateral development banks, international bond issuances, and investment guarantees. This provides a valuable case area in terms of public finance, debt management, and international financing.

The study also addresses structural issues that limit the current level of financial cooperation. These include the absence of direct interbank payment systems, double taxation challenges, lack of financial transparency, and difficulties in credit access.

In conclusion, the economic and trade relations between Kazakhstan and Türkiye go beyond the exchange of goods and services; they are deepened through financial cooperation, the institutional framework of the investment environment, and international trade finance instruments. In this regard, the study offers a valuable analytical basis for researchers in the fields of accounting and finance.

Keywords: Kazakhstan–Türkiye relations, trade finance, foreign direct investment, financial cooperation, international accounting, development banking

**AZERBAIJAN BANKACILIK SEKTÖRÜNDE IFRS 18'E UYUM: DÜZELTİLMİŞ
İŞLETME KARININ AÇIKLANMASINDA KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE
TÜRKİYE İLE KIYASLAMA**

Tarane Süleymanova

Mingeçevir Devlet Üniversitesi, Azerbaycan
ORCID: 0009 0002 9672 0813

Aynur Namazova

Mingeçevir Devlet Üniversitesi, Azerbaycan ORCID: 0000 0001 8469 3630

ÖZET

Nisan 2024'te yayımlanan ve Ocak 2027'de yürürlüğe girecek IFRS 18 (Finansal Tablolarda Sunum ve Açıklama), finansal tablolarda şeffaflığı ve karşılaştırılabilirliği artırmak amacıyla bankaların düzeltilmiş işletme karı gibi kendi tanımladığı performans ölçütlerini açık, tutarlı ve standartlara uygun şekilde sunmasını zorunlu kılmaktadır. Çalışmada Azerbaycan'da Kapital Bank ve Türkiye'de Ziraat Bankası'nın 2024 finansal tablolarını inceleyerek IFRS 18'in uygulanmasındaki durumu, eksiklikleri ve iki ülke arasındaki farklılıkları analiz etmektedir. Azerbaycan'da 2025 itibarıyla IFRS 18'e hazırlıklar yetersizdir; Kapital Bank'ın finansal raporlarında düzeltilmiş işletme karı hesaplamaları metodolojik ayrıntılardan yoksundur, dipnotlar yatırımcıların ihtiyaç duyduğu şeffaf bilgileri sunmamakta ve performans ölçütleri genel ifadelerle sunularak IFRS 18'in gerektirdiği ayrıntılı açıklamaları sağlayamamaktadır. Bu durum, finansal tablolarda tutarsızlığa ve yatırımcı güveninde azalmaya yol açmaktadır. Türkiye'de Ziraat Bankası, 2024'te 100 milyar 636 milyon TL net kar raporlamış, ancak performans ölçütlerinin hesaplama yöntemleri ve ilgili risklere dair dipnotları IFRS 18'in şeffaflık ve karşılaştırılabilirlik standartlarına tam uyum göstermemektedir; örneğin, düzeltilmiş karın hangi kalemlerden oluştuğu ve bu kalemlerin nasıl hesaplandığı yeterince açık değildir. Her iki ülkede ortak sorunlar, muhasebe personelinin IFRS 18'e yönelik eğitim eksikliği, standart bir uygulama rehberinin bulunmaması ve düzenleyici çerçevelerin yetersizliğidir. Azerbaycan'da Azerbaycan Merkez Bankası'nın düzenlemeleri IFRS 18'e uyumu desteklemede sınırlı kalırken, Türkiye'de BDDK'nın mevcut çerçeveleri yeni standartlara tam entegrasyonu sağlayamamaktadır. Ayrıca, Azerbaycan'da Kapital Bank, finansal raporlama süreçlerinde teknolojik altyapı eksiklikleriyle karşı karşıyadır. Bu, raporlama süreçlerini yavaşlatmakta ve hata oranını artırmaktadır. Türkiye'de ise Ziraat Bankası, teknolojik yatırımlarla operasyonel süreçlerini geliştirmiş olsa da IFRS 18'e özgü raporlama gerekliliklerinde hala eksiklikler bulunmaktadır. Bu durum, bankanın küresel standartlara tam uyum sağlamasını zorlaştırmaktadır. Önerilen standart bir açıklama kontrol listesi, performans ölçütlerinin tanımlanmasını, hesaplama yöntemlerinin açıkça belirtilmesini ve ilgili risklerin detaylandırılmasını sağlayarak sunum hatalarını büyük bir oranda azaltabilir, dipnot hazırlama süresini kısaltabilir ve finansal raporlamada şeffaflığı artırabilir. Bu liste, bankaların raporlama süreçlerini düzenleyerek yatırımcı güvenini güçlendirecek, finansal tablo kullanıcılarının daha bilinçli kararlar almasını sağlayacak ve raporlama kalitesini yükseltecektir. Ayrıca, kontrol listesi, bankaların düzenleyici otoritelerle uyum süreçlerini kolaylaştırarak denetim süreçlerini daha etkin hale getirebilir. Çalışma, IFRS 18'in etkin uygulanmasıyla Azerbaycan ve Türkiye bankacılık sektörlerinde finansal raporlama standartlarını küresel düzeyde uyumlu hale getirmeyi, Türk Devletleri arasında ekonomik iş birliğini ve standart harmonizasyonunu desteklemeyi hedeflemektedir. Bu kapsamda, muhasebe personelinin eğitimi, standart rehberlerin geliştirilmesi, denetim süreçlerinin güçlendirilmesi ve teknolojik altyapının iyileştirilmesi kritik öneme sahiptir. Önerilen kontrol listesi, bölgesel bankacılık sektörlerinin küresel standartlara entegrasyonunu hızlandırarak ekonomik dayanışmayı güçlendirebilir, finansal piyasalarda güvenilirliği artırabilir, yatırımcıların daha doğru ve güvenilir bilgilere erişmesine olanak tanıyarak piyasaların etkinliğini yükseltebilir ve bölgesel finansal istikrarı destekleyebilir. Bu çözüm, aynı zamanda bankaların rekabet gücünü artırarak uluslararası piyasalarda daha güvenilir bir konuma ulaşmalarına katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: IFRS 18, finansal tablolar, performans ölçütleri, şeffaflık, Türk Devletleri
JEL Kodları: M41, G21, G28

**COMPLIANCE WITH IFRS 18 IN THE AZERBAIJANI BANKING SECTOR:
CHALLENGES IN DISCLOSING ADJUSTED OPERATING PROFIT AND A
COMPARATIVE ANALYSIS WITH TÜRKİYE**

ABSTRACT

Published in April 2024 and effective from January 2027, IFRS 18 (Presentation and Disclosure in Financial Statements) mandates banks to present self-defined performance metrics, such as adjusted operating profit, in a clear, consistent, and standardized manner to enhance transparency and comparability in financial statements. This study examines the current state of IFRS 18 implementation, its shortcomings and differences between Azerbaijan and Türkiye by analyzing the 2024 financial statements of Azerbaijan's Kapital Bank and Türkiye's Ziraat Bank. In Azerbaijan, as of 2025, preparations for IFRS 18 are inadequate, Kapital Bank's financial reports lack methodological details for adjusted operating profit calculations with footnotes failing to provide transparent information needed by investors and performance metrics are presented with vague statements, falling short of IFRS 18's detailed disclosure requirements, leading to inconsistencies and reduced investor confidence. In Türkiye, Ziraat Bank reported a net profit of 100 billion 636 million TL in 2024, but its footnotes on performance metrics' calculation methods and associated risks do not fully comply with IFRS 18's transparency and comparability standards; for instance, the components and calculation of adjusted profit are insufficiently clear. Common issues in both countries include a lack of IFRS 18-specific training for accounting personnel, the absence of standardized implementation guidelines, and inadequate regulatory frameworks; in Azerbaijan, the Central Bank's regulations are limited in supporting IFRS 18 compliance, while in Türkiye, BDDK's frameworks fall short of fully integrating the new standards. Additionally, Kapital Bank in Azerbaijan faces technological infrastructure deficiencies, slowing reporting processes and increasing error rates. In Türkiye, Ziraat Bank, with technological investments, has improved operational processes but still exhibits deficiencies in IFRS 18-specific reporting requirements, hindering full compliance with global standards. The proposed standardized disclosure checklist ensures the definition of performance metrics, clear documentation of calculation methods, and detailed risk disclosures, reducing presentation errors, shortening footnote preparation time, and enhancing financial reporting transparency. Also, this checklist can streamline banks' reporting processes, boosts investor confidence, facilitates more informed decision-making, and improves reporting quality. Furthermore, it can simplify compliance with regulatory authorities, making audits more effective. The study aims to align financial reporting standards in Azerbaijan and Türkiye's banking sectors with global benchmarks through effective IFRS 18 implementation, fostering economic cooperation and standard harmonization among Turkic States. To this end, training accounting personnel, developing standardized guidelines, strengthening audit processes, and improving technological infrastructure are critical. The proposed checklist can accelerate regional banking sectors' integration with global standards, enhance economic solidarity, increase financial market reliability, enable investors to access accurate and reliable information, thereby enhancing market efficiency and support regional financial stability. This solution can also strengthen banks' competitiveness, enabling them to achieve a more reliable position in international markets.

Keywords: IFRS 18, financial statements, performance measures, transparency, Turkic States

JEL Codes: M41, G21, G28

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
OLUMLU VE OLUMSUZ HABERLER ARASINDAKİ İLİŞKİNİN NEDENSELLİK
ANALİZİYLE İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi İlknur CAN
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Finans ve Bankacılık Bölümü
ORCID No:0000-0001-9613-0624

ÖZET

Finansal piyasalarda yatırımcı duyarlılığı konusu özellikle son yıllarda piyasaların işleyişini anlamak açısından önemli bir araştırma alanıdır. Yatırımcıların karar alma süreçlerinde rasyonel davranmaktan ziyade çeşitli bilişsel önyargılar ve duygusal tepkilerle hareket ettikleri yönündeki davranışsal finans yaklaşımları, bu konunun analiz edilmesini daha da önemli hale getirmektedir. Özellikle kamuoyuyla paylaşılan haberlerin ve gelişmelerin yatırımcı davranışları üzerindeki etkisi son yıllarda akademik çalışmalarda sıklıkla ele alınmaktadır. Bu çalışmada da bu bağlamda medya ve diğer haber kanalları aracılığıyla yayılan olumlu ve olumsuz haberlerin arasındaki nedensellik ilişkisi analiz edilmiştir. Araştırmanın amacı Borsa İstanbul'da işlem gören banka hisseleri özelinde haberlerin hisse senedi getirileriyle olan nedensellik ilişkisini inceleyerek yatırımcıların olumlu veya olumsuz haberlerden hangisine daha duyarlı olduğunu ortaya koymaktır. Çalışmanın veri seti 2 Ocak 2018 – 31 Aralık 2022 tarihleri arasındaki beş yıllık dönemi kapsamaktadır. Bu süreçte Borsa İstanbul Banka Endeksi'nde (XBANK) yer alan 10 adet banka ile ilgili olarak ana akım medya, finansal dergiler, resmi kurumlar ve çeşitli dijital medya kanallarında yayımlanan toplam 3.830 adet nitelikli haber toplanmıştır. Haber içerikleri olumlu ve olumsuz olmak üzere sınıflandırılmış ve her biri kukla değişkenler aracılığıyla analiz için kodlanmıştır. Çalışmada kullanılan yöntem Granger nedensellik testidir. Bu test aracılığıyla olumlu haberler (DK1), olumsuz haberler (DK2) ve günlük hisse senedi getirileri (GETİRİ) arasındaki nedensellik ilişkileri analiz edilmiştir. Granger nedensellik testi analiz sonuçlarına göre olumsuz haberlerin hisse senedi getirileri üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi bulunduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, yatırımcıların olumsuz haberleri daha fazla dikkate aldığını ve bu olumsuz haberlerin fiyatlamalara daha hızlı ve güçlü bir şekilde yansıdığını göstermektedir. Diğer yandan olumlu haberlerin getiriler üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı görülmüştür. Bu durum yatırımcıların olumlu bilgileri daha temkinli değerlendirdiğini ya da olumlu gelişmelerin fiyatlara daha geç yansıdığını düşündürmektedir. Olumlu ve olumsuz haberler birlikte ele alındığında ise genel anlamda hisse senedi getirileri üzerinde anlamlı bir nedensellik ilişkisi tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar finansal piyasalarda yatırımcı duyarlılığının önemli bir unsur olduğunu ve yatırımcı davranışlarının piyasa etkinliği açısından yeniden değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca haberlerin içerik analiziyle piyasa tepkisinin yönü arasındaki ilişkiyi belirlemek yetkili otorite ve yatırım danışmanları açısından karar destek süreçlerinde yol gösterici olabilmektedir. Analizden çıkarılan sonuca göre bilgi akışının yönü kadar içeriğinin de yatırımcı davranışları açısından kritik öneme sahip olduğunu söylenilebilmektedir. Sonuç olarak yatırımcıların olumsuz haberlere karşı daha duyarlı olduğunu ve bu tür haberlerin fiyatlamalarda daha baskın rol oynadığı söylenilebilmektedir. Elde edilen bulgular, davranışsal finans literatüründe yer alan “Olumsuzluk Önyargısı” (Negativity Bias) ve “Beklenti Teorisi” (Prospect Theory) çerçevesinde değerlendirildiğinde yatırımcıların zarardan kaçınma eğilimleriyle tutarlılık göstermektedir. Yatırım kararlarında duygusal ve psikolojik etkilerin baskın olduğu durumlarda piyasa davranışlarını anlamlandırmak için geleneksel modellerin ötesinde yatırımcı psikolojisini merkeze alan yaklaşımlara ihtiyaç duyulması gerektiği anlaşılmaktadır. Piyasa aktörlerinin olumsuz haberlere daha duyarlı olduğu ve bu tür haberlerin fiyatlamalarda daha baskın rol oynadığı ifade edilebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Davranışsal Finans, Olumsuzluk Önyargısı, Bankacılık
JEL Kodları: G41, G21, D91

**EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN POSITIVE AND NEGATIVE NEWS WITH
CAUSAL ANALYSIS**

ABSTRACT

Investor sentiment in financial markets has become an important area of research, particularly in recent years, for understanding market functioning. Behavioural finance approaches, which argue that investors act based on various cognitive biases and emotional reactions rather than rational decision-making, making the analyzing this topic even more crucial. The impact of publicly shared news and developments on investor behaviour has been frequently addressed in academic studies in recent years. In this context, this study analyzes the causal relationship between positive and negative news disseminated through the media and other news channels. The aim of the research is to investigate the causal relationship between news and stock returns for bank stocks traded on Borsa Istanbul (Borsa Istanbul) to determine whether investors are more sensitive to positive or negative news. The study's dataset covers the five-year period from January 2, 2018, to December 31, 2022. During this period, a total of 3,830 quality news articles published in mainstream media, financial journals, official institutions, and various digital media channels were collected regarding 10 banks included in the Borsa Istanbul Bank Index (XBANK). News content was categorized as positive or negative, and each was coded for analysis using dummy variables. The Granger causality test was used in the study. This test analyzed the causal relationships between positive news (DK1), negative news (DK2) and daily stock returns (RETURN). The Granger causality test results indicated that negative news had a statistically significant impact on stock returns. This finding suggests that investors pay more attention to negative news, and that this negative news is reflected more quickly and strongly in pricing. Conversely positive news had no significant impact on returns. This suggests that investors evaluate positive information more cautiously or that positive developments are reflected in prices later. When both positive and negative news are considered together, a significant causal relationship was found on stock returns in general. The results demonstrate that investor sentiment is an important factor in financial markets and that investor behavior should be re-evaluated in terms of market efficiency. Furthermore determining the relationship between news content analysis and the direction of market reactions can guide decision-making processes for competent authorities and investment advisors. The analysis suggests that the content of information flow is as critical to investor behavior as the direction of the flow. Consequently it can be argued that investors are more sensitive to negative news and such news plays a more dominant role in pricing. The findings when evaluated within the framework of "Negativity Bias" and "Expectancy Theory" in the behavioral finance literature are consistent with investors' tendency to avoid losses. It is clear that approaches that focus on investor psychology, beyond traditional models, are needed to understand market behavior when emotional and psychological influences dominate investment decisions. It can be argued that market actors are more sensitive to negative news and such news plays a more dominant role in pricing.

Keywords: Behavioral Finance, Negativity Bias, Banking

JEL Codes: G41, G21, D91

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
MUHASEBE EĞİTİMİNDE NEDEN ETİK EĞİTİMİ OLMALI ? : KSÜ'DE BİR
ARAŞTIRMA

Dr. Öğr. Üyesi Haluk SATIR

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Afşin Meslek Yüksekokulu

ORCID: 0000-0003-3240-7211

ÖZET

Bireyin hem doğuştan getirdiği hem de yetiştirilme biçimi ve içinde bulunduğu toplumun değerleri ile birlikte oluşan ahlaki değerleri, iş yaşamında sorumluluk, yükümlülük ve adalet çerçevesinde düzenlemeler getirir. Bu davranışsal düzenlemeler, etik ilke ve değerleri kapsayan etik eğitimi ile biçimlendirilmelidir. Bireyin ahlaki davranışı üzerine olumlu etki meydana getirecek etik eğitime ihtiyaç duyulan alanlardan biride hiç kuşkusuz muhasebe mesleğidir. Muhasebe mesleğine yönelik toplumsal güvenin korunması ve mesleğin saygınlığının artırılması muhasebe meslek çalışanlarının etik değerlere sahip olmaları ile sağlanabilir. Etik değerleri kazanabilmenin en önemli yöntemlerinden biride muhasebe etik eğitiminin okullarda öğretilmesidir. Muhasebe etik eğitimi ile birlikte öğrencilere, etik davranışlar edinmede yardımcı olma, muhasebe etiği ile ilgili gelişim ve değişimleri algılamalarını kolaylaştırma, mesleki yaşamlarında karşılaşabilecekleri etik sorunların farkında olabilmelerini sağlama, ahlaki duyarlılıklarına ilişkin hassasiyetlerini geliştirme ve etik çatışma ve ikilemleri çözebilme konuların da analitik becerilerini kullanabilmeleri gibi hususlar kazandırılmış olacaktır. Bu çalışmanın amacı, muhasebe eğitimi alan meslek yüksekokulu öğrencilerinin muhasebe etik eğitiminin amaçları ve dersin ve/veya konuların öğretilmesine ilişkin beklentileri ile ilgili algılarının belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda öncelikle bu konu ile ilgili ele alınmış çalışmaların literatür araştırması yapılmıştır. Ardından etik ve muhasebe etiği kavramı içerisinde yer alan etik ve ahlak ilişkisi, mesleki etik kuralları, meslek etiğinin önemi, muhasebe mesleğinde etik, muhasebe eğitiminde etik eğitimi konuları açıklanmıştır. Sonrasında araştırma bölümü içerisinde, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi bünyesinde bulunan meslek yüksekokullarındaki muhasebe programı öğrencileri, araştırma evreni olarak seçilip uygulama yapılmıştır. Sonuç ve öneriler bölümü ile çalışma sonlandırılmıştır. Yapılan analizlere göre ortaya çıkan şu sonuçlara ulaşılmıştır. Muhasebe etik dersinin dersin verilme durumu, dersin saati, dersin verildiği yıl ve dönem ve dersin statüsü gibi değişkenlerdeki mevcut ve ideal özelliklerinin tüm değişkenlerde birbiriyle örtüştüğü sonucu elde edilmiştir. Muhasebe programı öğrencilerinin muhasebe etik eğitiminin amaçlarına yönelik beklentileri incelendiğinde, en yüksek ortalama ile en fazla tercih edilen değişkenin, karar verme sürecinde karşılaşılan zorluklarda etik kaygısını çözümleyebilen bir etik eğitimi beklentisi olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca muhasebe etik eğitiminde ders veya konuların öğretilmesine ilişkin beklentilerinde ise değişkenler içinde en yüksek tercihi muhasebe etiği eğitiminin öğretim elemanları ve vaka çalışmaları kullanılarak öğretilmesi gerektiği sonucu elde edilmiştir. Çalışma sonucunda elde ettiğimiz bulguların literatür sonuçlarıyla örtüştüğü görülmektedir. Özellikle öğrencilerin etik eğitime yönelik algılarının orta düzeyde olduğu görülmektedir. Öğrenciler etik derslerinin önemli olduğunu düşünmekte ve dersin öğretilmesinde vaka çalışmalarına ağırlık verilmesi ve saatinin mevcut durumda kalmasını tercih etmektedir. Muhasebe mesleğinin gelecekte uygulayıcıları olan öğrenciler, eğitim hayatları döneminde yoğun bir şekilde muhasebe dersleri almaktadır. Bu derslerin bir kısmı bağımsız bir ders olarak müfredatta yer alırken bir kısmı diğer derslerin üniteleri içinde yerleştirilmiş olarak yer alan etik konuları içermektedir. Muhasebe etik eğitiminin öğrenciler için müfredatın hayati bir parçası olduğu herkes tarafından kabul edilmektedir. Ancak öğrencilerin okuldan mezuniyetleri etik karar alma konusunda öğrenmenin sonu olmamalıdır. Etik eğitimi asla durmamalı mesleki kariyerleri boyunca devam etmelidir. Gelecekteki çalışmalarda muhasebe etik eğitimi ile ilgili olarak öğrencilerin ve meslek elemanlarının birlikte ele alındığı karşılaştırmalı araştırmaların yapılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Etik, Muhasebe Etiği, Muhasebe Etik Eğitimi.

JEL Kodları: M21, M41, M49

**WHY SHOULD ETHICS EDUCATION BE INCLUDED IN ACCOUNTING EDUCATION ? :
A RESEARCH AT KSÜ**

ABSTRACT

The moral values of an individual, which are formed by birth, upbringing, and the values of the society in which she lives, bring about regulations within the framework of responsibility, obligation, and justice in business life. These behavioral regulations should be shaped by ethics training that includes ethical principles and values. One of the areas where ethical education is needed to have a positive impact on the moral behavior of the individual is undoubtedly the accounting profession. Maintaining social trust in the accounting profession and increasing the prestige of the profession can be achieved by ensuring that accounting professionals have ethical values. One of the most important methods of acquiring ethical values is to teach accounting ethics education in schools. Accounting ethics education will help students acquire ethical behavior, facilitate their perception of developments and changes related to accounting ethics, ensure that they are aware of ethical issues they may encounter in their professional lives, develop their sensitivity regarding moral sensitivities, and enable them to use their analytical skills to resolve ethical conflicts and dilemmas. The purpose of this study is to determine the perceptions of vocational school students receiving accounting education regarding the objectives of accounting ethics education and their expectations regarding the teaching of the course and/or topics. For this purpose, firstly, a literature search of the studies on this subject was conducted. Then, the relationship between ethics and morality within the concept of ethics and accounting ethics, professional ethics rules, the importance of professional ethics, ethics in the accounting profession, ethics education in accounting education are explained. Afterwards, within the research section, accounting program students in vocational schools within Kahramanmaraş Sütçü İmam University were selected as the research universe and the application was made. The study was concluded with the conclusion and recommendations section. According to the analysis conducted, the following conclusions were reached. It was concluded that the current and ideal characteristics of the accounting ethics course in variables such as the course delivery status, course hours, the year and semester in which the course is given, and the status of the course match each other in all variables. When the expectations of accounting program students regarding the objectives of accounting ethics education were examined, it was determined that the most preferred variable with the highest average was the expectation of an ethics education that could resolve ethical concerns in the difficulties encountered in the decision-making process. In addition, regarding the expectations regarding the teaching of courses or subjects in accounting ethics education, the highest preference among the variables was that accounting ethics education should be taught using lecturers and case studies. It is seen that the findings we obtained as a result of the study are consistent with the literature results. In particular, it is seen that students' perceptions of ethics education are at a moderate level. Students believe that ethics courses are important and prefer that the course be taught with an emphasis on case studies and that the time remains available. Students, who are future practitioners of the accounting profession, take intensive accounting courses during their education life. While some of these courses are included in the curriculum as an independent course, some include ethical issues embedded within the units of other courses. It is widely accepted that accounting ethics education is a vital part of the curriculum for students. But students' graduation from school should not be the end of learning about ethical decision-making. Ethics training should never stop and should continue throughout their professional careers. It is thought that it would be beneficial to conduct comparative studies in which students and professional staff are examined together regarding accounting ethics education in future studies.

Keywords: Ethics, Accounting Ethics, Accounting Ethics Education.

JEL Codes: M21, M41, M49

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
KATILIM BANKACILIĞI İLE KONVANSİYONEL BANKACILIĞIN FİNANSAL
PERFORMANSLARININ KARŞILAŞTIRMASI: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Yavuz KILINÇ

Kocaeli Üniversitesi

0000-0001-7545-8663, yavuz.kilinc@kocaeli.edu.tr

Merve NARİN YILMAZ

Kocaeli Üniversitesi

0009-0006-9723-4496, merve.nariyilmaz@kocaeli.edu.tr

ÖZET

Bankacılık, modern finansal sistemin temel yapı taşlarından biri olup ekonomik istikrar ve kalkınmada hayati bir role sahiptir. Modern anlamda 1960'lı yıllarda ortaya çıkan katılım bankaları ise bu finansal sistem içerisinde İslam dininin emir ve yasaklarına göre faaliyetlerini sürdüren bir modele sahiptirler. Türkiye'de bankacılık sistemi içerisinde %8,5'luk bir paya sahip olan bu bankacılık modeli, bilhassa faize duyarlı yatırımcılara sunmuş olduğu finansal ürünlerle önemli bir alternatif olarak karşımıza çıkmaktadırlar. Fakat katılım bankacılığı gerek küresel gerekse ulusal düzeyde henüz istenilen seviyelere ulaşamamıştır. Bu açıdan katılım bankacılığının finansal performansının konvansiyonel bankalarla karşılaştırılması hem rekabet düzeyi hem de sektörel gelişim açısından önemli ipuçları sağlayacaktır. Bu çalışmada Türkiye'de 2020-2024 yıllarında faaliyet gösteren beş katılım bankası ile beş konvansiyonel bankanın finansal performansı; sermaye yeterliliği, varlık kalitesi, yönetim kalitesi, likidite, kârlılık ve piyasa risklerine duyarlılık rasyoları üzerinden karşılaştırılmıştır. Kuveyt Türk, Albaraka Türk, Türkiye Finans, Ziraat Katılım ve Vakıf Katılım bankası katılım bankaları arasından seçilmişken konvansiyonel banka olarak TEB, ING, QNB, Şeker Bank ve Anadolubank analize dahil edilmiştir. Örneklem dahil edilen bankalar ortalama şube sayıları ve ortalama varlık tutarları dikkate alınarak seçilmiştir. Çalışmanın verileri Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Kamuyu Aydınlatma Platformu ve bankaların kendi internet siteleri aracılığı ile ulaşılan finansal raporlardan elde edilmiş ve verilerin normal dağılıma uygunluğu neticesinde bağımsız örneklem t testi ile analiz edilmiştir. Sermaye yeterliliğinin karşılaştırılmasına yönelik yapılan incelemede sermaye yeterliliği rasyosu açısından her iki banka türü açısından anlamlı bir farklılık tespit edilememesine karşılık (CAR, $p=0,938$), özkaynaklar/toplam varlıklar rasyosu açısından anlamlı farklılık tespit edilmiştir (EAR, $p=0,020$). Konvansiyonel bankaların sermaye yeterliliğinin katılım bankalarından anlamlı bir şekilde farklı olduğu belirlenmiştir. Varlık kalitesinin her iki banka türü açısından kıyaslanabilmesi için kredi karşılıkları/toplam krediler (LPR) ile takipteki krediler/toplam krediler (NPLA) rasyoları kullanılmıştır. Hem LPR hem de NPLA rasyoları açısından her iki banka türü arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır (LPR, $p=0,732$; NPLA, $p=0,087$). En düşük maliyet ile en yüksek gelir elde etme potansiyelini gösteren yönetim kalitesi rasyoları açısından değerlendirdiğimizde iki banka türü arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir (OCA, $p=0,038$; NIRA, $p=0,025$). Elde edilen sonuçlara göre konvansiyonel bankalar toplam varlıklarının %1,71'ini diğer faaliyet gideri olarak harcarken katılım bankalarında bu oran %0,92'dir. Bu durum katılım bankalarının daha az faaliyet giderlerine katlandığını göstermektedir. Faiz veya kâr payı dışı gelirlerin toplam varlıklar içerisindeki yüzdesine bakıldığında ise katılım bankalarının %3,26'lık bir gelir durumu söz konusu iken konvansiyonel bankalarda bu oran ortalama %4,63'tür. Konvansiyonel bankaların faiz/kâr payı gelirleri dışında gelir elde etme potansiyelinin katılım bankalarına göre daha iyi olduğunu gösterir. Bankaları kârlılık açısından kıyaslayabilmek için ROA ve ROE değişkenleri çalışmada kullanılmıştır. Her iki değişken açısından da katılım bankaları ile konvansiyonel bankalar arasında herhangi bir anlamlı farklılık tespit edilememiştir (ROA, $p=0,384$; ROE, $p=0,932$). Bu durum her iki banka türünün de varlık ve özkaynak getirileri açısından benzer performans sergilediklerini gösterir. Likidite açısından bankaları kıyaslayabilmek için krediler/toplam varlıklar (LAR) ile krediler/mevduat (LDR) değişkenleri çalışmada dikkate alınmıştır (LAR, $p=0,059$, LDR, $p=0,041$). Elde edilen sonuçlara göre her iki banka türü açısından likidite seviyelerinde anlamlı farklılık söz konusudur. Bu sonuçlar katılım bankalarının konvansiyonel bankalara kıyasla daha likit olduklarını ortaya koyar. Son olarak piyasa risklerine karşı duyarlılık için her iki banka türünü karşılaştırmak için çalışmada YP varlıklar/YP yükümlülükler (MRSFX) ve TP varlıklar/toplam varlıklar (MRSTL)

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ ICAFR'25 - ERZİNCAN

değişkenlerinden yararlanılmıştır. Her iki değişken açısından da anlamlı farklılık tespit edilmiştir (MRSFX, $p=0,027$; MRSTL, $p=0,001$). Piyasa risklerine duyarlılık rasyolarından elde edilen sonuçlar, katılım bankalarının döviz riski açısından konvansiyonel bankalardan daha duyarlı olduğuna ulaşılmaktadır. Genel olarak değerlendirildiğinde katılım bankaları ile konvansiyonel bankalar arasında sermaye yeterliliği, yönetim kalitesi, likidite ve piyasa risklerine duyarlılık açısından anlamlı farklılıklar söz konusu olmasına karşılık varlık kalitesi ve kârlılık açısından herhangi bir anlamlı farklılık çalışmada tespit edilememiştir.

Anahtar Kelimeler: Finansal Performans, Katılım Bankacılığı, Konvansiyonel Bankacılık,
JEL Kodları: G21, L25

COMPARISON OF THE FINANCIAL PERFORMANCE OF PARTICIPATION BANKING AND CONVENTIONAL BANKING: THE CASE OF TÜRKİYE

ABSTRACT

Banking is one of the cornerstones of the modern financial system, playing a vital role in maintaining economic stability and promoting development. Participation banks, which emerged in the 1960s in the contemporary sense, operate within this financial system according to the commands and prohibitions of Islam. This banking model, which accounts for 8.5% of the banking system in Türkiye, presents an important alternative, especially with the financial products it offers to interest-sensitive investors. However, participatory banking has not yet reached the desired levels at either the global or national level. In this regard, comparing the financial performance of participatory banking with that of conventional banks will provide important insights in terms of both the level of competition and sectoral development. This study compares the financial performance of five participation banks and five conventional banks operating in Türkiye between 2020 and 2024 in terms of capital adequacy, asset quality, management quality, liquidity, profitability, and market risk sensitivity ratios. Kuveyt Türk, Albaraka Türk, Türkiye Finans, Ziraat Katılım, and Vakıf Katılım were selected from among participation banks, while TEB, ING, QNB, Şeker Bank, and Anadolubank were included in the analysis as conventional banks. The banks included in the sample were selected based on their average number of branches and average assets. The data for this study was obtained from financial reports accessed through the Turkish Banks Association, the Turkish Participation Banks Association, the Public Disclosure Platform, and the banks' own websites, and was analyzed using an independent sample t-test based on the normality of the data distribution. In the analysis comparing capital adequacy, no significant difference was found between the two types of banks in terms of the capital adequacy ratio (CAR, $p=0.938$), but a significant difference was found in terms of the equity/total assets ratio (EAR, $p=0.020$). It was determined that the capital adequacy of conventional banks is significantly different from that of participation banks. To compare asset quality for both types of banks, loan loss provisions/total loans (LPR) and non-performing loans/total loans (NPLA) ratios were used. No significant difference was found between the two types of banks in terms of both LPR and NPLA ratios (LPR, $p=0.732$; NPLA, $p=0.087$). When we evaluate the two types of banks in terms of management quality ratios that show the potential to generate the highest income at the lowest cost, a significant difference is observed between the two types of banks (OCA, $p=0.038$; NIRA, $p=0.025$). According to the results obtained, conventional banks spend 1.71% of their total assets on other operating expenses, while this ratio is 0.92% in participation banks. This shows that participation banks incur lower operating expenses. When examining the percentage of non-interest or non-profit-sharing income within total assets, participation banks have a revenue ratio of 3.26%, while conventional banks have an average ratio of 4.63%. This indicates that conventional banks have better potential to generate income outside of interest/profit-sharing income compared to participation banks. ROA and ROE variables were used in the study to compare banks in terms of profitability. No significant difference was found between participation banks and conventional banks in terms of either variable (ROA, $p=0.384$; ROE, $p=0.932$). This indicates that both types of banks perform similarly in terms of assets and equity returns. To compare banks in terms of liquidity, the variables loans/total assets (LAR) and loans/deposits (LDR) were considered in the study (LAR, $p=0.059$, LDR, $p=0.041$). According to the results obtained, there is a significant difference in liquidity levels for both types of banks. These results show that participation banks are more liquid than conventional banks. Finally, to

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN

compare the two types of banks in terms of sensitivity to market risks, the study used the variables of foreign currency assets/foreign currency liabilities (MRSFX) and Turkish lira assets/total assets (MRSTL). Significant differences were found for both variables (MRSFX, $p=0.027$; MRSTL, $p=0.001$). The results obtained from market risk sensitivity ratios indicate that participation banks are more sensitive to foreign exchange risk than conventional banks. When evaluated overall, there are significant differences between participation banks and conventional banks in terms of capital adequacy, management quality, liquidity, and sensitivity to market risks. However, no significant differences were found in terms of asset quality and profitability.

Keywords: Financial Performance, Participation Banking, Conventional Banking.

JEL Codes:

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
CAM TAVAN SENDROMUNUN TESPİTİ: NİĞDE İLİNDEKİ KADIN BANKA
ÇALIŞANLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Araştırmacı Öğrenci Sıla Şahin

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
0000-0002-3934-5594, cansila302@gmail.com

Öğr. Gör. Mine Berber

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
0000-0001-5497-9523, mineberber@ohu.edu.tr

ÖZET

Cam tavan sendromu, örgütlerde özellikle kadın çalışanların kariyer basamaklarında üst yönetim pozisyonlarına ulaşmalarını engelleyen görünmez bariyerleri ifade etmektedir. Bu çalışma, Niğde ilindeki bankacılık sektöründe görev yapan kadın çalışanların cam tavan sendromuna maruz kalıp kalmadıklarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, kadınların kariyer gelişimlerinde karşılaştıkları örgütsel, toplumsal ve bireysel engelleri tespit ederek bu engellerin demografik özelliklere göre farklılaşıp farklılaşmadığını analiz etmektedir.

Araştırmanın örneklemini, Niğde ilinde faaliyet gösteren banka şubelerinde çalışan kadınlar oluşturmaktadır. Veriler gönüllülük esasına dayalı çevrim içi anket yoluyla toplanmış ve toplam 106 kadın banka çalışanı araştırmaya katılmıştır. Ölçek, literatürde yaygın olarak kullanılan Cam Tavan Sendromu Ölçeği esas alınarak hazırlanmıştır. Ölçeğin güvenilirliği Cronbach's Alpha katsayısı ile test edilmiş, yapı geçerliliği ise Keşifsel Faktör Analizi (KFA) ile doğrulanmıştır. KMO ve Bartlett testleri, verilerin faktör analizine uygun olduğunu göstermiştir. Faktör analizi sonucunda cam tavan sendromu; örgütsel engeller, cam duvarlar ve kariyer ilerleme engelleri ile mentorluk ve sosyal ağlara erişim kısıtları olmak üzere üç temel boyutta anlamlılık göstermiştir.

Demografik değişkenlerin etkisini belirlemek amacıyla Tek Yönlü ANOVA ve Regresyon Analizi uygulanmıştır. Eğitim düzeyi, yaş, medeni durum, mesleki deneyim, pozisyon, iş değişikliği, yöneticilik deneyimi, çocuk sayısı ve mesleği seçme nedeni gibi değişkenler modele dâhil edilmiştir. Bulgular, eğitim düzeyi ve yaş arttıkça cam tavan algısının azaldığını, diğer bir ifadeyle bilgi ve tecrübenin kadınların görünmez engelleri aşma gücünü artırdığını ortaya koymuştur. Buna karşılık, mesleki deneyimin artmasıyla birlikte kariyer ilerleme engellerinin daha görünür hâle geldiği tespit edilmiştir. Ayrıca, yöneticilik deneyimi arttıkça örgütsel engellerin ve sosyal ağlara erişimdeki kısıtların daha yoğun algılandığı, pozisyon farklılıklarının ise örgütsel engeller boyutunda anlamlı fark yarattığı belirlenmiştir. Çocuk sayısı ve medeni durum gibi faktörlerin de iş-aile çatışması yoluyla cam tavan algısını etkilediği görülmüştür.

Sonuç olarak, bankacılık sektöründe çalışan kadınların kariyer gelişiminde en kritik engellerin örgütsel yapılar ve sosyal ağlara erişim eksiklikleri olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular, kadınların üst yönetim kademelerinde temsilini artırmaya yönelik insan kaynakları politikalarının geliştirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Çalışma, Türkiye'de bankacılık sektöründe cam tavan sendromunu bölgesel düzeyde (Niğde ili özelinde) inceleyen ilk araştırmalardan biri olup, literatürde bu ilde banka çalışanı kadınlar üzerine yapılmış bir çalışmaya rastlanmamıştır. Cam tavan sendromu yalnızca örgütsel engeller bağlamında değil, toplumsal ve bireysel faktörlerle birlikte ele alınmış; eğitim düzeyi, yaş, yöneticilik deneyimi ve çocuk sayısı gibi değişkenlerin etkileri bütüncül biçimde değerlendirilmiştir. Bu çalışma, kadın çalışanların kariyer ilerlemesini engelleyen görünmez bariyerlerin sektörel yansımalarını somut bulgularla açıklayarak literatüre katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Cam Tavan Sendromu, Kadın Çalışanlar, Bankacılık Sektörü, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

JEL Kodları: J16, M12, G21, J71

**EXAMINING THE GLASS CEILING SYNDROME: A STUDY OF FEMALE BANK
EMPLOYEES IN NİĞDE PROVINCE**

ABSTRACT

The glass ceiling syndrome refers to the invisible barriers within organizations that prevent especially women employees from advancing to upper management positions in their careers. This study aims to determine whether female employees working in the banking sector in Niğde province experience the glass ceiling syndrome. The research identifies organizational, societal, and individual barriers that women encounter in their career development and analyzes whether these barriers differ according to demographic characteristics.

The sample of the study consists of women working in bank branches operating in Niğde province. Data were collected through an online questionnaire on a voluntary basis, and a total of 106 female bank employees participated in the study. The scale was developed based on the Glass Ceiling Syndrome Scale widely used in the literature. The reliability of the scale was tested using Cronbach's Alpha coefficient, and its construct validity was verified through Exploratory Factor Analysis (EFA). The KMO and Bartlett's tests indicated that the data were suitable for factor analysis. As a result of the factor analysis, the glass ceiling syndrome was found to have three significant dimensions: organizational barriers, glass walls and career advancement barriers, and limitations in access to mentoring and social networks.

To determine the effect of demographic variables, One-Way ANOVA and Regression Analysis were applied. Variables such as education level, age, marital status, professional experience, position, job change, managerial experience, number of children, and reason for choosing the profession were included in the model. The findings revealed that as education level and age increase, the perception of the glass ceiling decreases—indicating that knowledge and experience enhance women's ability to overcome invisible barriers. Conversely, as professional experience increases, career advancement barriers become more visible. In addition, it was found that as managerial experience increases, organizational barriers and limitations in access to social networks are perceived more intensely, while positional differences create a significant distinction in the dimension of organizational barriers. Factors such as the number of children and marital status were also found to influence the perception of the glass ceiling through work–family conflict.

In conclusion, the study determined that the most critical barriers to career development for women working in the banking sector are organizational structures and lack of access to social networks. These findings highlight the necessity of developing human resources policies to enhance women's representation in upper management levels. This study is among the first to examine the glass ceiling syndrome in the Turkish banking sector at the regional level (specifically in Niğde province), as no prior research focusing on female bank employees in this province has been identified in the literature. The glass ceiling syndrome was evaluated not only in terms of organizational barriers but also by incorporating social and individual factors; variables such as education level, age, managerial experience, and number of children were assessed holistically. By presenting concrete findings regarding the sectoral reflections of invisible barriers hindering women's career advancement, this study contributes to the literature.

Keywords: Glass Ceiling Syndrome, Women Employees, Banking Sector, Gender Equality

JEL Codes: J16, M12, G21, J71

**BRICS ve MIKTA ÜLKELERİNDE TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ İLE BORSA
ENDEKSLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ANALİZİ: ARDL VE NARDL EŞ-
BÜTÜNLEŞME MODELLERİ**

Dr. Sonay Akar

Bağımsız Araştırmacı

0000-0002-7707-3465, tsonay61@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Gizel Busem Sayıl

Avrasya Üniversitesi

0000-0002-8828-978X, gizebussem.sayil@avrasya.edu.tr

ÖZET

Tüketicilerin reel ekonomiye yönelik güvenini ölçmek için kullanılan tüketici güven endeksi (TGE) aynı zamanda tüketicilerin ekonominin bugün ve gelecekteki durumuna ilişkin duyarlılıklarını yansıtır. Ekonomiye güven arttığı durumlarda yüksek ekonomik büyüme tetiklenirken güven seviyesinin düşük olduğu durumlarda ise ekonomik büyüme yavaşlayabilmektedir. Dolayısıyla tüketici güveni piyasaları ve ekonomideki dalgalanmaları yönetmede, ortaya çıkan sonuçlara dönük politika müdahalelerine yön vermede önemli bilgiler sağlayabilmektedir. Tüketicilerin davranışları yatırımcıların kararlarına yansıdığı için TGE yatırımcı duyarlılığı ve risk alma ile ilgili bilgiler elde etmede önemli bir belirteç haline gelmektedir. 21. yüzyılın küresel oluşumlarına dahil olan ve yükselen güçlerinin farklı olduğu ülkeleri temel alarak yapılan çalışmada BRICS (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika) ve MIKTA (Meksika, Endonezya, Güney Kore, Türkiye ve Avustralya) ülkelerinde TGE ile borsa endekslerinin getirileri arasında eş bütünleşik bir ilişki olup olmadığını ölçmek amaçlanmıştır. Bu ilişkinin belirlenmesi piyasalardaki volatilitenin olduğu dönemlerde tüketici güvenini sağlayacak düzenlemeleri tasarlamada faydalı olabilecektir. Bu amaç perspektifinde 2004Q1:2023Q4 dönemlerini kapsayan üçer aylık tüketici güven endeksleri ve borsa endekslerinin getirileri kullanılmıştır. Araştırmada ortaya çıkan kısıtlar sıralandığında; ilk kısıt Hindistan ile Güney Kore'nin TGE verilerine erişilemediği için bu iki ülke araştırmaya dahil edilememiştir. İkinci kısıt araştırma örnekleminde yer alan ülkelerin aylık frekanslarıyla çalışılmak istenmiş ancak Rusya ve Güney Afrika'nın verileri üçer aylık frekansta olduğu için çalışma analizi de üçer aylık frekanslar dahilinde yapılmıştır. Üçüncü kısıt ise Türkiye'de TGE 2004 yılından itibaren hesaplanmaya başlanması nedeniyle araştırmanın başlangıç yılı 2004, Rusya'nın TGE ilgili verilerine son erişim yılı 2023 olması nedeniyle araştırmanın bitiş tarihi 2023Q4 olarak belirlenmiştir. Bu nedenlerden dolayı çalışma frekansı 2004Q1-2023Q4 olarak belirlenmiştir. Çalışmada tüketici güven endeksi ile borsa endeksi arasındaki ilişki Simetrik Otoregresif Dağıtılmış Gecikme (ARDL) ve Simetrik olmayan Otoregresif Dağıtılmış Gecikme (NARDL) eş bütünleşme testleri kullanılarak araştırılmıştır. Eş bütünleşme testleri sonucunda ARDL testinde yalnızca Brezilya tüm diagnostik testlerden başarılı bulunarak elde edilen uzun ve kısa dönem katsayı tahmin sonuçlarının güvenilir olduğuna kanaat getirilmiştir. NARDL testinde ise hiçbir ülke diagnostik testlerden geçemediği için elde edilen uzun dönem ve kısa dönem katsayı tahmin sonuçları da yorumlanamamıştır. Brezilya için simetrik ilişkilerin incelendiği ARDL analiz sonucunda uzun dönemde TGE ile borsa endeks getirisi arasında negatif yönde anlamsız, kısa dönemde ise pozitif yönde anlamlı bir eş bütünleşik ilişki saptanmıştır. Kısa dönem için ortaya çıkan bu sonuç bir dönemdeki denge sapmasının 0.97'si bir sonraki dönem düzeleceği anlamına gelmektedir. Brezilya'da uzun dönemde TGE ile Borsa Endeks getirisi arasında ters yönlü ve anlamsız ilişkinin ortaya çıkmasında Brezilya'da borsa endeksi üzerinde yalnızca tüketici güven endeksinin etkili olmadığına yönelik bir sonuç çıkarılabilir. Buna karşın BRICS ve MIKTA ülkeleri arasında bir karşılaştırma yapıldığında TGE'nin anlamlı ilişkilerin ortaya çıktığı BRICS ülkelerinden biri olan Brezilya için daha önemli olduğu görülmektedir. Dolayısıyla BRICS ülkelerinin TGE konusuna daha fazla önem vermeleri beklenebilir.

Anahtar Kelimeler: Tüketici Güven Endeksi, Borsa Endeksleri, BRICS ve MIKTA ülkeleri, ARDL, NARDL

JEL Kodları: G15, G19, C32

**ANALYSIS OF THE RELATIONSHIP BETWEEN CONSUMER CONFIDENCE INDEX AND
STOCK EXCHANGE INDICES IN BRICS AND MIKTA COUNTRIES: ARDL AND NARDL
CO-INTEGRATION MODELS**

ABSTRACT

The consumer confidence index (CCI), which is used to measure consumer confidence in the real economy, also reflects consumers' sensitivity to the current and future state of the economy. While triggering high economic growth when in the cases increases of confidence to economy, while when confidence levels are low, economic growth may slow down when low confidence levels. Therefore, consumer confidence can provide important information for managing market and economic fluctuations and guiding policy interventions in response to the resulting outcomes. Since consumer behaviour is reflected in investor decisions, the TGE has become an important indicator for obtaining information about investor sentiment and risk-taking. Based on countries that are part of the global formations of the 21st century and have different rising Powers, this study aims to measure whether there is a cointegrated relationship between the TGE and stock market index returns in BRICS (Brazil, Russia, India, China, and South Africa) and MIKTA (Mexico, Indonesia, South Korea, Turkey, and Australia) countries. Identifying this relationship could be useful in designing regulations that will ensure consumer confidence during periods of market volatility. For this purpose, It was used quarterly consumer confidence indices and stock market index returns covering the period 2004Q1:2023Q4. When listing the limitations of the study, the first limitation; It could not be included in the study these two countries because was not available to CCI data of India and South Korea. The second limitation; is that the study with monthly data the study sample included of countries, but study analysis was conducted using quarterly data since quarterly Russia and South Africa's data. The third limitation is that; Since CCI began to calculation starting from the year 2024 in Turkey, so the starting year of the study was set as 2004, and since was 2023 the last year of access to Russia's CCI-related data, the end date of the study was set as 2023Q4. For these reasons, the study frequency was set as 2004Q1-2023Q4. The relationship between the consumer confidence index and the stock market index was investigated using Symmetric Autoregressive Distributed Lag (ARDL) and Non-Symmetric Autoregressive Distributed Lag (NARDL) cointegration tests. As a result of the cointegration tests, It was concluded that is reliable of the long-term and short-term coefficient estimates conclusion obtained to be succesful only Brazil from all diagnostic tests in the ARDL test. In the NARDL test, as no country passed the diagnostic tests, it could not be interpreted either the obtained long-term and short-term coefficient estimates. The ARDL analysis, which examined symmetric relationships for Brazil, It was revealed a nonsignificant the negative direction in the long term and a significant positive direction cointegration relationship in the short term between CCI and stock market index returns. This result for the short term; it means will be corrected in the next period of 0.97 of the equilibrium deviation in one period. The emergence of an inverse and nonsignificant relationship between the CCI and stock market index returns in Brazil in the long term can be explained a conclusion by the fact that the consumer confidence index is not the only factor influencing the Brazilian stock market index. However, when comparing BRICS and MIKTA countries, it can be more important for Brazil, one of the BRICS countries with which CCI has meaningful relations. Therefore, it can be expected that BRICS countries will attach more importance to the TGE issue.

Keywords: Consumer Confidence Index, Stock Market Index, BRICS ve MIKTA countries, ARDL, NARDL

JEL Codes: G15, G19, C32

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
MALİYET YAPIŞKANLIĞININ BİST 50 ENDEKSİNDE YER ALAN FİRMALAR
ÜZERİNDE İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Azize KAHRAMANI KOÇ
Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
ORCID No: 0000-0001-9340-7667

ÖZET

Geleneksel maliyet yaklaşımına göre faaliyetler ve maliyetler arasında doğrusal bir ilişki olduğu yani simetrik bir yapının olduğu kabul edilmektedir. Ancak son yıllarda literatürde yapılan çalışmalar bu durumun tam tersi olduğunu yani asimetrik bir yapının olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum ise literatürde “maliyet yapışkanlığı” olarak tanımlanmaktadır. Bu doğrultuda çalışmada, BIST 50 Endeksi’nde işlem gören 2010-2024 yılları arasında verilerine eksiksiz ulaşılan 33 adet şirketin maliyet yapışkanlığının olup olmadığının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada kurulan 3 model panel veri analiz tekniklerinden rassal etkiler yöntemi kullanılarak test edilmiştir. Elde edilen bulgular pazarlama, satış ve dağıtım giderleri kalemlerinde maliyet yapışkanlığı davranışının olmadığı fakat satışların maliyeti ve genel yönetim giderleri kalemlerinde maliyet yapışkanlığı davranışının olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Maliyet Yapışkanlığı, BIST 50 Endeksi, Panel Veri Analizi
JEL Kodları: M40, M41, M49

EXAMINATION OF COST STICKINESS ON COMPANIES IN THE BIST 50 INDEX

ABSTRACT

According to conventional costing principles, it is assumed that activities and costs are linearly related, forming a symmetrical structure. However, recent studies have revealed that this situation is the opposite of what was previously thought: it is in fact an asymmetric structure. This situation is referred to as 'cost stickiness' in the literature. Against this backdrop, the study aims to investigate whether cost stickiness exists in 33 companies listed on the BIST 50 Index, for which complete data is available for the period between 2010 and 2024. To this end, the three models identified in the study were tested using the random effects method, which is one of the techniques employed in panel data analysis. The findings revealed that there was no cost stickiness in marketing, sales and distribution expenses, but cost stickiness was detected in the cost of sales and general administration expenses.

Keywords: Cost Stickiness, BIST 50 Index, Panel Data Analysis
JEL Codes: M40, M41, M49

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
ENTEĞRE RAPORLAMADA ESG SÖYLEMİ: BİST ŞİRKETLERİ ÜZERİNE
NİTEL BİR ANALİZ

Dr. Öğr. Üyesi Onur Özevin

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

ORCID:0000-0002-1347-5027, onurozevin@ibui.edu.tr

ÖZET

Sürdürülebilirlik, şeffaflık ve hesap verebilirlik beklentilerinin arttığı günümüzde entegre raporlama, şirketlerin finansal ve finansal olmayan performanslarını bir arada sunmalarına olanak tanıyan stratejik bir iletişim aracı olarak öne çıkmaktadır. Ancak artan biçimsel standardizasyona rağmen, bu raporların içerdiği söylemin nasıl yapılandığı, hangi kelime ve kavramların öne çıkarıldığı, olumsuzlukların nasıl sunulduğu gibi konular literatürde hâlâ tartışmalıdır. Bu bağlamda, entegre raporların yalnızca bilgi sunma işlevi değil, aynı zamanda bir izlenim yönetimi aracı olarak da kullanıldığına yönelik bulgular giderek artmaktadır. Entegre raporlama sunumlarının izlenim yönetimi ve meşruiyet teorilerinde beslendiğine dair çalışmalar, ampirik analizlerle konunun araştırılmasını gerekli kılmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Borsa İstanbul'da işlem gören 10 şirketin 2023 ve 2024 yıllarına ait entegre raporlarının içerik analizi yöntemiyle; meşruiyet yönetimi ve izlenim yönetimi gibi stratejilerini ortaya koymaktır. Bu kapsamda, entegre raporlardaki içeriğin kelime grubu frekanslarının analizi, dil ve duygu analizi gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden betimleyici içerik analizi ve söylem analizi bir arada kullanılmıştır. Örneklem olarak, 2023-2024 yıllarına ait entegre raporlarını kamuya açık olarak yayımlanmış 10 BİST şirketi seçilmiştir. Araştırma kapsamında, Borsa İstanbul'da entegre raporlama pratiğini benimsemiş şirketler arasından basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen 10 şirketin raporları analiz edilmiştir. Veriler, MAXQDA yazılımı aracılığıyla analiz edilmiştir. Analiz sürecinde; tematik kodlama ile olumlu ve olumsuz ifadeler, belirsizlik içeren dil yapıları frekans analizleri ve söylem örüntüleri belirlenmiştir. Analiz sonuçları, entegre raporların büyük ölçüde olumlu bir söylem üzerinden kurgulandığını göstermektedir. En sık kullanılan kelimeler arasında “değer”, “sürdürülebilirlik”, “toplum”, “çevre”, “vizyon” ve “gelecek” yer almıştır. Olumsuz gelişmelere ise dolaylı ve yumuşatılmış ifadelerle (“küresel belirsizliklere rağmen”, “zorluklara karşı stratejik hedeflere bağlı kalınmıştır”) yer verildiği gözlemlenmiştir. Tematik kodlamada GRI standartları çerçevesi temel alınarak ESG göstergelerine dair alt kodlar belirlenmiştir. Kodlama süreci sonucunda ortaya çıkan veriler tematik analiz yoluyla değerlendirilmiştir. Analiz bulguları, yıllar arasında ve sektörler arasında belirgin söylem farklılıklarının olduğunu ortaya koymuştur. Önceki yıla kıyasla, şirketlerin entegre raporlarında ESG temalarına ilişkin söylemlerin anlamlı düzeyde arttığı gözlemlenmiştir. Özellikle çevresel ve sosyal konulara yönelik ifadelerde artış dikkat çekicidir. Ayrıca, sektörel karşılaştırmalarda sanayi sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin, hizmet sektöründeki şirketlere kıyasla daha yoğun ve belirgin ESG vurgusu yaptığı tespit edilmiştir. Bulgular, sanayi şirketlerinin sürdürülebilirlik ve ESG uygulamalarını daha kapsamlı bir şekilde raporlamaya eğilimli olduğunu, dolayısıyla sektörün doğası gereği bu temalara yönelik kamuoyu baskısına daha açık olduğunu göstermektedir. Ayrıca, şirketlerin çoğu, belirsizlik içeren dil yapılarını sıklıkla kullanmış; bu durum özellikle çevresel performans, tedarik zinciri riski ve hedeflerin gerçekleşme düzeyleri konularında öne çıkmıştır. Net ifadeler daha çok finansal performans ve yönetim başlıklarında yer alırken, belirsiz ifadeler sürdürülebilirlik ve sosyal sorumluluk bölümlerinde yoğunlaşmıştır. Bu da raporların bir izlenim yönetimi aracı olarak kullanılabileceğine yönelik literatür bulgularını desteklemektedir. Çalışma, entegre raporların yalnızca bilgilendirme değil, aynı zamanda kurumsal itibar inşası ve stratejik iletişim aracı olarak kullanıldığını ortaya koymaktadır. Elde edilen bulgular, şirketlerin entegre raporlarında olumlu söylemi bilinçli olarak merkeze aldığını ve olumsuzlukların görünürlüğünü azaltmaya yönelik dil stratejileri kullandığını göstermektedir. Bu durum, yatırımcılar ve diğer paydaşlar açısından raporların eleştirel okunmasının önemini artırmaktadır. Çalışma aynı zamanda içerik analizine dayalı yöntemlerin entegre raporlamada izlenim yönetimi ve meşruiyet yönetimi tartışmalarına katkı sağlayabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Entegre Raporlama, ESG Söylemi, İçerik Analizi

JEL Kodları:M14, M41, Q56

ESG DISCOURSE IN INTEGRATED REPORTING: A QUALITATIVE ANALYSIS ON BIST COMPANIES

ABSTRACT

In an era marked by growing expectations for sustainability, transparency, and accountability, integrated reporting has emerged as a strategic communication tool that enables companies to present their financial and non-financial performance in a unified framework. However, despite increasing formal standardization, the structure of the discourse within these reports—including which words and concepts are emphasized, how negative developments are conveyed, and the rhetorical strategies employed—remains a debated issue in the literature. In this context, growing evidence suggests that integrated reports serve not only an informative function but also act as tools for impression management. Studies suggesting that integrated reporting practices are informed by impression management and legitimacy theories underscore the need for empirical analysis.

The aim of this study is to examine the integrated reports of 10 publicly listed companies on Borsa Istanbul (BIST) for the years 2023 and 2024, using content analysis to identify the presence of impression management and legitimacy strategies. Accordingly, the study analyzes word frequency patterns, linguistic sentiment, and the presence of ambiguous expressions in the reports.

The research utilizes qualitative methods, combining descriptive content analysis and discourse analysis. The sample consists of 10 BIST-listed companies that publicly disclosed integrated reports for the years 2023 and 2024, selected through simple random sampling among companies practicing integrated reporting. Data were analyzed using MAXQDA software. The analytical process included thematic coding, sentiment analysis (positive and negative expressions), frequency analysis of vague language patterns, and identification of discourse structures.

The findings reveal that the integrated reports are predominantly constructed with a positive tone. The most frequently used terms include “value,” “sustainability,” “community,” “environment,” “vision,” and “future.” Negative developments are presented in softened and indirect language (e.g., “despite global uncertainties,” “strategic goals were maintained despite challenges”). Thematic coding was guided by ESG indicators based on the GRI Standards, leading to the identification of sub-codes within Environmental, Social, and Governance categories.

The thematic analysis indicates notable differences in discourse both across years and between sectors. Compared to the previous year, there was a marked increase in ESG-related discourse. Particularly, expressions concerning environmental and social issues gained prominence. Additionally, industrial companies were found to emphasize ESG themes more frequently and explicitly than companies in the services sector. These findings suggest that industrial firms, due to the nature of their operations, are more subject to public scrutiny and thus more inclined to report comprehensively on sustainability and ESG initiatives.

Furthermore, many companies frequently employed ambiguous language structures, particularly when discussing environmental performance, supply chain risks, and achievement of strategic targets. Clear and assertive expressions were more common in sections related to financial performance and governance, whereas ambiguous expressions were concentrated in the sustainability and corporate social responsibility sections. This supports existing literature suggesting that integrated reports may be strategically used as impression management tools.

Overall, the study demonstrates that integrated reports are used not only as informational tools but also as instruments for corporate reputation building and strategic communication. The findings indicate that companies consciously center positive narratives and employ language strategies to downplay negative information. This highlights the importance of critically reading integrated reports from the perspective of investors and other stakeholders. Moreover, the study shows that content analysis-based methodologies can contribute meaningfully to ongoing discussions around impression management and legitimacy in the context of integrated reporting.

Keywords: Integrated Reporting, ESG Discourse, Content Analysis

JEL Codes: M14, M41, Q56

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
TÜRK DEVLETLERİNDE FİNANSAL KAPSAYICILIK: 2011-2024 YILLARI
ARASI BİR KARŞILAŞTIRMA

Dr. Öğr. Üyesi Elif Bezirgan
Balıkesir Üniversitesi
elifbezirgan@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Türk Devletleri Örgütü'nün tam üyesi olan Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan ve Kırgızistan için 2011-2024 yılları arasında finansal kapsayıcılık göstergelerinin gelişimini incelemek ve cinsiyete dayalı farklılıkları tespit etmektir. Benzer sosyoekonomik yapılarla sahip olmalarına rağmen, Türk Devletleri finansal sistemlerinin gelişmişlik düzeyleri bakımından farklılık göstermektedir. Bu bağlamda, hem ülkelerin güçlü ve zayıf yönlerini belirlemek hem de ortak politika önerileri geliştirmek için bölgesel bir karşılaştırma yapmak önemlidir. Finansal kapsayıcılık, finans literatüründe yaygın olarak tartışılan konulardan birisi olmasına karşın, çok boyutlu yapısı ve çeşitli farklı yaklaşımlar nedeniyle ortak bir tanıma sahip değildir. Bununla birlikte, bireylerin finansal hizmetlere etkin bir şekilde erişebileceği ve finansal ürünleri kullanabileceği duruma yönelik bir kavram olarak kabul görmektedir. Finansal kapsayıcılık genel olarak toplumun ekonomik açıdan zayıf ve dezavantajlı olarak kabul edilen bireylerinin finansal ürünlere erişmesine ve bunları kullanabilmesine olanak sağlayan bir finansal sistemin varlığı olarak tanımlanabilir. Finansal kapsayıcılık, dünya çapında çok sayıda ülkenin finansal piyasalarını ve ekonomilerini geliştirmek için uygulanan politikalar beraberinde gittikçe önem kazanan bir husus haline gelmiştir. Türkiye ve diğer türki cumhuriyetler gibi gelişmekte olan ekonomilerin kalkınması önündeki önemli itici güçlerden biri kapsayıcı bir finansal sektördür. Çalışmada kullanılan veriler, Uluslararası Para Fonu (IMF) tarafından yayınlanan Finansal Erişim Anketi (FAS) veri tabanından ve Dünya Bankası tarafından yayınlanan ve 100'den fazla ülkede 15 yaş ve üzeri bireylerle yapılan anketlere dayanan Küresel Findex veri setinden elde edilmiştir. FAS, ülkelerin bankacılık altyapısı ve finansal hizmetlere erişim hakkında resmi istatistikler sunar ve banka şubesi, ATM, mevduat ve kredi hesabı sayısı gibi göstergeleri içerir. Ayrıca, finansal kapsayıcılığın cinsiyet boyutu, kadınlar ve erkekler için ayrı ayrı raporlanan hesap sahipliği ve kredi kullanım verileri aracılığıyla incelenmiştir. Bu analiz yalnızca erişim düzeylerini değil, aynı zamanda kullanım yoğunluğunu ve sosyal eşitsizlikleri de içermektedir. Çalışmada betimsel bir analiz yöntemi kullanılmış ve göstergelerdeki zamansal değişimler grafikler ve tablolar kullanılarak değerlendirilmiştir. Bulgular, ülkeler arasında önemli farklılıklar ortaya koymaktadır. Türkiye, banka şubesi ve ATM yoğunluğu, mevduat hesapları ve kredi kullanımı açısından öne çıkarken, Özbekistan ve Kazakistan'da özellikle 2015'ten bu yana kayda değer artışlar görülmüştür. Azerbaycan ve Kırgızistan'da erişim göstergeleri daha sınırlı bir ilerleme göstermekte ve kullanım verileri nispeten sınırlı kalmaktadır. Cinsiyet açısından, dört ülkede kadınların finansal sisteme katılımı erkeklerden daha düşük olsa da, son yıllarda Özbekistan ve Kazakistan'da kadınların hesap sahipliğinde önemli bir iyileşme kaydedilmiştir. Özellikle Kazakistan'da erkeklerden 5 puan daha yüksek bir hesap sahipliği oranı bulunmaktadır. Aynı ülke, dijital ödemelerde erkeklerden daha yüksek bir paya sahiptir. Veriler genel itibarıyla değerlendirildiğinde, Türk ülkelerinde finansal kapsayıcılık artış eğilimindedir. Ancak, ülkeler arasında kalkınma eşitsizlikleri ve cinsiyete dayalı eşitsizlikler devam etmektedir. Bu nedenle, bölgesel düzeyde finansal kapsayıcılığı artırmak için dijital finansal araçların genişletilmesi, kadınların sisteme erişiminin desteklenmesi ve Türk devletleri arasında finansal iş birliğinin güçlendirilmesi önerilmektedir. Bu çalışma, finansal kapsayıcılığın bölgesel karşılaştırmalı boyutuna odaklanarak literatüre katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Finansal Kapsayıcılık, Türk Devletleri, Dijital Ödeme, Kadınların Erişimi.
JEL Kodları: G53, J16, O10.

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
FINANCIAL INCLUSION IN TURKISH STATES:
A COMPARISON BETWEEN 2011–2024

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the development of financial inclusion indicators between 2011 and 2024 for Turkey, Azerbaijan, Kazakhstan, Uzbekistan, and Kyrgyzstan, all full members of the Organization of Turkic States, and to identify gender-based differences. Despite having similar socioeconomic structures, the Turkic States differ in terms of the development levels of their financial systems. In this context, a regional comparison is important both to identify the strengths and weaknesses of the countries and to develop common policy recommendations.

Although financial inclusion is a widely discussed topic in the finance literature, it lacks a common definition due to its multidimensional nature and diverse approaches. However, it is widely accepted as a concept that addresses the extent to which individuals can effectively access financial services and use financial products. Financial inclusion can generally be defined as the existence of a financial system that enables those considered economically weak and disadvantaged to access and use financial products. Financial inclusion has become an increasingly important issue in response to policies implemented to improve the financial markets and economies of numerous countries worldwide. An inclusive financial sector is one of the key drivers of development in developing economies like Turkey and other Turkic republics.

The data used in the study were obtained from the Financial Inclusion Survey (FAS) database published by the International Monetary Fund (IMF) and the Global Findex dataset published by the World Bank, which is based on surveys of individuals aged 15 and over in over 100 countries. The FAS provides official statistics on countries' banking infrastructure and access to financial services, including indicators such as the number of bank branches, ATMs, deposit accounts, and credit accounts. Furthermore, the gender dimension of financial inclusion was examined through account ownership and credit usage data reported separately for women and men. This analysis included not only access levels but also usage intensity and social inequalities. The study employed a descriptive analysis method, and temporal changes in the indicators were assessed using graphs and tables. The findings reveal significant differences across countries. While Turkey stands out in terms of bank branch and ATM density, deposit accounts, and loan usage, Uzbekistan and Kazakhstan have seen significant increases, particularly since 2015. Access indicators in Azerbaijan and Kyrgyzstan show more limited progress, and usage data remains relatively limited. Regarding gender, while women's participation in the financial system is lower than men in four countries, there has been a significant improvement in women's account ownership in Uzbekistan and Kazakhstan in recent years.

Kazakhstan, in particular, has an account ownership rate 5 percentage points higher than men. This country also has a higher share of digital payments than men.

Generally speaking, financial inclusion in Turkic countries is on the rise. However, development disparities and gender-based inequalities persist among countries. Therefore, to increase financial inclusion at the regional level, it is recommended that digital financial tools be expanded, women's access to the system be supported, and financial cooperation among Turkic states be strengthened. This study aims to contribute to the literature by focusing on the regional comparative dimension of financial inclusion.

Keywords: Financial Inclusion, Turkish States, Digital Payment, Women's Access

JEL Codes: G53, J16, O10.

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK PERFORMANSININ
İŞLETMELERİN SABİT YATIRIM KARARLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Genç

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü
0000-0001-5897-9010, mustafa.genc@erdogan.edu.tr

Prof. Dr. Yıldız Ayanoglu

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü
0000-0002-1024-2105, yildiz.ayanoglu@hbv.edu.tr

ÖZET

Sürdürülebilirlik, işletmeler açısından yalnızca etik veya sosyal sorumluluk çerçevesinde değil aynı zamanda stratejik yatırım kararlarını etkileyen temel bir unsur olarak da değerlendirilmektedir. Bu bağlamda çalışmada işletmelerin sürdürülebilirlik performanslarının sabit yatırım kararları üzerindeki etkisi incelenmiştir. Çalışmanın amacı; işletmelerin sürdürülebilirlik performanslarının genel düzeyi ve alt boyutlarının, sabit varlık yatırımları üzerindeki etkilerini analiz etmektir. Mevcut literatür incelendiğinde, sürdürülebilirlik performansının işletmelerin sabit yatırımları üzerindeki etkisini doğrudan ve kapsamlı bir biçimde ele alan ampirik çalışmaların oldukça sınırlı olduğu görülmektedir. Bu noktada çalışmada farklı sabit yatırım türleri açısından karşılaştırmalı bir analiz sunularak ilgili literatüre katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Çalışmada 2018 yılı 2. çeyreğinden 2024 yılı 1. çeyreğine kadar olan dönemde Borsa İstanbul (BİST)'da sürdürülebilirlik raporlaması yapan 34 işletmenin verileri kullanılmıştır. Çalışmada üç ayrı regresyon modeli geliştirilmiştir. Söz konusu modellerde bağımsız değişken olarak işletmelerin genel sürdürülebilirlik performansı ile çevresel, sosyal ve yönetim alt boyutlarına ait performansları kullanılmıştır. Aktif büyüklüğü, finansman oranı ve işletme yaşı ise; tüm modellerde kontrol değişkeni olarak yer almıştır. Bağımlı değişken olarak ise; Model 1'de maddi duran varlık toplamı, Model 2'de maddi olmayan duran varlık toplamı ve Model 3'te bu iki duran varlık kaleminin toplamı kullanılmıştır. Çalışmada maddi ve maddi olmayan duran varlıkların toplamı, toplam sabit yatırımın göstergesi olarak kabul edilmiştir. Panel veri analiz yöntemi kullanılarak değişkenler arasındaki ilişkiler istatistiksel olarak test edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda sürdürülebilirlik faaliyetlerinin sabit yatırım kararları üzerindeki etkilerini anlamaya yönelik ampirik kanıtlar elde edilmiştir.

Model 1 kapsamında elde edilen bulgulara göre; sürdürülebilirlik performansının çevresel, sosyal ve yönetim alt boyutlarının her birinin maddi duran varlık yatırımları üzerinde istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu; sürdürülebilirlik uygulamalarının özellikle iş sağlığı ve güvenliği, enerji verimliliği, atık yönetimi ve bilgi sistemleri gibi alanlarda fiziksel yatırımların gerçekleştirilmesinde teşvik edici bir etkiye sahip olabileceğini ortaya koymaktadır. Öte yandan analiz sonuçları, genel sürdürülebilirlik performansının maddi duran varlıklar üzerinde anlamlı ve negatif etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Bu sonuç, alt boyutlardaki olumlu etkilerin genel bir endeks altında birleştirildiğinde zayıfladığını veya tersine döndüğünü ifade etmektedir.

Model 2 kapsamında gerçekleştirilen analizler sonucunda sürdürülebilirlik performansının hem genel düzeyde hem de alt boyutları itibarıyla maddi olmayan duran varlık yatırımları üzerinde anlamlı bir etkisinin bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuç, sürdürülebilirlik uygulamalarının daha çok operasyonel süreçlere ve fiziksel altyapıya odaklandığını; yazılım, lisans ve ar-ge gibi soyut yatırımlar üzerinde sınırlı bir yönlendirici etkiye sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Son olarak Model 3'e ait analiz sonuçları, sürdürülebilirliğin alt boyutlarının sabit yatırımlar üzerinde pozitif ve anlamlı etkiler gösterdiğini, buna karşın genel sürdürülebilirlik performansının sabit yatırımlar üzerinde negatif ve anlamlı etkiye sahip olduğunu yansıtmaktadır.

Ayrıca kontrol değişkenlerinden yalnızca aktif büyüklüğünün, tüm modellerde pozitif ve anlamlı etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Finansman oranı ve işletme yaşı değişkenlerinin ise, modelden

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ ICAFR'25 - ERZİNCAN

modele farklılık gösteren etkilere sahip oldukları belirlenmiştir.

Çalışma ile işletmelerin sürdürülebilirlik performanslarının sabit yatırım kararları üzerindeki etkilerinin, hem sürdürülebilirliğin genel ve alt boyutlarına hem de yatırımın türüne göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Alt boyutlar düzeyinde sürdürülebilirlik performansının, maddi duran varlık yatırımları ve toplam sabit yatırımlar üzerinde pozitif etkilere sahip olduğu ancak bu olumlu etkinin genel sürdürülebilirlik düzeyinde negatife dönüştüğü sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç, alt boyutların birleşiminde kullanılan ağırlıklandırma yönteminin, etkilerin zayıflamasına veya yön değiştirmesine neden olduğu şeklinde yorumlanabilir. Öte yandan sürdürülebilirlik performansının gerek genel düzeyde gerekse alt boyutları itibarıyla maddi olmayan duran varlık yatırımları üzerinde anlamlı bir etkisinin bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuçtan hareketle sürdürülebilirliğin alt boyutlarına ait uygulamaların daha çok fiziksel sabit yatırımları gerektirdiği ifade edilebilir. Ayrıca çalışmada elde edilen sonuçlar, sürdürülebilirlik performansının etkilerinin analizinde alt boyutların dikkate alınmasının önemini ortaya koymuştur. Çalışmanın örnekleme, 2018 yılı 2. çeyreği ile 2024 yılı 1. çeyreği arasındaki dönemde BİST'te sürdürülebilirlik raporlaması yapan işletmelerle sınırlı olduğu için elde edilen sonuçlar bu örneklem çerçevesinde değerlendirilmelidir. Konuya ilişkin gelecekteki çalışmalarda, sürdürülebilirliğin alt boyutları dikkate alınarak farklı örneklemeler üzerinden sektörel ve dönemsel farklılıklar analiz edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Sabit Yatırım, Maddi Duran Varlık, Maddi Olmayan Duran Varlık

JEL Kodları: Q56, G31, C33

THE IMPACT OF SUSTAINABILITY PERFORMANCE ON BUSINESSES' FIXED INVESTMENT DECISIONS

ABSTRACT

Sustainability is considered not only as a matter of ethics or social responsibility for businesses, but also as a fundamental factor influencing strategic investment decisions. In this context, the study examines the impact of businesses' sustainability performance on fixed investment decisions. The purpose of this study is to analyze the effects of the overall level and sub-dimensions of businesses' sustainability performance on fixed asset investments. A review of the existing literature reveals that empirical studies directly and comprehensively addressing the impact of sustainability performance on businesses' fixed investments are quite limited. At this point, the study aims to contribute to the relevant literature by presenting a comparative analysis in terms of different types of fixed investments.

The study uses data from 34 businesses that reported on sustainability on Borsa Istanbul (BIST) between the second quarter of 2018 and the first quarter of 2024. Three separate regression models were developed in the study. In these models, the independent variables used were the overall sustainability performance of the businesses and their performance in the environmental, social, and governance sub-dimensions. Asset size, equity to debt ratio and business age were included as control variables in all models. As the dependent variable, the total amount of tangible fixed assets was used in Model 1, the total amount of intangible fixed assets was used in Model 2, and the sum of these two fixed asset items was used in Model 3. In this study, the sum of tangible and intangible fixed assets was accepted as an indicator of total fixed investment. The relationships between the variables were statistically tested using the panel data analysis method. The analyses revealed empirical evidence regarding the effects of sustainability activities on fixed investment decisions.

According to the findings obtained under Model 1, it has been determined that each of the environmental, social, and governance sub-dimensions of sustainability performance has a statistically significant and positive effect on tangible fixed asset investments. This finding suggests that sustainability practices may have a motivating effect on physical investments, particularly in areas such as occupational health and safety, energy efficiency, waste management and information systems. On the other hand, the analysis results reveal that overall sustainability performance has a negative and significant effect on tangible fixed assets. This situation shows that the positive effects in

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ ICAFR'25 - ERZİNCAN

the sub-dimensions weaken or reverse when combined under a general index.

The analyses conducted within the scope of Model 2 revealed that sustainability performance has no significant effect on intangible fixed asset investments, both at the general level and in terms of sub-dimensions. This result indicates that sustainability practices focus more on operational processes and physical infrastructure and have a limited guiding effect on abstract investments such as software, licenses and R&D.

Finally, the analysis results for Model 3 show that the sub-dimensions of sustainability have a positive and significant effect on fixed investments, but overall sustainability performance has a negative and significant effect on fixed investments.

Additionally, it was determined that only the size of assets among the control variables had a positive and significant effect in all models. It has been determined that the equity to debt ratio and business age variables have effects that vary from model to model.

The study found that the impact of businesses' sustainability performance on fixed investment decisions varies depending on both the general and sub-dimensions of sustainability and the type of investment. At the sub-dimension level, it was concluded that sustainability performance has positive effects on tangible fixed asset investments and total fixed investments, but this positive effect turns negative at the general sustainability level. This result can be interpreted as the weighting method used in the combination of sub-dimensions causing the effects to weaken or change direction. On the other hand, it was found that sustainability performance has no significant effect on intangible fixed asset investments, either at the general level or in terms of sub-dimensions. Based on this result, it can be stated that the implementation of sustainability sub-dimensions requires more physical fixed investments. Furthermore, the results obtained in the study highlight the importance of considering sub-dimensions in the analysis of the effects of sustainability performance. Since the sample of the study is limited to businesses that reported sustainability in BIST between the second quarter of 2018 and the first quarter of 2024, the results obtained should be evaluated within the framework of this sample.

Keywords: Sustainability, Fixed Investment, Tangible Fixed Assets, Intangible Fixed Assets

JEL Codes: Q56, G31, C33

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ MALİYET MUHASEBESİ BİLGİ
DÜZEYİNİN TESPİTİ: SİVAS İLİ ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Seval ELDEN ÜRGÜP
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
0000-0002-7464-3485,

Arş. Gör. Deniz SELÇUK
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
0000-0003-3490-9776

ÖZET

Bilgi günümüzde stratejik bir rekabet aracı olduğundan kişilerin meslek hayatlarında başarılı olması ve varlıklarını devam ettirebilmesi bilgi sahibi olmaya ve kullanımına bağlıdır. Özellikle maliyet muhasebesi gibi özellikli bir alanda üst düzey bilgi sahibi olan muhasebe meslek mensupları üretim işletmeleri açısından stratejik öneme sahip beşerî sermaye olarak görülmektedir.

Temel işlevi doğru bilgi üretmek olan muhasebe, işletmelerin belirli kural ve ilkeler doğrultusunda mali nitelikteki bilgilerinin elde edilmesini ve elde edilen bu bilgileri ihtiyaç duyanlara sunulmasını sağlayan bir sistemdir. Muhasebe bilgi sisteminin bir alt sistemi olan maliyet muhasebesi, dünyada küreselleşmeyle beraber yaşanan rekabet ortamında işletmelere rekabet edebilmelerine fayda sağlayacak maliyet bilgilerinin doğru olarak hazırlanmasını sağlamaktadır.

Maliyet muhasebesinin temel amacı kaynak planlaması ve kontrolü için yönetime bilgi sunmaktır. Maliyet muhasebesi verileri ve kayıtları, yöneticilerin karar verme aşamalarında destek sağlayarak, stratejik tercihlerdeki rolüyle işletmeye rekabet üstünlüğü kazandıracaktır.

Günümüzde hızla gelişen ve değişen iç ve dış çevre koşulları ile, işletmeler arasında artan rekabet, üretim işletmeleri için maliyet muhasebesinin önemini daha da artırmıştır. Maliyet muhasebesi verileri yöneticilerin doğru karar almalarındaki bilgi kaynağıdır, başka bir deyişle karar alma durumunda olan yöneticiler başarılı olmak için maliyet muhasebesi verilerine bağımlıdır. İşletmelerin varlıklarını devam ettirebilmeleri ve kâr hedeflerine ulaşabilmeleri için maliyet muhasebesi bilgilerinden etkin bir şekilde yararlanmaları ve bu sayede maliyet kontrolü sağlamaları gerekmektedir. Bunun için ise maliyet muhasebesi verilerinin doğru, geçerli, güvenilir ve zamanında üretilmiş olması gerekir. Mali sistemden beklenen en önemli görev yönetimin ihtiyaç duyduğu bilgileri en iyi şekilde ortaya çıkarmasıdır. Bu da ancak muhasebe meslek mensuplarının maliyet muhasebesi bilgi düzeylerini arttırmasıyla mümkün olacaktır. Muhasebecilerin, muhasebe bilgi sisteminde üretilen bilgileri yatırımcılara, devlete ve ilgili diğer kişi ve kurumlara verilmesi gibi sorumlulukları vardır. Dolayısıyla muhasebecinin vereceği tarafsız ve doğru bilgiler muhasebecilerin önemini gözler önüne sermektedir.

Muhasebenin üstlenmiş olduğu fonksiyonlar tarihsel süreçte ticari hayata yön verir nitelikte olmuştur. Bu durum, ekonomik hayattan, sosyal hayata hatta toplumsal açıdan ve devlet açısından önemli meslek olarak görülmesinin altında yatan en büyük etken olarak gösterilebilir. İşletme yönetiminin en önemli görevinin doğru karar vermek olduğu düşünülürse, muhasebe bilgilerinin bu süreçte önemli bir etken olduğu yadsınamaz bir gerçektir.

Bu çalışmanın amacı muhasebe meslek mensuplarının maliyet muhasebesi bilgi ve uygulamalarına ne derece hâkim olduklarını ve maliyet muhasebesine ilişkin bilgi düzeylerinin çeşitli demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmektir. Bu amaç kapsamında hazırlanan çalışma, maliyet muhasebesi verilerinin muhasebeleştirilmesinde karşılaşılan sorunlara ışık tutma ve bu verileri hazırlayan muhasebe meslek mensuplarının bilgi düzeylerini tespit etme açısından son derece önem taşımaktadır. Araştırma verilerinin elde edilmesinde araştırma yöntemlerinden biri olan anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri Sivas il merkezi ve ilçelerinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeciler (SM), Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler (SMMM) ve Yeminli Mali Müşavirler (YM)'den oluşan muhasebe meslek mensuplarından elde edilmiştir. Araştırmanın çalışma evrenini Sivas ili merkez ve ilçelerinde faaliyet gösteren 425 muhasebe meslek mensubu oluşturmaktadır. Araştırma kapsamına alınan meslek mensuplarının belirlenmesinde Sivas SMMM Odası kayıtları esas alınmıştır. Anketi tam ve eksiksiz olarak 214 katılımcı yanıtlamıştır. Örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde Krejcie ve Morgan'ın anakütleden çekilecek örneklem miktarı

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ ICAFR'25 - ERZİNCAN

tablosundan yararlanılmış ve söz konusu tablo kullanılarak %95 güven düzeyinde 205 meslek mensubuyla anket yapılması gerektiği belirlenmiştir. Araştırma kapsamında elde ettiğimiz anket sayısı, araştırma sonuçlarının güvenilirliği konusunda yeterli görülmektedir. Araştırmanın sadece Sivas ili merkez ve ilçelerinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarına uygulanmış olması, elde edilen sonuçların Türkiye veya İç Anadolu Bölgesi'ne genellenememesi önemli bir kısıttır. Ayrıca meslek mensuplarının ankette yer alan sorulara gerçekçi yanıt vermemeleri ihtimali de araştırmanın bir başka kısıdını oluşturmaktadır. Ancak literatür incelendiğinde, araştırmaların genellikle işletmelerin maliyet muhasebesi kullanım düzeyini ölçmek yönünde olduğu görülmektedir. Maliyet muhasebesi kayıtlarını gerçekleştiren muhasebe meslek mensuplarının maliyet muhasebesi bilgi düzeyini ölçen çalışmanın bulunmaması çalışmamızın bu konuda literatürde bulunan boşluğu doldurmasını sağlamak ve çalışmanın önemini oldukça arttırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Maliyet Muhasebesi, Muhasebe Meslek Mensubu, Bilgi Düzeyi
JEL Kodları: M41, C1

DETERMINING THE COST ACCOUNTING KNOWLEDGE LEVEL OF ACCOUNTING PROFESSIONALS: THE CASE OF SİVAS PROVINCE

ABSTRACT

As information has become a strategic tool for competition today, individuals' success in their professional careers and their ability to sustain their positions heavily depend on their possession and utilization of knowledge. Particularly in specialized fields such as cost accounting, accounting professionals with high-level expertise are considered strategic human capital for manufacturing enterprises.

Accounting, whose fundamental function is the production of accurate information, is a system that enables the collection of financial data in accordance with certain rules and principles and the provision of this information to relevant stakeholders. As a subsystem of the accounting information system, cost accounting ensures the accurate preparation of cost information that enhances firms' ability to compete in the globalized economic environment.

The primary aim of cost accounting is to provide management with information for resource planning and control. The data and records generated through cost accounting support managerial decision-making processes and contribute to achieving competitive advantage through strategic choices. Given the rapidly evolving internal and external environmental conditions and intensifying competition among businesses, the importance of cost accounting for manufacturing firms has significantly increased. Cost accounting data serve as a crucial source of information for managerial decision-making; in other words, managers rely on this data to make sound decisions. To sustain their operations and achieve profitability goals, enterprises must utilize cost accounting information effectively and thus ensure cost control. For this to be possible, the data produced must be accurate, valid, reliable, and timely. One of the most critical functions expected from the financial system is to provide management with the most relevant information. This can only be achieved through the enhancement of accounting professionals' knowledge of cost accounting.

Accountants are responsible for delivering the information generated by the accounting information system to investors, the state, and other relevant stakeholders. Therefore, the impartial and accurate information provided by accountants underlines their importance. Over time, the functions undertaken by accounting have played a pivotal role in shaping commercial life. This underscores why the profession is regarded as significant not only economically, but also socially and in terms of public interest. Considering that the most important task of business management is to make sound decisions, the role of accounting information in this process is undeniable.

The aim of this study is to determine the extent to which accounting professionals possess knowledge of and apply cost accounting, and whether their level of knowledge varies based on different demographic variables. The study is particularly significant in shedding light on the challenges encountered in recording cost accounting data and in assessing the knowledge level of the professionals responsible for this task. The research employed a survey methodology to collect data. The study sample consisted of certified public accountants (CPA), independent accountants and financial advisors (IAFA), and sworn-in financial advisors (SFA) operating in Sivas province and its

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ ICAFR'25 - ERZİNCAN

districts. The research population included 425 accounting professionals registered with the Sivas Chamber of CPAs. A total of 214 fully completed and valid responses were collected. Based on the Krejcie and Morgan sampling table, a minimum of 205 participants was deemed necessary at a 95% confidence level, thus the collected data is considered statistically reliable.

One major limitation of the study is that it only includes accounting professionals operating in Sivas province and its districts, making it unsuitable for generalization to Turkey or the Central Anatolia Region. Additionally, the possibility that participants may not have responded truthfully to the survey questions presents another limitation. However, a review of the literature reveals that most existing studies focus on assessing the level of cost accounting usage in enterprises rather than measuring the knowledge level of the professionals performing cost accounting. The absence of studies in this area highlights the gap that this research aims to fill, thereby significantly increasing its academic relevance.

Keywords: Cost Accounting, Professional Accountant, Knowledge Level

JelCodes: M41, C1

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
FINTECH İLE İKLİM POLİTİKASI VE ESG BELİRSİZLİĞİ İLİŞKİLERİ: ABD
ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Mert Baran TUNÇEL

Şırnak Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-8554-8080, mbtuncel@sirnak.edu.tr

Doç. Dr. Serdar YAMAN

Şırnak Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-8316-0805, serdaryaman@sirnak.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, FinTech sektöründeki gelişmeler ile ESG (Environmental, Social and Governance) belirsizliği ve iklim politikası belirsizliği arasındaki ilişkiler, Haziran 2015–Haziran 2025 dönemine ait aylık veriler kullanılarak Wavelet (Dalgacık) Uyum Analizi yöntemiyle incelenmiştir. Sürdürülebilirlikle ilgili belirsizlikleri temsilen İklim Politikası Belirsizliği Endeksi (CPU) ve Sürdürülebilirlik Belirsizliği Endeksi (ESGUI) kullanılırken, FinTech sektöründeki gelişmeleri temsilen S&P Kensho Future Payments Endeksi dikkate alınmıştır. Çalışma veri dönemi itibariyle sınırlılık içermektedir. Dönem sınırının temel nedeni S&P Kensho Future Payments Endeksi verilerine Haziran 2015'ten itibaren erişilebilmesidir.

Wavelet uyum analizi, birim kök içeren serileri herhangi bir dönüşüme tabi tutmadan ve veri kaybına yol açmadan inceleme olanağı sağlar. Zaman serilerinin dinamik yapısını eşzamanlı olarak hem zaman hem de frekans boyutunda analiz etme imkânı sunar. Bu yöntem sayesinde değişkenler arasındaki korelasyon, eşbütünleşme ve nedensellik ilişkileri belirlenebilir ve öncü değişkenin hangisi olduğu tespit edilebilir.

Bu kapsamda elde edilen genel WPS (Wavelet Power Spectrum) sonuçları, FinTech, ESGUI ve CPU endekslerinin farklı dönem ve frekans bantlarında değişen düzeylerde volatilité sergilediğini açıkça göstermektedir. FinTech endeksi, 2015–2025 döneminde genel olarak istikrarlı bir görünüm sergilemiş, yalnızca 2019–2020 döneminde COVID-19 salgınının yol açtığı küresel ekonomik belirsizlik nedeniyle kısa vadeli frekanslarda sınırlı bir volatilité artışı gözlemlenmiştir. Buna karşın ESGUI endeksinde özellikle 2020–2024 döneminde 4 ila 16 aylık frekans bantlarında belirgin dalgalanmalar meydana gelmiş; bu bulgu, sürdürülebilirlik belirsizliğinin pandemi sonrası dönemde hem kamu politikaları hem de piyasa beklentileri üzerinde artan bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymaktadır. CPU endeksi ise 2018 yılı sonu ile 2019, 2021 ve 2024 yıllarında kısa ve orta vadeli frekanslarda anlamlı volatilité sergilemiş, bu durum ABD'de iklim politikalarına yönelik belirsizliklerin medya yansımaları üzerinden daha yoğun şekilde algılandığı dönemleri işaret etmektedir. WPS analizlerinden sonra değişkenler arasında ilişkileri görmek için WTC (Wavelet Transform Coherence) analizleri yapılmıştır.

FinTech ile ESGUI değişkenleri arasında gerçekleştirilen WTC analizi sonuçlarına göre, 2019 yılında 4 aylık frekansa karşılık gelen bantta, FinTech değişkenindeki değer değişimlerinin öncülüğünde değişkenler arasında pozitif yönlü bir eşbütünleşme ilişkisi gözlemlenmiştir. 2019–2020 döneminde ise 16 aylık frekansta, yine FinTech değişkeninin liderliğinde negatif yönlü bir eşbütünleşme ilişkisi tespit edilmiştir. Benzer şekilde, 2022–2023 yılları arasında aynı frekans bandında (16 ay), FinTech değişkenindeki hareketlerin öncülüğünde pozitif eşbütünleşme ilişkisi yeniden ortaya çıkmıştır. Sonuçlar, FinTech sektörünün ESG belirsizliği algısını hem zaman içinde değişen frekanslarda hem de farklı yönlerde etkileyebildiğini göstermektedir. 2019'da kısa vadede pozitif uyum varken, hemen ardından uzun vadede ters yönlü bir etkileşim gözlemlenmiştir. Ancak 2022–2023 gibi daha yakın dönemlerde FinTech gelişmelerinin ESG belirsizlik algısıyla daha tutarlı ve olumlu şekilde bütünleştiği anlaşılmaktadır. Bu da FinTech'in sürdürülebilir dönüşüm süreçlerinde önemli bir araç ve yönlendirici haline geldiğini düşündürmektedir.

FinTech ile CPU arasında gerçekleştirilen WTC analizi sonuçları, 2020 yılının sonunda 4 aylık frekansta FinTech değişkeninin CPU üzerinde nedensel bir etkisinin bulunduğunu ortaya koymaktadır. Bunun dışında değişkenler arasında kayda değer bir ilişki tespit edilememiştir. Bu sonuç, FinTech sektörünün CPU üzerinde sistematik ve sürekli bir etkisi olmadığını, ancak belirli kriz veya dönüşüm dönemlerinde (örneğin 2020'nin pandemi süreci) iklim politikası belirsizliği algısını etkileyebildiğini

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ ICAFR'25 - ERZİNCAN

göstermektedir. Diğer dönemlerde kayda değer bir ilişki olmaması, iki değişken arasındaki bağıın daha çok bağlamsal ve dönemsel faktörlere bağlı olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu sonuçlar, politika yapıcılar, yatırımcılar ve şirketler açısından önemli çıkarımlar sunmaktadır. Politika yapıcılar açısından bulgular, FinTech sektöründeki gelişmelerin özellikle kriz ve dönüşüm dönemlerinde ESG ve iklim politikası belirsizlik algısını etkileyebildiğini ortaya koyarak, daha öngörülebilir, sürdürülebilir ve uyumlu düzenlemeler geliştirilmesinin gerekliliğine işaret etmektedir. Yatırımcılar için bu ilişkilerin bilinmesi, piyasa dinamiklerini daha doğru değerlendirme ve portföy stratejilerini bu doğrultuda optimize etme imkânı sağlamaktadır. Şirketler açısından ise FinTech sektörünün sürdürülebilirlik dönüşüm süreçlerinde yönlendirici bir araç olarak öne çıkması, stratejik karar alma süreçlerinde hem risk yönetimi hem de fırsatların değerlendirilmesi açısından önemli bir avantaj yaratmaktadır.

Anahtar Kelimeler: FinTech, Sürdürülebilirlik Belirsizliği, İklim Politikası Belirsizliği, Wavelet Uyum Analizi

JEL Kodları: G23, Q54, Q56

THE NEXUS BETWEEN FINTECH AND CLIMATE POLICY AND ESG UNCERTAINTY: THE CASE OF US

ABSTRACT

This study investigates the relationship between developments in the FinTech sector, sustainability uncertainty, and climate policy uncertainty using monthly data for the period from June 2015 to June 2025 through the Wavelet Transform Coherence (WTC) analysis. The Climate Policy Uncertainty Index (CPU) and the Environmental, Social, and Governance Uncertainty Index (ESGUI) were employed as proxies for sustainability-related uncertainties, while the S&P Kensho Future Payments Index was used to represent developments in the FinTech sector. The study is limited in terms of data period. The main reason for the period limitation is that the S&P Kensho Future Payments Index data have been available since June 2015.

Wavelet coherence analysis allows the examination of time series containing unit roots without the need for transformations or data loss, while simultaneously capturing the dynamic structure of the series in both the time and frequency domains. This method also enables the identification of correlations, cointegration, and causality relationships between variables and allows for the determination of which variable acts as the leading indicator.

The overall Wavelet Power Spectrum (WPS) results clearly indicate that the FinTech, ESGUI, and CPU indices exhibit varying levels of volatility across different time periods and frequency bands. The FinTech index generally demonstrated a stable pattern over the 2015–2025 period, with only a limited increase in short-term volatility observed during 2019–2020, attributable to the global economic uncertainty caused by the COVID-19 pandemic. By contrast, the ESGUI index displayed pronounced fluctuations, particularly during the 2020–2024 period, in the 4- to 16-month frequency bands. This finding suggests that sustainability uncertainty intensified in the post-pandemic period, exerting greater influence on both public policies and market expectations. The CPU index, meanwhile, exhibited significant volatility at short- and medium-term frequency bands at the end of 2018 and during 2019, 2021, and 2024. These fluctuations coincide with periods in which climate policy uncertainty in the United States was perceived more intensely through media coverage. Following the WPS analysis, WTC was conducted to further examine the relationships among the variables.

The results of the WTC analysis between FinTech and ESGUI reveal that the relationship between the variables varied across time and frequency dimensions. In 2019, a positive cointegration relationship was observed in the 4-month frequency band, led by changes in the FinTech variable. However, during the 2019–2020 period, a negative cointegration relationship was detected at the 16-month frequency band, again led by the FinTech variable. Similarly, during the 2022–2023 period, a positive cointegration relationship re-emerged in the same frequency band (16 months), led by the FinTech variable. These findings indicate that the FinTech sector can influence perceptions of sustainability uncertainty across different frequencies and directions over time. While positive short-term coherence was observed in 2019, this was followed by a negative long-term interaction. In contrast, in more recent periods, such as 2022–2023, FinTech developments appear to have become more consistent and

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ ICAFR'25 - ERZİNCAN

positively aligned with perceptions of sustainability uncertainty. This suggests that FinTech has become an increasingly important tool and driver in sustainability transition processes. The results of the WTC analysis between FinTech and CPU suggest a more limited relationship. Evidence shows that only at the end of 2020, in the 4-month frequency band, did the FinTech variable exert a causal influence on CPU. No significant relationship was detected in other periods. This finding suggests that the FinTech sector does not exert a systematic and continuous influence on CPU, but rather that it can affect perceptions of CPU during specific crises or transitional periods, such as the COVID-19 pandemic in 2020. The absence of a significant relationship during other periods indicates that the connection between the two variables is largely dependent on contextual and time-specific factors.

These findings provide important implications for policymakers, investors, and corporations. For policymakers, the results underscore the necessity of developing more predictable, sustainable, and coherent regulations, given that developments in the FinTech sector can influence perceptions of ESG and climate policy uncertainty, particularly during periods of crisis and transition. For investors, understanding these relationships can facilitate a more accurate assessment of market dynamics and allow for the optimization of portfolio strategies accordingly. For corporations, the emergence of the FinTech sector as a guiding instrument in sustainability transformation processes highlights its potential to support strategic decision-making by enhancing both risk management and the ability to capture new opportunities.

Keywords: FinTech, Sustainability Uncertainty, Climate Policy Uncertainty, Wavelet Transform Coherence Analysis

JEL Codes: G23, Q54, Q56

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
KAMUDA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORLAMASI VE GÜVENCESİNE İLİŞKİN
BİLİMSEL YAYINLARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZ YÖNTEMİYLE
İNCELENMESİ (2010-2024)

Doktora Öğrencisi BUSE BAYRAK

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Ana Bilim Dalı, Muhasebe Finansman
Bilim Dalı

<https://orcid.org/0000-0003-2527-0851>, buse.bayrak@mail.ohu.edu.tr

Prof. Dr. HALUK BENGÜ

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

<http://orcid.org/0000-0001-7751-0285>, hbengu@ohu.edu.tr

ÖZET

Geleneksel finansal tablolar, işletmelerin ekonomik performansını nicel göstergeler aracılığıyla ortaya koyan temel raporlama araçlarıdır. Ancak günümüzde kurum faaliyetlerinin tüm etkilerini yalnızca finansal verilerle değerlendirmek artık yeterli görülmemektedir. Bu nedenle, sosyal, çevresel ve yönetim boyutlarını kapsayan bütüncül raporlama yaklaşımlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kapsamda sürdürülebilirlik raporlaması, yalnızca özel sektörde değil kamu kurumlarında da çevresel sorumlulukların, toplumsal etkilerin ve kurumsal yönetim uygulamalarının şeffaf biçimde sunulmasına imkân tanıyan tamamlayıcı bir araç olarak öne çıkmaktadır. Özellikle kamu sektöründe sürdürülebilirlik raporlaması, topluma karşı hesap verebilirliğin güçlendirilmesi, kaynak kullanımında etkinliğin sağlanması ve kamu politikalarının sürdürülebilir kalkınma hedefleri ile uyumlu hale getirilmesi açısından kritik bir işlev üstlenmektedir. Bu doğrultuda, kamuya sunulan bilginin güvenilirliğini artırmak amacıyla raporların bağımsız güvence süreçlerine tabi tutulmasına yönelik eğilim artmaktadır. Böylece sürdürülebilirlik raporlarının güvence altına alınması, kamu sektöründe şeffaflık, hesap verebilirlik ve paydaş güveninin pekiştirilmesine katkı sağlamaktadır.

Bu çalışmanın amacı, kamu sektöründe sürdürülebilirlik raporlaması ve güvencesine ilişkin akademik literatürü, bibliyometrik analiz yöntemiyle sistematik olarak incelemektir. Bu amaçla, Web of Science veri tabanından elde edilen veriler esas alınarak analizler yapılmıştır. Web of Science veri tabanı, kamu sektöründe sürdürülebilirlik raporlaması ve güvencesi konusundaki tüm önemli ve akademik açıdan nitelikli yayınları kapsadığı ve bu veri seti araştırma için yeterli temsiliyet sağladığı için tercih edilmiştir. Çalışmanın veri seti, 2010–2024 arasında yayımlanan 740 akademik yayından oluşmaktadır. Elde edilen veriler, VOSviewer ile bibliyometrik olarak analiz edilmiştir. Analizde yayınlar; yıllar, dergiler, ülkeler, yazarlar ve anahtar kelimeler açısından sınıflandırılmıştır. Ayrıca anahtar kelime eşgörünüm ağı ve yazar iş birliği ağı gibi tekniklerle literatürün yapısal özellikleri ortaya konulmuştur.

Analiz bulguları, kamu sektöründe sürdürülebilirlik raporlamasına yönelik akademik ilginin son yıllarda kayda değer bir artış gösterdiğini ortaya koymuştur. Analiz bulguları, 2015'ten itibaren yayın sayısının artış eğilimine girdiğini göstermektedir. Bu eğilim 2020 sonrasında hızlanmış ve 2024 itibarıyla sürmüştür. Nitekim 2010 yılında yalnızca 24 olan yayın sayısı, 2024 yılında 79'a ulaşmıştır. Yayınların ülke dağılımında İngiltere, Avustralya ve İtalya öne çıkmaktadır. En üretken yazarlar arasında ise Ferry, L., Steccolini, I. ve Boiral, O. öne çıkmaktadır. Anahtar kelime analizi sonuçlarına göre, literatürde en sık kullanılan terimlerin Accountability (Hesap Verilebilirlik), Governance (Yönetişim) ve Performance (Performans) olduğu belirlenmiştir. Anahtar kelime eş-görünüm analizine göre literatür, kurumsal hesap verebilirlik, kamu yönetimi ve sürdürülebilir performans temaları etrafında kümelenmektedir. Ayrıca anahtar kelimeler arasındaki eşgörünüm ilişkileri, bu alandaki çalışmaların disiplinlerarası yapısını ve kavramsal çeşitliliğini de yansıtmaktadır. Çalışma, bu alanın nicel haritasını çıkarmakta ve gelecek araştırmalara yön verebilecek tematik odakları ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik Raporlaması, Güvence, Bibliyometrik Analiz

JEL Kodları: M40, M41, M42

**A BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF SCIENTIFIC PUBLICATIONS ON SUSTAINABILITY
REPORTING AND ASSURANCE IN THE PUBLIC SECTOR (2010–2024)**

ABSTRACT

Traditional financial statements are fundamental reporting tools that present the economic performance of organizations through quantitative indicators. However, in the contemporary context, assessing the full scope of institutional activities solely on the basis of financial data is no longer considered sufficient. Consequently, there is a growing need for comprehensive reporting approaches that encompass social, environmental, and governance dimensions. Within this framework, sustainability reporting has emerged as a complementary instrument, enabling the transparent disclosure of environmental responsibilities, societal impacts, and corporate governance practices not only in the private sector but also in public institutions. In the public sector in particular, sustainability reporting plays a critical role in strengthening accountability to society, ensuring efficiency in resource utilization, and aligning public policies with sustainable development goals. Accordingly, there has been a growing tendency to subject these reports to independent assurance processes to enhance the reliability of the information provided to the public. The assurance of sustainability reports thus contributes to strengthening transparency, accountability, and stakeholder trust in the public sector. The purpose of this study is to systematically examine the academic literature on sustainability reporting and its assurance in the public sector through the bibliometric analysis method. To this end, analyses were conducted based on data obtained from the Web of Science (WoS) database. The WoS database was chosen because it encompasses all significant and academically qualified publications on sustainability reporting and assurance in the public sector, thereby providing sufficient representativeness for the research. The study's dataset consists of 740 academic publications published between 2010 and 2024. The data were analyzed bibliometrically using VOSviewer. Publications were classified by year, journal, country, author, and keyword. In addition, techniques such as keyword co-occurrence networks and author collaboration networks were employed to reveal the structural characteristics of the literature.

The findings indicate a notable increase in academic interest in sustainability reporting within the public sector in recent years. The results show that the number of publications began to increase from 2015 onwards, with the trend accelerating particularly after 2020 and continuing through 2024. Specifically, the number of publications rose from only 24 in 2010 to 79 in 2024. In terms of geographical distribution, the United Kingdom, Australia, and Italy emerged as leading contributors. The most prolific authors include Ferry, L., Steccolini, I., and Boiral, O. According to the keyword analysis, the most frequently used terms in the literature are “Accountability,” “Governance,” and “Performance.” The keyword co-occurrence analysis reveals that the literature clusters around themes such as institutional accountability, public management, and sustainable performance. Furthermore, the co-occurrence relationships among keywords reflect the interdisciplinary nature and conceptual diversity of research in this field.

Overall, this study maps the quantitative landscape of the field and identifies thematic focuses that can guide future research.

Keywords: Sustainability Reporting, Assurance, Bibliometric Analysis

JEL Codes: M40, M41, M42

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
CEO UZMANLIĞI KAZANÇ YÖNETİMİ DAVRANIŞINI ETKİLİYOR MU? BIST
100 FİRMALARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Doç. Dr. Meltem KILIÇ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
ORCID: 0000-0001-8978-9076,

Doç. Dr. Nurettin KOCA

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Afşin Meslek Yüksekokulu
ORCID: 0000-0002-3309-9428

ÖZET

Firmaların finansal tablolarını gerçeğe uygun, eksiksiz ve zamanında yansıtması; finansal raporlama kalilerinin artırılmasında ve kurumsal yönetim süreçlerinin etkinliğinin sağlanmasında temel bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Yüksek finansal raporlama kalitesi, başta yatırımcılar ve kredi verenler olmak üzere tüm dış paydaşlar nezdinde güvenin tesis edilmesinde katkı sağlamakta; piyasaya verimli kaynak dağılımını kolaylaştırmakta, sermaye maliyetlerini azaltmakta ve yatırım ile finansman kararlarının daha rasyonel temellere dayanmasına olanak tanımaktadır. Bu çerçevede finansal raporlama kalitesinin iyileştirilmesinde, firmaların en üst düzey yöneticisi olan CEO'nun kritik bir rol bulunmaktadır. Özellikle finans ve muhasebe alanında uzmanlığa sahip bir CEO, finansal süreçlere dair derin bilgi birikimi sayesinde finansal tabloların şeffaf ve doğru şekilde hazırlanması sağlayarak, olası yanlış beyanların önlenmesinde ve raporlamada yasal uyumun sağlanmasında etkin bir liderlik sergileyebilmektedir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de BIST 100'de 2013-2023 yılları arasında faaliyet gösteren firmaların CEO'larının finans ve muhasebe uzmanlığının kazanç yönetimi üzerindeki etkisini incelemektedir. Çalışmada bağımlı değişken olarak kazanç yönetimi göstergesi Dechow vd. (1995) oluşturduğu Modifiye edilmiş Jones modelinde isteğe bağlı tahakkuk değeri değeri (DA) kullanılmıştır. Bağımsız değişkeni CEO'nın daha önce CEO olmuşsa veya CFO veya muhasebe ve finans alanında lisans derecesine sahipse 1, aksi takdirde 0 değerini alan CEOF kukla değişken kullanılmıştır. Kontrol değişkeni olarak ise CEO ikiliği (CEOD), CEO'nın yaşı (CEOY), CEO'nun firmada CEO olarak görev yaptığı yıl (CEOS), kaldırıcı oranı (KALD), aktif karlılık oranı (AK), firma yaşı (YAS) ve firmaların satışlarındaki değişim (BÜY) kullanılmıştır. Çalışmanın hipotezleri: "H01: CEO'ların finans ve muhasebe alanındaki uzmanlığının kazanç yönetimi üzerindeki anlamlı bir etkisi yoktur.", "H02: CEO ikiliğinin kazanç yönetimi üzerinden anlamlı bir etkisi yoktur.", "H03: CEO yaşının kazanç yönetimi üzerinde anlamlı bir etkisi yoktur.", "H04: CEO'nın görev süresinin kazanç yönetimi üzerinde anlamlı bir etkisi yoktur." şeklinde kurulmuştur. Hipotez sınamaları için panel veri regresyon analizi yapılmıştır. Yapılan ampirik analizlerde ilk olarak değişkenlerin tanımlayıcı istatistikleri incelenmiştir. Daha sonra bağımsız değişkenler arasındaki korelasyon ilişkisine ve çoklu doğrusal bağlantı sorunu olup olmadığı test edilmiştir. Elde edilen sonuçlarda bağımsız değişkenler arasında çoklu doğrusal bağlantı sorunu olmadığına ulaşılmıştır. Panel veri regresyon modeli belirlemek için yapılan F testi ve Hausman testi sonucunda rassal etki regresyon modelinin kullanılması gerektiğine karar verilmiştir. Rassal etki regresyon modeline uygulanan varsayım testleri sonucunda modelde değişen varyans, otokorelasyon ve birimler arası korelasyon sorunu olduğu tespit edilmiştir. Bu çerçevede Driscoll-Kraay dirençli regresyon modeli ile tahmin yapılmıştır. Tahmin sonuçlarına göre CEO'nın finans veya muhasebe uzmanı olmasının kazanç yönetimi üzerinde pozitif yönde bir etkisinin olduğuna ulaşılmıştır. Bu sonuç, CEO'nın finans veya muhasebe uzmanı olmasının kazanç yönetim becerilerini artıracak ve finansal raporlama kalitesini azaltacağı ifade etmektedir. Diğer bir ifadeyle, CEO'nun uzmanlığı, onun muhasebe oyunlarını daha iyi bilme avantajı sağlayarak, kazanç yönetim uygulamalarını daha etkin bir şekilde gerçekleştirmesini sağlamaktadır. Ancak sahip olduğu bu beceri finansal raporları şeffaflıktan uzaklaştırmaktadır. Kontrol değişkenlerinden CEOD ve BÜY'nin kazanç yönetimi üzerinde istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönde bir etkisi varken, CEOS ve YAS'ın DA üzerinde negatif yönde bir etkisi vardır. CEOY, KALD ve AK'nin ise DA üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kazanç Yönetimi, CEO uzmanlığı, Panel Veri Regresyon Analizi

JEL Kodları: M40, M14, C23

DOES THE CEO EXPERTISE AFFECT EARNINGS MANAGEMENT BEHAVIOR?
A STUDY ON BIST 100 COMPANIES

ABSTRACT

The accurate, complete and timely reflection of companies' financial statements is considered a fundamental element in improving financial reporting quality and ensuring the effectiveness of corporate governance processes. High financial reporting quality contributes to establishing trust with all external stakeholders, especially investors and creditors; facilitates efficient resource allocation to the market, reduces capital costs, and allows investment and financing decisions to be based on more rational foundations. In this context, the COE, the company's top executive, plays a critical role in improving the quality of financial reporting. A CEO with expertise in finance and accounting, in particular, can demonstrate effective leadership in ensuring transparent and accurate financial statements, preventing potential misstatements, and ensuring legal compliance in reporting, thanks to their in-depth knowledge of financial processes.

The aim of this study is to examine the impact of finance and accounting expertise of CEOs of firms operating in the BIST 100 in Turkey between 2013 and 2023 on earnings management. The dependent variable in the study is the earning management indicator, the discretionary accrual value (DA), in the Modified Jones model developed by Dechow et al. (1995). The independent variable is CEOF, a dummy variable equal to one if the CEO has been a CEO, has been a CFO or has a degree in accounting and finance, otherwise takes the value 0. As control variables, CEO duality (CEOD), CEO age (CEOY), the number of years the CEO has served as CEO in the firm (CEOS), leverage ratio (KALD), return on assets ratio (ROA), firm age (YAS), and change in firms' sales (BÜY) were used. The hypotheses of the study were established as follows: "H01: CEOs's expertise in finance and accounting does not have a significant effect on earning management.", "H02: CEO duality does not have a significant effect on earning management.", "H03: CEO age does not have a significant effect on earnings management.", "H04: CEO's tebure does not have a significant effect on earnings management.". Panel data regression analysis was conducted for htpothesis testing. In the empirical analyses, descriptive statistics of the variables were first examined. The correlation between the independent variables and the presence of multicollinearity were then tested. The results indicated that there was no multicollinearity problem among the independent variables. The F test and Hausman test were used to determine the panel data regression model, and it was decided that a random effects regression model should be used. As a result of the assumption tests applied to the random effect regression model, autocorrelation and inter-unit correlation in the model. In this context, the Driscoll-Kraay robust regression model was used for estimation. The estimation results indicate that the CEO's status as a finance or accounting expert has a positive impact on earnings management. This result suggests that a CEO's expertise in finance or accounting will enhance earning management skills and reduce the quality of financial reporting. In other words, a CEO's expertise provides them with a better understanding of accounting techniques, enabling them to implement earnings management practices more effectively. However, this ability makes financial reports less transparent. Among the control variables, CEOD and BUY have a statistically significant and positive effect on earnings management, while CEOS and YAS have a negative effect on DA. CEOY, KALD, and AK do not have a statistically significant effect on DA.

Keywords: Earnings Management, CEO Expertise, Panel Data Regression Analysis.

JEL Codes: M40, M14, C23

**YEŞİL MUHASEBE VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ARAŞTIRMALARININ KÜRESEL
YÜKSELİŞİ: 1992-2025 DÖNEMİ BİBLİYOMETRİK ANALİZ**

Naciye AYDEMİR

Doktora Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, İktisat Bölümü
0000-0003-4409-2552
naydemir@aksaray.edu.tr

ÖZET

Günümüzde çevresel sorunlarda meydana gelen artışın etkisi küresel ölçekte daha görünür hâle gelmiştir. İklim değişikliği, çevre kirliliği, doğal kaynakların hızla tükenmesi gibi sorunlar yalnızca çevre bilimlerinin değil; ekonomi, finans ve muhasebe gibi sosyal bilimlerinde araştırma alanına girmiştir. Bu durum, sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin hem ulusal hem de uluslararası politikaların merkezine yerleşmesini beraberinde getirmiştir. Kurumlar ve işletmeler, çevreyle etkileşimlerini şeffaf, hesap verebilir ve izlenebilir biçimde yönetme sorumluluğuyla karşı karşıya kalmışlardır. Bu kapsamda, çevresel sorunların etkilerinin izlenmesi, raporlanması ve yönetilmesi sürecinde muhasebe disiplininin dönüşüm gerçekleştirdiği ve "yeşil muhasebe (çevre muhasebesi)" kavramının önem kazandığı görülmektedir.

Yeşil muhasebe; işletmelerin faaliyetlerinden kaynaklanan çevresel maliyetlerin tanımlanması, ölçülmesi, finansal tablolara entegre edilmesi ve bu verilerin karar alma süreçlerinde kullanılması gibi işlevler üstlenmektedir. Bu yönüyle, çevresel sorumlulukların sadece etik bir yaklaşım olarak değil; sürdürülebilirlik ve stratejik yönetim aracı olarak da değerlendirilmesini sağlamaktadır. Son yıllarda çevresel sorunların küresel ölçekte artması, işletmelerin ve kurumların sürdürülebilirlik ilkelerine uyum sağlama gerekliliğini gündeme getirmiştir. Bu süreçte, çevresel maliyetlerin tanımlanması, raporlanması ve yönetilmesi işlevini üstlenen yeşil muhasebe, sürdürülebilirlik hedeflerinin somut ve ölçülebilir şekilde takip edilmesini sağlayan stratejik bir araç olarak önem kazanmıştır.

Bu çalışmanın temel amacı, yeşil muhasebe ve sürdürülebilirlik alanındaki çalışmaları bibliyometrik analiz yöntemiyle incelemek ve bu alandaki akademik üretimin gelişimini, araştırma eğilimlerini ve iş birliği ağlarını ortaya koymaktır. Çalışma kapsamında, ilgili alan yazınında yayımlanmış akademik çalışmaların yıllara göre dağılımı, en üretken yazar, ülke ve kurumların yanı sıra kullanılan anahtar kelimelerin sıklığı ve bu çalışmaların atıf performansları Bibliyometrik analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Ayrıca, VOSviewer yazılımı kullanılarak yeşil muhasebe ve sürdürülebilirlik kavramlarının kesişim noktaları ile yazar, ülke ve anahtar kelime iş birlikleri görselleştirilmiştir.

Çalışmanın kapsamı, Web of Science (WoS) veri tabanında 1992–2025 yılları arasında yayımlanmış, dili İngilizce olan ve Social Sciences Citation Index (SSCI), Science Citation Index Expanded (SCI-E) ile Emerging Sources Citation Index (ESCI) dizinlerinde yer alan yeşil muhasebe ve sürdürülebilirlik konularında yayınlanan akademik çalışmalar ile sınırlandırılmıştır.

Analiz sonuçlarına göre, yeşil muhasebe ve sürdürülebilirlik kapsamındaki yayınların 2019 yılından itibaren belirgin bir artış gösterdiği gözlemlenmiştir. Bu artış, çevresel sürdürülebilirlik temalarının kurumsal yönetim politikalarında daha fazla yer bulmasıyla ilişkilendirilmektedir. Etkin yazarlar arasında Hsiu-yu Lee, Seema Gupta ve Shaizy Khan öne çıkarken, Hsiu-yu Lee'nin Chien-chie Chu ve Yun. Ji ile; Yu-sheng Yain'in ise Chi-fang Liu ile sıkı iş birlikleri içerisinde olduğu görülmüştür. Kurumsal bazda Chang Shiu Üniversitesi, Curtin Üniversitesi ve Daffodil Üniversitesi, yeşil muhasebe ve sürdürülebilirlik literatürüne en fazla katkı sağlayan üniversiteler arasında yer almaktadır. Ülke düzeyinde yapılan değerlendirmede ise Çin, Malezya, Endonezya ve Kanada arasında güçlü akademik iş birlikleri tespit edilmiştir. Bu ülkelerden çıkan yayınların hem sayısal hem de atıf açısından yüksek performansa sahip olduğu görülmektedir. Anahtar kelime analizi sonucunda en sık kullanılan kavramlar arasında "green accounting (environmental accounting)" ve "sustainability" yer almaktadır.

Bu çalışma, yeşil muhasebe ve sürdürülebilirlik ile ilgili yayınlanmış akademik çalışmaların farklı özelliklerini bibliyometrik analiz yöntemi ile sistematik biçimde ortaya koyarak literatüre önemli katkılar sunmaktadır. Sonuç olarak, yeşil muhasebe ve sürdürülebilirlik ilişkisine dair literatürün bilimsel haritasını çıkararak, araştırmacılara ve politika yapıcılara mevcut bilgi birikimini bütüncül görme ve gelecekteki yönelimleri belirleme fırsatı sunmaktadır. Ayrıca, sürdürülebilirlik bağlamında yeşil muhasebenin artan önemini vurgulayarak, bu alanın yalnızca çevresel raporlama değil; aynı

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ ICAFR'25 - ERZİNCAN

zamanda kurumsal yönetim, stratejik karar alma ve uluslararası iş birlikleri açısından da kritik rol üstlendiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yeşil muhasebe, Sürdürülebilirlik, Bibliyometrik analiz, Web of Science
JEL Kodları: M41, C89, C88

THE GLOBAL RISE OF GREEN ACCOUNTING AND SUSTAINABILITY RESEARCH: A BIBLIOGRAPHIC ANALYSIS OF THE PERIOD 1992-2025

ABSTRACT

The impact of the increase in environmental problems has become more visible on a global scale. Issues such as climate change, environmental pollution, and the rapid depletion of natural resources have become the subject of research not only in environmental sciences but also in social sciences such as economics, finance, and accounting. This situation has led to sustainable development goals becoming central to both national and international policies. Organisations and businesses are now faced with the responsibility of managing their interactions with the environment in a transparent, accountable and traceable manner. In this context, it is evident that the discipline of accounting has undergone a transformation in the process of monitoring, reporting and managing the effects of environmental issues, and that the concept of 'green accounting' has gained importance. Green accounting involves identifying, measuring and integrating the environmental costs arising from business activities into financial statements, and using this data in decision-making processes. In this respect, it ensures that environmental responsibilities are considered not only as an ethical approach, but also as a tool for sustainability and strategic management. The recent increase in environmental issues on a global scale has brought to the forefront the need for businesses and institutions to comply with sustainability principles. In this process, green accounting, which undertakes the functions of identifying, reporting, and managing environmental costs, has gained importance as a strategic tool that enables sustainability goals to be tracked in a concrete and measurable manner.

The main objective of this study is to examine studies in the field of green accounting and sustainability using bibliometric analysis methods and to reveal the development of academic production, research trends and collaboration networks in this field. Within the scope of the study, the distribution of academic studies published in the relevant field literature by year, the most productive authors, countries and institutions, as well as the frequency of keywords used and the citation performance of these studies were analysed using bibliometric analysis methods. Additionally, the intersections of green accounting and sustainability concepts, as well as author, country, and keyword collaborations, were visualised using VOSviewer software.

The scope of the study includes articles published in the Web of Science (WoS) database between 1992 and 2025, published in English, and indexed in the Social Sciences Citation Index (SSCI), Science Citation Index Expanded (SCI-E), and Emerging Sources Citation Index (ESCI) databases. According to the analysis results, publications on green accounting and sustainability have shown a significant increase since 2019. This increase is associated with environmental sustainability themes finding more space in corporate governance policies. Among the most active authors, Hsiu-yu Lee, Seema Gupta, and Shaizy Khan stand out, with Hsiu-yu Lee collaborating closely with Chien-chie Chu and Yun. Ji, and Yu-sheng Yain collaborating closely with Chi-fang Liu. At the institutional level, Chang Shiu University, Curtin University, and Daffodil University are among the universities that have contributed the most to the green accounting and sustainability literature. In the country-level assessment, strong academic collaborations were identified between China, Malaysia, Indonesia, and Canada. Publications from these countries are seen to have high performance in terms of both quantity and citations. Keyword analysis revealed that the most frequently used concepts include 'green accounting (environmental accounting)' and 'sustainability.'

This study makes significant contributions to the literature by systematically revealing the different characteristics of published academic studies on green accounting and sustainability using bibliometric analysis methods. As a result, by mapping the scientific landscape of the literature on the relationship between green accounting and sustainability, it offers researchers and policymakers the opportunity to view the existing body of knowledge holistically and determine future directions. Furthermore, by

**12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN**

emphasising the growing importance of green accounting in the context of sustainability, it demonstrates that this field plays a critical role not only in environmental reporting but also in corporate governance, strategic decision-making, and international cooperation.

Keywords: Green Green accounting, Sustainability, Bibliometric analysis, Web of Science

JEL Codes: M41, C89, C88

**GLOBAL TRENDS, LOCAL REALITIES: A BIBLIOMETRIC STUDY OF FLIPPED
LEARNING IN ACCOUNTING EDUCATION WITH REFERENCE TO TÜRKİYE**

Dr. Öğr. Üyesi Merve ÖZ

MEF Üniversitesi

0000-0003-1826-9641, ozmer@mef.edu.tr

ABSTRACT

After the COVID-19 pandemic, information and communication technologies were rapidly integrated into traditional classrooms, creating new opportunities for distributing and accessing higher education. One such opportunity is the flipped classrooms, a form of blended learning (Du & Taylor, 2013), in which course content is provided to students before class through materials such as videos, articles, and visuals, while the class time is devoted to application, analysis, evaluation, and discussion (Zhao & Dawod, 2023). This model shifts the responsibility for learning to students, with academics acting as facilitators to help them develop self-efficacy and analytical skills (Sawan et al., 2024).

In accounting education, several studies have reported positive outcomes from the use of technology and flipped learning. Brooks and Pomerantz (2017) stated that accounting students believe using technology in the classroom contributes to their successful completion of the course. Sawan et al. (2024) emphasized the importance of integrating technology into accounting curricula, noting that its use in their courses has led to successful course completion. Van Niekerk and Delport (2022) found that students considered the flipped classroom helpful when active learning strategies, such as collaborative discussions during class, were followed.

However, challenges also exist. Another aspect of the active learning approach that may hinder its effectiveness is that most students do not enjoy pre-class activities (Van Niekerk & Delport, 2022). Moreover, students, especially in more technical and challenging subjects such as auditing, financial accounting, management accounting, and other accounting courses, may be reluctant to adopt new teaching and learning methods (Nsor-Ambala, 2025) and could lose interest if innovative approaches are introduced (Güler et al., 2023). According to Sawan et al. (2024), there is no one-size-fits-all model, and different subject areas are likely to benefit from different models. Accordingly, the potential benefits of flipped and blended learning approaches also depend on the presence of other factors that can facilitate or hinder the learning process.

This study presents a bibliometric analysis of flipped learning in accounting education, with a particular focus on its relevance and applicability in the Turkish higher education context. Based on a targeted query in the Scopus database using the keywords ("flipped classroom" OR "flipped learning" OR "inverted classroom") AND ("accounting education" OR "accounting teaching" OR "accounting course"), a total of 18 academic publications were identified. Using the Bibliometrix R package and its Biblioshiny interface, the study analyzes trends in publication output, key authors, sources, institutions, countries, citation patterns, and co-occurring keywords.

The findings reveal that the literature on flipped learning in accounting education has expanded, particularly since the COVID-19 pandemic, with contributions from diverse regions, including the United Kingdom, China, the United States, and Australia. Most studies are based in developed countries, but their results suggest that the effectiveness of flipped learning depends on the local context, especially in places with different cultures or limited technology.

In Türkiye, flipped learning in accounting education has not yet been widely adopted. Currently, MEF University is the only higher education institution in Türkiye known to have systematically implemented the flipped classroom model across its accounting courses. This unique case offers valuable insights into the opportunities and challenges of introducing flipped learning in a system that remains primarily rooted in traditional, lecture-based teaching. This study utilizes global findings to explain how and why Türkiye's higher education system requires strategies tailored to its context. The results contribute to both the international literature on flipped learning and discussions on the use of innovative teaching methods in accounting education.

Keywords: Flipped learning, Blended learning, Flipped classroom, Accounting education, Türkiye

JEL Codes: M41, M49, I23

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
YAPAY ZEKÂNIN ENTEGRE RAPORLAMA FARKINDALIĞI ÜZERİNE BİR
ARAŞTIRMA: CHATGPT ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. Dr. Dilek KÜÇÜK
Harran Üniversitesi
0000-0003-4047-6276,

Arş. Gör. Dr. Aybuke ŞİMŞEK SAĞLIK
Kocaeli Üniversitesi
0000-0001-9689-8457

ÖZET

Yaşanan finansal krizler ve küreselleşme süreciyle birlikte ortaya çıkan güvensizlik ortamı, bilgi kullanıcılarının bilgiye olan ihtiyacını artırmıştır. Bu durum, finansal ve finansal olmayan verilerin, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri temelinde, birlikte sunulmasını öngören entegre raporlama yaklaşımını gündeme getirmiştir. Entegre raporlama, kuruluşun strateji, yönetim ve finansal performansını; çevresel, sosyal ve ekonomik unsurlarla ilişkilendirerek, finansal ve finansal olmayan bilgileri birlikte sunan ve paydaşlara değer yaratma amacını taşıyan bir raporlama türüdür. Entegre raporların hazırlanmasında muhasebe meslek mensupları önemli bir rol üstlenmektedir. Yapay zekâ teknolojileri ise; veri toplamayı kolaylaştırmanın yanı sıra işletmelerin çevresel, sosyal ve ekonomik performanslarını daha etkin bir şekilde izlemelerine, analiz etmelerine ve raporlamalarına imkân sağlamaktadır.

Bu çalışmanın amacı, yapay zekâ ChatGPT'nin entegre raporlama hakkındaki farkındalığını ortaya çıkarmaktır. Bu amaç doğrultusunda; yapay zekâ, entegre raporlama konuları teorik olarak incelenmiştir. Çalışmamızda nitel ve nicel yöntemler beraber kullanılmıştır. Çalışma kapsamında entegre raporlamaya ilişkin literatürde yaygın olarak kullanılan anket soruları 27 önerme şeklinde ChatGPT'nin ücretli versiyonunda en hızlı akıl yürütebilen ChatGPT o4-mini' ye yönlendirilmiştir. ChatGPT'ye "Senden bir Muhasebe Meslek Mensubu gibi davranmanı istiyorum. Sana entegre raporlama ile ilgili bazı anket soruları soracağım. Vereceğim önermelere ne derece katıldığını, 1 ile 5 arasında bir puanla değerlendirmeni istiyorum. '5: kesinlikle katılıyorum' ve '1: kesinlikle katılmıyorum' anlamına gelir" şeklinde komut verilmiştir. Yanıtlar üzerinden yapay zekânın bu konudaki bilgi düzeyi ve kavramsal farkındalığı içerik analizi ve yorumlama teknikleriyle değerlendirilmiştir. Ayrıca ChatGPT'nin farklı zamanlarda farklı yanıtlar verme ihtimali göz önünde bulundurularak anket soruları üç farklı zamanda tekrarlanarak yönlendirilmiştir. Araştırmada, aynı soruların ChatGPT'ye üç kez sorulmasıyla elde edilen yanıtların tutarlılığı SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Bu amaçla hem ICC katsayısı hem de Cronbach's Alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. 27 soruluk form için ICC katsayısı 0.632 olup, bu değer istatistiksel olarak anlamlıdır ($z=10.143$, $p=0.000$). Güven aralığı 0.510–0.754 arasındadır. Hesaplanan bu değer ChatGPT'nin farklı zamanlarda verdiği yanıtların orta düzeyde tutarlı olduğunu göstermektedir. Aynı formun iç tutarlılığı oldukça yüksek bulunmuş ve Cronbach's Alpha katsayısı 0.978 olarak hesaplanmıştır. Hesaplanan bu değer ise ChatGPT'nin entegre raporlama üzerine verdiği yanıtların yüksek derecede güvenilir ve içsel olarak oldukça dengeli olduğunu göstermektedir.

Araştırma bulguları ve literatür incelendiğinde; ChatGPT'nin anket sorularına verdiği yanıtların, muhasebe meslek mensuplarının entegre raporlamaya ilişkin görüşleriyle genel olarak örtüştüğü görülmüştür. ChatGPT'nin entegre raporlama konusunda temel düzeyde kavramsal bilgiye sahip olduğu fakat uygulamaya ilişkin bazı alanlarda sınırlı bilgi ve farkındalık gösterdiği söylenebilir. Özellikle "Entegre raporlama hakkında yeterli düzeyde bilgi sahibiyim" önermesine 4 (katılıyorum) düzeyinde yanıt vermişken, literatürün aksine "Türkiye'deki muhasebe meslek mensupları entegre rapor hazırlama konusunda yeterli bilgi birikimine sahiptir" önermesine 2 (katılmıyorum) yanıtı vermiştir. Bu noktada, ChatGPT'nin entegre raporlamaya ilişkin kavramsal bilgi düzeyinin yüksek olduğu ancak yerel düzeydeki uygulamalar ile ilgili bilgi eksikliğinin söz konusu olduğu söylenebilir. ChatGPT, entegre raporlamanın gerekliliği ve şirketler açısından sağlayabileceği faydalar konusunda yüksek düzeyde farkındalık göstermiştir. Özellikle, "Entegre raporların şirketlerin marka değerini artıracaktır" ve "Entegre raporların şirketlerin daha doğru kararlar almalarını sağlayarak, sermaye ve diğer kaynakların etkin ve verimli kullanımını sağlayacaktır" yönündeki ifadelerle 5 (kesinlikle

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ ICAFR'25 - ERZİNCAN

katılıyorum) yanıtını vermesi bu durumu desteklemektedir. Öte yandan, “Türkiye’deki şirketler, entegre raporlarını kolayca hazırlayabilirler ve sunabilirler” önermesine 2 (katılmıyorum) ya da “Türkiye’deki şirketlerin entegre rapor hazırlama konusunda herhangi bir sorunla karşılaşması söz konusu değildir” önermesine 1 (kesinlikle katılmıyorum) yanıtını vermesi ChatGPT’nin yerel uygulamalara ilişkin literatürün aksine daha eleştirel ve gerçekçi bir bakış açısına sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, yapay zekâ araçlarının genel kavramsal bilgi düzeyinin yüksek olduğu ancak yerel mevzuat, mesleki deneyim ve bağlamsal yorum gerektiren durumlarda sınırlılık taşıdığı görülmüştür. Bu çalışma, yapay zekâ tabanlı dil modellerinin entegre raporlama farkındalığının değerlendirilmesi yoluyla yeni araştırma yöntemlerine kapı aralamakta ve yerel uygulamalara yönelik yapay zekânın sınırlılıklarının anlaşılmasına yönelik bir katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Entegre Raporlama, Yapay Zekâ, ChatGPT

JEL Kodları: M40, M41, M42

A RESEARCH ON THE INTEGRATED REPORTING AWARENESS OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE: CHATGPT EXAMPLE

ABSTRACT

In the wake of financial crises and the accelerating process of globalization, a climate of distrust has emerged, leading to an increased demand for reliable information among information users. This context has brought integrated reporting to the fore, an approach that emphasizes the joint presentation of financial and non-financial information based on the principles of transparency and accountability. Integrated reporting is a reporting model that links an organization's strategy, governance, and financial performance with environmental, social, and economic factors, thereby aiming to create value for stakeholders through a holistic view. In the preparation of integrated reports, accounting professionals play a significant role. Artificial intelligence (AI) technologies, in turn, not only facilitate data collection but also enable organizations to monitor, analyze, and report their environmental, social, and economic performance more effectively.

The aim of this study is to reveal the level of awareness of ChatGPT, an AI-based language model, regarding integrated reporting. For this purpose; Artificial intelligence and integrated reporting issues are theoretically examined. Both qualitative and quantitative research methods were employed in the study. A set of 27 propositions, commonly used in integrated reporting awareness surveys in the literature, was posed to ChatGPT o4-mini, the fastest reasoning version of the paid ChatGPT model. A prompt was given as follows: “Act like a professional accountant. I will ask you several survey statements about integrated reporting. Please rate your level of agreement with each statement on a scale from 1 to 5, where 5 means ‘strongly agree’ and 1 means ‘strongly disagree’.” The responses were evaluated using content analysis and interpretative techniques to assess ChatGPT’s knowledge level and conceptual awareness. Additionally, considering the possibility of ChatGPT providing different responses at different times, the survey was conducted at three different intervals. The consistency of the responses provided by ChatGPT was analyzed using SPSS software. For this purpose, both the ICC coefficient and Cronbach’s Alpha internal consistency coefficient were calculated. For the 27-item form, the ICC coefficient was found to be 0.632, which is statistically significant ($z = 10.143$, $p = 0.000$). The confidence interval ranged between 0.510 and 0.754. This result indicates that ChatGPT’s responses given at different times demonstrate a moderate level of consistency. The internal consistency of the same form was found to be quite high, with Cronbach’s Alpha calculated as 0.978. This value suggests that ChatGPT’s responses regarding integrated reporting are highly reliable and exhibit substantial internal balance.

The findings of the study, in conjunction with the literature, indicate that ChatGPT’s responses generally align with the views of accounting professionals regarding integrated reporting. It can be argued that ChatGPT possesses a basic conceptual understanding of integrated reporting but demonstrates limited awareness concerning practical implementation. For instance, while it rated the statement “I have sufficient knowledge about integrated reporting” as 4 (agree), it rated the statement “Accounting professionals in Turkey have sufficient knowledge to prepare integrated reports” as 2 (disagree), contrary to some findings in the literature. This suggests that ChatGPT has strong

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ ICAFR'25 - ERZİNCAN

conceptual knowledge about integrated reporting but lacks information on local practices. ChatGPT demonstrated a high level of awareness regarding the necessity of integrated reporting and the potential benefits it may offer to companies. Its strong agreement (score of 5) with statements such as “Integrated reports increase the brand value of companies” and “Integrated reports enable companies to make better decisions and ensure more efficient use of capital and other resources” supports this interpretation. On the other hand, its disagreement with statements like “Companies in Turkey can easily prepare and present integrated reports” (score of 2) and “There are no significant obstacles for companies in Turkey in preparing integrated reports” (score of 1) reflects a more critical and realistic perspective on local practices, diverging from some assertions in the literature.

In conclusion, while AI-based tools such as ChatGPT exhibit high levels of general conceptual knowledge, they remain limited in contexts that require familiarity with local regulations, professional experience, and contextual interpretation. This study opens new avenues for research by assessing the integrated reporting awareness of AI language models and contributes to understanding the limitations of AI in the context of local applications.

Keywords: Integrated Reporting, Artificial Intelligence, ChatGPT

JEL Codes: M40, M41, M42

NÖROMUHASEBE YAKLAŞIMIYLA MUHASEBE ÖĞRETİM YÖNTEMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Sevim AĞAÇ

Süleyman Demirel Üniversitesi

ÖZET

Nöromuhasebe, muhasebe alanındaki öğrenme, karar verme ve bilgi işleme süreçlerini; nörobilim ve bilişsel psikolojiden elde edilen bulgular ışığında inceleyen disiplinler arası bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım, muhasebe eğitimi ve uygulamalarında sayısal ve teorik bilgi aktarımının ötesine geçerek, bireylerin zihinsel yüklerini, duygusal tepkilerini ve bilişsel kapasitelerini dikkate almayı amaçlamaktadır. Özellikle karmaşık muhasebe kavramlarının öğretiminde, öğrencilerin dikkat, motivasyon, hafıza ve karar verme süreçlerinin nasıl işlediğinin anlaşılması; öğrenmenin kalıcılığını artırmak, hataları azaltmak ve uygulamaya dönük becerileri geliştirmek açısından kritik bir rol üstlenmektedir. Nöromuhasebe yaklaşımı, muhasebe öğretim yöntemlerinin bilimsel temellere dayandırılmasına ve öğrencilerin bilişsel süreçlerine uygun biçimde yeniden tasarlanmasına imkân tanıyarak, modern muhasebe eğitime yenilikçi ve bütüncül bir bakış açısı kazandırmaktadır. Bu bağlamda çalışmada, muhasebe öğretim yöntemlerinin nöromuhasebe yaklaşımı perspektifinden değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada, muhasebe derslerini yürüten öğretim elemanlarının ders tasarımı süreçlerinde öğrencilerin zihinsel yüklerini, duygusal durumlarını ve karar verme süreçlerini ne ölçüde dikkate aldıkları; dijital araç ve materyallerin öğretime katkısına dair görüşleri sistematik biçimde incelenmiştir. Çalışmanın temel hedefi, muhasebe eğitiminin daha etkili hâle getirilmesi için öğretim yöntemlerinin bilişsel bilimler ve nörobilim ışığında nasıl geliştirilebileceğini ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden biri olan olgubilim (fenomenoloji) yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla muhasebe bölümünde görev yapan öğretim elemanlarıyla derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler sonucunda elde edilen veriler ile MAXQDA 2020 programı kullanılarak içerik analizi yapılmıştır. Bu süreçte, katılımcı beyanlarından elde edilen veriler kodlanmış, ana ve alt temalar belirlenmiş ve bulgular detaylı biçimde yorumlanmıştır. Araştırma bulgularında, öğretim elemanlarının ders planlarken öğrencilerin dikkat ve motivasyonunu artırmak amacıyla ağırlıklı olarak aktif öğrenme yöntemleri, örnek olay incelemeleri ve grup çalışmalarını tercih ettikleri tespit edilmiştir. Katılımcılar, muhasebe gibi soyut ve sayısal yoğunluğu yüksek derslerde görsellerin ve dijital materyallerin, konuların somutlaştırılmasına ve öğrencilerin derse zihinsel katılımını güçlendirmesine önemli katkı sunduğunu ifade etmişlerdir. Bunun yanı sıra, öğrencilerin muhasebe hatalarını azaltmak ve kavramları daha kalıcı öğrenmelerini sağlamak için hata analizi temelli grup tartışmaları, özet kartları ve hataların nedenlerinin birlikte değerlendirilmesi gibi yöntemlerin kullanılarak daha etkili öğretim yöntemlerinin daha etkili olacağını belirtmişlerdir. Zihinsel yük yönetimi açısından, katılımcılar ders içeriğinin basitten karmaşığa kurgulanması, sade ve dengeli materyaller hazırlanması ve örneklerle desteklenmesinin öğrencilerin bilişsel kapasitelerini zorlamadan öğrenme süreçlerini destekleyeceğine de vurgu yapmışlardır. Ayrıca, öğretim elemanları öğrencilerin stres ve kaygı gibi olumsuz duygusal durumlarının öğrenme performansını düşürdüğünü; buna karşılık heyecan ve yüksek motivasyonun aktif katılım ve uzun süreli öğrenmeye katkı sağladığı ifade edilmiştir. Katılımcılar, muhasebe eğitiminde en çok geliştirilmesi gereken alan olarak teorik bilgilerin uygulamayla bütünleştirilmesi, dijital muhasebe ve veri analitiği gibi çağdaş konuların ders programına dahil edilmesini önerilerde bulunmuşlardır. Son olarak, muhasebe öğretiminin nörobilim ve bilişsel psikoloji gibi disiplinlerden yararlanmasının, öğrencilerin zihinsel süreçlerinin ve karar verme mekanizmalarının daha iyi anlaşılmasına imkân tanıyacağı ve böylece öğretim tasarımının bilimsel bir temele oturtulabileceği değerlendirilmiştir. Bu çalışma, muhasebe eğitiminde nöromuhasebe yaklaşımının uygulanmasının, öğrencilerin hem bilişsel hem de duygusal boyutlarını dikkate alarak daha etkili, kalıcı ve bilim temelli öğrenme ortamları oluşturulmasına katkı sağlayabileceğini göstermektedir. Son olarak, öğretim elemanlarının nörobilim ve bilişsel psikoloji alanındaki gelişmeleri yakından takip ederek ders tasarım süreçlerine entegre etmeleri, muhasebe eğitiminde sürdürülebilir kalite artışına önemli katkılar sağlayacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Nörobilim, Nöromuhasebe, Muhasebe, Muhasebe Eğitimi

**EVALUATION OF ACCOUNTING TEACHING METHODS WITH A
NEUROACCOUNTING APPROACH**

ABSTRACT

Neuroaccounting is an interdisciplinary approach that examines learning, decision-making, and information processing in accounting, drawing on findings from neuroscience and cognitive psychology. This approach goes beyond the transfer of numerical and theoretical knowledge in accounting education and practice, aiming to consider individuals' cognitive loads, emotional responses, and cognitive capacities. Understanding how students' attention, motivation, memory, and decision-making processes function, particularly in teaching complex accounting concepts, plays a critical role in enhancing learning retention, reducing errors, and developing practical skills. The neuroaccounting approach allows accounting teaching methods to be grounded in scientific foundations and redesigned to suit students' cognitive processes, providing an innovative and holistic perspective on modern accounting education. In this context, this study aims to evaluate accounting teaching methods from the perspective of a neuroaccounting approach. This study systematically examined the extent to which accounting faculty members consider students' cognitive load, emotional states, and decision-making processes in their course design processes, as well as their views on the contribution of digital tools and materials to teaching. The primary objective of the study is to reveal how teaching methods can be improved in light of cognitive science and neuroscience to make accounting education more effective. Phenomenology, a qualitative research design, was used in the study. In-depth interviews were conducted with accounting faculty members using a semi-structured interview form developed by the researcher as the data collection tool. Content analysis was conducted on the data obtained from the interviews using the MAXQDA 2020 program. During this process, the data obtained from the participant statements were coded, main and sub-themes were identified, and the findings were interpreted in detail.

Research findings indicate that instructors prioritize active learning methods, case studies, and group work when planning lessons to increase student attention and motivation. Participants stated that in abstract and numerical courses like accounting, visuals and digital materials significantly contribute to the concreteness of topics and strengthen students' mental engagement. Furthermore, they noted that more effective teaching methods, such as error analysis-based group discussions, summary cards, and a joint evaluation of the causes of errors, would be more effective in reducing student accounting errors and ensuring more sustained learning of concepts. In terms of managing mental load, participants also emphasized that structuring course content from simple to complex, preparing simple and balanced materials, and supporting it with examples would support students' learning processes without straining their cognitive capacities. Additionally, faculty members stated that negative emotional states such as stress and anxiety reduce students' learning performance, while excitement and high motivation contribute to active participation and long-term learning. It was also noted that digital technologies (ERP, simulation programs, e-learning tools, etc.) contribute to the development of decision-making skills in accounting education, but the complexity of these tools can create additional mental burdens for students. Participants suggested that the integration of theoretical knowledge with practice and the inclusion of contemporary topics such as digital accounting and data analytics in the curriculum be the areas most in need of improvement in accounting education. Finally, it was concluded that utilizing disciplines such as neuroscience and cognitive psychology in accounting education would allow for a better understanding of students' mental processes and decision-making mechanisms, thus enabling instructional design to be grounded in science. This study demonstrates that implementing a neuroaccounting approach in accounting education, by considering both cognitive and emotional dimensions of students, can contribute to the creation of more effective, lasting, and science-based learning environments. Finally, it is anticipated that faculty members who closely follow developments in neuroscience and cognitive psychology and integrate them into their course design processes will significantly contribute to the sustainable improvement of quality in accounting education.

Key Words: Neuroscience, Neuroaccounting, Accounting, Accounting Education

**BORSA İSTANBUL MADENCİLİK SEKTÖRÜNDE FAALİYET GÖSTEREN
ŞİRKETLERİN MALİ YAPI DİNAMİKLERİNİN EŞBÜTÜNLEŞME VE
NEDENSELLİK TESTLERİ İLE ANALİZİ**

Dr. Fırat KINALI

Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO
0000-0002-4908-4351, firatkinali@sencuk.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma, Borsa İstanbul'da işlem gören madencilik sektöründeki şirketlerin mali yapı dinamiklerini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma kapsamında net dönem kârı (zararı), özkaynaklar, toplam varlıklar, toplam kısa vadeli yükümlülükler, toplam uzun vadeli yükümlülükler ve hasılat gibi temel finansal göstergeler ele alınmıştır. Bu göstergeler arasındaki uzun dönemli ilişkiler Johansen eşbütünleşme testiyle; yönlü etkiler ise Toda-Yamamoto ve Granger nedensellik testleriyle analiz edilmiştir. Araştırmanın temel amacı, söz konusu finansal değişkenler arasındaki dinamik etkileşimleri ortaya koymak ve bu ilişkilerin şirketlerin mali performansları üzerindeki etkilerini değerlendirmektir. Çalışma, kuramsal açıdan ekonometrik yöntemlere dayanmaktadır. Eşbütünleşme analizleri uzun dönemli denge ilişkilerini test ederken; nedensellik analizleri, değişkenler arasındaki yönlü ilişkileri ortaya koymaktadır. Madencilik sektörünün ekonomik ve stratejik önemi göz önüne alındığında, bu sektöre yönelik finansal yapı analizlerinin zaman serisi yöntemleriyle gerçekleştirilmesi hem akademik literatüre hem de uygulayıcılara katkı sunmaktadır. Bu doğrultuda, Borsa İstanbul'da faaliyet gösteren beş madencilik şirketi (KOZAL, İPEKE, ALMAD, PRKME ve KOZAA) örneklem olarak belirlenmiş ve 2016–2023 yılları arasındaki finansal verileri analiz edilmiştir. Araştırmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Öncelikle analiz, yalnızca beş firma ile sınırlıdır; yeterli veriye ulaşılamayan CVKMD firması çalışmaya dahil edilmemiştir. Ayrıca analiz dönemi 2016–2023 yılları ile sınırlandırılmış olup, daha geniş ekonomik döngülerin etkilerini değerlendirme açısından bu durum sınırlayıcı olmuştur. Bunun yanında, kullanılan testlerin varsayımlarına bağlılık da sonuçların geçerliliği açısından dikkat edilmesi gereken bir husustur. Analiz sürecinde, değişkenlerin durağanlığı Augmented Dickey-Fuller (ADF) testiyle kontrol edilmiş; durağan olmayan seriler birinci farkları alınarak durağanlaştırılmıştır. Uzun dönemli ilişkilere yönelik Johansen eşbütünleşme testi uygulanmış; ardından nedensellik ilişkileri Toda-Yamamoto ve Granger testleriyle sınanmıştır. Araştırma kapsamında geliştirilen hipotezler şu şekildedir: (H1) Net dönem kârı (zararı), özkaynaklar üzerinde etkilidir. (H2) Net dönem kârı, toplam varlıklar üzerinde etkilidir. (H3) Uzun vadeli yükümlülükler, net dönem kârını etkiler. (H4) Kısa vadeli yükümlülükler, özkaynaklar üzerinde etkilidir. (H5) Hasılat, özkaynaklar üzerinde etkilidir. (H6) Hasılat, toplam varlıklar üzerinde etkilidir. Johansen testi sonuçları, üç eşbütünleşme ilişkisinin varlığını ortaya koyarak değişkenlerin uzun vadede birlikte hareket ettiğini göstermiştir. Toda-Yamamoto testi, H1, H2, H3, H4 ve H5 hipotezlerinde anlamlı nedensellik ilişkileri bulunduğunu göstermiş; yalnızca H6 hipotezi reddedilmiştir. Buna karşılık Granger testi yalnızca H4 hipotezini desteklemiş, diğer hipotezlerde istatistiksel olarak anlamlı bir nedensellik tespit edememiştir. Bu farklılık, Toda-Yamamoto testinin daha duyarlı olduğunu ve eşbütünleşme ilişkilerini daha güçlü şekilde yansıttığını göstermektedir. Her iki testin ortak sonuç verdiği tek hipotez, kısa vadeli yükümlülüklerin özkaynaklar üzerindeki etkisini belirten H4 hipotezidir. Sonuç olarak, araştırma bulguları madencilik sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin mali yapı göstergeleri arasında hem uzun vadeli hem de yönlü ilişkiler bulunduğunu ortaya koymaktadır. Elde edilen sonuçlar, firmaların finansal yapılarını daha sağlıklı yönetmeleri, riskleri etkin biçimde analiz etmeleri ve sermaye kararlarını stratejik biçimde oluşturmaları açısından yol gösterici niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Mali Yapı Dinamikleri, Eşbütünleşme Testi, Nedensellik Testleri

JEL Kodları: M41, C32, G32

**AN ANALYSIS OF THE FINANCIAL STRUCTURE DYNAMICS OF COMPANIES
OPERATING IN THE BORSA ISTANBUL MINING SECTOR THROUGH
COINTEGRATION AND CAUSALITY TESTS**

ABSTRACT

This study aims to examine the financial structure dynamics of companies operating in the mining sector listed on Borsa Istanbul. Within the scope of the research, key financial indicators such as net profit (loss) for the period, equity, total assets, short-term liabilities, long-term liabilities, and revenue were analyzed. Long-term relationships among these indicators were tested using the Johansen cointegration test, while directional effects were assessed through Toda-Yamamoto and Granger causality analyses. The primary objective of the study is to reveal the dynamic interactions among these financial variables and to evaluate their effects on the financial performance of companies. The study is grounded in econometric methods commonly used in current academic literature. While cointegration analyses test long-term equilibrium relationships, causality analyses help identify the directional influences among variables. Considering the economic and strategic importance of the mining sector, conducting financial structure analyses of this sector using time series methods contributes to both the literature and practical applications. Accordingly, five mining companies listed on Borsa Istanbul (KOZAL, İPEKE, ALMAD, PRKME, and KOZAA) were selected as the sample, and their financial data for the period 2016–2023 were analyzed. The study has certain limitations. First, the analysis is restricted to five firms; CVKMD was excluded due to insufficient data availability. Additionally, the analysis period is limited to 2016–2023, which may restrict the evaluation of broader economic cycles. Another important consideration is the reliance on the assumptions of the econometric tests employed, which may affect the validity of the results. During the analysis process, the stationarity of the variables was tested using the Augmented Dickey-Fuller (ADF) test. Non-stationary series were differenced to achieve stationarity. The Johansen cointegration test was applied to detect long-term relationships, followed by Toda-Yamamoto and Granger causality tests to examine directional relationships. The hypotheses developed in the study are as follows: (H1) Net profit (loss) for the period affects equity. (H2) Net profit affects total assets. (H3) Long-term liabilities affect net profit. (H4) Short-term liabilities affect equity. (H5) Revenue affects equity. (H6) Revenue affects total assets.

The results of the Johansen test revealed the presence of three cointegration relationships, indicating that the variables move together in the long run. The Toda-Yamamoto test identified significant causality relationships for hypotheses H1, H2, H3, H4, and H5, while H6 was rejected. In contrast, the Granger test supported only H4 and did not find statistically significant causality in the other hypotheses. This discrepancy suggests that the Toda-Yamamoto test is more sensitive and better reflects cointegration relationships. H4 was the only hypothesis supported by both tests, indicating that short-term liabilities have an effect on equity.

In conclusion, the findings reveal that there are both long-term and directional relationships among the financial structure indicators of companies operating in the mining sector. These results provide important insights for firms in managing their financial structures more effectively, analyzing risks more efficiently, and making strategic capital decisions.

Keywords: Financial Structure Dynamics, Cointegration Test, Causality Tests

JEL Codes: M41, C32, G32

**TÜKENMİŞLİK VE İŞİN ANLAMLILIĞININ İŞ ERTELEME DAVRANIŞI
ÜZERİNDEKİ ETKİLEŞİMLİ ROLÜ: MUHASEBE MESLEK MENSUPLARI
ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA**

Arş. Gör. Dr. Derya Özarslan

Çankırı Karatekin Üniversitesi

0000-0002-3526-6592, deryaozarslan@karatekin.edu.tr

ÖZET

Muhasebe meslek mensupları hem mükelleflerin taleplerini dikkate almak hem de standartlar ve vergi mevzuatındaki güncellemeleri takip ederek yoğun bir iş temposunda çalışmak durumundadır. Muhasebe raporlarının hazırlanması ve sunulmasının belirli bir zaman sınırı olmakla birlikte çeşitli nedenlerle tükenmişlik yaşayan meslek mensuplarında iş erteleme davranışı görülebilir. Ayrıca muhasebe meslek mensuplarının yaptıkları mesleğe yönelik anlamlılık algıları da iş erteleme davranışı üzerinde etkili olabilir. Bu çalışmanın amacı muhasebe meslek mensupları açısından tükenmişlik ve işin anlamlılığının iş erteleme davranışı üzerindeki etkisini ortaya çıkarmaktır. Bunun için moderatör değişkenli iki farklı araştırma modeli kurulmuştur. Birinci modelde tükenmişlik düzeyinin iş erteleme davranışı üzerindeki etkisi ve işin anlamlılığının bu ilişkideki düzenleyici rolü test edilmektedir. İkinci modelde ise işin anlamlılığının iş erteleme davranışı üzerindeki etkisi ve tükenmişlik düzeyinin bu ilişkideki düzenleyici rolü test edilmektedir.

Çalışmada kullanılan veri seti anket yöntemi ile elde edilmiştir. Katılımcılara uygulanan anket 4 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıların demografik bilgileri istenmekte, diğer üç bölümde ise üç farklı ölçeğe ait sorular yer almaktadır. Muhasebe meslek mensuplarının tükenmişlik düzeyini ölçmek için Maslach ve Jackson (1981) tarafından geliştirilen ve Ergin (1993) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan 22 maddelik Maslach Tükenmişlik Ölçeği kullanılmıştır. Muhasebe meslek mensuplarının mesleklerine yönelik anlamlılık algılarını ölçmek için Steger vd. (2012) tarafından geliştirilen ve Akın vd. (2013) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan 10 maddelik İş Anlamı Envanteri kullanılmıştır. Son olarak muhasebe meslek mensuplarının iş erteleme davranışlarını ölçmek için Metin vd. (2016) tarafından geliştirilen 12 maddelik İşyerinde Erteleme Davranışı Ölçeği kullanılmıştır. Ölçeklerin tamamının önceki çalışmalarda geçerlilik ve güvenilirlikleri kanıtlanmıştır. Çalışmanın evrenini Türkiye’de kayıtlı çalışan ve sayısı yaklaşık 135.000’e ulaşan muhasebe meslek mensubu oluşturmaktadır. Analizlerde basit rastgele örnekleme tekniğiyle bu evreni temsil edecek ve istatistiksel olarak anlamlı sonuçlar üretmek için yeterli güce sahip yaklaşık 400 katılımcıya ulaşılması planlanmaktadır. Evrenin büyüklüğünden dolayı ölçeklerin çalışmanın ana örnekleme için uygunluğunu gözden geçirmek ve araştırma modellerinden elde edilen ilk bulguları gözlemlemek amacıyla basit rastgele örnekleme tekniğiyle seçilen 60 katılımcıdan oluşan bir örneklem üzerinde (katılımcıların %63’ünü serbest muhasebesi mali müşavir, %23’ünü yeminli mali müşavir, %14’ünü serbest muhasebeci oluşturmaktadır) ön bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın yöntemi olarak moderatör etkiyi ortaya çıkarmak için yapısal eşitlik modellemesi (YEM) kullanılmıştır. Moderatör etkinin hangi değer aralıklarında anlamlı olduğunu belirlemek için Johnson-Neyman analizi uygulanmıştır.

Birinci modelin ön analizleri neticesinde muhasebe meslek mensuplarının tükenmişlik düzeyi arttıkça iş erteleme davranışlarının arttığı, işini anlamlı bulan ancak yüksek tükenmişlik yaşayan muhasebe meslek mensuplarının ise daha fazla iş erteleme davranışına yöneldiği sonucuna ulaşılmıştır. İkinci modelin ön analizleri neticesinde işini anlamlı bulan muhasebe meslek mensuplarının daha az iş erteleme davranışı sergilediği görülmüştür. Buna ek olarak, tükenmişlik düzeyi belirli bir eşiğin altında olan muhasebe meslek mensuplarında işin anlamlılığının iş erteleme davranışı üzerindeki etkisinin daha güçlü olduğu, yüksek düzeyde tükenmişlik yaşayan muhasebe meslek mensuplarında ise işin anlamlılığı ile iş erteleme arasındaki ilişkinin anlamlılığını yitirdiği görülmüştür. Ön analiz bulguları muhasebe meslek mensupları için hem tükenmişlik hem de işin anlamlılık algısının iş erteleme davranışı üzerindeki etkisini ve işin anlamlılığı ile tükenmişlik düzeyinin moderatör etkilerinin varlığını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: İşin anlamlılığı, işyerinde erteleme, muhasebe meslek mensupları, tükenmişlik

JEL Kodları: D91, M12, M41

**THE INTERACTIVE ROLE OF BURNOUT AND WORK MEANINGFULNESS ON
PROCRASTINATION BEHAVIOR: A STUDY ON ACCOUNTING PROFESSIONALS**

ABSTRACT

Accounting professionals must work at a fast pace, taking into account the demands of taxpayers while also keeping up with standards and updates to tax legislation. Although there is a specific time limit for preparing and submitting accounting reports, professionals who experience burnout for various reasons may exhibit procrastination behavior. In addition, accounting professionals' perceptions of the meaningfulness of their profession may also influence procrastination behavior. The aim of this study is to reveal the effects of burnout and work meaningfulness on procrastination behavior from the perspective of accounting professionals. For this purpose, two different research models with moderator variables have been established. In the first model, the effect of burnout level on procrastination behavior and the moderating role of work meaningfulness in this relationship are tested. In the second model, the effect of work meaningfulness on procrastination behavior and the moderating role of burnout level in this relationship are tested.

The data set used in the study was obtained through a survey method. The survey administered to participants consists of four sections. The first section requests demographic information from participants, while the other three sections include questions from three different scales. The 22-item Maslach Burnout Inventory, developed by Maslach and Jackson (1981) and adapted into Turkish by Ergin (1993), was used to measure the burnout levels of accounting professionals. Also, the 10-item Work and Meaning Inventory developed by Steger et al. (2012) and adapted into Turkish by Akın et al. (2013) was used to measure accounting professionals' perceptions of meaningfulness in their profession. Finally, the 12-item Procrastination at Work Scale developed by Metin et al. (2016) was used to measure the procrastination behaviors of accounting professionals at workplace. The validity and reliability of all scales have been proven in previous studies. The population of the study consists of approximately 135,000 registered accounting professionals in Türkiye. In the analysis, it is planned to reach approximately 400 participants with a simple random sampling technique that will represent this population and have sufficient power to produce statistically significant results. Given the size of the population, a preliminary study was conducted on a sample of 60 participants selected through simple random sampling technique (86% of the participants were certified public accountants and 14% were public accountants) in order to review the suitability of the scales for the main sample of the study and observe the initial findings obtained from the research models. Structural equation modeling (SEM) was used as the method of the study to reveal the moderator effect. Johnson-Neyman analysis was applied to determine the value ranges in which the moderator effect was significant.

The preliminary analyses of the first model revealed that as the burnout level of accounting professionals increased, their procrastination behavior also increased, and that accounting professionals who find their work meaningful but experience high burnout tend to engage in more procrastination behavior. Preliminary analysis of the second model revealed that accounting professionals who find their work meaningful exhibit less procrastination behavior. In addition, it was observed that the effect of the meaningfulness of work on procrastination behavior was stronger among accounting professionals with burnout levels below a certain threshold, while the relationship between the meaningfulness of work and procrastination lost its significance among accounting professionals experiencing high levels of burnout. The preliminary analysis findings reveal the effects of both burnout and perceived meaningfulness of work on procrastination behavior among accounting professionals, as well as the moderating effects of perceived meaningfulness of work and burnout levels.

Keywords: Accounting professionals, burnout, procrastination at work, work meaningfulness

JEL Codes: D91, M12, M41

BIST 100 ENDEKSİNDE İŞLEM GÖREN ŞİRKETLERİN FAALİYET MODELİNE GÖRE NAKİT AKIŞLARININ İNCELENMESİ

Serkan Işıkkönder

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir, KGK Bağımsız Denetçi, İstanbul Okan Üniversitesi, İşletme ve Yönetim
Bilimleri Fakültesi, Muhasebe ve Denetim Bölümü Doktora Öğrencisi
ORCID ID: 0009-0008-4635-840X,

Güler Köseoğlu

İstanbul Okan Üniversitesi, İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi, Muhasebe ve Denetim Bölümü Doktora
Öğrencisi
ORCID ID: 0009-0001-7963-4510,

Umut Özuğurlu

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir, İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi, Muhasebe ve Denetim Bölümü
Doktora Öğrencisi
ORCID ID: 0009-0005-1573-962X,

Didem Özçelik

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir, İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi, Muhasebe ve Denetim Bölümü
Doktora Öğrencisi
ORCID ID: 0000-0002-9273-3142

ÖZET

Tarihsel sürece bakıldığında işletmelerin temel amaçlarının mal ve hizmet üretmek, süreklilik sağlamak ve kâr elde etmek olduğu gözlemlenmektedir. Yeni Dünya düzenine geçilmesi ile birlikte işletme kârlılığının yanında nakit kavramı da önem kazanmış ve kârlılığın tek başına işletmeler için yeterli olmadığı görülmüştür. İşletmeler kâr elde etme ile birlikte faaliyetlerini eksiksiz bir biçimde sürdürebilmeleri için ihtiyaç duydukları gerekli nakdi de sağlamaları gerekmektedir. İşletmeler bu nakdi esas faaliyetlerinden, yatırım faaliyetlerinden veya finansman faaliyetlerinden sağlarlar. Esas faaliyetlerden elde edilen nakit akışları, işletmelerin ana faaliyet konuların da sağladıkları nakit akışı ifade ederken, yatırım faaliyetlerinden nakit akışları, sabit kıymet alım ve satımı ile uzun vadeli yatırım faaliyetlerini kapsamaktadır. Finansman faaliyetlerinden elde edilen nakit akışları ise borçlanma, sermaye artırımı ve temettü ödemeleri gibi finansal nakit akışlarını kapsamaktadır. Normal şartlarda işletmelerin esas faaliyetlerinden pozitif nakit akışı yaratması, yatırım ve finansman faaliyetlerinden ise negatif nakit akışı yaratması beklenmektedir. Bu çerçevede, söz konusu çalışmada BIST 100 endeksinde yer alan halka açık işletmelerin 2020- 2024 tarihlerini kapsayan dönem sonu TMS 7 formatındaki nakit akış tabloları analiz edilmiş, her işletmenin esas, yatırım ve finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akış yönlerine göre (+ /-) $2^3 = 8$ ayrı model kombinasyonu tanımlanmış ve işletmeler bu sekiz modele göre sınıflandırmaya tabii tutulmuştur.

Sınıflandırılan bu modellerin istatistiki frekans dağılımları oluşturulmuş, keşifsel analiz, temel istatistiksel testler, zaman serisi ve panel veri analizi, çok değişkenli analizler ve regresyon modelleri ile anlamlılık açısından karşılaştırmalar yapılmış ve nakit akış profilleri ile işletmeler düzeyindeki performans göstergeleri arasındaki ilişkiler incelenmiştir. İşletmelerdeki esas faaliyetler sonucu elde edilen pozitif nakit akışı olağan olmakla beraber diğer nakit akışı profillerinin negatif olması beklenmektedir. Buna karşın, yatırım veya finansman faaliyetlerinden pozitif nakit akışı olan işletmelerde “+ + -”, “+ - +” gibi alternatif profiller tanımlanmış ve bu durum bazı işletmelerde finansal kırılganlık belirtisi olarak değerlendirilmiştir. Söz konusu bu durum işletmeler arasındaki farklılığı gözler önüne de sermektedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri nakit akış tablolarının sistematik olarak analiz edilmesi sonucunda olası finansal kırılganlıkları erken tespit edip önleyici tedbir alınmasının sağlanmasıdır. Bunun yanı sıra finansal yönetim alanında yeni yaklaşımlar geliştirilmesine katkı sağlayacağı öngörülmektedir. İşletmelerdeki dengesiz nakit akışı ve sürdürülebilir olmayan profil ile söz konusu işletmelerde likidite sorununu da beraberinde getirmektedir. Nakit akış tablolarının kapsamlı analizi bilhassa ekonomik kriz dönemlerinde işletmelerin likidite durumunu tespit etmekle kalmayıp ayrıca finansal planlama ve stratejilerin

**12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN**

değiştirilmesinde ve farklı olarak uygulanmasında da önemli bir vasıtaadır.

Anahtar Kelimeler: Nakit Akış Tablosu, TMS 7, BIST 100 Endeksi

JEL Kodları: M41, M42

**ANALYSIS OF CASH FLOWS OF COMPANIES TRADED IN THE BIST 100 INDEX
ACCORDING TO THEIR BUSINESS MODELS**

ABSTRACT

When we look at the historical process, it is observed that the main objectives of businesses have been to produce goods and services, ensure continuity, and generate profit. With the transition to the New World order, alongside profitability, the concept of cash has gained importance, and it has become clear that profitability alone is not sufficient for businesses. In addition to making a profit, businesses also need to secure the necessary cash to maintain their operations without disruption. They obtain this cash from operating activities, investing activities, or financing activities.

Cash flows from operating activities represent the cash generated from a company's main operational areas, while cash flows from investing activities include the purchase and sale of fixed assets and long-term investment activities. Cash flows from financing activities cover financial cash movements such as borrowing, capital increases, and dividend payments.

Under normal circumstances, businesses are expected to generate positive cash flows from operating activities and negative cash flows from investing and financing activities. Within this framework, the study analyzes the year-end cash flow statements in IAS 7 format of publicly traded companies listed in the BIST 100 index for the period between 2020 and 2024. Based on the direction of cash flows from operating, investing, and financing activities (+ / -), eight different model combinations ($2^3 = 8$) have been defined, and companies have been classified according to these eight models.

Statistical frequency distributions of the classified models have been created, and comparisons have been made in terms of significance using exploratory analysis, basic statistical tests, time series and panel data analysis, multivariate analyses, and regression models. Although generating positive cash flow from operating activities is considered normal, it is expected that other cash flow profiles will be negative. However, alternative profiles such as “+ + -” or “+ - +” have been identified in businesses that show positive cash flow from investing or financing activities, and this situation has been interpreted as a sign of financial fragility in some companies. This condition also highlights the differences between companies.

One of the main objectives of this study is to enable early detection of potential financial fragility and support the implementation of preventive measures through the systematic analysis of cash flow statements. Additionally, it is anticipated that the study will contribute to the development of new approaches in financial management. Irregular cash flow and unsustainable profiles in businesses often lead to liquidity problems. A comprehensive analysis of cash flow statements is a vital tool not only for identifying liquidity status during economic crises but also for changing financial planning and implementing alternative strategies.

Keywords: Cash Flow Statement, IAS 7, BIST 100 Index

JEL Codes: M41, M42

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
TÜRK DÜNYASINDA DİJİTAL MUHASEBE UYGULAMALARI: TÜRKİYE İLE
KARŞILAŞTIRMALI BİR ANALİZ

Prof. Dr. Murat Azaltun
Yalova Üniversitesi
0000-0003-1892-3279

ÖZET

Küresel ölçekte dijital dönüşüm, muhasebe mesleğinin işleyişini, finansal raporlama süreçlerini ve karar alma mekanizmalarını köklü biçimde etkilemektedir. Elektronik defter, e-fatura, e-beyanname, bulut tabanlı muhasebe yazılımları ve yapay zekâ destekli raporlama sistemleri, dijital muhasebe dönüşümünün temel göstergeleri hâline gelmiştir. Bu uygulamalar, finansal verilerin hızlı, doğru ve şeffaf şekilde işlenmesini sağlamakta; aynı zamanda işletmelerin ulusal ve uluslararası raporlama standartlarına uyumunu kolaylaştırmaktadır. Türk Dünyası ülkelerinde de dijital muhasebe uygulamaları giderek önem kazanmaktadır. Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan ve Türkmenistan, son yıllarda e-devlet temelli muhasebe altyapılarını güçlendirmek ve dijitalleşme düzeylerini artırmak için çeşitli reformlar başlatmıştır. Türkiye ise e-dönüşüm projeleri sayesinde bölgedeki en gelişmiş dijital muhasebe ekosistemine sahip ülke olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışmanın temel amacı, Türk Dünyası ülkelerindeki dijital muhasebe uygulamalarını inceleyerek Türkiye ile karşılaştırmalı bir değerlendirme yapmak ve bölgesel iş birliği ile standartlaşma olanaklarını tartışmaktır. Çalışmada, karşılaştırmalı durum analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem, belirlenen kriterler çerçevesinde iki veya daha fazla durumu inceleyerek benzerlikleri, farklılıkları, güçlü ve zayıf yönleri ortaya koyan nitel bir araştırma yaklaşımıdır. Araştırmanın veri seti, Türkiye’de Gelir İdaresi Başkanlığı; Azerbaycan’da Mühasebat Palatası; Kazakistan Maliye Bakanlığı gibi resmî kurumlar ile IFAC ve OECD gibi uluslararası kuruluşların raporlarından elde edilmiştir. Analizde, ülkeler dört temel kriterle göre karşılaştırılmıştır: dijital altyapı düzeyi, mevzuat uyumu, kullanım yaygınlığı ve teknolojik entegrasyon. Elde edilen bulgulara göre Türkiye, e-fatura, e-defter ve e-beyanname sistemlerinin yüksek kullanım oranı ve güçlü entegrasyon altyapısı sayesinde bölgesel lider konumundadır. Azerbaycan, özellikle e-beyanname ve e-fatura sistemlerinde hızlı ilerleme kaydederek vergi yönetiminde dijitalleşmeyi önceliklendirmiştir. Kazakistan ve Özbekistan’da dijitalleşme süreci devam etmekle birlikte, bulut tabanlı muhasebe yazılımlarının entegrasyonu sınırlı kalmaktadır. Kırgızistan ve Türkmenistan ise dijital muhasebe uygulamalarında erken aşamada; e-devlet tabanlı sistemler yaygın değildir ve teknik altyapı geliştirme çalışmaları sürmektedir. Karşılaştırmalı analiz, Türk Dünyası ülkelerinde dijital muhasebe uygulamalarının farklı gelişmişlik düzeylerinde olduğunu ortaya koymaktadır. Türkiye’nin deneyimi, bölge ülkeleri için bir model teşkil edebilir. Bulgular, ortak dijital muhasebe standartlarının, veri paylaşım platformlarının ve bölgesel eğitim programlarının geliştirilmesinin mesleki kapasiteyi artıracak ve ekonomik entegrasyonu destekleyeceğini göstermektedir. Çalışmanın sınırlılıkları arasında, bazı ülkelerde güncel ve erişilebilir resmi verilerin kısıtlı olması ve dijitalleşme göstergelerinin standart bir endeksle ölçülmemiş olması sayılabilir. Sonuç olarak, Türk Devletleri Teşkilatı çatısı altında dijital muhasebe alanında iş birliğinin artırılması, ortak e-raporlama sistemleri ve mesleki sertifikasyon projelerinin geliştirilmesi önerilmektedir. Gelecekteki çalışmaların, yapay zekâ, blok zincir ve büyük veri destekli muhasebe uygulamalarının Türk Dünyası ölçeğinde entegrasyonuna odaklanması, bölgesel dijital dönüşüme önemli katkılar sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Muhasebe, Türk Dünyası, Karşılaştırmalı Analiz, Türkiye, Dijital Dönüşüm

JEL Kodları: M41, M15, O33, F15

**DIGITAL ACCOUNTING PRACTICES IN THE TURKIC WORLD: A COMPARATIVE
ANALYSIS WITH TÜRKİYE**

ABSTRACT

Digital transformation on a global scale has profoundly affected the functioning of the accounting profession, financial reporting processes, and decision-making mechanisms. Electronic ledgers, e-invoices, e-declarations, cloud-based accounting software, and AI-supported reporting systems have become the core indicators of digital transformation in accounting. These applications enable financial data to be processed rapidly, accurately, and transparently, while also facilitating compliance with national and international reporting standards. In the Turkic World, digital accounting practices are gaining increasing importance. Azerbaijan, Kazakhstan, Uzbekistan, Kyrgyzstan, and Turkmenistan have launched various reforms in recent years to strengthen e-government-based accounting infrastructures and enhance their level of digitalization. Türkiye, on the other hand, has emerged as the country with the most advanced digital accounting ecosystem in the region, thanks to its extensive e-transformation initiatives.

The primary purpose of this study is to examine the digital accounting practices in the Turkic World, conduct a comparative evaluation with Türkiye, and discuss the possibilities of regional cooperation and standardization. A comparative case analysis method was employed in the study. This qualitative research approach identifies similarities, differences, strengths, and weaknesses by evaluating two or more cases based on predefined criteria. The dataset was compiled from reports published by official institutions—such as the Turkish Revenue Administration, the Chamber of Accounts of Azerbaijan, and the Ministry of Finance of Kazakhstan—alongside publications from international organizations such as IFAC and OECD.

In the analysis, countries were compared based on four main criteria: level of digital infrastructure, regulatory compliance, adoption rate, and technological integration. The findings indicate that Türkiye holds a leading position in the region due to the widespread use of e-invoice, e-ledger, and e-declaration systems, supported by a robust integration infrastructure. Azerbaijan has made rapid progress, particularly in e-declaration and e-invoice systems, prioritizing digitalization in tax administration. In Kazakhstan and Uzbekistan, the digitalization process is ongoing; however, the integration of cloud-based accounting software remains limited. Kyrgyzstan and Turkmenistan are still in the early stages of digital accounting practices, where e-government-based systems are not yet widespread, and technical infrastructure development is still in progress.

The comparative analysis demonstrates that the level of advancement in digital accounting practices varies significantly among the countries of the Turkic World. Türkiye's experience can serve as a model for other countries in the region. The findings suggest that the development of unified digital accounting standards, data-sharing platforms, and regional training programs will strengthen professional capacity and support economic integration. The study has certain limitations, including restricted access to updated official data in some countries and the absence of a standardized index for measuring digitalization indicators.

In conclusion, it is recommended to enhance collaboration in digital accounting under the framework of the Organization of Turkic States, as well as to develop joint e-reporting systems and professional certification projects. Future studies should focus on the integration of AI, blockchain, and big data-driven accounting applications across the Turkic World, which will make a significant contribution to the regional digital transformation process.

Keywords: Digital Accounting, Turkic World, Comparative Analysis, Turkey, Digital Transformation

JEL Codes: M41, M15, O33, F15

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
DİJİTAL DÖNÜŞÜMDE YENİ NESİL MUHASEBE PROGRAMLARININ
İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Aslı KAYA
İstanbul Gelişim Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi, TÜRKİYE
<https://orcid.org/0009-0009-3648-6608>, aslkaya@gelisim.edu.tr

Dr. Aslı ERCAN ÖNBIÇAK
Bağımsız Araştırmacı,
<https://orcid.org/0000-0003-2479-0919>,
dr.aslieonb@gmail.com

ÖZET

Dijitalleşme veya dijital dönüşüm, internet çağının başlamasıyla birlikte toplumları ve iş dünyasını etkilemektedir. 90'lı yıllardan itibaren internetin gelişimi, dünya çapında yaygınlaşmaya başlaması bilgi sistemlerini de etkilemiş ve gelişmesine neden olmuştur. Bilgi sistemlerinin gelişimi, yazılım programlarının çok çeşitlenmesine ve evrilmesini sağlamıştır. İnternetin ve teknolojinin değişimi dijital dönüşümü her alanda hızlandırmıştır. Bunun sonucunda işletmelerde, teknolojinin gelişimiyle birlikte dijitalleşme sürecine uyum sağlamak durumunda kalmıştır. Dijital dönüşüm, işletmelerin üretim, satış, insan kaynakları birimlerini etkilediği gibi muhasebe ve finans bölümlerini de etkilemektedir. Dijitalleşme sürecinin hızlanmasıyla birlikte çok çeşitli muhasebe programları var olmaya başlamıştır. Dijital dönüşüm içerisinde internet ağlarının gelişmesiyle birlikte kapalı sistem muhasebe programları yerini yeni nesil programlara bırakmaktadır. Sektörde kullanılan bilgisayar programları, internetle entegre bir şekilde faaliyet gösteren programlara dönüşmektedir. Özellikle web 2.0, bulut teknolojisi, yapay zekâ ve mobil entegrasyon, yeni nesil muhasebe programlarının kullanımını yaygınlaştırmaktadır. Tüm işletme çeşitlerinde, işletmenin türüne göre yeni nesil muhasebe programları kullanılmaktadır. Mikro işletmelerden kurumsal şirketlere kadar tüm işletmeler kendi ihtiyaçları doğrultusunda bu programları kullanmaktadır. Çalışmanın amacı, dijital dönüşümün getirdiği yeniliklerin muhasebe alanında kullanılan bilgisayar programlarındaki gelişimini irdelemektir. Bu bakış açısıyla çalışma, derleme niteliğindedir. Bu bağlamda öncelikle dijital dönüşüm, dijitalleşme ve muhasebe programlarının tarihsel gelişimi açıklanmaktadır. İkincil verilere dayanarak işletmelerde kullanılan belli başlı yerli muhasebe programları irdelenmektedir. Araştırmaya yerli muhasebe bilgisayar programları dahil edilmektedir. Yerli muhasebe programlarından kurumsal kaynak planlamasını içeren programlar araştırmaya dahil edilmektedir. Veri taraması, 01.08.2025 ile 30.08.2025 tarihleri arasında ilgili web sitelerinde yapılmıştır. Sektörde yer alan ve yaygın şekilde kullanılan programların bulunduğu ilgili web siteleri incelenerek bilgiler elde edilmektedir. İkincil verilerin toplanmasıyla birlikte muhasebe programlarının gelişimi ve yeni nesil muhasebe programlarının özellikleri karşılaştırma yoluyla örneklerle açıklanmaktadır. Çalışmanın sonucunda, dijital dönüşümün muhasebe-finance alanında kullanılan bilgisayar programlarının gelişimine katkısı paylaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital dönüşüm, dijitalleşme, muhasebe, yeni nesil muhasebe

JEL Kodları: M40, M49.

**AN EXAMINATION OF NEW GENERATION ACCOUNTING SOFTWARE IN DIGITAL
TRANSFORMATION**

ABSTRACT

Digitalisation, otherwise termed 'digital transformation', has had a profound impact on societies and the business world since the advent of the internet age. Since the 1990s, the development of the internet and its global spread have had a significant impact on information systems, leading to their advancement. The evolution of information systems has facilitated the diversification and innovation of software programmes. The advent of the internet and technological advances have precipitated a rapid transformation in all sectors. Consequently, businesses have been compelled to adapt to the digitalisation process in conjunction with technological developments. Digital transformation has the potential to impact a wide range of business functions, including production, sales, human resources, accounting, and finance. The acceleration of the digitalisation process has given rise to a plethora of accounting programmes. In the context of digital transformation, the emergence of internet networks has precipitated the replacement of closed-system accounting programmes with new-generation software. It is evident that computer programmes utilised within this sector are evolving to become increasingly integrated with the internet. The advent of Web 2.0, cloud technology, artificial intelligence, and mobile integration has precipitated an increased utilisation of new generation accounting programmes. The utilisation of contemporary generation accounting software is ubiquitous within all commercial sectors, with the selection of software type being contingent upon the specific characteristics of the enterprise in question. These programmes are utilised by businesses of all sizes, ranging from micro-enterprises to corporate entities, according to their specific requirements. The purpose of the study is to examine the development of innovations brought about by digital transformation in computer programs used in accounting. From this perspective, the study is a review. In this context, the historical development of digital transformation, digitalization, and accounting programs is first explained. Based on secondary data, the major domestic accounting programs used in businesses are examined. Domestic accounting computer programs are included in the study. Among the domestic accounting programs, programs that include enterprise resource planning are included in the study. Data scanning was conducted on relevant websites between August 1, 2025, and August 30, 2025. Information is obtained by examining relevant websites that contain widely used programs in the sector. Following the collection of secondary data, the evolution of accounting programs and the features of next-generation accounting programs are explained through comparative examples. The study concludes by sharing the contribution of digital transformation to the development of computer programs used in accounting and finance.

Keywords: Digital transformation, digitisation, accounting, Next Generation Accounting.

JEL Codes: M40, M49.

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
ULUSLARARASI TİCARETTE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE KARBON
EMİSYONLARI: WEB OF SCIENCE (WOS) VERİLERİNE DAYALI
BİBLİYOMETRİK İNCELEME (2019–2025)

Prof. Dr. Suat Kara
Balıkesir Üniversitesi
0000-0001-7818-2551, suatkara@balikesir.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Tansu Özbaysal
Balıkesir Üniversitesi
0000-0002-8909-5549, tansu.ozbaysal@balikesir.edu.tr

Arş. Gör. Mert Demir
Balıkesir Üniversitesi
0009-0001-9403-2542, mert.demir@balikesir.edu.tr

ÖZET

Uluslararası ticaret faaliyetlerinin hızla artması, ekonomik büyümeye katkı sağlamanın yanında çevresel sürdürülebilirlik açısından önemli sorunları da beraberinde getirmektedir. Özellikle karbon emisyonları, küresel ısınmanın temel nedenleri arasında yer almakta olup, ticari faaliyetlerin sürdürülebilirlik kapsamında yönetilmesini gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda, Avrupa Yeşil Mutabakatı (European Green Deal), Sınırdaki Karbon Düzenlemesi (Carbon Border Adjustment Mechanism - CBAM) gibi politika araçları, sürdürülebilir uluslararası ticaret için kritik önem arz etmektedir. Çalışmanın temel amacı, "Uluslararası Ticarete Sürdürülebilirlik ve Karbon Emisyonları" konularında 2019-2025 yıllarını kapsayan bibliyometrik bir analiz gerçekleştirmektir. Bu çalışmanın ana hedefi ilgili literatürün nicel ve nitel boyutlarını detaylı bir biçimde ortaya koymaktır. Bu kapsamda çalışmanın yöntemi olarak bibliyometrik analiz seçilmiştir. Kullanılacak olan veriler, sosyal bilimler alanında yaygın olarak tercih edilen Web of Science veri tabanından elde edilecektir. Araştırma kapsamında WoS veri tabanından seçilen kriterler doğrultusunda dahil etme ve hariç tutma yöntemleri uygulanarak nihai veri seti oluşturulacak ve veri setine dahil edilecek olan akademik çalışmalar, 2019-2025 yılları arasında yayınlanmış olan çalışmalarla sınırlandırılacaktır. Yapılacak analiz sonucunda, konuya ilişkin öne çıkan dergilerin, yayınlanan çalışmaların yıllara göre dağılımının, en çok atıf alan makalelerin ve bu alanda sık kullanılan anahtar kelimelerin belirlenmesi hedeflenmektedir. Ayrıca literatürde öne çıkan akademik iş birliklerinin, yazarların kurumlarının ve ülkeler arası etkileşim ağlarının tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Karbon emisyonları ve sürdürülebilir uluslararası ticaret üzerine gerçekleştirilen bilimsel çalışmaların tematik odakları ve yöntemsel yaklaşımları da incelenerek trend analizlerinin yapılması planlanmaktadır. Çalışmanın gerçekleştirilmesi ile özellikle son yıllarda uluslararası ticarete çevresel sürdürülebilirlik konusundaki akademik ilginin ne ölçüde arttığı ve karbon emisyonlarına ilişkin politika mekanizmalarının literatürde hangi sıklıkta tartışıldığı ortaya konacaktır. Analiz sonuçlarının Vosviewer aracılığıyla görselleştirilmesi ve elde edilecek kümeler ile bağlantı yapılarının açıklayıcı biçimde yorumlanması planlanmaktadır. Sonuç olarak, gerçekleştirilecek olan bu çalışma, uluslararası ticarete sürdürülebilirliğin ve karbon emisyonlarına ilişkin uygulanan stratejilerin literatürdeki gelişim seyrini, araştırma eğilimlerini ve akademik katkıları sistematik biçimde ortaya koyacaktır. Böylece, gelecekte yapılacak akademik çalışmalara yön verecek bilgiler sunmayı ve politika yapımcılar için bilimsel bir çerçeve oluşturmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometrik Analiz, Karbon Emisyonları, Sürdürülebilirlik,
JEL Kodları: C38, F18, Q56

**SUSTAINABILITY AND CARBON EMISSIONS IN INTERNATIONAL TRADE: A
BIBLIOGRAPHIC ANALYSIS BASED ON WEB OF SCIENCE (WOS) DATA (2019–2025)**

ABSTRACT

The rapid expansion of international trade activities, while contributing to economic growth, simultaneously raises significant challenges for environmental sustainability. In particular, carbon emissions—among the principal drivers of global warming—necessitate the governance of trade activities within a sustainability framework. In this context, policy instruments such as the European Green Deal and the Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) are of critical importance for advancing sustainable international trade. The primary objective of this study is to conduct a bibliometric analysis covering the years 2019–2025 on the themes of “Sustainability and Carbon Emissions in International Trade,” with the aim of elucidating both the quantitative and qualitative dimensions of the related literature. Accordingly, bibliometric analysis is adopted as the methodological approach. The data will be obtained from the Web of Science (WoS) database, which is widely used in the social sciences. Pursuant to predefined inclusion and exclusion criteria, a final dataset will be compiled from WoS records and restricted to academic works published between 2019 and 2025. The analysis will seek to identify leading journals in the field, the temporal distribution of publications, the most-cited articles, and the most frequently used keywords. In addition, the study aims to map prominent academic collaborations, authors’ institutional affiliations, and cross-country interaction networks. By examining the thematic foci and methodological approaches of studies on carbon emissions and sustainable international trade, the research will also conduct trend analyses. The findings will reveal the extent to which academic interest in environmental sustainability within international trade has increased in recent years, as well as the frequency with which policy mechanisms related to carbon emissions are discussed in the literature. Visualization will be performed using VOSviewer, and the resulting clusters and link structures will be interpreted in an explanatory manner. In sum, this study will systematically trace the development of the literature on sustainability in international trade and on strategies addressing carbon emissions, delineate research trajectories, and highlight academic contributions. In doing so, it aims to provide guidance for future scholarly work and to offer a scientifically grounded framework for policymakers.

Keywords: Bibliometric Analysis, Carbon Emissions, International Trade, Sustainability

JEL Codes: C38, F18, Q56

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
DİJİTAL MUHASEBE ALANINDA KÜRESEL VE ULUSAL EĞİLİMLER:
BİBLİYOMETRİK BİR İNCELEME

Prof. Dr. Suat KARA

Balıkesir Üniversitesi İ.İ.B.F.-Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü, Uluslararası Finansman A.B.D.
ORCID: 0000-0001-7818-2551,

Öğr. Gör. Özlem ERDİL

Balıkesir Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu
ORCID: 0000-0002-6472-2147, ozlemerdil@balikesir.edu.tr

Dr. Pelin ÖZCAN

Balıkesir Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası
ORCID: 0000-0002-6507-9763, pbekret@gmail.com

ÖZET

Günümüzde dijitalleşme, muhasebe ve finans uygulamalarının yapısal dönüşümünde belirleyici bir unsur haline gelmiştir. Bu bağlamda gerçekleştirilen bu çalışma, dijital muhasebe temalı akademik yayınların anahtar kelime ve ülke temelli bibliyometrik analizini içermektedir. Web of Science (WoS) veri tabanından elde edilen kayıtlar, VOSviewer yazılımı aracılığıyla analiz edilerek bilgi haritaları oluşturulmuştur. Haritalarda, en sık birlikte kullanılan anahtar kelimeler ve ülke düzeyindeki akademik etkileşim ağları görselleştirilmiştir. Analiz sürecinde, kavramsal kümelerin daha anlamlı bir şekilde ortaya konması amacıyla minimum birliktelik eşiği 5 olarak belirlenmiştir. Bu eşik değeri sayesinde, yalnızca yeterli sayıda tekrar eden ve literatürde anlamlı temsiliyet düzeyine sahip anahtar kelime ve ülke ilişkileri analiz kapsamına alınmıştır.

Anahtar kelime analizinde özellikle “accounting information systems”, “digital transformation”, “blockchain technology”, “ERP”, “big data” ve “digitalization” kavramlarının dijital muhasebe literatüründe yoğunluk kazandığı belirlenmiştir. Bu kavramlar etrafında oluşan kümelenmeler, dijital teknolojilerin muhasebe üzerindeki çok katmanlı etkilerini ortaya koymaktadır. En merkezi konumda yer alan “accounting information systems” terimi, diğer temalarla kurduğu güçlü bağlantılar sayesinde dijital muhasebenin temel araştırma eksenlerinden biri olduğunu göstermektedir. İncelenen yayınlar, muhasebenin yalnızca teknik bir faaliyet değil; teknolojik gelişmelerle sürekli yeniden şekillenen dinamik bir alan olduğunu ortaya koymaktadır.

Ülke temelli analiz sonuçları, dijital muhasebe literatürünün büyük ölçüde ABD, İngiltere, Çin ve İtalya gibi ülkelerin öncülüğünde geliştiğini ortaya koymaktadır. Bu ülkeler, hem yayın hacmi hem de uluslararası iş birlikleri bakımından belirgin bir liderlik sergilemektedir. Buna karşın, Türkiye'nin bu alandaki görünürlüğü sınırlı kalmakta; özellikle yapay zekâ, blockchain, ERP sistemleri, büyük veri analitiği ve entegre karar destek sistemleri gibi ileri düzey teknolojilere odaklanan çalışmalarda dikkat çekici bir eksiklik göze çarpmaktadır. Türkiye merkezli yayınların çoğunlukla dijital okuryazarlık, muhasebe eğitimi ve temel bilgisayar becerileri gibi pedagojik içeriklere yoğunlaştığı, buna karşın dijital muhasebenin uygulama ve sistem düzeyindeki yönlerinin literatürde yeterince temsil edilmediği görülmektedir. VOSviewer haritalarında belirginleşen kavramsal yoğunluk eksikliği ve sınırlı ağ bağlantıları da bu durumu desteklemektedir.

Sonuç olarak, bu çalışma Türkiye’de dijital muhasebe alanındaki akademik üretimin küresel eğilimlerle karşılaştırıldığında belirli kavramsal sınırlar içinde kaldığını ve teknolojik çeşitlilik açısından sınırlı bir derinliğe sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Elde edilen bulgular, dijital muhasebenin yalnızca eğitsel bağlamda değil, uygulama ve sistem düzeyinde de ele alınması gerektiğini ortaya koymakta; bu alanın, disiplinler arası yaklaşımlar ve ileri teknoloji odaklı araştırmalarla güçlendirilmesine duyulan ihtiyacı açıkça göstermektedir. Çalışmanın, mevcut durumu görünür kılmakla kalmayıp, gelecekte yürütülecek akademik çalışmalara yapıcı ve yönlendirici bir zemin sunma potansiyeline sahip olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital muhasebe, Dijital dönüşüm, Muhasebe bilgi sistemleri, Dijital muhasebe sistemleri

JEL Kodları: M41, M42

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
GLOBAL AND NATIONAL TRENDS IN DIGITAL ACCOUNTING: A BIBLIOMETRIC ANALYSIS

ABSTRACT

In today's world, digitalization has become a decisive factor in the structural transformation of accounting and finance practices. In this context, the present study conducts a bibliometric analysis of academic publications focused on digital accounting, based on both keywords and country affiliations. Records obtained from the Web of Science (WoS) database were analyzed using the VOSviewer software, through which knowledge maps were generated. These maps visualize the most frequently co-occurring keywords and country-level academic collaboration networks. To ensure meaningful conceptual clustering, the minimum co-occurrence threshold was set to 5. This threshold allowed the inclusion of only those keywords and country interactions with sufficient recurrence and representativeness in the literature.

The keyword analysis revealed that terms such as “accounting information systems”, “digital transformation”, “blockchain technology”, “ERP”, “big data”, and “digitalization” have gained prominence within the digital accounting literature. The clusters formed around these concepts highlight the multifaceted impact of digital technologies on accounting. Among them, “*accounting information systems*” occupies the most central position due to its strong connections with other themes, indicating its foundational role in the research domain of digital accounting. The reviewed literature emphasizes that accounting is not merely a technical process, but a dynamic field continuously reshaped by technological advancements.

Country-based analysis results show that the digital accounting literature has largely evolved under the leadership of countries such as the United States, the United Kingdom, China, and Italy. These countries stand out not only in terms of publication volume but also through their extensive international collaborations. In contrast, Turkey's visibility in this domain remains limited, particularly in studies focused on advanced technologies such as artificial intelligence, blockchain, ERP systems, big data analytics, and integrated decision support systems. Most Turkey-based publications are concentrated on pedagogical themes such as digital literacy, accounting education, and basic computer skills, while practical and system-level dimensions of digital accounting are underrepresented. The lack of conceptual density and the limited network connectivity observed in VOSviewer maps further corroborate this finding.

In conclusion, this study reveals that Turkey's academic output in the field of digital accounting remains confined within certain conceptual boundaries and lacks technological diversity when compared with global trends. The findings underscore the necessity of addressing digital accounting not only from an educational perspective but also through practical and system-level lenses. There is a clear need to strengthen this area through interdisciplinary approaches and research focused on emerging technologies. It is believed that the study not only sheds light on the current situation, but also holds the potential to provide a constructive and guiding basis for future academic research.

Keywords: Digital accounting, Digital transformation, Accounting information systems, Digital accounting systems

JEL Codes: M41, M42

İKLİM RİSKLERİNİN FİNANSAL TABLOLARA ENTEGRASYONU: TCFD ÇERÇEVESİNİN MUHASEBE UYGULAMALARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Reşid ÇİĞDEM

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

0000-0002-5974-6267, resid.cigdem@gop.edu.tr

ÖZET

İklim değişikliğinin yol açtığı fiziksel riskler ile düşük karbon ekonomisine geçişle bağlantılı riskler, şirketlerin varlık değerleri, yükümlülükleri, gelirleri ve giderleri üzerinde doğrudan finansal etkiler yaratmaktadır. Bu nedenle, yatırımcılar, kredi sağlayıcıları ve sigorta şirketleri gibi paydaşlar, sermaye tahsis kararlarını verirken bu etkileri giderek daha fazla dikkate almaktadır. Bu ihtiyaca yanıt olarak kurulan Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD - İklimle İlgili Finansal Açıklamalar Görev Gücü), iklimle ilgili beyanların tutarlı, karşılaştırılabilir ve güvenilir bir zeminde yapılmasını sağlayan bir çerçeve sunmaktadır. Ayrıca, IFRS Sürdürülebilirlik Beyan Standartları'nın (özellikle IFRS S2) TCFD'den esinlenmesi, iklim risklerinin finansal raporlama sistemine kalıcı entegrasyonunun önemli bir göstergesidir. Bu çalışma, iklim değişikliğinin finansal tablolar üzerindeki etkilerini ve TCFD çerçevesinin muhasebe uygulamalarına yansımalarını incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın temel amacı, TCFD tavsiyelerinin muhasebe kayıt ve raporlama süreçlerine etkilerini ortaya koymaktır. Bu bağlamda, çalışma literatür taraması ve vaka analizi yöntemleriyle gerçekleştirilmiştir. Özellikle Anadolu Enerji A.Ş. örneği üzerinden, iklim senaryoları ve geçiş risklerinin finansal tablolara yansımaları somutlaştırılmıştır. Bu kapsamda, doğalgaz santralinin ekonomik ömrü, karbon fiyatları ve iklim politikalarındaki değişiklikler nedeniyle kısaltılmış; bunun sonucu olarak oluşan değer düşüklüğü ve erken söküm maliyetleri hesaplanarak finansal tablolara yansıtılmıştır. İlgili karşılıklar ve zararlar rapor edilmiş, ayrıca bu değişiklikler finansal tabloların dipnotlarında şeffaf bir şekilde açıklanmış ve şirketin iklim risklerine karşı aldığı önlemler detaylandırılmıştır. Elde edilen bulgular, TCFD çerçevesinin şirketlerin iklimle ilgili risk ve fırsatlarını şeffaf, karşılaştırılabilir ve güvenilir biçimde raporlamalarını sağladığını göstermektedir. Bu entegrasyon, maddi duran varlıkların değer düşüklüğü, karşılıklar, koşullu yükümlülükler ve gelir-gider kalemlerinde somut etkiler yaratmakta; muhasebecilerin rolünü ise geçmiş verileri kaydetmekten, stratejik karar alma süreçlerine katkıda bulunan aktif bir konuma taşımaktadır. Sonuç olarak, çalışma, iklim değişikliğinin finansal raporlama ve muhasebe alanında yeni bir dönemi başlattığını ortaya koymaktadır. Şirketlerin iklim risklerine karşı hazırlık seviyelerinin artması ve paydaşların daha bilinçli kararlar alabilmesi için TCFD çerçevesi kritik bir araç olarak öne çıkmaktadır. Bu sayede, yatırımcılar ve diğer paydaşlar, şirketlerin iklimle ilgili risk ve fırsatlara karşı hazırlık durumlarını daha etkin bir biçimde değerlendirebilmektedir. Küresel finansal raporlama sisteminde kalıcı hale gelen bu dönüşüm, muhasebe mesleğinin rolünü yeniden tanımlamakta ve sürdürülebilirlik ile finansal performansın bütünleşmesini sağlayarak şirketlerin iklim değişikliğine karşı dayanıklılığını artırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İklim Riskleri, TCFD (İklimle İlgili Finansal Açıklamalar Görev Gücü), Finansal Raporlama ve Muhasebe

JEL Kodları: G38, M41, Q54

INTEGRATION OF CLIMATE RISKS INTO FINANCIAL STATEMENTS: THE IMPACT
OF THE TCFD FRAMEWORK ON ACCOUNTING PRACTICES

ABSTRACT

The physical risks caused by climate change and the risks associated with the transition to a low-carbon economy have a direct financial impact on companies' asset values, liabilities, revenues, and expenses. As a result, stakeholders such as investors, lenders, and insurance companies are increasingly taking these impacts into account when making capital allocation decisions. The Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD), established in response to this need, provides a framework that ensures climate-related disclosures are made on a consistent, comparable, and reliable basis. Furthermore, the fact that the IFRS Sustainability Disclosure Standards (particularly IFRS S2) are inspired by the TCFD is an important indicator of the permanent integration of climate risks into the financial reporting system. This study aims to examine the effects of climate change on financial statements and the reflections of the TCFD framework on accounting practices. The primary objective of the research is to reveal the effects of TCFD recommendations on accounting recording and reporting processes. In this context, the study was conducted using literature review and case analysis methods. Using the example of Anadolu Energy Inc., the reflections of climate scenarios and transition risks on financial statements have been concretized. In this context, the economic life of the natural gas power plant has been shortened due to changes in carbon prices and climate policies; the resulting impairment and early decommissioning costs have been calculated and reflected in the financial statements. The relevant provisions and losses were reported, and these changes were transparently disclosed in the notes to the financial statements, with the company's measures against climate risks detailed. The findings demonstrate that the TCFD framework enables companies to report climate-related risks and opportunities in a transparent, comparable, and reliable manner. This integration has concrete effects on the impairment of tangible fixed assets, provisions, contingent liabilities, and income and expense items, while shifting the role of accountants from recording historical data to an active position that contributes to strategic decision-making processes. In conclusion, the study reveals that climate change has ushered in a new era in financial reporting and accounting. The TCFD framework stands out as a critical tool for increasing companies' preparedness levels for climate risks and enabling stakeholders to make more informed decisions. This allows investors and other stakeholders to more effectively assess companies' preparedness for climate-related risks and opportunities. This transformation, which has become permanent in the global financial reporting system, is redefining the role of the accounting profession and enhancing companies' resilience to climate change by integrating sustainability with financial performance.

Keywords: Climate Risks, Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD), Financial Reporting and Accounting

JEL Codes: G38, M41, Q54

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
TÜRKİYE'DE “FİNANSAL OLMAYAN RAPORLAMA” ALANINDAKİ
ARAŞTIRMACILARIN ÇALIŞMALARI: YÖK AKADEMİK ÜZERİNDEN BİR
DEĞERLENDİRME

Dr. Öğr. Üyesi Fatma Çıtak

Amasya Üniversitesi

ORCID: 0000-0003-3276-4796, fatma.citak@amasya.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de YÖK Akademi platformunda kayıtlı ve muhasebe bilim dalı içerisinde finansal olmayan raporlama anahtar kelimesini seçen akademisyenlerin çalışmalarını çeşitli yönlerden değerlendirmektir. Değerlendirilecek olan konular ise, bu anahtar kelimeyi tercih eden araştırmacı sayısı, anahtar kelime tercihleriyle birlikte seçtikleri diğer anahtar kelimelerin neler olduğu, anahtar kelimeyi seçen akademisyenlerin unvanlarını, yapılan çalışmaların türleri, çalışmaların yıl dağılımları, dergi türü çalışmalarda endeks türü ve yapılan çalışmaların konularını tespit etmektir. Ancak, çalışma akademisyenlerin YÖKSİS sistemine işledikleri bilgilerle sınırlıdır.

İçerik analizi yapılarak elde edilen bulgular ise, muhasebe bilim dalında olan 1288 akademisyen ve 14 anahtar kelime içerisinde finansal olmayan raporlama anahtar kelimesini 48 akademisyen tercih etmiştir. Akademisyenlerin “Finansal Olmayan Raporlama” ile birlikte en çok tercih ettikleri anahtar kelime sırasıyla, finansal muhasebe, denetim, kurumsal yönetim ve uluslararası muhasebe olduğu tespit edilmiştir. “Finansal Olmayan Raporlama” anahtar kelimesini en çok tercih eden akademisyenlerin Doktor Öğretim Üyesi (18) ve Doçent (13) unvana sahip oldukları tespit edilmiştir. Ancak çalışma türlerine göre sayı incelendiğinde Doçent unvanlı araştırmacılar 171, Dr. Öğr. Üyesi akademisyenler ise toplam 79 çalışma yaptıkları tespit edilmiştir. Akademisyenlerin yapılan çalışma türleri ise, kitap ve kitap bölümü (80), makale (150), bildiri (105) ve Proje (6) olarak tespit edilmiştir. Konuyla ilgili en çok makale türü çalışma yapılmışken, en az tür ise projedir. Yayımlanan çalışma türlerinin yıllara göre dağılımı ise, kitap türü en çok çalışma yapılan yıl 23 ile 2024 yılında, ardından 15 çalışma ile 2020 yılı, 2022 yılında da 12 çalışma olduğu bulgulanmıştır. Makale türü çalışmalarda, en çok yapıldığı yıllar 2022 (25), 2018 (17), 2021 (17) ve 2024 (17) yılları ve 15 çalışma ile 2020 yılındadır. Makale çalışmalarının en fazla olan yılın 2022 olmasının nedeni, Covid 19 salgının sonrası çalışmaların artması olabilir. Bildiri türü çalışmalarda ise, 2020 yılında 20, 2018 yılında 19, 2019 yılında 12’dir. 2020 ile 2022 yılları arasında bildiri türü çalışmaların sayısı düşüktür. Bunun nedeni, Covid 19 salgını nedeniyle kongrelerin yapılış şekli ile ilgisi olabilir. Dergi çalışmalarının tarandığı endeks türüne göre ise TR DİZİN (71), SSCI (14), SCOPUS (12), ESCI (11), SCI (1) Diğer alan endeksleri (39) olarak tespit edilmiştir. En çok tercih edilen endeks türünün TR Dizin olmasının nedeni, yayımlanma olanağının diğer türlere göre daha kolay olması olabilir.

Yayımlanan çalışmalarının konuları ise; sürdürülebilirlik raporlarının güvence denetimi açısından incelenmesi, sürdürülebilirlik raporlarının finansal performansla ilişkisi, güvence denetiminin sektörel bazda incelenmesi, çevresel göstergeler açısından sürdürülebilirlik raporlarının incelenmesi, Küresel Raporlama Girişimi (GRI) ile kurumsal sürdürülebilirlik ilişkisi, ESG puanı ve finansal performansla ilişkisi, kurumsal sosyal sorumluluk raporlarının güvenilirliği, entegre raporlama ve finansal performans ilişkisi, sürdürülebilirlik raporlarında şeffaflık ve hesap verilebilirlik gibi çalışmalardır.

Anahtar Kelimeler: Finansal olmayan raporlama, Sürdürülebilirlik, Entegre Raporlama

JEL Kodları: M41, M49

AN ANALYSIS OF RESEARCH CONDUCTED BY SCHOLARS IN THE FIELD OF
“NON-FINANCIAL REPORTING” IN TÜRKİYE: A REVIEW BASED ON YÖK
ACADEMIC DATABASE

ABSTRACT

The aim of this study is to evaluate the work of academics registered on the YÖK Academic platform in Türkiye, who are affiliated with the field of accounting and have selected "non-financial reporting" as a keyword, from various perspectives. The aspects under evaluation include: the number of researchers who have chosen this keyword; the other keywords selected in conjunction with it; the academic titles of these researchers; the types of academic outputs they have produced; the distribution of these outputs by year; the types of indexes in which journal articles are listed; and the thematic focus of the published works. However, the scope of the study is limited to the information that researchers have entered into the YÖKSİS system.

The findings, obtained through content analysis, indicate that out of 1,288 academics within the field of accounting and across 14 identified keywords, only 48 have selected "non-financial reporting" as a keyword. The most frequently co-selected keywords were financial accounting, auditing, corporate governance, and international accounting, respectively. It was also found that the keyword “non-financial reporting” was most frequently selected by academics holding the titles of Assistant Professor (18) and Associate Professor (13). However, when the number of publications is examined by academic title, Associate Professors produced 171 works, while Assistant Professors authored 79 in total. In terms of the types of publications, the distribution is as follows: books and book chapters (80), journal articles (150), conference papers (105), and research projects (6). Among these, journal articles were the most frequently produced, whereas project-based works were the least common. The annual distribution of publication types reveals that book publications peaked in 2024 with 23 works, followed by 2020 with 15, and 2022 with 12. Regarding journal articles, the highest numbers were observed in 2022 (25), 2018 (17), 2021 (17), 2024 (17), and 2020 (15). The spike in article output in 2022 may be attributed to the increase in academic production following the COVID-19 pandemic. For conference papers, the highest numbers were recorded in 2020 (20), 2018 (19), and 2019 (12). The decline in conference papers between 2020 and 2022 could be related to the changes in the organization and format of academic conferences during the pandemic. Regarding the indexing of journal articles, the distribution is as follows: TR Dizin (71), SSCI (14), SCOPUS (12), ESCI (11), SCI (1), and other field indexes (39). The predominance of TR Dizin may be due to the relative ease of publication in this index compared to others.

The thematic content of the published studies includes topics such as: the examination of sustainability reports from the perspective of assurance auditing; the relationship between sustainability reporting and financial performance; sector-based analyses of assurance practices; the evaluation of sustainability reports in terms of environmental indicators; the relationship between the Global Reporting Initiative (GRI) and corporate sustainability; the link between ESG scores and financial performance; the reliability of corporate social responsibility reports; the connection between integrated reporting and financial performance; and transparency and accountability in sustainability reporting.

Keywords: Non-financial Reporting, Integrated Reporting, Sustainability Reporting,

JEL Codes: M41, M49

TÜRKİYE'DE PARANIN DOLAŞIM HIZI VE ENFLASYON İLİŞKİSİ: M1, M2 VE M3 TANIMLARI İLE AMPİRİK BİR ANALİZ

Dr. Öğr. Üyesi Atilla Hepkorucu

Kastamonu Üniversitesi, Taşköprü Meslek Yüksekokulu
0000-0001-6060-3135, ahepkorucu@gmail.com

Öğr. Gör. Edibe Yiğit Selalmaz

Kastamonu Üniversitesi, Taşköprü Meslek Yüksekokulu
0000-0003-0977-6895, eyigit@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma, Türkiye ekonomisinde para arzının gayrisafi yurtiçi hasılaya (GSYİH) oranı üzerinden elde edilen paranın dolaşım hızı ile enflasyon arasındaki ilişkiyi, farklı para arzı tanımları olan M1, M2 ve M3 bağlamında kapsamlı bir şekilde incelemektedir. Paranın dolaşım hızı, miktar teorisi perspektifinden fiyat istikrarının sağlanması ve parasal aktarım mekanizmasının etkinliğinin anlaşılması için temel bir değişkendir. Ayrıca, finansal piyasaların likidite koşullarını doğrudan etkileyerek piyasa volatilitesi ve yatırımcı davranışları üzerinde önemli sonuçlar doğurur. Bu bağlamda çalışma, makroekonomik veriler ile finansal piyasa göstergeleri arasındaki etkileşimi eş zamanlı olarak değerlendiren nadir araştırmalardan biri olarak önem taşımaktadır. Araştırmada, 2005:4. çeyrek ile 2024:4. çeyrek dönemine ait üçer aylık veriler kullanılmıştır. Para arzı verileri Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'ndan, GSYİH verileri Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) kaynaklarından temin edilmiştir. Enflasyon oranları ise Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) üzerinden hesaplanmıştır. Çalışmada M1, M2 ve M3 para arzı tanımları kullanılarak her birinin GSYİH'ya oranı alınmış ve paranın dolaşım hızı bu şekilde hesaplanmıştır. Elde edilen dolaşım hızı serileri ile enflasyon oranları arasındaki ilişki, hem para arzının fiyatlar üzerindeki etkisini hem de finansal piyasalardaki yansımalarını anlamak amacıyla analiz edilmiştir. Metodolojik olarak, öncelikle serilerin durağanlık düzeyleri çeşitli birim kök testleri ile incelenmiş ve dolaşım hızı serilerinin enflasyona göre daha durağan olduğu belirlenmiştir. Bu durum, Türkiye ekonomisinde paranın dolaşım hızı ile enflasyon arasında kısa vadede istikrarlı ve öngörülebilir bir ilişki olduğuna işaret etmektedir. Ayrıca, serilerde yapısal kırılmalar ve kopuşlar araştırılmış; bu kopuşların ekonomik ve finansal piyasa koşullarındaki önemli değişimleri yansıttığı tespit edilmiştir. Örneğin, küresel finans krizleri, döviz kuru rejimindeki dönüşümler, para politikası uygulamalarındaki ani değişiklikler ve jeopolitik riskler, serilerde gözlenen yapısal kırılmaların temel nedenleri arasında yer almaktadır. Finansal piyasalar açısından, paranın dolaşım hızındaki değişimler, likidite koşullarını doğrudan etkileyerek faiz oranları, döviz kurları ve hisse senedi piyasalarının oynaklığı üzerinde önemli dalgalanmalara yol açmaktadır. Paranın dolaşım hızında artış, genellikle piyasada likiditenin yükseldiğine işaret etmekte ve kısa vadede hisse senedi piyasalarında olumlu hareketlenmelere zemin hazırlayabilmektedir. Ancak, bu durum aynı zamanda enflasyon beklentilerini artırarak tahvil faizlerinde yükselişe ve döviz kurlarında oynaklığın artmasına neden olabilir. Geniş para arzı tanımları olan M2 ve M3'ün dolaşım hızındaki değişimler ise finansal piyasalarda daha kapsamlı ve kalıcı etkiler yaratmaktadır. Araştırmanın bulguları, Türkiye'de parasal aktarım mekanizmasının genel olarak sağlıklı işlediğini ve para arzı ile fiyatlar arasındaki ilişkinin para politikası uygulayıcıları için öngörülebilir olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, finansal piyasalardaki oynaklık ve likidite koşullarının da yakından izlenmesi gerektiği ortaya konmuştur. Paranın dolaşım hızında meydana gelen ani değişimler, piyasa aktörlerinin risk algısını ve yatırım tercihlerini etkileyerek finansal istikrar üzerinde önemli sonuçlar doğurabilmektedir. Sonuç olarak, bu çalışma Türkiye ekonomisinde paranın dolaşım hızı ile enflasyon arasında kısa vadede dengeli bir ilişki olduğunu, ancak bu ilişkinin finansal piyasa göstergeleri ile iç içe ve karşılıklı etkileşimli olduğunu ortaya koymaktadır. Para arzı yönetimi ve finansal piyasa politikalarının birlikte değerlendirilmesi, makroekonomik istikrarın sağlanması ve piyasa güveninin artırılması açısından kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Para arzı/GSYİH oranı, Paranın dolaşım hızı, Enflasyon

JEL Kodları: E41, E31, C22, E52.

**THE RELATIONSHIP BETWEEN VELOCITY OF MONEY AND INFLATION IN TURKEY:
AN EMPIRICAL ANALYSIS USING M1, M2, AND M3 DEFINITIONS**

ABSTRACT

This study comprehensively examines the relationship between the velocity of money—calculated as the ratio of money supply to gross domestic product (GDP)—and inflation in the Turkish economy within the context of different money supply definitions: M1, M2, and M3. From the perspective of the quantity theory of money, the velocity of money is a fundamental variable for understanding price stability and the effectiveness of the monetary transmission mechanism. Additionally, it directly affects liquidity conditions in financial markets, thereby significantly influencing market volatility and investor behavior. In this regard, the study is significant as one of the few that concurrently evaluates the interaction between macroeconomic variables and financial market indicators.

The analysis utilizes quarterly data spanning from the fourth quarter of 2005 to the fourth quarter of 2024. Money supply data were obtained from the Central Bank of the Republic of Turkey, while GDP figures were sourced from the Turkish Statistical Institute. Inflation rates were calculated using the Consumer Price Index (CPI). Using the M1, M2, and M3 monetary aggregates, their ratios to GDP were computed to derive the velocity of money series. The relationship between these velocity series and inflation rates was analyzed to understand both the impact of money supply on prices and the reflections on financial markets.

Methodologically, the stationarity properties of the series were examined using various unit root tests, revealing that the velocity series are more stationary compared to inflation rates. This indicates the existence of a stable and predictable short-term relationship between the velocity of money and inflation in the Turkish economy. Furthermore, structural breaks and shifts in the series were investigated, with findings suggesting that these breaks correspond to significant changes in economic and financial market conditions. Events such as global financial crises, shifts in exchange rate regimes, abrupt changes in monetary policy implementations, and geopolitical risks were identified as key drivers behind these structural breaks.

From a financial markets perspective, fluctuations in the velocity of money directly influence liquidity conditions, causing significant volatility in interest rates, exchange rates, and stock market indices. Increases in the velocity of money generally signal improved market liquidity and may spur positive short-term movements in stock markets. However, such increases can simultaneously heighten inflation expectations, leading to rising bond yields and greater exchange rate volatility. Changes in broader monetary aggregates, M2 and M3, have been found to exert more comprehensive and lasting effects on financial markets.

The findings of this research indicate that the monetary transmission mechanism in Turkey functions effectively overall, with a predictable relationship between money supply and prices that aids policymakers. Nevertheless, it is also emphasized that close monitoring of volatility and liquidity conditions in financial markets remains essential. Sudden changes in the velocity of money can significantly affect market participants' risk perceptions and investment decisions, with important implications for financial stability.

In conclusion, this study reveals a balanced short-term relationship between the velocity of money and inflation in Turkey, while underscoring the intertwined and reciprocal dynamics with financial market indicators. Coordinated management of money supply and financial market policies is critically important for ensuring macroeconomic stability and enhancing market confidence. For policymakers, incorporating developments in financial markets alongside monetary policy decisions is a strategic imperative for sustaining economic growth and price stability.

Keywords: Money supply to GDP ratio, Velocity of money, Inflation

JEL Codes: E41, E31, C22, E52.

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
İSLAMI FİNANS BAĞLAMINDA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE PİYASA
BELİRSİZLİĞİ: SUKUK, DJSI, VIX İLİŞKİSİ

Arş. Gör. Halil İbrahim İLTER
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
0000-0003-4672-818X, halil.ilter@erzincan.edu.tr

Doç. Dr. Zekai ŞENOL
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
0000-0001-8818-0752, zsenol@cumhuriyet.edu.tr

ÖZET

Sukuk, İslami tahvil olarak da bilinen ve şeriat ilkelerine uygun finansal araçlar olup, sermaye temini için önemli bir enstrüman haline gelmiştir. Bu enstrümanlar, etik ve faizsiz yatırım imkânları arayan küresel yatırımcıların artan ilgisini çekmektedir. Aynı zamanda, sürdürülebilir yatırımlar da günümüzde ciddi bir ivme kazanmış ve çevresel, sosyal ve yönetim (ÇSY) kriterlerinde başarılı şirketlerin performansını izleyen Dow Jones Sürdürülebilirlik Endeksi (DJSI) gibi ölçütler öne çıkmıştır. Bu çerçevede, çalışma Haziran 2015 – Haziran 2025 döneminde Dow Jones Sukuk Endeksi ile Dow Jones Sürdürülebilirlik Endeksi (DJSI) arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Analizde Dow Jones Sukuk Endeksi bağımlı değişken, DJSI temel bağımsız değişken olarak ele alınmış; küresel piyasa belirsizliğini kontrol etmek amacıyla VIX (Volatilite Endeksi) modele dâhil edilmiştir. Araştırmanın amacı, sürdürülebilirlik odaklı hisse senedi piyasalarındaki hareketlerin, genel piyasa oynaklığı hesaba katıldığında, Sukuk piyasası üzerinde anlamlı bir etkisinin olup olmadığını ve varsa ne ölçüde olduğunu ortaya koymaktır. Farklı ekonomik ve piyasa koşullarını barındıran on yıllık bir dönemi kapsayan bu çalışma, İslami finans ile sürdürülebilir yatırım trendlerinin etkileşimine ilişkin kapsamlı bir bakış açısı sunmaktadır.

Belirtilen on yıllık döneme ait aylık endeks verileri kullanılarak, değişkenler arasındaki uzun vadeli denge ilişkileri ve kısa vadeli dinamikler zaman serisi ekonometrik analiz yöntemleriyle değerlendirilmiştir. Yapılan eş bütünleşme testleri, Sukuk Endeksi ile Sürdürülebilirlik Endeksi arasında, piyasa oynaklığının etkileri hesaba katıldığında dahi korunan, uzun vadeli istikrarlı bir ilişki bulunduğu işaret etmektedir. Bu bulguya paralel olarak, regresyon analizi sonuçları DJSI'daki değişimlerin Sukuk Endeksini pozitif yönde ve istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde etkilediğini göstermektedir. Özellikle, DJSI yükseldiğinde – yani sürdürülebilirlik odaklı şirketlerin borsa performansı güçlendiğinde – Sukuk Endeksinin de yükseliş eğilimi gösterdiği görülmektedir. Bu paralel hareket hem İslami prensiplerine uygun hem de sürdürülebilir yatırımlara önem veren yatırımcı tabanlarının örtüşmesinden veya sürdürülebilirlik alanındaki olumlu gelişmelerin İslami finans piyasalarına duyulan güveni artırmasından kaynaklanıyor olabilir. Diğer taraftan, küresel piyasalardaki çalkantının bir göstergesi olan VIX Endeksindeki artışların Sukuk Endeksinde düşüşlerle birlikte gerçekleştiği görülmektedir; bu durum, sukuk piyasalarının küresel riskten kaçış dinamiklerinden tamamen bağımsız olmadığını ortaya koymaktadır. Elde edilen bulgular genel olarak, Sukuk piyasasının sadece geleneksel risk faktörlerinden değil, aynı zamanda finansal piyasalardaki daha geniş sürdürülebilirlik eğilimlerinden de etkilendiğini göstermektedir.

Bu çalışma, Sukuk ile sürdürülebilirlik eksenindeki ilişkiyi ele alan ampirik analizlerden biri olarak, literatürdeki önemli bir boşluğu doldurmakta ve İslami finans ile sürdürülebilir yatırımlar arasında bir bağlantı olduğuna dair kanıtlar sunmaktadır. Böylece, elde edilen bulgular yatırımcılara ve politika yapıcılara yönelik pratik çıkarımlar da sağlamaktadır. Yatırımcılar açısından, sonuçlar Sukuk piyasasının sürdürülebilir yatırımlardaki olumlu seyirden fayda sağlayabileceğini ve İslami finans ile sürdürülebilir yatırım dünyası arasında bir köprü işlevi görebileceğini göstermektedir. Politika yapıcılar ve düzenleyiciler açısından ise, bu iki piyasa arasındaki yakınsamanın farkına varılması hem şeriata uygunluk hem de sürdürülebilirlik ilkelerini bünyesinde barındıran daha dirençli ve sosyal açıdan sorumlu bir finansal sistemin geliştirilmesine yönelik stratejilerin oluşturulmasına katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: İslami Finans, Sukuk, Sürdürülebilirlik, VIX endeksi
JEL Kodları: G15 C32

**SUSTAINABILITY AND MARKET UNCERTAINTY IN THE CONTEXT OF ISLAMIC
FINANCE: THE SUKUK, DJSI, VIX RELATIONSHIP**

ABSTRACT

Sukuk, also known as Islamic bonds, are Sharia-compliant financial instruments that have become an important means of raising capital. These instruments have attracted increasing interest from global investors seeking ethical and interest-free investment opportunities. At the same time, sustainable investments have gained significant momentum in recent years, with benchmarks such as the Dow Jones Sustainability Index (DJSI), which tracks the performance of companies excelling in environmental, social, and governance (ESG) criteria, coming to the forefront. In this context, this study examines the relationship between the Dow Jones Sukuk Index and the Dow Jones Sustainability Index (DJSI) over the period June 2015 – June 2025. In the analysis, the Dow Jones Sukuk Index is taken as the dependent variable, DJSI as the main independent variable, and the VIX (Volatility Index) is included in the model to control for global market uncertainty. The aim of the research is to determine whether sustainability-oriented equity market movements have a significant impact on the Sukuk market—after accounting for overall market volatility—and, if so, to what extent. Covering a decade that encompasses diverse economic and market conditions, this study provides a comprehensive perspective on the interaction between Islamic finance and sustainable investment trends.

Using monthly index data for the specified ten-year period, long-term equilibrium relationships and short-term dynamics among the variables were evaluated using time-series econometric analysis methods. Cointegration tests indicate the existence of a stable long-term relationship between the Sukuk Index and the Sustainability Index, which persists even when the effects of market volatility are considered. In line with this finding, regression analysis results show that changes in the DJSI have a positive and statistically significant effect on the Sukuk Index. Specifically, when the DJSI rises—reflecting stronger stock market performance by sustainability-focused companies—the Sukuk Index also tends to increase. This parallel movement may stem from the overlap between investor bases that value both Sharia-compliant and sustainable investments, or from positive developments in sustainability enhancing confidence in Islamic finance markets. Conversely, increases in the VIX Index, which signals turbulence in global markets, are observed to coincide with declines in the Sukuk Index; this suggests that the Sukuk market is not entirely insulated from global “flight-to-safety” dynamics. Overall, the findings indicate that the Sukuk market is influenced not only by conventional risk factors but also by broader sustainability trends in financial markets.

As one of the empirical analyses focusing on the Sukuk–sustainability nexus, this study fills an important gap in the literature and provides evidence of a link between Islamic finance and sustainable investments. Thus, the findings also offer practical implications for both investors and policymakers. For investors, the results suggest that the Sukuk market can benefit from positive developments in sustainable investments and may serve as a bridge between the worlds of Islamic finance and sustainable investing. For policymakers and regulators, recognizing the convergence between these two markets can contribute to the development of strategies for building a more resilient and socially responsible financial system that incorporates both Sharia compliance and sustainability principles.

Keywords: Islamic Finance, Sukuk, Sustainability, Volatility Index (VIX)

JEL Codes: G15 C32

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORLARI VE TSRS 2 STANDARDI: İKLİMİLE İLGİLİ METRİKLERİN SEKTÖREL BAZDA ANALİZİ

Dr. Öğr. Üyesi Nurettin ÖZDEMİR

Yozgat Bozok Üniversitesi

0000-0001-6101-3030, nurettin.ozdemir@bozok.edu.tr

ÖZET

Son yıllarda hemen her kesimin üzerinde durduğu ve yakından ilgi gösterdiği sürdürülebilirlik kavramı, finansal raporlama alanında da önemli değişimlerin yaşanmasına neden olmaktadır. Türkiye’de 2024 yılına kadar ortalama 80 ila 90 şirket tarafından isteğe bağlı bir şekilde yapılan sürdürülebilirlik raporlaması (KAP Endeksler, 2025), Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGG) tarafından yapılan düzenlemeler doğrultusunda 01.01.2024 tarihi itibarıyla belirli işletmeler için zorunlu hale getirilmiştir (KGG, 2024). Bununla birlikte, sürdürülebilirlik raporlamasına yönelik düzenlemeler düzenleyici kurumlar tarafından halen yapılmaya devam etmektedir. Finansal bilgi kullanıcıları tarafından finansal raporların yanı sıra sürdürülebilirlik raporlarının da talep edilmesi bu sürecin hızlanmasına neden olurken sürdürülebilirlik raporlarına artan ilgi ile birlikte dünya genelinde sürdürülebilirlik raporlaması yapan şirket sayısında da sürekli bir artış yaşanmaktadır (Freiberg vd., 2019: 2). Sürdürülebilirlik raporlaması yapan işletmeler, sürdürülebilirlikle ilgili finansal bilgilerine ilişkin risk ve fırsatlarını belirlerken ve bunlara ilişkin açıklamalarda bulunurken TSRS 1 standardını, iklimle ilgili spesifik açıklamalarda ise TSRS 1’de yer alan hükümlerin yanı sıra TSRS 2 standardının hükümlerini de dikkate almaları gerekir. Ancak çoğu zaman metriklerle ilişkin ölçütlerin homojen olmaması ve derecelendirmelerin uyumsuz olması nedeniyle karşılaştırma yapılmasına engel olduğu görülmektedir (Nipper vd., 2024: 2171). Dolayısıyla işletmeler, sürdürülebilirlik raporlarını hazırlarken sayılan standartlarla birlikte rehber niteliğindeki belgelerden de yararlanma ihtiyacı duymaktadırlar. TSRS 2 standardında yer alan “işletmeler, gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek iklimle ilgili risk ve fırsatları belirlerken TSRS 2’nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehber’de tanımlanan sektör bazlı açıklama konularına atıfta bulunarak söz konusu açıklama konularının uygulanabilirliğini değerlendirmeleri gerekir” ifadesi de bu durumun önemini göstermektedir (TSRS 2, prg: 12). İşletmelerin ihtiyacı doğrultusunda çalışmalarını yürüten KGG, sürdürülebilirlik raporlarının hazırlanmasında işletmelere yol gösterici bir kaynak olarak 68 farklı sektörel sınıflamanın yapıldığı TSRS 2’nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehber’i yayımlanmıştır. İlgili rehber, TSRS 2’de yer alan iklimle ilgili açıklama ve metrikleri belirleme ve ölçme hususunda işletmelere alternatif çözüm önerileri sunmayı amaçlamaktadır. Sürdürülebilirlik raporlaması yapan işletmeler, kendi sektörleri ile ilgili rehberde yer alan kılavuz niteliğindeki belgeleri dikkate alarak iklimle ilgili metrikleri belirlemeleri ve bunları konu, kategori ve ölçü birimleriyle birlikte sunmaları gerekir. Metriklerin doğru ve şeffaf bir şekilde belirlenmesi, sürdürülebilirlik raporlarının güvenilir ve karşılaştırılabilir olması açısından oldukça büyük bir öneme sahiptir. Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yapılmış olup bu kapsamda TSRS 2’nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehber’de yer alan belgeler, sürdürülebilirlik açıklama konuları ve metriklerin belirlenmesi çerçevesinde analiz edilmiştir. Çalışma, sürdürülebilirlik raporlamasının belirli işletmeler için zorunlu hale getirildiği bu süreçte, sürdürülebilirlik raporlarının hazırlanmasında büyük önem arz eden metriklerle ilişkin bir farkındalık ve bakış açısı oluşturması amacıyla yapılmıştır. Bu kapsamda toplam 68 belge, MAXQDA Analytics Pro 2024 programı ile içerik analizine tabi tutulmuştur. Yapılan analiz sonucunda; metriklerle ilişkin açıklamaların en fazla üretimde enerji ve su yönetimi (50 belge), ürün yaşam döngüsü ve çevresel etkileri (36 belge), sera gazı emisyonları (23 belge) ve tedarik zinciri yönetimi (17 belge) konularında olduğu tespit edilmiştir. Analiz edilen belgelerde metriklerle ilişkin en fazla açıklama yapılan konu olan enerji yönetiminde; yenilenebilir enerji yüzdesi, şebeke elektrikli yüzdesi, alternatif enerji yüzdesi, tüketilen toplam yakıt ve tüketilen toplam enerji bilgilerine ilişkin metrikler verilirken su yönetiminde ise tüketilen toplam su, çekilen toplam su, faaliyetlerde kullanılmış toplam su hacmi ve geri dönüştürülen yüzde, su yönetimi risklerinin azaltılmasına yönelik stratejiler ve su kalitesi izinleri gibi metrikler verilmektedir. Belirlenen metriklerle ilişkin değerlendirmeler; nicel, tartışma ve analiz, müzakere ve analiz olmak üzere üç kategoride yapılırken ölçümler ise 22 farklı ölçü birimine göre yapılmaktadır.

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ ICAFR'25 - ERZİNCAN

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilirlik Raporlaması, TSRS 2, Metrikler.
JEL Kodları: M41, M48.

SUSTAINABILITY REPORTS AND TSRS 2 STANDARD: ANALYSIS OF CLIMATE-RELATED METRICS ON A SECTORAL BASIS

ABSTRACT

The concept of sustainability, which has been the focus of attention and interest in recent years, is also causing significant changes in the field of financial reporting. In Turkey, sustainability reporting, which is currently carried out on a voluntary basis by an average of 80 to 90 companies by 2024 (KAP Indices, 2025), has been made mandatory for certain businesses as of January 1, 2024, in accordance with regulations issued by the Public Oversight, Accounting, and Auditing Standards Authority (KGK) (KGK, 2024). However, regulations related to sustainability reporting are still being developed by regulatory bodies. The demand for sustainability reports in addition to financial reports by financial information users has accelerated this process, and with the increasing interest in sustainability reports, there has been a steady increase in the number of companies engaged in sustainability reporting worldwide (Freiberg et al., 2019: 2). Businesses that prepare sustainability reports must consider the provisions of TSRS 1 standard when identifying risks and opportunities related to their financial information on sustainability and making disclosures about them, and must also consider the provisions of TSRS 2 standard in addition to those in TSRS 1 when making specific disclosures related to climate. However, it is often observed that the lack of homogeneity in metrics and the inconsistency of ratings hinder comparisons (Nipper et al., 2024: 2171). Therefore, businesses need to utilize guidelines in addition to the aforementioned standards when preparing their sustainability reports. The statement in the TSRS 2 standard that “when identifying climate-related risks and opportunities that are reasonably expected to affect their future financial adequacy, companies must refer to the sector-based disclosure topics defined in the TSRS 2 Guidance on Sector-Based Application and assess the applicability of these disclosure topics” also highlights the importance of this situation (TSRS 2, prg. 12). KGK, which conducts its work in line with the needs of businesses, has published the TSRS 2 Sector-Based Application Guide, which serves as a guiding resource for businesses in preparing sustainability reports, with 68 different sector classifications. The guide aims to provide businesses with alternative solutions for determining and measuring climate-related disclosures and metrics included in TSRS 2. Businesses that prepare sustainability reports must determine climate-related metrics by considering the guidelines in the guide relevant to their sector and present them together with their subject, category, and measurement units. The accurate and transparent determination of metrics is of great importance for the reliability and comparability of sustainability reports. In this study, a document review was conducted using qualitative research methods. Within this scope, the documents included in the TSRS 2 Sector-Based Application Guide were analyzed in terms of sustainability disclosure topics and the determination of metrics. The study was conducted with the aim of creating awareness and perspective on metrics that are of great importance in the preparation of sustainability reports during this process, where sustainability reporting has become mandatory for certain businesses. For this purpose, a total of 68 documents were subjected to content analysis using the MAXQDA Analytics Pro 2024 program. The analysis revealed that explanations related to metrics were most frequently found in the areas of energy and water management in production (50 documents), product life cycle and environmental impacts (36 documents), greenhouse gas emissions (23 documents), and supply chain management (17 documents). In energy management, the topic with the most explanations regarding metrics in the analyzed documents, metrics are provided on the percentage of renewable energy, percentage of grid electricity, percentage of alternative energy, total fuel consumed, and total energy consumed. In water management, metrics such as total water consumed, total water withdrawn, total water volume used in operations, percentage recycled, strategies for reducing water management risks, and water quality permits are provided. Evaluations of the defined metrics are conducted in three categories: quantitative, discussion and analysis, and negotiation and analysis, while measurements are made according to 22 different measurement units (km, g, hectare, cycle count, minute, liter, barrel, etc.).

Keywords: Sustainability, Sustainability Reporting, TSRS 2, Metrics.

JEL Codes: M41, M48.

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
KÜRESEL EKONOMİLERDE DOLARİZASYON SORUNUNUN MUHASEBE
PERSPEKTİFİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ

Anıl Can Güler

Yüksek Lisans Öğrencisi

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-9893-2913>, anlgulerr@gmail.com

Doç. Dr. Harun Kısacık

Hitit Üniversitesi

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3282-4472>, harunkisacik@hitit.edu.tr

ÖZET

Küresel ekonomilerde dolarizasyon eğilimi ve bunun finansal sistem üzerindeki etkileri giderek artmaktadır. Literatürde ‘para ikamesi’ olarak da adlandırılan bu süreç, özellikle gelişmekte olan ülkelerde para politikalarının etkinliğini zayıflatmakta, mali egemenlik kaybına neden olmakta ve ekonomik kırılganlıkları artırmaktadır. Ekonomik sistemde ortaya çıkan kırılganlıklar toplum refahında düşüşe sebebiyet vermektedir. Dolarizasyon sorunu ekonomik sistemde toplum ihtiyaçlarının karşılandığı işletmeleri de olumsuz yönde etkilemektedir. Mal ve hizmet üretiminde hammadde ve malzeme alımlarında dolarizasyon sebebi ile fiyat istikrarsızlığı ortaya çıkabilmektedir. Bu durum ulusal ve uluslararası piyasalarda işletmelerin rekabet gücünü zayıflatmaktadır. Aynı zamanda tüketiciler de dolarizasyon sebebi ile ortaya çıkan fiyat istikrarsızlığından olumsuz yönde etkilenmektedirler. Dolarizasyonun ortaya koyduğu olumsuzluk sebebi ile alım gücü düşen tüketiciler tüketim eğilimlerinde değişikliğe gidebilmektedirler. Ekonomik ve finansal sistemde ortaya çıkan dolarizasyon sorununun her açıdan mücadele edilmesi, etkilerinin azaltılması gereken bir sorun olduğu gözlemlenmektedir. Kuşkusuz bu sorunla mücadele de sadece ekonomik politikalara değil sosyolojik politikalara da ağırlık verilmesi gerektiği bir gerçekliktir. Toplumun da dolarizasyon sorunu ile mücadele de bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Çalışmada, dolarizasyonun tanımı, türleri, nedenleri ve sonuçları teorik çerçevede ele alınmış, BRICS ülkeleri başta olmak üzere bazı ekonomilerin “de-dolarizasyon” politikaları, dijital para birimleri ve alternatif rezerv arayışları muhasebe perspektifinde değerlendirilmiştir. Dolarizasyon süreci, işletmelerin finansal raporlama ve risk yönetimi uygulamaları üzerinde doğrudan etkiler oluşturmakta, özellikle döviz cinsinden borçluluk ve varlık yönetimi kalemlerinde kur riski muhasebeleştirilmesini ön plana çıkarmaktadır. Alternatif rezerv arayışları ve dijital para birimlerinin muhasebeleştirilmesi ise Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) kapsamında yeni değerlendirme ölçütlerini gündeme getirmektedir. Ayrıca, de-dolarizasyon politikalarının muhasebe sistemine yansımaları, para birimi dönüşümlerinin mali tablolarda oluşturacağı yeniden değerlendirme etkileri açısından önem arz etmektedir. Bu bağlamda muhasebe, sadece raporlama aracı değil, ekonomik politika uygulamalarının etki analizinde de stratejik bir araç konumuna gelmektedir. Sonuç olarak, dolarizasyon sorununun yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda jeopolitik ve kurumsal yönleriyle çok boyutlu bir sorun olduğu, yüksek enflasyonun bu sorunun en büyük sebeplerinden biri olduğu; uzun vadeli çözümlerin enflasyonu düşürmek, yapısal reformlar ve uluslararası para sisteminin dönüşümüyle mümkün olabileceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dolarizasyon, Para İkamesi, Muhasebe, De-dolarizasyon

JEL Kodları: M40, M41, E51

**EVALUATION OF THE DOLLARIZATION PROBLEM IN GLOBAL ECONOMIES FROM
AN ACCOUNTING PERSPECTIVE**

ABSTRACT

The dollarization trend in global economies and its impact on the financial system are increasing. This process, also referred to as "currency substitution" in the literature, weakens the effectiveness of monetary policies, leads to a loss of fiscal sovereignty, and increases economic vulnerabilities, particularly in developing countries. The vulnerabilities that emerge in the economic system lead to a decline in social welfare. The dollarization problem also negatively impacts businesses that meet social needs. Price instability can arise due to dollarization in the purchase of raw materials and materials for the production of goods and services. This can weaken the competitiveness of businesses in national and international markets. Consumers are also negatively affected by the price instability that arises from dollarization. Consumers whose purchasing power decreases due to the negative effects of dollarization may change their consumption patterns. It is observed that the dollarization problem that emerges in the economic and financial system is a problem that must be addressed from all perspectives and its effects mitigated. It is undoubtedly a fact that combating this problem requires focusing not only on economic policies but also on sociological policies. Public awareness must also be raised regarding the fight against dollarization. This study examines the definition, types, causes, and consequences of dollarization from a theoretical perspective. The "de-dollarization" policies of some economies, particularly the BRICS countries, along with digital currencies and the search for alternative reserves, are evaluated from an accounting perspective. The dollarization process has direct impacts on financial reporting and risk management practices of enterprises, particularly highlighting the need for currency risk accounting for foreign currency debt and asset management items. The search for alternative reserves and the accounting for digital currencies introduce new assessment criteria within the scope of International Financial Reporting Standards (IFRS). Furthermore, the reflection of de-dollarization policies in the accounting system is crucial due to the revaluation effects that currency conversions will create in financial statements. In this context, accounting becomes not only a reporting tool but also a strategic tool for analyzing the impact of economic policy implementations. As a result, it was concluded that the dollarization problem is a multidimensional problem with not only economic but also geopolitical and institutional aspects, that high inflation is one of the biggest causes of this problem, and that long-term solutions can be possible through reducing inflation, structural reforms and the transformation of the international monetary system.

Keywords: Dollarization, Currency Substitution, Accounting, De-dollarization

JEL Codes: M40, M41, E51

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
VERGİ TEKNOLOJİLERİNDE DİJİTAL DENETİM VE İZAH MÜESSESESİ
BAĞLAMINDA GÜNCEL BİR DEĞERLENDİRME

Öğr. Gör. M. Melih Sağıroğlu

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Pazar Meslek Yüksekokulu
0000-0002-7850-6584

ÖZET

Küresel ölçekte dijitalleşme sürecinin hız kazanmasıyla birlikte kamu yönetimi ve özellikle vergi idareleri önemli bir dönüşüm sürecine girmiştir. Dijital teknolojilerin sağladığı olanaklar, vergi idarelerinin iş süreçlerinde daha etkin, şeffaf ve risk odaklı bir denetim anlayışının benimsenmesine imkân tanımaktadır. Vergi toplama süreçlerinde etkinliğin artırılması, kayıt dışı ekonomiyle mücadele edilmesi ve vergiye gönüllü uyumun teşvik edilmesi bakımından dijital denetim uygulamaları ve izah müessesesi önemli birer araç olarak öne çıkmaktadır.

Türkiye’de dijital dönüşüm çerçevesinde özellikle Gelir İdaresi Başkanlığı’nın (GİB) son yıllarda hayata geçirdiği uygulamalar, bu dönüşümün somut örneklerini teşkil etmektedir. Vergi İdaresi 3.0 olarak tanımlanan yapay zekâ tabanlı sistemler kapsamında e-Fatura, e-Arşiv, e-Defter, e-İrsaliye gibi e-belge sistemleri ile Defter Beyan Sistemi entegre edilerek mükelleflerin mali işlemleri dijital ortamda toplanmakta ve analiz edilmektedir. Bununla birlikte, mükelleflerin ve yakın akrabalarının banka hesap hareketleri, tapu kayıtları, taşıt mülkiyet bilgileri ve diğer kamu kurumlarından elde edilen verilerle çapraz kontroller yapılmakta, anormallik veya şüpheli işlemler risk skorlarına göre otomatik olarak tespit edilmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda hem Vergi Denetim Kurulu hem de ilgili vergi dairelerine bildirim gönderilmekte ve risk bazlı denetim süreçleri başlatılmaktadır. Bu dijital denetim sistemlerinde temel amaç yalnızca cezai yaptırım uygulamak değil; aynı zamanda mükelleflerin doğru beyan ve bildirim yapmaları için rehberlik edilmesidir. Yapay zekâ destekli erken uyarı sistemleri sayesinde mükellefler potansiyel hatalar konusunda bilgilendirilmekte, böylece vergiye gönüllü uyumun teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.

Bununla birlikte, “izaha davet müessesesi” de bu dönüşümün önemli bir bileşeni olarak dikkat çekmektedir. İzah müessesesi, vergi idaresi ile mükellef arasında iletişimi güçlendiren, uzlaşma ve açıklama esasına dayalı bir mekanizmadır. İdare tarafından tespit edilen veri uyumsuzlukları veya şüpheli işlemler karşısında mükellefe kendini açıklama fırsatı sunulmakta, cezai işlem uygulanmadan önce makul bir değerlendirme süreci işletilmektedir. Bu yönüyle izah müessesesi, hem mükellef haklarını koruyan hem de idarenin iş yükünü azaltan etkin bir araçtır.

Sonuç olarak, dijital denetim sistemleri ve izah müessesesi Türkiye’de vergi idaresinin dijitalleşmesi sürecinin iki temel yapıtaşı haline gelmiştir. Bu uygulamalar, teknolojik gelişmelerle paralel olarak daha da gelişmekte; vergiye gönüllü uyumun artırılması, kayıt dışılığın azaltılması ve kamu gelirlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından stratejik önem arz etmektedir. Bu çalışmada, söz konusu sistemlerin işleyişi detaylı bir şekilde incelenmiş, dijital vergi denetiminin kurumsal yapıya etkisi ve geleceğe dönük potansiyeli ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Dijital Denetim, İzah Müessesesi, Vergi Teknolojileri, Gönüllü Uyum, Yapay Zeka, Büyük Veri, Vergi Denetimi

JEL Kodları: H20, H25, M48, O33

**A CONTEMPORARY ASSESSMENT IN TAX TECHNOLOGIES IN THE CONTEXT OF
DİJİTAL AUDİT AND THE EXPLANATION MECHANİSM**

ABSTRACT

With the acceleration of the digitalization process on a global scale, public administration—and particularly tax administrations—has undergone a significant transformation. The opportunities offered by digital technologies have enabled tax authorities to adopt a more efficient, transparent, and risk-oriented approach to tax audits. In terms of increasing efficiency in tax collection, combating the informal economy, and encouraging voluntary tax compliance, digital audit practices and the explanation mechanism have emerged as essential tools.

Within the framework of digital transformation, the practices recently implemented by the Turkish Revenue Administration (GİB) represent concrete examples of this change. Under the artificial

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ ICAFR'25 - ERZİNCAN

intelligence-based system known as Tax Administration 3.0, various e-document systems such as e-Invoice, e-Archive, e-Ledger, and e-Delivery, as well as the e-Ledger Reporting System, have been integrated. Through these systems, taxpayers' financial transactions are collected and analyzed in a digital environment. In addition, data such as the bank account movements, land registry records, and vehicle ownership information of taxpayers and their close relatives are cross-checked with data obtained from other public institutions. Any abnormalities or suspicious transactions are automatically detected based on risk scores. These findings are reported to the Tax Inspection Board and the relevant tax offices, initiating risk-based audit procedures.

The main purpose of these digital audit systems is not solely to impose penalties, but also to guide taxpayers toward accurate declarations and reporting. Artificial intelligence-supported early warning systems inform taxpayers of potential errors in advance, thereby fostering voluntary tax compliance. In parallel, the “explanation mechanism” also stands out as a key component of this transformation. This mechanism strengthens communication between the tax administration and the taxpayer by offering a structured opportunity for clarification and settlement. When data discrepancies or suspicious transactions are detected by the administration, the taxpayer is given the opportunity to provide an explanation before any punitive measures are applied. In this respect, the explanation mechanism serves as an effective tool that protects taxpayers' rights while also easing the administrative burden.

In conclusion, digital audit systems and the explanation mechanism have become two foundational pillars of the digitalization of tax administration in Türkiye. These practices are continuously evolving in line with technological advancements and carry strategic importance in terms of increasing voluntary compliance, reducing informality, and ensuring the sustainability of public revenues. This study examines the functioning of these systems in detail and explores their institutional impact on tax auditing as well as their potential for the future.

Keywords: Digital Audit, Explanation Mechanism, Tax Technologies, Voluntary Compliance, Artificial Intelligence, Big Data, Tax Inspection

JEL Codes: H20, H25, M48, O33

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
FİNANSAL POLİTİKA OLUŞUMUNDA MADDİ OLMAYAN DURAN
VARLIKLARIN ROLÜ

Doç. Dr. Servet SAY

Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO

ORCID No: 0000-0003-4216-6650, servetsay@selcuk.edu.tr

ÖZET

Günümüz bilgi ekonomisinde maddi olmayan duran varlıklar işletmelerin sürdürülebilir rekabet avantajı elde etmelerinde ve finansal yapılarını şekillendirmelerinde kritik rol oynamaktadır. Bu bağlamda, finansal politikaların belirlenmesi sürecinde maddi olmayan varlıkların etkisi, geleneksel finansal analiz yaklaşımlarının ötesine geçerek stratejik bir boyut kazanmaktadır. Buradan hareketle çalışmanın temel motivasyonunu, maddi olmayan duran varlık yatırımlarının işletmelerin finansal politika tercihleri üzerindeki etkisini ortaya koyma gerekliliği oluşturmaktadır. Çalışmanın amacı, Türkiye’de faaliyet gösteren konaklama işletmelerinin sahip oldukları maddi olmayan duran varlıkların, finansal politika tercihleri üzerindeki etkisini belirlemek ve bu ilişkinin yönünü istatistiksel yöntemlerle analiz etmektir. Araştırmanın örneklemini 2014-2023 döneminde Borsa İstanbul’da kesintisiz faaliyet gösteren dokuz adet konaklama işletmesi oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında yer alan işletmelere ait veriler Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) ve işletmelerin resmi internet sitelerinde yayınlanan finansal raporlardan temin edilmiştir. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre maddi olmayan duran varlık yatırımlarının işletmelerin finansal politikaları üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, özellikle hizmet temelli sektörlerde, finansal karar alma süreçlerinde maddi olmayan varlıkların dikkate alınması gerektiğine işaret etmektedir. Türkiye’deki literatürde maddi olmayan duran varlıklar ile finansal politikalar arasındaki ilişki çoğunlukla imalat, teknoloji veya genel endeksler düzeyinde incelenmiştir. Ancak konaklama sektörü, yüksek düzeyde hizmet ve marka odaklı olması nedeniyle maddi olmayan varlıklara dayalı özgün bir yapıya sahiptir. Bu yönüyle, çalışmanın literatürdeki boşluğu dolduracağı ve Türkiye örneklemine dayalı bulgular sunarak hem akademik literatüre hem de uygulayıcılara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Finansal Politika, Maddi Olmayan Duran Varlıklar, Panel Veri Analizi

JEL Kodları: G32, M41, C23

THE ROLE OF INTANGIBLE ASSETS IN FINANCIAL POLICY FORMULATION
ABSTRACT

In today's knowledge economy, intangible assets play a critical role in helping businesses achieve sustainable competitive advantage and shape their financial structures. In this context, the impact of intangible assets in the financial policy-making process transcends traditional financial analysis approaches and gains a strategic dimension. Therefore, the primary motivation for this study is the need to reveal the impact of intangible asset investments on the financial policy choices of businesses. The aim of the study is to determine the impact of intangible assets held by accommodation businesses operating in Turkey on their financial policy choices and to analyze the direction of this relationship using statistical methods. The research sample consists of nine accommodation businesses operating continuously on the Borsa Istanbul between 2014 and 2023. Data on the businesses included in the study were obtained from the Public Disclosure Platform (KAP) and financial reports published on the businesses' official websites. The results of the study indicate that intangible asset investments have a positive and significant impact on the financial policies of businesses. This finding suggests that intangible assets should be considered in financial decision-making processes, particularly in service-based industries. In the Turkish literature, the relationship between intangible assets and financial policies has been mostly examined at the manufacturing, technology, or general indices level. However, the accommodation sector, due to its high level of service and brand focus, has a unique structure based on intangible assets. In this respect, the study is expected to fill a gap in the literature and contribute to both academic literature and practitioners by presenting findings based on a Turkish sample.

Keywords: Financial Policy, Intangible Assets, Panel Data Analysis

JEL Codes: G32, M41, C23

MACHINE LEARNING FOR STOCK RETURN PREDICTION: EVIDENCE FROM AN EMERGING MARKET

Bassam I. A. ALAFİFİ

Ph.D. Candidate; Istanbul Sabahattin Zaim University, Istanbul, Türkiye

Rumeysa BİLGİN

Ph.D.; Associate Professor; Istanbul Sabahattin Zaim University, Istanbul, Türkiye

ABSTRACT

Investors need to predict the direction of prices in financial markets in order to achieve high profits with low risks, point out that stock markets are influenced by complex factors, such as economic, political, psychological, and company-specific factors, all of which are interconnected. With the increase in the number of factors affecting stock prices, many studies analyzed and measured these factors. Traditional econometric techniques, such as the Capital Asset Pricing Model or Fama-French Tree Factor Model-based approaches, are frequently employed in the previous literature. Machine Learning (ML) and its ability to provide models that can deal with large and complex data to obtain more accurate stock price predictions. This study aims to review one of the important topics in the management of financial markets, which is the prediction of stock returns and with technological development, and develop a predictive model based on analyzing the fundamentals of stocks traded in the Borsa Istanbul (BIST) stock exchange and investigates the usefulness of machine learning techniques in predicting stock returns within the scope of the Turkish stock market. The dataset comprises quarterly data from January 2010 to December 2023, encompassing 291 stocks listed on Borsa Istanbul. The final sample dataset is split into training and testing subsamples, with 75% allocated for training and 25% for testing to verify the developed model's predictive abilities, the dataset consists of 9,687 observations Firm-level variables were sourced from the Public Disclosure Platform of Türkiye, and macroeconomic variables were obtained from the Electronic Data Delivery System of the Central Bank of the Republic of Türkiye. In the study's methodology, supervised machine learning techniques, specifically the Least Absolute Shrinkage and Selection Operator (LASSO) and ElasticNet were applied during data analysis to develop predictive models. The results revealed that the LASSO and elastic net algorithms showed similar predictive capabilities with R-squares up to 0.40 in the test samples. Besides, the factors related to the firm profitability and value growth are detected as the most influential determinants of stock returns. Findings suggest that ML techniques can effectively capture complex relationships within financial data and ML ability to analyze vast amounts of market data and predict future market trends. This enhances provide valuable insights for investors and firms.

Keywords: Asset pricing, Machine Learning, LASSO, ElasticNet.

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
KURUMSAL YÖNETİMİN NAKİT TUTMA DÜZEYİNE ETKİSİ: BORSA
İSTANBUL'DA BİR ARAŞTIRMA

Arş. Gör. Dr. Ferhat Demirci

Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü

ORCID No: 0000-0002-6206-1322,

ÖZET

Nakit tutmaya ilişkin teorik çerçeve, nakit tutma davranışının arkasındaki motivasyonlara, optimal bir nakit bulundurma düzeyinin olup olmadığına ve nakit bulundurma düzeyinde etkili olan faktörlere odaklanmaktadır. Nakit bulundurma düzeyinde etkili olan faktörler; finansman kısıtları, büyüme olanakları, vekalet problemleri, firma ölçeği, kaldıraç düzeyi, faaliyetlerden elde edilen nakit akışları, nakit akışlarındaki oynaklık düzeyi, nakit varlıklar dışında kalan varlıkların likidite düzeyleri şeklinde ele alınabilir. Kurumsal yönetim uygulamaları ise nakit bulundurmada etkili olan birçok faktörle doğrudan ilişkilidir. Öncelikle kurumsal yönetim ilkelerine önem veren firmalarda hissedar haklarının korunmasına yönelik uygulamaların vekalet problemlerini asgari düzeye indirmesi beklenmektedir. Öte yandan kurumsal yönetim uygulamaları daha şeffaf bir yapı tesis edilmesine olanak sağlayacağı için yabancı kaynak maliyetini düşürebilir. Kurumsal yönetim uygulamalarının nakit tutma dinamiklerine doğrudan ve dolaylı bir şekilde etki edeceği düşünülmektedir. Bu bağlamda çalışma kapsamında ele alınan araştırma sorusu: “Borsa İstanbul’da nakit tutma dinamikleri kurumsal yönetim uygulamalarına göre farklılaşmakta mıdır?” şeklinde oluşturulmuştur.

Araştırmanın amacı nakit tutmada belirleyici olan faktörlerin kurumsal yönetim bağlamında karşılaştırmalı bir şekilde ortaya konulmasıdır. Araştırma kapsamında Borsa İstanbul’da yer alan firmaların nakit tutma dinamikleri kurumsal yönetim derecelendirmelerine sahip firmalar için ve derecelendirmeye tabi olmayan firmalar için karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Araştırma örneklemini finans kuruluşları dışında kalan Borsa İstanbul’a kote firmalardan oluşmakta; araştırma periyodu ise 2015-2022 dönemini kapsamaktadır.

Nakit tutma düzeyi geçmiş dönemlere ait nakit düzeyiyle yakından ilişkilidir. Öte yandan nakit tutmada etkili olan faktörler potansiyel olarak içsel olabilmektedir. Her iki durum gözetilerek araştırmada dinamik panel regresyon analizi kullanılmıştır. Dinamik panel regresyon analizinde sistem GMM tahmincisi kullanılmıştır. İçsel değişkenlerin seçiminde farklı spesifikasyonlar denense de her iki alt örnekleme de metodolojik tutarlılığı sağlamak amacıyla yalnızca nakit değişkeninin gecikmesi içsel değişken olarak kabul edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre kurumsal yönetim firmalarında yatırım düzeyi, firma ölçeği, nakit akışları ve toplam satış gelirlerindeki dalgalanmalar nakit düzeyi üzerinde istatistiksel olarak anlamlı değildir. Diğer taraftan kurumsal yönetim derecelendirmesine sahip olmayan firmalarda ise yatırım düzeyi, firma ölçeği ve toplam satış gelirlerindeki dalgalanmalar nakit düzeyi üzerinde negatif bir etkiye sahiptir. Operasyonlardan elde edilen nakit akışları ise nakit düzeyini olumlu etkilemektedir. Her iki grupta da temettü ödemeleri ve likidite gücü nakit düzeyi üzerinde negatif, büyüme olanakları ve finansal kaldıraç ise pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı bir etkiye sahiptir. Araştırmadan elde edilecek başlıca sonuç nakit tutma dinamiklerinin kurumsal yönetim özelinde kısmen farklılaştığı şeklindedir. Yatırım düzeyi ve nakit ilişkisi her iki grup için birlikte düşünüldüğünde, kurumsal yönetim uygulamalarının, yatırımlar için nakit düzeyini düşürme gereksinimini ortadan kaldırdığı çıkarımı yapılabilir. Firma ölçeği ve nakit ilişkisi genellikle finansman kısıtları bağlamında ele alınmaktadır. Büyük ölçekli firmaların finansman kısıtlarına daha az maruz kaldıkları; küçük ölçekli firmaların ise dış finansmana erişimde daha fazla güçlük çektikleri düşünülmektedir. Finansman kısıtları gözetildiğinde küçük ölçekli firmaların ihtiyaten daha fazla nakit tutmaları beklenmektedir. Bu ilişki kurumsal yönetim örnekleminde geçerli değilken diğer örneklemede geçerlidir. Kurumsal yönetim uygulayan firmalar küçük ölçekli olsalar dahi bu durum nakit politikalarını etkilememektedir. Son olarak satışlardaki oynaklıklar ve nakit düzeyi arasındaki ilişki kurumsal yönetim uygulamayan firmalarda negatiftir. Bu durum teorik beklentiyle uyuşmamaktadır. Teorik beklentiye göre, satışlardaki dalgalanmalar, firmaları ihtiyat amaçlı daha fazla nakit tutmaya yöneltmelidir. Ancak bu örnekleme yer alan firmalarda tam tersi durum gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Nakit Bulundurma, Kurumsal Yönetim, GMM

JEL Kodları: C33, C36, G30, G32, G33

THE EFFECT OF CORPORATE GOVERNANCE ON CASH HOLDINGS: A STUDY ON
BORSA ISTANBUL

ABSTRACT

The theoretical framework on cash holdings examines the underlying motives for cash-holding behavior, the existence of an optimal cash-holding level, and the factors that determine cash holdings. These factors include financial constraints, growth opportunities, agency problems, firm size, leverage, cash flows, cash flow volatility, and the liquidity of non-cash assets. Corporate governance practices are closely linked to many of these determinants. Firms that prioritize corporate governance principles are expected to protect shareholder rights and minimize agency problems. Furthermore, corporate governance practices enhance transparency, thereby reducing the cost of debt. It is posited that corporate governance practices may influence cash-holding dynamics both directly and indirectly. Accordingly, the research question of this study is formulated as follows: “Do the cash-holding dynamics of Borsa Istanbul firms vary according to corporate governance practices?”

The purpose of this study is to comparatively examine the factors determining cash holdings within the context of corporate governance. The cash-holding dynamics of firms listed on Borsa Istanbul are analyzed separately for those with corporate governance ratings and those without. The sample consists of non-financial firms listed on Borsa Istanbul, and the research period covers the years 2015–2022.

The level of cash holdings is closely related to its previous levels. Moreover, the factors affecting cash holdings may be potentially endogenous. Considering both aspects, this study employs a dynamic panel regression analysis using the system GMM estimator. Although various specifications were tested when selecting endogenous variables, to ensure methodological consistency across the two sub-samples, only the lagged cash-holdings variable was treated as endogenous.

According to the findings, investment ratio, firm size, operating cash flows, and revenue volatility are not statistically significant determinants of cash holdings for the sample of firms with corporate governance ratings. In contrast, for firms without such ratings, investment ratio, firm size, and revenue volatility have a negative impact on cash holdings, while operating cash flows have a positive effect. For both groups, dividend payouts and liquidity strength negatively affect cash holdings, whereas growth opportunities and financial leverage have a positive and statistically significant impact. The main conclusion of the study is that cash-holding dynamics differ, to some extent, between the groups based on corporate governance practices. When investment levels and cash holdings are considered together for both groups, it can be inferred that corporate governance practices eliminate the need to maintain higher cash levels for investment purposes. The relationship between firm size and cash holdings is generally addressed in the context of financial constraints: large firms are considered less exposed to financial constraints, whereas small firms face greater difficulties in accessing external financing. In the presence of financial constraints, small firms are expected to hold more cash as a precautionary measure. This relationship is not observed in the corporate governance sample; even if firms with corporate governance practices are small in size, this does not affect their cash-holding policies. Finally, the relationship between revenue volatility and cash holdings is negative for firms without corporate governance ratings. This finding is inconsistent with theoretical expectations, which suggest that fluctuations in sales should lead firms to hold more cash for precautionary purposes. However, in this sample of firms, the opposite pattern is observed.

Keywords: Cash Holding, Corporate Governance, GMM

JEL Codes: C33, C36, G30, G32, G33

12. MUHASEBE VE FİNANS ARAŞTIRMALARI KONGRESİ
ICAFR'25 - ERZİNCAN
KIRGIZİSTAN'DAKİ İŞLETMELERİN YEŞİL DÖNÜŞÜM UYGULAMALARI
ÜZERİNE BİR ANALİZ

Dr. Aynura TURDALİYEVA
Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, İktisat Bölümü
0000-0001-5545-5561

Doç. Dr. Sezer Bozkuş KAHYAOĞLU
İzmir Bakırçay Üniversitesi, İşletme Bölümü
University of South Africa, Financial Governance Department, South Africa
0000-0003-2865-3399

ÖZET

Kırgızistan'daki firmaların yeşil dönüşüm kapsamında hayata geçirdikleri uygulamaların muhasebe şeffaflığı ile finansmana erişim üzerindeki etkilerini incelemek amacıyla bu çalışma, 2023 yılı Dünya Bankası İşletme Anketi (World Bank Enterprise Survey – WBES) verilerini kullanmaktadır. Yeşil dönüşüm; çevresel sürdürülebilirlik hedefleri doğrultusunda enerji verimliliğinin artırılması, atık yönetiminin geliştirilmesi, kirlilik kontrolünün sağlanması ve yenilenebilir enerji kullanımının teşvik edilmesi gibi adımları kapsamaktadır. Muhasebe şeffaflığı, işletmelerin resmi kayıt tutma biçimleri ile finansal tablolarının dış denetimden geçme durumu gibi ölçütlerle değerlendirilmektedir. Finansmana erişim ise firmaların kredi başvurusunda bulunma, onay alma ve kredi koşullarına ilişkin göstergeler üzerinden ölçülmektedir.

Bu araştırmada, WBES 2023 Kırgızistan anketinde yer alan çevresel uygulamalar ve yatırımlara ilişkin temel sorular esas alınarak bağımsız değişkenler oluşturulmuştur. Bu değişkenler; enerji verimliliği, atık yönetimi, kirlilik kontrolü, yenilenebilir enerji kullanımı ve çevresel koruma amaçlı yatırımlar gibi unsurları kapsamaktadır. Bağımlı değişken ise, finansal muhasebe ve raporlama şeffaflığını yansıtan kayıt tutma düzeyi ve bağımsız denetim göstergeleri ile işletmelerin finansmana erişimini temsil eden verilerden oluşmaktadır. Analizde kontrol değişkenleri olarak firma büyüklüğü, faaliyet süresi, faaliyet gösterilen sektör, ihracat yapma durumu, sahiplik yapısı, yöneticinin eğitim düzeyi ve ISO gibi kalite sertifikalarına sahip olma bilgileri kullanılmaktadır.

WBES verileri temel alınarak oluşturulan araştırma soruları ve hipotezler şunlardır: (1) Yeşil dönüşüm uygulamaları ve/veya yeşil yatırımlar yapan işletmelerin finansal muhasebe ve raporlama süreçlerindeki şeffaflık düzeyi, bu tür uygulamalara sahip olmayan firmalara göre daha yüksektir. (2) Yeşil dönüşüm faaliyetleri yürüten işletmelerin banka kredisine başvurma ve onay alma olasılığı diğer firmalara kıyasla daha yüksektir. (3) Finansal muhasebe ve raporlama şeffaflığı, yeşil dönüşüm ile işletmelerin finansmana erişimi arasındaki ilişkiyi açıklamada aracılık eden bir faktördür. Bu çalışma, nitel değişkenlerin analizinde lojistik regresyon tekniklerinden yararlanmaktadır.

Bu çalışmadan elde edilen bulgular çerçevesinde, yeşil dönüşümün hem finansal muhasebe ve raporlama uygulamaları hem de Kırgızistan için finansman dinamikleri üzerindeki etkilerine ilişkin mikro düzeyde durum tespiti yapılmaktadır. Bulgulara dayalı olarak, politika önerileri sunulmaktadır. Böylece küresel düzeyde yeşil dönüşüm, finansal muhasebe ve raporlama şeffaflığı ile finansmana erişim arasındaki oluşturulan yeni kuralların Kırgızistan'daki işletmelerin uygulamaları çerçevesinde önemli bir saha bilgisi olarak ortaya konmaktadır. Ayrıca, bulgular sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda Kırgızistan'daki işletmelerin sorumlu yönetim uygulamaları ile yeşil dönüşüm stratejisi geliştirmelerine katkı sunulması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kırgızistan, Yeşil Dönüşüm, Finansal Raporlama, Bağımsız Denetim, Kurumsal Yönetim, Sorumlu Yönetim, Yeşil Finansman

JEL Kodları: Q56, G10

AN ANALYSIS OF GREEN TRANSFORMATION PRACTICES OF BUSINESSES IN
KYRGYZSTAN

ABSTRACT

This study aims to examine the "green transformation" practices of businesses in Kyrgyzstan and analyze their impact on the transparency of financial accounting and reporting processes, as well as access to finance. The analysis is based on data from the World Bank Enterprise Survey (WBES) 2023. The conceptual framework for green transformation is rooted in the Sustainable Development Goals initiated by the United Nations as part of its "global emergency call." These goals, which focus on businesses' sustainability objectives, include practices such as energy efficiency, waste management, and the use of renewable energy. Transparency in financial accounting and reporting processes is assessed through indicators like the business's system infrastructure for official record-keeping, the level of institutionalization, and the independent auditing of financial statements. Access to finance is evaluated using indicators that include loan applications, approval rates for those applications, and loan terms.

This study utilizes independent variables derived from key questions related to environmental practices and investments gathered from the WBES 2023 Kyrgyzstan survey. These variables include energy efficiency, waste management, pollution control, renewable energy use, and investments in environmental protection. The dependent variable is determined based on indicators of recordkeeping and independent audits, which reflect the transparency of financial accounting and reporting, as well as data related to businesses' access to financing. The analysis also incorporates control variables, such as firm size, years in operation, sector, export status, ownership structure, management training, and possession of quality certifications (e.g., ISO).

This study offers a detailed examination of how the green transformation affects financial accounting, reporting practices, and financing dynamics in Kyrgyzstan. Based on the empirical findings, policy recommendations are provided. The insights gained contribute to a better understanding of the global context of green transformation, financial accounting, reporting transparency, and the new regulations for accessing finance, specifically in relation to business practices in Kyrgyzstan. Furthermore, the findings aim to contribute to the development of green transformation strategies by businesses in Kyrgyzstan through responsible management practices in line with the Sustainable Development Goals.

Keywords: Kyrgyzstan, Green Transformation, Financial Reporting, Independent Auditing, Corporate Governance, Responsible Management, Green Financing

JEL Codes: Q56, G10

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI'NDA YAPAY ZEKÂ UYGULAMALARI: MEVCUT DURUM, GELİŞİM SÜRECİ VE GELECEK PERSPEKTİFLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Ziya TAN

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Pazar Meslek Yüksekokulu 0000-0003-2813-5882

Dr. Öğr. Üyesi Murat AKSU

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Pazar Meslek Yüksekokulu 0000-0001-7457-9762

ÖZET

Küresel ölçekte dijitalleşme eğilimlerinin kamu yönetimi üzerindeki etkileri giderek artmakta ve bu durum, özellikle vergi idarelerinde iş süreçlerinin yeniden yapılandırılmasını zorunlu kılmaktadır. Türkiye'de Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB), hem ulusal düzeydeki finansal şeffaflığı artırmak hem de vergi kayıp ve kaçaklarını asgari seviyeye indirmek amacıyla dijital dönüşümü stratejik bir öncelik olarak benimsemiştir. Bu dönüşümün merkezinde ise yapay zekâ teknolojilerinin giderek artan bir şekilde kullanılması bulunmaktadır. GİB'in, büyük ve karmaşık veri setlerini etkin biçimde analiz edebilmesi ve karar alma mekanizmalarını nesnel verilere dayandırabilmesi için yapay zekâ uygulamalarına yönelmesi, çağdaş kamu yönetimi anlayışının bir gerekliliği haline gelmiştir. Gelir İdaresi Başkanlığı'nda yapay zekâ uygulamalarının gelişimi, kurumun dijital altyapısının güçlendirilmesi ve veri yönetim sistemlerinin modernize edilmesiyle paralel ilerlemiştir. Özellikle makine öğrenmesi ve doğal dil işleme alanlarında gerçekleştirilen projeler, sahte belge tespiti, vergi kaçakçılığının önlenmesi, mükellef davranışlarının analiz edilmesi ve otomatik yanıt sistemlerinin geliştirilmesi gibi kritik fonksiyonlara odaklanmaktadır. Kurumun elinde bulundurduğu yüksek hacimli veri setlerinin yapay zekâ tabanlı algoritmalarla analiz edilmesi, vergi risk analizlerinin doğruluğunu ve etkinliğini önemli ölçüde artırmıştır. Bu doğrultuda, hem denetim süreçlerinin hızlanması hem de insan hatasından kaynaklanabilecek risklerin minimize edilmesi mümkün hale gelmiştir. GİB'in yapay zekâ uygulamalarını hayata geçirme sürecinde, kamu-üniversite-sanayi iş birlikleri önemli bir rol oynamıştır. Yapay zeka ile finans uzmanlığının entegrasyonu, vergiyle ilgili karmaşık finansal süreçlerin matematiksel ve algoritmik modellere dönüştürülmesinde anahtar işlev görmektedir. Kurumun gerçekleştirdiği pilot projeler ve bu projelerden elde edilen deneyimler, daha geniş kapsamlı ve kurumsal ölçekli yapay zekâ entegrasyonunun yolunu açmıştır. Özellikle gelir tahminleri ve bütçe planlaması gibi finansal yönetim alanlarında kullanılan tahminleme modelleri, geleneksel yöntemlerle karşılaştırıldığında çok daha hassas ve öngörülebilir sonuçlar sunmaktadır. Bunun yanı sıra, dijitalleşen belge yönetimi süreçlerinde doğal dil işleme teknikleri kullanılarak, potansiyel sahtecilik vakalarının tespiti ve önlenmesi süreçleri ciddi anlamda iyileştirilmiştir. Yapay zekâ uygulamalarının GİB'de yaygınlaşmasının, gelecekte kamu mali yönetiminde önemli bir paradigma değişimine yol açacağı öngörülmektedir. Özellikle, gerçek zamanlı büyük veri analitiği ile vergi tahsilat performansının ve gelir projeksiyonlarının dinamik biçimde izlenmesi mümkün hale gelecektir. Ayrıca, derin öğrenme teknikleri ve yapay sinir ağlarının kullanımıyla daha karmaşık ve sofistike sahtecilik girişimleri tespit edilebilecektir. Bu kapsamda, vergi denetim ve raporlama süreçlerinin robotik süreç otomasyonu yoluyla otonom hale getirilmesi, insan kaynağının daha stratejik alanlara yönlendirilmesini sağlayacaktır. Mükelleflere sunulan hizmetlerin ise yapay zekâ destekli dijital asistanlar aracılığıyla kişiselleştirilmiş, kullanıcı dostu ve hızlı bir yapıya kavuşacağı öngörülmektedir. Ancak, bu teknolojik dönüşümün sürdürülebilir ve güvenli biçimde gerçekleşebilmesi için veri güvenliği, etik standartlar, algoritmik şeffaflık ve insan faktörüne ilişkin yeni düzenlemelere gereksinim duyulmaktadır. Aynı zamanda, mevcut insan kaynağının dijital okuryazarlık seviyesinin yükseltilmesi ve Ar-Ge faaliyetlerinin kurumsallaştırılması da sürecin başarısı açısından kritik önemdedir. Sonuç olarak, Gelir İdaresi Başkanlığı'nda yapay zekâ uygulamalarının mevcut durumu ve gelişim süreci, kurumsal dijitalleşme ve kamu mali yönetiminde inovatif yaklaşımlar açısından önemli bir örnek teşkil etmektedir. Yapay zeka ile finans disiplinlerinin sinerjisiyle desteklenen bu dönüşümün, yakın gelecekte hem vergi toplama süreçlerinde etkinlik ve şeffaflığı artıracığı, hem de kamu yararını azami düzeye çıkaracağı değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Gelir İdaresi Başkanlığı, Dijital Vergi Denetimi, Risk Analizi

**ARTIFICIAL INTELLIGENCE APPLICATIONS AT THE REVENUE ADMINISTRATION:
CURRENT STATUS, DEVELOPMENT PROCESS, AND FUTURE PERSPECTIVES**

ABSTRACT

The impact of global digitalization trends on public administration is growing, and this situation necessitates restructuring business processes, particularly in tax administrations. In Turkey, the Revenue Administration (GİB) has adopted digital transformation as a strategic priority to increase financial transparency at the national level and minimize tax losses and evasion. The increasing use of artificial intelligence technologies is at the heart of this transformation. The Revenue Administration's shift towards artificial intelligence applications, enabling it to effectively analyze large and complex data sets and base its decision-making mechanisms on objective data, has become necessary in contemporary public administration.

The development of artificial intelligence applications at the Revenue Administration has progressed in parallel with strengthening the institution's digital infrastructure and modernizing its data management systems. Projects carried out in machine learning and natural language processing, in particular, focus on critical functions such as detecting forged documents, preventing tax evasion, analyzing taxpayer behavior, and developing automated response systems. Analyzing the large data sets held by the institution using artificial intelligence-based algorithms has significantly increased the accuracy and effectiveness of tax risk analyses. In this regard, it has become possible to speed up the audit processes and minimize the risks that may arise from human error.

Public-university-industry collaborations have been essential in implementing AI applications at the GİB. Integrating AI and financial expertise plays a key role in transforming complex tax-related financial processes into mathematical and algorithmic models. The pilot projects carried out by the institution and the experiences gained from these projects have paved the way for broader and more institutional-scale artificial intelligence integration. Prediction models used in financial management, such as revenue forecasting and budget planning, offer much more accurate and predictable results than traditional methods. In addition, natural language processing techniques used in digitized document management processes have significantly improved the detection and prevention of potential fraud cases.

The widespread use of artificial intelligence applications at the GİB is expected to lead to a significant paradigm shift in public financial management in the future. In particular, real-time big data analytics will enable dynamic monitoring of tax collection performance and revenue projections. Furthermore, using deep learning techniques and artificial neural networks will enable the detection of more complex and sophisticated fraud attempts. In this context, making tax audit and reporting processes autonomous through robotic process automation will enable human resources to be directed to more strategic areas. The services offered to taxpayers are anticipated to be personalized, user-friendly, and fast through AI-supported digital assistants.

However, for this technological transformation to take place sustainably and securely, new regulations regarding data security, ethical standards, algorithmic transparency, and the human factor are needed.

At the same time, raising the digital literacy level of the existing human resources and institutionalizing R&D activities are also critical to the success of the process.

In conclusion, the current status and development process of artificial intelligence applications at the Revenue Administration Presidency is an essential example of institutional digitalization and innovative approaches in public financial management. It is estimated that this transformation, supported by the synergy between artificial intelligence and financial disciplines, will shortly increase efficiency and transparency in tax collection processes and maximize public benefit.

Keywords: Artificial Intelligence, Revenue Administration, Digital Tax Audit, Risk Analysis, e-Transformation

